[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

DE ROMANORUM IURIS PUBLICI SACRIQUE VOCABULIS SOLLEMNIBUS IN GRAECUM SERMONEM CONVERSIS

SCRIPSIT

DAVID MAGIE

MCMV

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

GEORGIO WISSOWA SACRUM

[redacted]

Siglorum catalogus.

Arch.-epigr. Mitt. = Archäologisch-epigraphische Mitteilungen aus Österreich-Ungarn.
Ath. Mitt. = Mitteilungen des deutschen Archäologischen Instituts zu Athen.
Bauer, Kriegsaltertümer = v. Müller-Bauer: Die griechischen Privat- und Kriegsaltertümer, 2. Aufl., München 1893.
BCH. = Bulletin de correspondance hellénique.
BGU. = Griechische Urkunden aus dem Königlichen Museum zu Berlin.
Busolt, Staatsaltertümer = Busolt: Die griechischen Staats- und Rechtsaltertümer, 2. Aufl., München 1892.
Cagnat = Cagnat: L'Année épigraphique.
CGL. = Corpus Glossariorum Latinorum.
CIG. = Corpus Inscriptionum Graecarum.
CIL. = Corpus Inscriptionum Latinarum.
CPR. = Corpus Papyrorum Raineri.
Ditt.² = Dittenberger: Sylloge inscriptionum Graecarum iterum edid. Lips. 1898—1901.
Eph. Ep. = Ephemeris Epigraphica.
Friedländer, SG. = Friedländer: Darstellungen aus der Sittengeschichte Roms, 6. Aufl. I—III, Leipzig 1888—90.
Gilbert, Staatsaltertümer = Gilbert: Handbuch der griechischen Staatsaltertümer, Leipzig I² 1893, II 1885.
Heberdey = Heberdey: Opramoas, Inschriften vom Heroon zu Rhodiapolis, Wien 1897.
Herm. = Hermes.
Hirschfeld, VG. = Hirschfeld: Untersuchungen auf dem Gebiete der Röm. Verwaltungsgeschichte, I, Berlin 1877.
IBM. = Ancient Greek inscriptions in the British Museum, Oxford 1874—93.
IG. = Inscriptiones Graecae.
IGR. = Inscriptiones Graecae ad res Romanas pertinentes edd. R. Cagnat et al.
Insch. Magn. = Kern: Die Inschriften von Magnesia am Maeander, Berlin 1900.
Insch. Olymp. = Die Inschriften von Olympia (Olympia V).
Insch. Perg. = Die Inschriften von Pergamon (Altertümer von Pergamon VIII).
Inscr. Pont. = Latyschev: Inscriptiones Antiquae orae septentrionalis Ponti Euxini, I, II, IV, Petrop. 1883—1901.
JHS. = The Journal of Hellenic Studies.
Kaibel, Ep. Gr. = Kaibel: Epigrammata Graeca ex lapidibus conlecta, Berol. 1878.
Le Bas = Le Bas-Foucart-Waddington: Voyage Archéologique en Grèce et en Asie Mineure I—III, Paris 1847—1877.
Marq. StV. = Marquardt: Römische Staatsverwaltung 2. Aufl. I—III, Leipzig 1881—1885.

Mentz, Magg. Appell. = Mentz: De magistratuum Romanorum Graecis appellationibus, diss. phil. Jenens. 1894.
P. Meyer, Heerwesen = P. Meyer: Das Heerwesen der Ptolemäer und Römer in Ägypten, Leipzig 1900.
Momms. RF. = Mommsen: Römische Forschungen, I, II, Berlin 1864, 1879.
Momms. StR. = Mommsen, Römisches Staatsrecht, 3. Aufl. I—III, Leipzig 1887.
Monatsb. Berl. Akad. = Monatsberichte der kgl. preußischen Akademie der Wissenschaften.
P. Amh. = Grenfell-Hunt: The Amherst Papyri, I, II, London 1900, 1901.
P. Fay. = Grenfell-Hunt-Hogarth: Fayoum towns and their Papyri, London 1900.
P. Lond. = Kenyon: Greek Papyri in the British Museum, I, II, London 1893, 1898.
P. Oxy. = Grenfell-Hunt: The Oxyrhynchus Papyri, I—III, London 1897—1903.
P.-W. = Pauly-Wissowa: Real-Encyklopädie der klassischen Altertumswissenschaft.
Prosop. = Prosopographia Imperii Romani saec. I. II. III.
Rev. Arch. = Revue archéologique.
Rev. Phil. = Revue de philologie.
Sitzb. Berl. Akad. = Sitzungsberichte der kgl. preußischen Akademie der Wissenschaften.
Stengel, Kultusaltertümer = Stengel: Die griechischen Kultusaltertümer, 2. Aufl. München 1898.
Viereck, SG. = Viereck. Sermo Graecus quo S. P. Q. R. magistratusque P. R. usque ad Ti. Caesaris aetatem in scriptis publicis usi sunt examinatur, Gottingae 1888.
Wilcken, Ostraka = Wilcken: Griechische Ostraka aus Ägypten und Nubien, Leipzig 1899
Wissowa, Religion = Wissowa: Religion und Kultus der Römer, München 1902.

Corrigenda.

P. 59. Pro Diocesis provinciae leg. Dioecesis provinciae.
P. 102. Pro Ciminae leg. Ciminiae.
P. 104. Pro Cagnat 1895, 43 leg. Cagnat 1896, 43.
P. 108. Pro Ἀλεξανδρείαν leg. Ἀλεξάνδρειαν.

GEORGIO WISSOWA SACRUM

Siglorum catalogus.

Arch.-epigr. Mitt. = Archäologisch-epigraphische Mitteilungen aus Österreich-Ungarn.
Ath. Mitt. = Mitteilungen des deutschen Archäologischen Instituts zu Athen.
Bauer, Kriegsaltertümer = v. Müller-Bauer: Die griechischen Privat- und Kriegsaltertümer, 2. Aufl., München 1893.
BCH. = Bulletin de correspondance hellénique.
BGU. = Griechische Urkunden aus dem Königlichen Museum zu Berlin.
Busolt, Staatsaltertümer = Busolt: Die griechischen Staats- und Rechtsaltertümer, 2. Aufl., München 1892.
Cagnat = Cagnat: L'Année épigraphique.
CGL. = Corpus Glossariorum Latinorum.
CIG. = Corpus Inscriptionum Graecarum.
CIL. = Corpus Inscriptionum Latinarum.
CPR. = Corpus Papyrorum Raineri.
Ditt.^{2} = Dittenberger: Sylloge inscriptionum Graecarum iterum edid. Lips. 1898—1901.
Eph. Ep. = Ephemeris Epigraphica.
Friedländer, SG. = Friedländer: Darstellungen aus der Sittengeschichte Roms, 6. Aufl. I—III, Leipzig 1888—90.
Gilbert, Staatsaltertümer = Gilbert: Handbuch der griechischen Staatsaltertümer, Leipzig I^2 1893, II 1885.
Heberdey = Heberdey: Opramoas, Inschriften vom Heroon zu Rhodiapolis, Wien 1897.
Herm. = Hermes.
Hirschfeld, VG. = Hirschfeld: Untersuchungen auf dem Gebiete der Röm. Verwaltungsgeschichte, I, Berlin 1877.
IBM. = Ancient Greek inscriptions in the British Museum, Oxford 1874—93.
IG. = Inscriptiones Graecae.
IGR. = Inscriptiones Graecae ad res Romanas pertinentes edd. R. Cagnat et al.
Insch. Magn. = Kern: Die Inschriften von Magnesia am Maeander, Berlin 1900.
Insch. Olymp. = Die Inschriften von Olympia (Olympia V).
Insch. Perg. = Die Inschriften von Pergamon (Altertümer von Pergamon VIII).
Inscr. Pont. = Latyschev: Inscriptiones Antiquae orae septentrionalis Ponti Euxini, I, II, IV, Petrop. 1883—1901.
JHS. = The Journal of Hellenic Studies.
Kaibel, Ep. Gr. = Kaibel: Epigrammata Graeca ex lapidibus conlecta, Berol. 1878.
Le Bas = Le Bas-Foucart-Waddington: Voyage Archéologique en Grèce et en Asie Mineure I—III, Paris 1847—1877.
Marq. StV. = Marquardt: Römische Staatsverwaltung 2. Aufl. I—III, Leipzig 1881—1885.

Mentz, Magg. Appell. = Mentz: De magistratuum Romanorum Graecis appellationibus, diss. phil. Jenens. 1894.
P. Meyer, Heerwesen = P. Meyer: Das Heerwesen der Ptolemäer und Römer in Ägypten, Leipzig 1900.
Momms. RF. = Mommsen: Römische Forschungen, I, II, Berlin 1864, 1879.
Momms. StR. = Mommsen, Römisches Staatsrecht, 3. Aufl. I—III, Leipzig 1887.
Monatsb. Berl. Akad. = Monatsberichte der kgl. preußischen Akademie der Wissenschaften.
P. Amh. = Grenfell-Hunt: The Amherst Papyri, I, II, London 1900, 1901.
P. Fay. = Grenfell-Hunt-Hogarth: Fayoum towns and their Papyri, London 1900.
P. Lond. = Kenyon: Greek Papyri in the British Museum, I, II, London 1893, 1898.
P. Oxy. = Grenfell-Hunt: The Oxyrhynchus Papyri, I—III, London 1897—1903.
P.-W. = Pauly-Wissowa: Real-Encyklopädie der klassischen Altertumswissenschaft.
Prosop. = Prosopographia Imperii Romani saec. I. II. III.
Rev. Arch. = Revue archéologique.
Rev. Phil. = Revue de philologie.
Sitzb. Berl. Akad. = Sitzungsberichte der kgl. preußischen Akademie der Wissenschaften.
Stengel, Kultusaltertümer = Stengel: Die griechischen Kultusaltertümer, 2. Aufl. München 1898.
Viereck, SG. = Viereck. Sermo Graecus quo S. P. Q. R. magistratusque P. R. usque ad Ti. Caesaris aetatem in scriptis publicis usi sunt examinatur, Gottingae 1888.
Wilcken, Ostraka = Wilcken: Griechische Ostraka aus Ägypten und Nubien, Leipzig 1899
Wissowa, Religion = Wissowa: Religion und Kultus der Römer, München 1902.

Corrigenda.

P. 59. Pro Diocesis provinciae leg. Dioecesis provinciae.
P. 102. Pro Ciminae leg. Ciminiae.
P. 104. Pro Cagnat 1895, 43 leg. Cagnat 1896, 43.
P. 108. Pro Ἀλεξανδρείαν leg. Ἀλεξάνδρειαν.

[redacted]

Graeca lingua quomodo Romani in componendis tabulis publicis usi sint, diserte ac copiose tractaverunt viri doctissimi Kaibel[1]), Viereck[2]), Lafoscade[3]). Quorum Kaibel quidem Graecam versionem monumenti Ancyrani, quonam sermone conscripta sit examinato, a viro Romano esse confectam docuit, Viereck et Lafoscade de sermone Graeco Romanae rei publicae monumentorum disseruerunt, alter usque ad Tiberii, alter ad Constantini aetatem descendens, quorum in libris tamen quomodo sollemnia vocabula iuris Romani redditae sint Graece non nisi in transcursu tractatum est, atque Graeci qua ratione nomina Latina in linguam vernaculam converterint exquirere minime illorum virorum erat.

Ipsis de vocibus sollemnibus disseruerunt Wannowski[4]) et Mentz[5]), quorum alter, ut qui ante multos annos scripserit, quo tempore pauci tituli cogniti erant, scriptorum libros imprimis pro fontibus studiorum habuit, alter magistratuum modo Graecas appellationes exposuit, neque quibus rationibus conversae sint voces accurate introspexit, neque quibus de civitatibus Graecis vocabula sollemnia sumpta ad res Romanas translata sint perscrutatus est. Quare ut de vocibus sollemnibus iuris et publici et sacri Romani, quomodo cum Romani tum Graeci reddiderint lingua Graeca, et unde appellationes Graecae ortae sint, dissererem induxi animum.

Quod quidem attinet ad antiquissimorum nomina monumentorum, quae sunt saeculo a. Chr. n. altero ineunte confecta, eadem usurpabat uterque populus. Ita enim certae inveniuntur appellationes et constantes in monumentis inter se diversissimis, nempe in scriptis publicis Romanis et plebiscito illo Lampsacenorum a. 588/196 confecto, ut eae iam diu in usu fuisse, neque multo post saeculum a. Chr. n. tertium

1) Apud Mommsenum, Res gestae Divi Augusti[2] p. 197 seqq.

2) P. Viereck, Sermo Graecus quo S. P. Q. R. magistratusque P. R. usque ad Ti. Caesaris aetatem in scriptis publicis usi sunt examinatur. Gottingae 1888.

3) L. Lafoscade, De epistulis (aliisque titulis) imperatorum magistratuumque Romanorum, quos ab aetate Augusti usque ad Constantinum Graece scriptos lapides papyrive servaverunt. Insulis 1902.

4) Antiquitates Romanas e Graecis fontibus explicatas ed. Aug. Wannowski, Regimont. 1846.

5) M. Mentz, De magistratuum Romanorum Graecis appellationibus. Diss. phil. Jenens. 1894.

medium ortae esse videantur. Quarum appellationum magnam partem in titulis inferiorum quoque aetatum legimus, nec non apud Graecos scriptores rerum Romanarum Polybium, Dionysium, Diodorum, alios usque ad Lydum infimae aetatis.

Haec vocabula collegi, corporibus titulorum ac papyrorum et scriptoribus rerum perlectis inde a saeculo a. Chr. n. altero ineunte usque ad regni Diocletiani initium, quo permulta munera a pristinis Romanis prorsus diversa nobis occurrere incipiunt, titulisque nonnullis Byzantinae aetatis, qui ad constituenda vocabula temporibus superioribus usurpata adiuvent, et appellationibus magistratuum, quae apud Lydum inveniuntur, additis. Quorum nominum quae sint origines quaesivi. Tribus enim modis Graece reddita esse Romanorum vocabula sollemnia me monuit Wissowa, praeceptor meus — primum per *comparationem*, qua vocabula sollemnia iuris publici Graeci ad magistratus institutaque Romanorum designanda ita usurpabantur, ut similia similibus conferrentur, et appellationes Graecae ad munera Romana congruentia transferrentur. Nam, ut exemplum afferam, vox *στρατηγός*, quae appellatio erat magistratus summi Achaeorum et Aetolorum, ad praetorem, summum pristinae Romanae aetatis magistratum, translata est. Deinde per *translationem*, qua appellationes Latinae ad verbum Graece reddebantur vocibus eiusdem significationis, vi sollemni nominum non servata; quo modo *interrex* per *μεσοβασιλεύς* explicatus est. Denique per *transcriptionem*, qua voces Latinae litteris Graecis scribebantur, ut *augur* = *αὔγουρ*. Et, quod ad paucas appellationes attinet, eandem omnibus modis conversam invenimus, ut *quaestor* = *ταμίας* per comparationem, = *ζητητής* per translationem, = *κυαίστωρ* per transcriptionem. Quorum modorum convertendi antiquissima est comparatio, quae ad voces sollemnes Romanas Graece explicandas in monumentis alterius saeculi a. Chr. n. adhibita est. Deinde translatio paulatim in usum venit, cum plura vocabula requirerentur et munera nova, quae et ipsa Graece reddi opus erat, crearentur. Denique transcriptio, qui modus aetate priore non usurpabatur nisi cum appellatio Latina difficilius aut per comparationem aut per translationem Graece converti posset, inferioribus temporibus, cum iam prisca significatio munerum plerumque periisset, magno in usu erat.

Sed ut temporibus, ita monumentorum generibus diversis appellationes illis tribus modis diverse redditae sunt. In titulis enim ratio vocabula sollemnia Graece convertendi est constans, cum ea quae per comparationem orta in litteris publicis antiquissimis occurrunt, tum ea quae inferioribus modo temporibus usurpata aut per translationem aut per transcriptionem reddebantur, illis titulis exceptis, qui a hominibus privatis conscripti a consuetudine abhorrent. Contra scriptores elegantiae sermonis gratia et studio variandi commoti, ut crebras repetitiones vocum vitarent, appellationes generales sine sollemni

significatione et locutiones varie compositas pariter cum solitis nominibus usurpabant.

De his igitur vocabulis sollemnibus aliis alio modo ortis in disserui, ut de appellationum Graecarum singularum originibus secundum modos, quibus singulae ortae sunt, quaerere conatus sim. Altera deinde in libri parte nomina in capita octo digesta tabulis complexus sum.

I.

Antiquissimis temporibus, quibus vocabula sollemnia rei publicae Romanae Graece reddi coepta sunt, per comparationem convertebantur. Quare appellationes fere omnes, quae in monumentis antiquissimis comparent, de Graecarum civitatum institutionibus sumptae sunt, praecipue de iis, cum quibus Romanis negotia fuissent, quaeque reliquis magis iis cognitae essent, nempe Magnae Graeciae urbibus et civitatibus Graeciae occidentalis foederatis. Primum igitur vocabula, quae in externo populorum usu atque commercio usurpabantur, Graece per comparationem reddebantur, ut *populus Romanus*, *senatus*, *praetor* (sive *consul*), *quaestor*, *legatus*, quae appellationes usque ad infima tempora integrae conservabantur; deinde autem appellationes aliae, quibus opus erat ad res Romanas describendas, ut *aedilis* nominaque comitiorum, ac praecipue vocabula militaria et sacra eodem modo de institutionibus Graecis sumebantur; quam ob rem factum est ut vocabula sollemnia fere omnia, quae aetate liberae rei publicae in usu erant, per comparationem Graece reddita in titulis atque apud scriptores cum aetatis huius tum temporum inferiorum reperiamus.

Quomodo ergo voce *δῆμος* apud scriptores Graecos significatur universus populus civitatis cuiuspiam[1]), sic ubique in monumentis Romanis Graece scriptis comparet *populus* = *δῆμος*. Sicut autem in litteris rerum publicarum Graecarum semper reperitur vocabulum *δῆμος* cum populi nomine in pluralis genitivo, numquam cum adiectivo, coniunctum[2]), ita in monumentis Romanis et apud scriptores rerum semper invenimus *ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων*, aut *ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων*, aut *ὁ δῆμος Ῥωμαίων*, nusquam vero *ὁ δῆμος Ῥωμαῖος* nisi in glossariis, neque *ὁ Ῥωμαϊκὸς δῆμος* nisi apud Lydum[3]). Qui igitur vocabulum Graece reddiderint, usum Graecorum eos imitatos nec locutionem *populus Romanus* umquam per translationem interpretatos esse satis constat.

---

1) Cf. Thuc. VI 39.

2) E. g. *ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων* IG. I 59 = Ditt.^{2} 50, IG. II 14 b = Ditt.^{2} 72, IG. II 66 b = Ditt.^{2} 114. *ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀργείων* IG. XII 2, 1259 = Ditt.^{2} 428. *ὁ δῆμος Ἐλατέων* IG. IX 109 = Ditt.^{2} 842. *ὁ δῆμος ὁ Ἐφεσίων* IBM. 448 = Ditt.^{2} 175. *ὁ δῆμος ὁ Μιλησίων* Insch. Olymp. 52 = Ditt.^{2} 314. *ὁ δῆμος ὁ Ῥοδίων* BCH. X 118 = Ditt.^{2} 265. 3) Mens. IV, 10. 30.

Atque cum concilii summi nomen saepe cum populi nomine in litteris publicis coniungeretur, in monumentis quidem Graecis passim comparet locutio ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, cui accurate respondet illa Romana locutio *senatus populusque Romanus*, quae Graece convertebatur per ἡ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων, ut in senatus consultis ca. 669/85[1]) et a. 676/78[2]) scriptis, et ἡ σύγκλητος καὶ δῆμος Ῥωμαίων, ut in epistula C. Cassii proconsulis anni 666/88[3]), et ἡ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων, ut in monumento Ancyrano[4]). Quamquam vero concilium Graecae civitatis semper βουλή appellatur, tamen in omnibus monumentis ad res Romanas pertinentibus, cum in litteris publicis Romanis tum in titulis Graecis, per σύγκλητος redditum comparet vocabulum *senatus*, ut haec vox pro appellatione sollemni habenda sit. Quam iam saeculo a. Chr. n. tertio constantem et certam fuisse ex eo apparet, quod in plebiscito Lampsacenorum a. 558/196 scripto[5]) vocabulum σύγκλητος, quo senatus Romanus significatur, voci βουλή, quae est concilium summum Lampsacenorum, opponitur, sicut apud Polybium[6]) quoque senatum per σύγκλητος, concilium Carthaginiense vero per γερουσία[7]) designatum invenimus. Itaque non solum in titulis antiquissimis sed etiam apud Polybium reperitur appellatio sollemnis σύγκλητος, quae inferiorum quoque temporum ubique in titulis et apud scriptores comparet, Dionysio ac Cassio Dione[8]) exceptis, cum in forma brevi ac vulgari σύγκλητος, tum in plena ἡ σύγκλητος βουλή, quae in titulis duobus saeculi tertii[9]) et apud Herodianum nobis occurrit. Iam de huius appellationis origine pauca addenda sunt. Ut Aristoteles voce σύγκλητος semel usus est[10]), qua concilium contioni populi opponatur, ita in rebus publicis Graeciae non in usu fuisse videtur hoc vocabulum, quod non nisi in titulo Amphiaraei Oropiorum ca. 155 a. Chr. n. scripto[11]) comparet, ubi concilium summum Achaeorum indicat. Sed in Magnae Graeciae civitatibus voce σύγκλητος esse significatum concilium summum recte docuisse videtur Mommsen[12]). Tres enim tituli hoc vocabulum exhibent, Neapolitanus saeculi a. Chr. n. alterius exeuntis aut primi ineuntis[13]), ubi est δόγματι συγκλήτου, deinde decretum Agrigentorum saeculi a. Chr. n. tertii exeuntis[14]), ἔδοξε τᾷ ἁλίᾳ καθὰ καὶ τᾷ συγκλήτῳ, denique decretum Melitensium aetatis eiusdem[15]), ἔδοξε

1) BCH. XIII 503. 2) IG. XIV 951 — CIL. I 203.
3) Ath. Mitt. XVI 95, 101, 441 — Ditt.² 328.
4) Gr. VII 12. In Mon. Apollon. sane legitur ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων.
5) Ath. Mitt. VI 96, 212 — Ditt.² 276. 6) X 18, 2.
7) Quo magis mirandum est senatores Carthaginienses οἱ τῆς συγκλήτου καὶ τῆς γερουσίας apud Polyb. XXXVI 2, 6 appellari.
8) Non quidem in Dionis opere reperitur nisi in epitome LXXVIII 3.
9) IG. XII 1, 786 et BCH. VII 325. 10) Pol. III 1, 7. 11) IG. VII 411.
12) StR. III 841 adn. 2. 13) IG. XIV 756á — CIG. 5799.
14) IG. XIV 952 — CIG. 5491. 15) IG. XIV 953 — CIG. 5752.

τῇ συγκλήτῳ καὶ τῷ δήμῳ. Quare de rebus publicis Magnae Graeciae Romanos hanc appellationem sibi assumpsisse constat. Quamquam autem vocem *σύγκλητος* pro vocabulo sollemni vulgo esse habitam supra vidimus, tamen aliae senatus appellationes apud scriptores exsistunt. Etenim vocem *βουλή*, quae est apud Graecos concilium summum populi, ad senatum Romanum designandum usurpant saepe scriptores. Neque vero in titulis *βουλή* comparet, nisi in duobus urbanis, altero aetatis Antoninianae[1]), altero anni 399[2]), atque uno monumenti Ancyrani loco[3]), ut haec appellatio, quamquam a privatis saepe usurpata, tamen inter vocabula sollemnia sermonis publici numquam recepta esse videatur. Idem ad vocem *συνέδριον* pertinet, quae pro *senatus* dicta saepe apud scriptores, nusquam vero in titulis invenitur, etiam si frequenter apud Graecos concilium summum rei publicae designabat, non solum in Achaeorum et Aetolorum foederibus, quorum concilia *συνέδριον* esse appellata videntur[4]), sed apud alios etiam populos aetatis inferioris[5]), quos secutus Polybius, primus, quod ego quidem sciam, vocabulum in senatum Romanum transtulit. Cuius post aetatem vox *συνέδριον* apud multos scriptores usque ad Cassium Dionem comparet[6]), et per se posita et cum aliis vocabulis coniuncta, ut *τὸ μέγα συνέδριον* apud Plutarchum, et *τὸ βουλευτικὸν συνέδριον*[7]), aut *τὸ συνέδριον τῆς βουλῆς* aut *τὸ συνέδριον τῆς γερουσίας* apud Dionysium. Qui scriptor praeterea voce *γερουσία* per se posita senatum Graece bis reddit, sicut etiam Diodorus ac Plutarchus atque imprimis Cassius Dio, nusquam tamen in titulis comparet *γερουσία* nisi fortasse in uno anni 525[8]). Quo vocabulo scriptores, cum senatum conferrent cum concilio vetere, quod aderat regibus Graecis antiquissimis atque Spartae florebat usque ad saeculum a. Chr. n. tertium[9]), videntur usi esse, imprimis Dionysius, qui regnum Romanum pristinum cum Lacedaemoniorum re publica ipse comparat[10]).

Tres igitur fuisse appellationes apparet quae ad vocabulum senatus Graece convertendum in usu erant — *σύγκλητος*, *βουλή*, *συνέδριον* — quae omnes per comparationem cum institutionibus Graecis

---

1) IG. XIV 1392 = Ditt.² 399, ubi sane legitur *ἀνενεγκὼν εἰς τὴν βουλὴν συγκλήτου δόγματι.* 2) IG. XIV 1075, titulus metricus. 3) Gr. I 5.

4) Cf. Busolt, Griech. Staatsaltertümer 357. 369. *συνέδριον* Aetolorum in titulo Ditt.² 425.

5) Cf. Gilbert, Griech. Staatsaltertümer II 316. *συνέδριον* Dymis CIG. 1543 = Ditt.² 316, Elateae IG. IX 109 = Ditt.² 342, Epidauri IG. IV 944, Oropiorum IG. VII 378. 412.

6) *συνέδριον* = *curia senatus* saepe comparet, ut iam docuit Mommsen StR. III 812 adn. 2. E. g. Dionys IV 38; VI 66; VII 39; Cass. Dio XXXVI 22; XXXVII 43; Herodian I 14, 9; II 12, 4; VII 10, 2.

7) *τὸ βουλευτικόν* solum bis apud Plutarchum invenitur.

8) IG. XIV 2418, 1, diptychum, si modo ad senatum Romanum pertinet.

9) Cf. Plut. Agis 11; Polyb. VI 45, 5. 10) AR. II 14.

ortae sunt, prima de Magnae Graeciae civitatibus sumpta, altera, quae in rebus publicis Graecis omnibus usurpabatur, appellatio generalis, tertia apud populos aliquos, imprimis ut videtur Achaeos et Aetolos, reperta. Sed ex his appellationibus σύγκλητος sola in sermonem publicum recepta est.

Iam locutiones tractemus cum senatus appellationibus compositas indeque derivatas, quae in Graecis titulis et libris comparent. Nempe ut *senatus* per vocem σύγκλητος convertebatur, ita *senatus consultum* = δόγμα συγκλήτου reperitur, quae locutio primum occurrit in titulo ca. 564/190 scripto[1]), a quo tempore usque ad saeculum tertium in titulis atque apud scriptores saepe invenitur. Commemorandum est etiam vocabulum συγκλητικός, quo designabatur et *senator* et *senatorius*, quae prima significatio saepe apud scriptores et in titulo quodam anni 204[2]) comparet, altera cum apud scriptores passim tum in titulis aetatis imperatoriae inferioris, quamquam consanguinitatem vel affinitatem viri ordinis senatorii ostendere, quod saepe fit illo vocabulo, Graecorum magis quam Romanorum est, ut iam docuit Mommsen[3]).

Sed usitatissimae erant locutiones quoque de illo vocabulo βουλή derivatae, ut βουλευτής et βουλεύων = *senator* et βουλευτικός = *senatorius*, quae appellationes et per se positae et cum aliis vocibus coniunctae apud omnes scriptores reperiuntur. Et qualis βουλευτής, talis appellatio σύνεδρος, quae vocabulo συνέδριον respondet, et in civitatibus Graecis erat in usu[4]), pro *senator* apud Dionysium ac Diodorum invenitur. Denique fiat mentio appellationum duarum, quibus praeter alias *senator* Graece convertebatur, πρόβουλος ab Appiano et σύμβουλος ab eodem scriptore et Dionysio, quibus vocabulis saepe apud Graecos designabantur ii, qui erant in concilio summo rei publicae[5]).

Cum senatu coniunctus in monumentis antiquis Romanis comparet magistratus summus populi, sive *praetor* sive *consul*, is qui antiquitus *praetor maximus* appellabatur[6]), et quomodo vocabulum *senatus*, sic appellatio huius magistratus cum Graeco simili quodam aequabatur. Cum enim consul antiquitus *praetor* appellaretur, et praetor temporibus inferioribus pro collega consulis minore haberetur, in monumentis vetustis una eademque appellatio reperitur, qua convertebantur et *consul* et *praetor*, non nisi inter *praetorem maximum* et *praetorem* distinctione conservata. *Praetor* enim vocabulo στρατηγός, *praetor maximus* (*consul*) στρατηγὸς ὕπατος respondet[7]), quae appellationes

1) Insch. Magn. 93 a, b = Ditt.[2] 928. 2) CIL. III 14203[4] = Ditt.[2] 415. 3) StR. III 471 adn. 3. 4) Gilbert II 316.
5) πρόβουλοι Eretriae, Gilbert II 67; Corinthi id. II 90; Coresiae id. II 204; Corcyrae id. II 235. σύμβουλοι Thuriis, id. II 244. 6) Momms. StR. II 75.
7) Cf. Momms. StR. II 194 adn. 1, qui monet saeculo A. V. C. quinto, qua

saepissime in titulis cum rei publicae Romanae tum civitatum externarum saeculi a. Chr. n. alterius inveniuntur. Quae unde ortae sint iam est quaerendum. Constat quidem Graecis omnibus ab antiquis temporibus *στρατηγούς* fuisse, qui ut exercitibus praeerant, ita antiquitus potestatem civilem nullam habebant. Sed paulatim in multis civitatibus hi duces militares res publicas quoque administrare incipiebant[1]), ut aetate inferiore in aliquibus, ac praecipue in foederatis civitatibus magistratus summus esset *στρατηγός*, qui exercitui praeerat, unde vocabulum in magistratum Romanum translatum est. Et quamquam Mommsen coniecit[2]) vocabulum *στρατηγός*, quo *praetor* Graece converteretur, de re publica Neapolitana ut illud *σύγκλητος* sumptum esse, tamen neque tituli Neapolitani (cuius rei publicae magistratus summus *δήμαρχος* appellabatur) exsistunt, neque monumenta civitatis Graecae cuiuspiam in Italia sitae, in quibus magistratus summus *στρατηγός* nominetur. Unicus titulus[3]) Tauromenii urbis Siciliensis nobis conservatus est, quo fasti strategorum continentur; sed cum hi *στρατηγοὶ διὰ πέντε ἐτέων* appellentur, ullam similitudinem cum annuis magistratibus Romanis non offerunt. Cum vero in Graecia occidentali foederum Acarnanum et Aetolorum et praecipue Achaeorum magistratus summi, qui ut praetores Romani quotannis creabantur, *στρατηγοί* appellati sint, mihi quidem videtur de iis vocabulum *στρατηγός* in praetorem Romanum esse translatum. Nam has res publicas iam saeculo a. Chr. n. tertio Romanis cognitas fuisse ex eo apparet, quod bello Illyrico anno 526/228 ad Achaeos et Aetolos legatos misit consul Romanus[4]). Quin etiam legimus paullo post Alexandri Epirotae regis mortem, qui circa a. 494/260 diem supremum obiit, implorantibus Acarnanibus Romanos ad Aetolos legatos misisse[5]). Profecto Graecum munus multas similitudines cum praetura Romana (sive consulatu) prae se fert. Nam apud Achaeos antiquitus duo erant *στρατηγοί* quotannis a comitiis creati, qui rem publicam administrarent[6]). Postea collegio abolito unius erat strategi concilium summum convocare et convocato praesidere, eius decreta exsequi,

---

aetate hae appellationes in usum venerunt, Romanos non distinxisse nisi inter *praetorem maximum* et *praetorem*. Contra haec disputat Büttner-Wobst (Jahrb. f. Philol. CXLV [1892] 166 seqq.), qui negat ὕπατος adiectivi loco usurpatum esse, et contendit nomen *στρατηγὸς ὕπατος* praetorem maximum non significare, sed compositam locutionem esse, qua exprimatur imperium consulis utrumque, voce *στρατηγός* ad *imperium militiae*, ὕπατος ad *imperium domi* spectante, atque idcirco ambas consulis appellationes, et illam in bello usitatam *praetor* = *στρατηγός*, et illam in pace solitam *consul* = ὕπατος continere. Sed quo modo factum sit ut vocabulum ὕπατος *eum qui imperium domi habet* sive *consulem* significet non docet, et mihi quidem nihil probare videtur.

1) Gilbert II 230. 2) StR. III 646 adn. 2. 3) IG. XIV 421.
4) Polyb. II 12, 4. 5) Justin. XXVIII 1. 2.
6) Polyb. II 43; Strab. VIII 385.

negotia cum civitatibus externis conficere, ad summum rem publicam totam administrare[1]). Quae omnia magistratui Romano adeo respondent, ut Livius στρατηγός per vocabulum *praetor*, non per vocem militarem generalem *dux* reddiderit[2]). Appellatio igitur στρατηγός pro vocabulo sollemni quo designaretur *praetor* habebatur et hoc sensu usurpatur in senatus consulto de Magnetibus circa a. 564/190 scripto[3]), a quo tempore in omnibus titulis et apud omnes scriptores usque ad aetatem Byzantinam comparet. Item στρατηγὸς ὕπατος pro *praetor maximus* (consul) cum in epistula Flaminini ad Cyretenses inter annos 558/196 — 560/194 data[4]) tum in plebiscito Lampsacenorum anni 558/196[5]) invenitur. Atque quod in titulo huius aetatis Asiatico hoc fit quantopere iam saeculo a. Chr. n. altero ineunte haec appellatio pro vocabulo sollemni habita sit nos docet[6]). Sed non nisi in monumentis saeculi alterius appellatio exsistit, quae postremo nobis occurrit sive in senatus consulto anni 618/136[7]) sive in titulo Cretensi a. 616/138 aut 622/132 scripto[8]). Etenim iam in senatus consulto anni 584/170[9]) usurpata est forma brevior ὕπατος, quae hic primum reperta ab hoc tempore usque ad aetatem infimam ubique comparet, ut vocabulum unicum fuerit, quo recte *consul* Graece redderetur. Sed primum eam vocem pro forma breviore appellationis στρατηγὸς ὕπατος habitam esse ex eo apparet, quod in senatus consulto anni 618/136 supra commemorato initio στρατηγὸς ὕπατος, deinde ὕπατος appellatur *consul*. Simili modo in illo Cretensi titulo στρατηγὸς ὕπατος initio, postea στρατηγός pluribus locis comparet. Sed haec appellatio στρατηγός consulis alibi non reperitur, nisi forte apud Polybium, qui ut hac voce de consule saepe usus est, ita non nisi de consule qui exercitui praefuerit[10]). De *praetore* quidem dictum apud Polybium raro invenitur vocabulum nudum στρατηγός, saepius aut locutio composita στρατηγὸς ἑξαπέλεκυς, ut etiam apud Diodorum[11]) et semel apud Appianum[12]), aut vox ἑξαπέλεκυς per se posita, qua, ut opinari videtur Mommsen[13]), appellatio *praetor sexfascalis* Graece convertatur et vocabulum anceps στρατηγός accuratius definiatur, sicut in glossariis

1) De muneribus strategi Achaeorum cf. Gilbert II 110, Busolt 355; de strategis Aetolorum cf. Gilbert II 27, Busolt 368.

2) Cf. Liv. XXXVI 11, 8 praetorem (Acarnanum) penes quem tum summa potestas erat. Id. XXXV 25, 7 Philopoemen praetor Achaeorum. Id. XXXVIII 4, 8 praetor Aetolorum. 3) Insch. Magn. 93 b — Ditt.[2] 928.

4) CIG. 1770 — Ditt.[2] 278. 5) Ath. Mitt. VI 96, 212 — Ditt.[2] 276.

6) Non sane *consul* sed *proconsul* tunc erat Flamininus, sed Graecos inter magistratum et imperium prorogatum non distinxisse monent Mommsen Eph. Epigr. I p. 223 seqq. et Dittenberger ad Syll.[2] 275. 7) CIG. 2905 — Ditt.[2] 315.

8) CIG. 2561 b add. II p. 1100 — Ditt.[2] 929. 9) IG. VII 2225 — Ditt.[2] 300.

10) Idem Mentz Magg. Appell. p. 12.

11) Apud eum sane de *propraetore* agitur. 12) Syr. 15.

13) StR. II 197 adn. 5.

fit, ubi *στρατηγὸς Ῥώμης*, et in titulis, ubi *στρατηγὸς δήμου Ῥωμαίων* comparet, quibus additamentis praetor Romanus a stratego rei publicae Graecae distinguatur.

A vocabulis sollemnibus *ὕπατος* et *στρατηγός* ductae sunt locutiones compositae et derivatae sicut a vocibus Latinis *consul* et *praetor*. Quarum locutionum antiquissima est illa *ὕπατος ἀρχή* = *consulatus*, quae saepe apud Polybium, deinde apud omnes scriptores inferioris aetatis, et semel in monumento Ancyrano[1]) comparet. In qua appellatione, sicut in *στρατηγὸς ὕπατος*, vox *ὕπατος* pro adiectivo habita esse videtur[2]), ut *ὕπατος ἀρχή* ad verbum sit *magistratus summus*[3]), qui usus rursum nobis occurrit in locutione Iosephi ac Lydi *ὕπατος τιμή* = *consulatus*. Quomodo autem apud Graecos pro strategi munere usurpabatur *στρατηγία*[4]), quo vocabulo *praeturam* designabant rerum Romanarum scriptores Plutarchus et Cassius Dio, ita voce *ὑπατεία* convertebatur *consulatus* et apud scriptores, qui post Polybium scripserunt, Dionysium aliosque, et in monumento Ancyrano, nusquam tamen in titulis nisi aetatis infimae[5]). Praeterea *στρατηγικός*, quo designatur *id quod ad στρατηγόν pertinet*, pro adiectivo *praetorius* et praecipue pro locutione *vir praetorius* in usum venit, et ad hanc similitudinem formata est vox *ὑπατικός*, qua *consularis* redderetur. Usu cotidiano probabantur verba etiam temporalia *στρατηγεῖν* et *ὑπατεύειν* pro *gerere* aut *praeturam* aut *consulatum*, quorum participia *στρατηγῶν* et *ἐστρατηγηκώς* pro *praetor* et *praetorius*, *ὑπατεύων* et *ὑπατευκώς* pro *consul* et *consularis* saepissime usurpabantur. Atque ut pro locutionibus *pro consule* et *pro praetore* Graeci dicebant *ἀνθ' ὑπάτου* et *ἀντὶ στρατηγοῦ*, ita ortae sunt appellationes *ἀνθύπατος* = *proconsul* et *ἀντιστράτηγος* = *propraetor*, quarum altera ubique in titulis et apud scriptores invenitur, imprimis autem in titulis aetatis imperatoriae, quo designetur *proconsul provinciae senatoriae*, altera non modo per se ponitur, ut saepe in titulis et apud scriptores, sed etiam cum vocabulis aliis coniungitur, praecipue in iis locutionibus, quibus Graece convertebatur *legatus pro praetore*. Nam quo modo vocabulum Latinum *legatus* cum Graeco *πρεσβευτής* aequabatur, quo appellabatur haud solum legatus a senatu missus[6]), sed etiam ducis sive consulis sive praesidis[7]), sic Graece reddebatur locutio *legatus pro praetore* per

1) Gr. VII 15, ubi Mommsen sane *τὴν ὑπάτων ἀρχήν* scribere vult.

2) *ἡ ὕπατος ἀρχή* semper invenitur. Semel nobis occurrit *ἡ ὑπάτη ἀρχή* in Posidonii epigrammate apud Plut. Marc. 30.

3) Apud scriptores reperitur saepe *ἀρχή* pro *consulatus*, etiam *ἡ ἐπώνυμος ἀρχή* in titulo metrico (IG. XIV 1389 = CIG. 6280 b) et aliquando apud Appianum et Herodianum comparet. 4) E. g. Strategia Achaeorum, Polyb. X 22, 9.

5) In titulo anni 287 (IGR. III 711) et in multis aetatis Byzantinae reperitur.

6) Cf. titulos BCH. VI 356 = Ditt.[2] 307; Insch. Magn. 105. 123; CIG. 2905 = Ditt.[2] 315; CIG. 2561 b = Ditt.[2] 929 et alios.

7) Cf. tabulas huic dissertationi appositas s. v. *Legatus*.

πρεσβευτὴς ἀντιστράτηγος aut πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος, et *legatus Augusti pro praetore* per πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ ἀντιστράτηγος aut πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ καὶ ἀντιστράτηγος, in quibus appellationibus nomen imperatoris pro vocabulo Σεβαστός aliquando substituebatur[1]). Et ut ὕπατος, ita etiam ἀνθύπατος pro adiectivo habebatur, quare et ἀνθύπατος ἀρχή et ἀνθύπατος ἐξουσία apud scriptores comparent, quin etiam appellatio στρατηγὸς ἀνθύπατος, ad vocabuli στρατηγὸς ὕπατος similitudinem formata, pro *proconsul* sive *praetor pro consule* in quibusdam titulis invenitur[2]). Quod ad locutiones derivatas attinet, reperimus ἀνθυπατεία = *proconsulatus*, ἀνθυπατικός = *proconsularis*[3]), ἀνθυπατεύειν = *proconsulatum gerere*, cuius verbi participia ἀνθυπατεύων et ἀνθυπατεύσας usitatissima erant.

Iam de magistratibus minoribus tribuno plebis, aedili, quaestore pauca verba facienda sunt, quod hi quoque cum magistratibus Graecis aequabantur. Ac primum quidem in titulo anni 561/193[4]) *tribunus plebis* vocabulo δήμαρχος redditus est, quod postea in titulis et apud scriptores temporum omnium comparet[5]) Quam appellationem, aeque atque illam σύγκλητος, de re publica Neapolitana sumptam esse a Romanis iam docuit Mommsen[6]). Nam in aliis civitatibus Graecis non magistratus populi, sed is qui *demo* sive pago praeerat[7]), Neapoli autem magistratus summus rei publicae erat δήμαρχος, ut alio loco docuit Mommsen[8]). Cum autem Neapoli δήμαρχος esset, qui populo praeerat, Romae is qui plebi, hoc sane discrimen non fuit magnum, quod temporibus quidem antiquis voce δῆμος Graece reddebantur et *populus* et *plebs*[9]), atque a Dionysio aetatisque inferioris scriptoribus vocabulum δῆμος pro *plebs* aeque ac πλῆθος et ὄχλος usurpabatur[10]). Ceterum de appellatione δήμαρχος, sicut de illis ὕπατος et στρατηγός, derivata sunt et nomen muneris ipsius et verbum temporale atque adiectivum ad id pertinentia; *tribunatus plebis* voce δημαρχία, *tribunus* vel *tribunicius (vir)* participiis δημαρχῶν vel δεδημαρχηκώς convertebantur; sed praeter omnia commemorandum est vocabulum δημαρ-

---

1) Etiam appellatio ἡγεμὼν ἀντιστράτηγος in titulo Ephesio (ad Le Bas III 1842 a) comparet.

2) Cf. etiam Plut. Mar. 34 ubi στρατηγὸς ἀνθύπατος *ducem proconsulari imperio praeditum* designare videtur.

3) In solis glossariis; sed cf. ἀνθυπατικὴ ἐξουσία = *proconsulare imperium* apud Cassium Dionem LVIII 7.

4) CIG. 3045 = Ditt.[2] 279.

5) Sicut appellationem στρατηγὸς δήμου Ῥωμαίων ad confusionem cum stratego Graeco vitandam usurpabatur, ita δήμαρχος δήμου Ῥωμαίων in titulis duobus (IGR. III 188. 249) reperimus.

6) StR. III 145 adn. 2 et 646.

7) Ut δήμαρχος Athenis cf. Gilbert I[2] 227 et in insula Co id. II 307.

8) CIL. X p. 171 seqq.

9) Cf. Mommsen StR. III 145 sq.

10) ὅμιλος, quod vocabulum saepe apud Cassium Dionem invenitur, plebem aetatis imperatoriae (i. e. senatui et equitibus oppositam) significat, ut monuit Mommsen StR. III 146 adn. 1.

χικός = *tribunicius*, quod passim in titulis imperatorum cum voce *ἐξουσία* coniunctum comparet, ut locutio *tribunicia potestate* per *δημαρχικῆς ἐξουσίας* semper redderetur[1].

Pro *aedilis* apud Polybium[2]) invenitur appellatio *ἀγορανόμος*, quae aeque ac *δήμαρχος* de Neapolitanis sumpta esse videtur[3]. Quamquam enim in omnibus civitatibus Graecis antiquis *ἀγορανόμοι* curae fororum (= *ἀγορά*) praesidebant[4]), cum quibus Dionysius aediles Romanos comparavit[5]), et tanta quidem est similitudo inter munus Graecum *ἀγορανομία* et aedilitatem Romanam, ut inde hanc ortam fuisse coniecerit Mommsen[6]), praecipue tamen in rebus publicis Magnae Graeciae eminebant *ἀγορανόμοι*, qui saepissime Neapolitanis in titulis nobis occurrunt[7]), quare de re publica Neapolitana sumptum esse hoc vocabulum verisimile est. Appellatio *ἀγορανόμος* igitur pro vocabulo sollemni, quo designaretur aedilis, aetate quidem superiore habebatur, sed scriptores antiqui inter *aedilem curulem* et *aedilem plebis* non distinguebant. Nam apud Polybium *aedilis curulis*, apud Dionysium vero *aedilis plebis*, per nudum vocabulum *ἀγορανόμος* reddebatur, itemque in titulis, in quibus haec vox comparet (qui sunt omnes aetatis imperatoriae), raro discerni potest uter aedilis significetur. Distinctionem facere conatus est primus Plutarchus, apud quem invenitur *ἀγορανόμος τῆς ἐπιφανεστέρας τάξεως* pro *aedilis curulis*[8]), sed melius distinguebat Cassius Dio inter vocabulum *aedilis plebis*, quod per *ἀγορανόμος ὁ καταδεέστερος* et *ἀγορανόμος τοῦ πλήθους*, et *aedilis curulis*, quod per *ἀγορανόμος ὁ ἀμείνων* et *ἀγορανόμος κουρούλλιος* reddebat, quae altera appellatio in titulis quoque Ti. Claudii Frontini Nicerati aetatis M. Aurelii[9]) invenitur.

Quaestor Romanus *ταμίας* appellatus est iam in illo plebiscito Lampsacenorum, ubi quaestor classis commemoratur, et vocabulum rursus occurrit in senatus consultis saeculi a. Chr. n. alterius medii[10]) et anni 618/136[11]), qua ab aetate usque ad tempora imperatoria infima passim et in titulis et apud scriptores invenitur. Quae appellatio quin de Graecis sumpta sit, minime est dubium; nam in omnibus rebus publicis Graecis erant *ταμίαι*, quorum munera quaestoriis similia

1) Uno in titulo aetatis L. Veri (BCH XX 155) vocem *δήμαρχος* = *tribunicia potestate* invenimus. Quo cum usu conferendus est *δήμαρχος εἰς ἀεί*, Appian. BC V 132; Cass. Dio LIII 32. 2) Polyb. X 4, 6; 6, 3.

3) Mommsen StR. III 646 adn. 2.

4) De agoranomorum muneribus cf. Gilbert II 331. 5) AR. VI 90.

6) StR. II 497 adn. 1.

7) Cf. titulos Neapolitanos, CIL. X 1490 = IG. XIV 758; IG. XIV 896. 897. 897a, omnes sane saeculi p. Chr. n. primi, nec non titulos Acrorum Siciliae IG. XIV 209. 211. 212 (fastos agoranomorum) et alios Siculos.

8) Plut. Marc. 2 9) IG. IV 588 et CIG 1327.

10) BCH. VI 356 = Ditt.[2] 307. 11) CIG. 2905 = Ditt.[2] 315.

erant[1]), qua autem de civitate petita sit, statuere non est facile. Ut enim Mommsen eam aeque ac *σύγκλητος* et *δήμαρχος* de re publica Neapolitana sumptam esse coniecit[2]), ita in titulis Neapolitanis nusquam commemoratur *ταμίας* quidam, saepius vero in titulis Tauromenii atque Agrigenti urbium Siciliae[3]). Sed cum in omnibus civitatibus Graecis hic honor exstiterit, de appellationis origine nihil constitui potest. Id solum commemorandum est, apud Aetolos magistratum quendam *ταμίας* esse appellatum[4]), quare fieri potest, ut Romani hanc appellationem aeque atque illam, qua designaretur alter magistratus pristinus, *praetor*, de civitatibus foederatis Graeciae occidentalis sumpserint. Atque ut supra vidimus iam in monumento anni 658/196 commemoratum esse *quaestorum classis*, qui Graece *ὁ ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ ταμίας* appellabatur, ita vocabuli *ταμίας* sunt hae aliae locutiones compositae: pro *quaestor urbanus* invenimus in tribus senatus consultis saeculi a. Chr. n. primi[5]) *ὁ ταμίας ὁ κατὰ πόλιν*, et pro *quaestor pro praetore ταμίας ἀντιστράτηγος*, frequentius tamen *ταμίας καὶ ἀντιστράτηγος*, quae appellationes in titulis cum aetatis liberae tum aetatis imperatoriae comparent. Deinde eodem modo formatae ac *στρατηγία*, *δημαρχία*, *δημαρχεῖν*, *ἀντιστράτηγος* aliaeque, hae locutiones a vocabulo *ταμίας* derivantur: *ταμιεία* et *ταμιευτικὴ ἀρχή* = *quaestura*, *ταμιεύειν* verbum temporale eiusque participia, *ἀντιταμίας* = *proquaestor*. Denique mentio fiat vocis *ταμιεῖον* (sive *ταμεῖον*), quae et per se posita et cum aliis coniuncta in titulis et apud scriptores reperitur; quae cum aetate rei publicae liberae *aerarium* (etiam *τὸ δημόσιον ταμιεῖον*, *τὸ κοινὸν ταμιεῖον*) significet, aetate imperatoria *fiscum Caesaris* (etiam *ταμεῖον Καίσαρος*, *τὸ ἱερὸν ταμεῖον*, *τὸ ἱερώτατον ταμεῖον*) indicat.

Iam cum vocabula sollemnia, quibus magistratuum annuorum pristinorum nomina Graece convertebantur, per comparationem cum institutionibus Graecis similibus orta esse demonstrare conatus sim, paragraphis sequentibus de appellationibus magistratuum extraordinariorum, eorumque qui temporum inferiorum sunt, pauca sunt addenda. Primum quidem vocem *dictator* ut per meram transcriptionem vulgo Graece redditam esse infra docebitur, ita per comparationem Graece convertere conati sunt Polybius et Diodorus. Nam apud utrumque et *στρατηγὸς αὐτοκράτωρ* et *αὐτοκράτωρ* pro *dictator* inveniuntur[6]);

1) De muneribus tamiarum Graecorum aetatis inferioris cf. Gilbert II 333.
2) StR. III 646 adn. 2.
3) Fasti tamiarum Tauromenitorum IG. XIV 423—430. Magistratus idem in decreto Agrigentorum IG. XIV 952 reperitur. 4) Cf. Ditt.² 295 et Busolt 369.
5) S. C. de Asclepiade et sociis IG. XIV 951 = CIG. 5819, S. C. Aphrodisiade repertum Le Bas III 1627, S. C. apud Ioseph. AI XIV 219.
6) *αὐτοκράτωρ στρατηγός* Polyb. III 86, 7; 87, 6. *στρατηγὸς αὐτοκράτωρ* Diodor. XIX 76, 3. *αὐτοκράτωρ* Polyb. III 87, 9; 103, 4; Diodor. XII 64, 1 et al.,

[redacted]

quibus appellationibus cum Graeci ducem extraordinarium imperio infinito praeditum designarent, *στρατηγὸς αὐτοκράτωρ* comparet non solum saeculo a. Chr. n. quinto Athenis, ubi appellatio orta est, sed etiam aetate inferiore, cum Philippus et Alexander reges Macedonum a conciliis communibus Graecorum *στρατηγοὶ αὐτοκράτορες* creati sint[1]). Itaque in rebus Romanis quoque hoc nomine non solum dictator sed etiam dux cum imperio militari[2]) (etiam Pompeius imperio infinito praeditus[3])) et semel[4]) princeps designati sunt. Sed quomodo pro vocabulo *στρατηγὸς ὕπατος* in usum venisse formam breviorem *ὕπατος* supra vidimus, sic invenitur raro *στρατηγὸς αὐτοκράτωρ*, saepissime tamen *αὐτοκράτωρ*, quae vox non solum pro *dictator*, ut apud illos duos scriptores, sed etiam pro *imperator* in usu erat; et haec altera significatio saepe nobis occurrit pariter in titulis atque apud scriptores[5]). *Αὐτοκράτωρ* enim usurpabatur cum de duce, qui aetate rei publicae liberae *imperator* acclamatus erat[6]), tum de ipso *principe* aetatis inferioris, sive, ut apud scriptores, generalis appellatio erat, sive, ut in titulis, praenomen aut *imperator acclamatus*, ut *αὐτοκράτωρ* vocabulo Latino *imperator* prorsus responderet. Et quomodo *ὕπατος*, ita *αὐτοκράτωρ* pro adiectivo in usu erat, et utramque appellationem cum voce eadem compositam reperimus. Nam locutio *αὐτοκράτωρ ἀρχή* semel pro *dictatura*[7]), saepe pro *imperium imperatoris* (principis) invenitur, etsi hoc vocabulum, sicut *consulatus* = *ὑπατεία*, per vocem *αὐτοκρατορία* quoque Graece redditum esse unum exsistat exemplum[8]).

Ut vox *dictator* per comparationem Graece reddi non posse videbatur, ita quod ad vocabulum *magister equitum* attinet, res aliter se habebat. Nam erat apud Graecos magistratus, quocum is aequari posset, et iam apud Polybium[9]) comparet *ἱππάρχης* = *magister equitum*, quae appellatio *ἱππάρχης* (sive *ἵππαρχος*) apud omnes scriptores usque ad tempora infima invenitur. Qui magistratus *ἵππαρχος* cum per totam Graeciam exstiterit, qua de re publica appellatio sumpta sit non facile statui potest; nam Athenis saeculo a. Chr. n. quinto erant hipparchi duo qui equitatui praeessent[10]), et temporibus inferiori-

---

etiam titulus Caesaris dictatoris (CIG. 2214g), si a Boeckhio recte legitur, quod mihi dubium est, cum nullo in alio titulo reperiatur *αὐτοκράτωρ* = *dictator*.

1) Cf. Busolt 241 et Szanto ap. P.-W. II 2599.

2) Apud Plutarchum, Appianum, Cassium Dionem.

3) Apud Appianum et Cassium Dionem. Cf. *ὁ τῆς ἀγορᾶς αὐτοκράτωρ* = praefectus annonae imperio infinito, Appian BC. II 18. 4) Ioseph. AI. XIX 249.

5) Etiam reperimus vocabulum *αὐτοκράτωρ* cum aliis vocibus coniunctum, ut *αὐτοκράτωρ τοῦ πολέμου* = dictator apud Diodor. XIX 76, 2, et *αὐτοκράτωρ ἐντελής* = dux cum imperio militari (?) apud Appian. Mith. 94.

6) Primum in S. C. inter annos 664/90—672/82 (BCH. XIII 508) scripto invenitur. 7) Appian. BC. I 16. 8) Ioseph. AI. XIX 351. 9) III 87, 2.

10) Busolt 248, 312.

bus in civitatibus permultis erat magistratus annuus *ἵππαρχος*[1]), praecipue in foederatis Graeciae occidentalis[2]), ubi munere, quod erat strategia excepta summum, fungebatur, ut de iis sumptum esse vocabulum quo designaretur magister equitum Romanus iure conici possit.

At eodem modo locutio *decemviri legibus scribendis* per aequationem facile Graece reddi poterat. Nam Athenis et saeculo a. Chr. n. quinto exeunte creati sunt *νομοθέται* qui leges constituerent[3]), et idem munus cum appellatione eadem anno 318 a Chr. n. a Demetrio Phalereo accipiebatur[4]). Et apud Aetolos temporibus inferioribus magistratus erant extraordinarii *νομογράφοι*, quorum erat leges in tabulas publicas referre[5]). Quarum appellationum altera apud Dionysium, Diodorum, Lydum, altera apud Diodorum solum comparet, qua *decemviri legibus scribendis* designentur.

Iam nos vertamus ad appellationes, quibus Graeci magistratus moribus et securitati publicis praefectos indicabant[6]) — *ἀστυνόμος* et *πολιανόμος*, quibus utitur Cassius Dio, altera ut *praetorem urbanum*[7]), altera ut *praefectum urbis*[8]) designet. Sed aliam appellationem — *πολίαρχος* — usurpat scriptor idem pro *praefectus urbis*, et pro illo extraordinario rei publicae liberae, et pro illo perenni aetatis imperatoriae, quae utrum de Graecis sumpta an per translationem orta sit nescio. Nam nusquam per totam Graeciam magistratus *πολίαρχος* occurrit nisi in urbe Thessalica Phalanna[9]), cuius in titulo quodam comparent *πολίαρχοι* quinque, et fieri potest, ut Cassius Dio de magistratu simili, qui ut illi erat notus, ita nobis non conservatus est, hoc vocabulum sumpserit.

Aeque est dubia origo appellationis *ἐπιμελητής*, qua et in titulis et apud scriptores designabatur *curator*; ut *ἐπιμελητὴς τοῦ σίτου* = *curator annonae* et *curator frumenti*, *ἐπιμελητὴς ἔργων δημοσίων* = *curator operum publicorum*, *ἐπιμελητὴς ὁδῶν* = *curator viarum*[10]), aliique. Sed ut Athenis saeculo a. Chr. n. quinto erant *ἐπιμεληταί* omnium generum, ut *ἐπιμεληταὶ ἐμπορίου*[11]), *ἐπιμεληταὶ τῶν νεωρίων*[12]), *ἐπι-*

---

1) Cf. Gilbert II 329. 330.

2) *ἵππαρχος* Achaeorum, Ditt.² 229, 7, cf. Polyb. V 95; X 22—23; XXVIII 6 et 8; Aetolorum, Ditt.² 425, 35; 923, 2; BCH. VI 461, cf. Polyb. XXII 13, 10 = Liv. XXXVIII 11, 7 ubi *praefectus equitum* appellatur. 3) Busolt 187.

4) id. 188. 5) id. 372 et adn. 2. 6) Gilbert II 332.

7) *ἀστυνόμος* = *IVvir viis in urbe purgandis* apud Papinianum Dig. XLIII 10 comparet, si sequimur Mommsenum, StR. II 603 adn. 4.

8) De praefectis iis, qui a. 709/45 a Caesare dictatore creati sunt.

9) Collitz, Dialekt-Inschriften n. 1330, cf. Busolt 74.

10) Etiam commemorandum est collegium IVvirorum viis in urbe purgandis, qui *ἐπιμεληταί* Graece appellabantur, ut in locutionibus *τεσσάρων ἀνδρῶν ὁδῶν ἐπιμελητής* et [*ἀρχὴν ἄρξας*] *δ' ἀνδρῶν ὁδῶν ἐπιμελητής* quae in titulis comparent, et *οἱ τέσσαρες οἱ ἐν τῷ ἄστει ὁδῶν ἐπιμελούμενοι*, qua utitur Cassius Dio (LIV 26) 11) Busolt 245. 12) id. ib.

μεληταὶ τῶν κακούργων[1]), et alii, ita ab his collegia singula constituebantur, ut etiam illi *ἐπιμεληταὶ τῶν ξένων*[2]) in insula Rhodo. Contra epimeletae singuli nonnulli exsistebant, ut *ἐπιμελητὴς κρηνῶν* Athenis[3]), et ille extraordinarius *ἐπιμελητὴς τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τῆς πόλεως* ab Aetolis Delphos missus[4]). Sed unde appellatio in curatorem Romanum translata sit dici non potest.

Denique de appellationibus agendum est, quibus Graece reddebatur vocabulum *legatus* — *σύμβουλος* et *ὑποστράτηγος* — quarum utraque apud scriptores reperta de Graecis sumpta est. Ducibus enim Lacedaemoniis saepe aderant *σύμβουλοι*, qui adiutores et consilarii ad bellum gerendum essent[5]), eorumque munus cum officiis legati Romani ita congruebat, ut vocabulum facile transferretur. Et *ὑποστράτηγος* sive *adiutor strategi* reperitur apud Graecos, nempe in insula Teno[6]), et praecipue apud Achaeos, quorum exercitus parti praeerat[7]). Praeterea appellatio *ὕπαρχος* pro *legatus* apud Appianum et Cassium Dionem comparet, qua etiam apud Graecos designabatur ducis adiutor[8]). Quare prorsus perverse a Lydo et in titulo Pisidico aetatis Byzantinae[9]), ut videtur, pro *praefectus* usurpabatur, ut in locutionibus *ὕπαρχος τῆς αὐλῆς* = *praefectus praetorio*, *ὕπαρχος πόλεως* = *praefectus urbis* aliisque. Nam vocabulum *praefectus* per interpretationem *ἔπαρχος* rectius redditum esse infra docebitur.

De magistratuum appellationibus cum disputatum sit, iam pauca sunt afferenda de populi ordinibus et divisionibus, quorum nomina et ipsa per comparationem Graece convertebantur. Iam supra vidimus vocem *δῆμος* cum pro *populus* tum pro *plebs* esse usurpatam, atque haud solum per *δῆμος* sed etiam per *πλῆθος* indicatos esse homines ordinum inferiorum[10]). Eodem modo pro *plebeius* inveniuntur apud scriptores vocabula *δημότης* et *δημοτικός* et per se posita et cum aliis coniuncta; ut *ὁ δημότης λεώς* et *ὁ δημότης ὄχλος*, sive *τὸ δημοτικὸν* et *τὸ δημοτικὸν γένος* et *τὸ δημοτικὸν πλῆθος* = *plebs*, *ἀνὴρ δημότης* et *ἀνὴρ δημοτικός* = *vir plebeius*, quae appellationes etiam apud Graecos in usu erant[11]).

Vocabulum *patricius*, quamquam vulgo per transcriptionem, tamen saepissime per comparationem Graece reddebatur. Nam de Atheniensibus sumptam esse appellationem *εὐπατρίδης* Dionysius docet[12]). Atque hac voce designabatur *patricius* non solum apud illum et scriptores aetatis inferioris, sed etiam in titulis duobus Herodis Attici eiusque filii[13]). Graecae originis praeterea est vocabulum *εὐγενής* = *patricius* quod reperitur in glossariis aliquando, raro apud scriptores; etenim

1) Busolt 233. 2) Gilbert II 180. 3) Busolt 245. 4) Gilbert II 411. 5) Busolt 113. 114. 6) Gilbert II 207. 7) Busolt 361 et adn. 3. 8) Cf. Polyb. V 70, 10. Sed pro vocabulo sollemni vix habebatur, ut illud *ἔπαρχος* (cf. infra p. 25. 26). 9) IGR. III 435. 10) Busolt 44. 11) id. 34. 12) AR. II 8. 13) IG. XIV 1392 = Ditt.[2] 399 et Ditt.[2] 400.

in civitatibus Graecis *εὐγενεῖς* appellabantur homines nobiles, qui popularibus (*δημόται*, *δημοτικοί*) erant oppositi[1]. Itaque etiam *εὐγένεια* = *patriciatus* apud Plutarchum et Cassium Dionem comparet.

Vocabulum *senatorius* vocibus *συγκλητικός* et *βουλευτικός* de appellationibus senatus derivatis Graece redditum esse supra docui. Non minus per comparationem convertebantur locutiones, quae ad *dignitatem equestrem* pertinent. Nam in rebus publicis Graecis multis, imprimis apud Athenienses et Achaeos, erat ordo census certi, cuius sodales *ἱππεῖς* appellabantur[2]. Et item vocabulum sollemne, quo designabatur *eques Romanus*, ad exemplum Graecum compositum est; nam sicut populus Romanus nusquam *ὁ δῆμος Ῥωμαῖος*, semper tamen *ὁ δῆμος Ῥωμαίων* appellabatur, ita nusquam *ἱππεὺς Ῥωμαῖος*[3], semper *ἱππεὺς Ῥωμαίων* reperitur, quae appellatio passim in titulis inde ab anno 725/29 comparet[4]. Vox *ἱππεύς* autem per se posita non nisi apud scriptores invenitur, in locis ubi equitem Romanum i. e. ordinis equestris hominem intellegendum esse e rerum conexu patet[5]. Sed saepe, ne significatio dubia sit, vocis *ἱππεύς* locutiones compositae tales comparent; *οἱ καλούμενοι ἱππεῖς*, *οἱ λεγόμενοι ἱππεῖς*, *οἱ μέγιστοι ἱππεῖς*, *ἱππεῖς ἐντελεῖς*, *ἱππεῖς τοῦ τέλους*, quibus designentur equites ordinis, non equitatus militaris. Vocabulum quoque *ἱππικός* = *eques Romanus* multo in usu et in titulis et apud scriptores erat. Deinde, quod ad vocabulum *ordo equester* attinet, variis locutionibus Graece convertebatur, quarum omnium frequentissima est *τὸ ἱππικὸν τάγμα*, quae in monumento Ancyrano[6] et titulo quodam aetatis imperatoriae[7] et apud scriptores aliquos[8] occurrit. Et vocum *τάξις* et *τέλος* exstant hae locutiones compositae: *ἱππικὴ τάξις*, *ἱππὰς τάξις*, *τὸ ἱππέων τέλος*, *ἡ ἱππὰς τὸ τέλος* = *ordo equester*, omnes apud scriptores[9]. Quibus addendum est vocabulum *ἡ ἱππάς* ubique a Cassio Dione usurpatum.

De Graecis sumptae sunt eae quoque appellationes, quibus partes, in quas populus totus dividebatur, scriptores designabant. Nam pro vocabulis *curia* et *curiales* usurpabant scriptores *φρατρία*[10] et *φράτρεῖς* sive *φρατριασταί*, pro *tribus* et *tribulis* *φυλή* et *φυλέτης*[11], quae

1) Busolt 34.

2) *ἱππεῖς* Athenienses IG. II 6 = Ditt.[2] 61; IG. II 49 = Ditt.[2] 83; IG. I Suppl. 59b = Ditt.[2] 108; IG. II 1217 = Ditt.[2] 165; cf. Busolt 138 et adn. 6. *ἱππεῖς* Achaici Ditt.[2] 274; cf. Busolt 357 adn. 1.

3) Nam nihil probant tituli Ancyrani CIG. 4016 *ἱππέα Ῥωμαῖον*, CIG. 4017 *ἱππέα Ῥωμαῖ[ο]ν*, et titulus Lydius CIG. 3497 *ἱππέα Ῥω[μ]α[ῖο]ν*.

4) Primum invenitur in titulo Cornelii Galli a. 725/29 CIL. III 14147[5].

5) Ita Momms. StR. III 481 adn. 4. 6) Gr. XVIII 10. 7) CIG. 2803.

8) *τὸ ἱππικὸν τάγμα* apud Iosephum et Herodianum. *τὸ ἱππικόν* apud Cassium Dionem LXIII 18. 9) In uno titulo (IGR. III 615) invenitur *ἱππικὴ* [*τάξις*].

10) Apud Dionysium reperitur saepe forma *φράτρα*.

11) Etiam *φύλαρχος* = *curator tribus*.

appellationes sollemnes et constantes apud Graecos ortae sunt. Nam non solum Neapoli saeculo a. Chr. n. primo erant phratriae[1], sed etiam populi Graeciae dividebantur in *phratrias* et *phylas*, quae divisio existebat cum Athenis[2] tum Spartae, in qua re publica phratriae ex gentibus et phylae ex regionibus constitutae[3]) curiis et tribubus Romanis exacte respondebant. Denique vocem *λόχος*, quae pro *centuria* erat in usu, vocabulum militare ut Latinum, de Graecis sumptam esse infra demonstrabitur, ubi de rebus militaribus disseritur.

Appellationes, quibus comitia contionesque publicae a scriptoribus designabantur, cum institutionibus Graecis aequatae hae sunt: *ἀρχαιρεσίαι* (sive *ἀρχαιρέσια*) et *ἐκκλησία* = *comitia*, praeterea *ἐκκλησία* = *contio*. Sed apud Graecos vox *ἀρχαιρεσίαι* ipsam creationem magistratuum, sive ducum militarium ut Atheniensium[4], sive magistratuum annuorum ut Achaeorum Aetolorumque[5], designabat, *ἐκκλησία* vero et apud Athenienses et apud Achaeos Aetolosque pro populo in conventum sive ad creationem magistratuum sive ad negotium aliquid conficiendum convocato usurpabatur[6], cum scriptores rerum Romanarum inter conventum populi ad creationem habendam convocatum et ipsam creationem non ita accurate distinguerent. Quod ex eo magis apparet, quod praeter *comitia* etiam *concilium plebis* non solum *ἐκκλησία* sed etiam *ἀρχαιρεσίαι*[7] appellabatur, quamquam vocabulo *σύλλογος* ab aliis conventibus distinguere conatus est Cassius Dio. Sed *ἐκκλησία* = *contio*, ut supra dictum est, apud omnes scriptores comparet[8], glossariis exceptis, in quibus invenitur *δημηγορία* = *contio*, sicut *χειροτονία* et *ψηφοφορία* = *comitia* aliquando usurpant scriptores.

Inter comitia varia distinguebatur, sicut Latine, ita Graece, adiectivis de vocabulis, quibus designabantur partes populi, derivatis. Itaque *comitia curiata* per *ἡ φρατρικὴ ἐκκλησία* et *ἡ φρατριακὴ ψηφοφορία*, *comitia centuriata* per *ἀρχαιρεσίαι λοχίτιδες* et *ἡ λοχῖτις ἐκκλησία*, *comitia tributa* denique per *αἱ φυλετικαὶ ἀρχαιρεσίαι*, *ἡ φυλετικὴ ἐκκλησία*, *ἡ φυλέτις ἐκκλησία*, *ἡ φυλετικὴ ψηφοφορία* reddebantur. Etiam appellationibus magistratuum qui erant creandi distin-

---

1) Varro de L. L. V 85.

2) De phratriis et phylis Atheniensibus cf. Busolt 205. 207.

3) Busolt 100. Phylae Atheniensibus contra e multis ac variis demis compositae tribubus Romanis non similes erant. Multo similior tribui quidem erat *τριττύς*, sive pars tertia phylae Atheniensis, ex unius regionis incolis composita, quam cum tribu comparant Dionysius (II 7) et Cassius Dio (fr. 5, 8).

4) Cf. Aristot. Pol. Athen. 44.

5) Apud Achaeos Polyb. V 1, 7; apud Aetolos id. IV 27, 1; 67, 1.

6) *ἐκκλησία* Athenis cf. Busolt 257 seqq.; apud Achaeos id. 357; apud Aetolos id. 370 adn. 4.

7) Tunc modo cum de tribunorum creatione ageretur.

8) Per errorem usurpavit Plutarchus (Cic. 49) *ἀρχαιρεσίαι* — contio.

guebantur, ut *ὑπατικαὶ ἀρχαιρεσίαι* et *ὑπατικὴ ψηφοφορία* = *comitia centuriata*, *ἀγορανομικὰ ἀρχαιρέσια* = *comitia tributa*, *δημαρχικὰ ἀρχαιρέσια* = *concilium plebis*.

Iam de vocibus militaribus disserendum est, quod appellationes, quibus permultae Graece convertebantur, de ordinibus et ducibus exercituum Graecorum sumptae sunt, ut vocabulum *αὐτοκράτωρ* = *imperator* apud Graecos ortum esse iam pridem docui. Sed petebantur haec vocabula ut raro ab exercitibus antiquis, Atheniensi ac Spartano, ita sapissime a Macedonico, cuius ad exemplum exercitus non solum Graecorum omnium, sed etiam Aegyptiorum aetate inferiore instituebantur. Magis igitur est mirandum vocem *φάλαγξ* *legionem* non designare nisi apud scriptores aetatis imperatoriae infimae, Herodianum et Lydum, et in glossariis, cum apud ceteros compareant appellationes generales *στρατόπεδον*, *τάγμα*, *τέλος*. De legionis partibus vero res non ita se habet, nam de Macedonibus sumpta sunt vocabula *σπεῖρα*, *σημαία*, *λόχος*, *ἴλη*, quibus designabantur ordines militares. Quibus appellationibus sane diverse utebantur scriptores rerum Romanarum, prout dividebatur legio quibus quisque vivebat temporibus, quamquam apud Macedones quidem certus et constans usus erat. Itaque vocabulum *σπεῖρα* a Polybio pro *manipulus*, a scriptoribus et in titulis aetatis inferioris autem pro *cohors* usurpabatur[1]), et *ἴλη* ab illo pro *turma*, ab his pro *ala*, prout utraque aetate pedites aut in manipulos aut in cohortes, equites aut in turmas aut in alas dividebantur. Quae vocabula Polybius de institutionibus militaribus Macedonicis aetatis suae sumpsit; nam phalanx Macedonica ex spiris, equitatus ex ilis tum constituebatur[2]), quorum in utroque ordine certus hominum numerus continebatur, cum in rebus Romanis *σπεῖρα* et *ἴλη* primum pro *manipulus* et *turma*, deinde his ordinibus exoletis pro *cohors* et *ala* in usu erant. Sed haud accurate usus est Polybius vocabulis; nam praeter appellationes *σπεῖρα* et *ἴλη* comparent apud eum pro *manipulus* et *turma* etiam *σημαία* et *οὐλαμός*, qui ordines ut apud Macedones exsistebant, ita e militibus tam paucis constituebantur, ut manus minimae, altera peditum, altera equitum essent[3]). Et nihilo accuratius usi sunt scriptores vocabulo *λόχος*. Quae appellatio sane apud Graecos quoque haud certa erat, nam cum apud antiqu ordinem militarem maximum designaret, ut in exercitibus variis variae magnitudinis esset lochus[4]), in copiis mercenariis Atheniensium et in exercitu Macedonico minimus ordo erat lochus, qui homines continebat

1) Marquardt, Staatsverwaltung II 435.
2) Cf. Bauer, Griech. Kriegsaltertümer 444 et adn. 2. 450.
3) Cf. id. ib. Cum hac incuria conferendum est id quod apud Strabonem (XVII 797) pro *ala* comparet *ἱππαρχία*, qui ordo et ipse Macedonicus erat sed multo maior quam *ἴλη*. 4) Cf. Bauer 312 et adn. 1. 313 adn. 5.

circa centenos[1]). Itaque ordini Macedonico respondet appellatio λόχος = *centuria*, quae apud Dionysium et, ut videtur, Plutarchum invenitur; sed minus accurate vocabulo usi sunt Appianus pro *manipulus*, ut videtur, Iosephus (qui sane vocabulis militaribus minime exacte utebatur) et Cassius Dio pro *cohors*, cum in glossariis pro *turma* reperiatur. Et quod ad vocabulum τάξις attinet, non aliter res se habet; nam mercenariorum Graecorum maximus ordo erat τάξις, quae multos in lochos dividebatur[2]), ut Macedonum quoque[3]), sed in rebus Romanis appellatio τάξις apud Appianum pro *cohors*, in glossariis et pro *cohors* et pro *legio* comparet.

Etiam praefectorum militum multae appellationes de Graecis sumptae sunt. Quarum quidem genera duo reperiuntur; alterum est earum, quae de ordinibus quibus praeerant praefecti, ut ταξίαρχος et λοχαγός, alterum, quae de numero militum quos continebat ordo sunt derivatae, ut χιλίαρχος et ἑκατόνταρχος. Quorum interpretandi modorum illius exempla rarius apud scriptores, huius saepius cum apud scriptores tum in titulis comparent. Atque ut ordinum ipsorum appellationes erant incertae, ita usus vocabulorum de iis derivatorum haud constans erat; nam ταξίαρχος, sive is qui taxi praeest, apud Polybium et in glossariis pro *centurio*, apud scriptores aetatis inferioris pro *tribunus militum*, ut mihi quidem videtur, comparet, idemque vocabulum Lydi aetate pro *ordinarius* erat in usu. Ex quibus significationibus rectissime videtur dictus esse *tribunus militum*, qui magno ordini militum praeerat, ut taxiarchus Atheniensium et mercenariorum[4]), qui soli nobis cogniti sunt. Magis tamen constanter utebantur scriptores vocabulo λοχαγός, quod semper, quantum ego quidem sciam, pro *centurio* comparet, sicut etiam apud Macedones praeerat lochagus centum militum locho[5]), cum aetate antiquiore ordinibus modo magnis modo parvis lochagi praeessent[6]). Et ut ἴλη = *turma* a Polybio usurpabatur, ita apud eum invenitur ἰλάρχης = *decurio turmae*, quae appellatio et ipsa de Macedonibus sumpta est[7]). Etiam apud Appianum[8]), nusquam tamen apud ceteros comparet ἰλάρχης, quae vox, quod maxime mirandum est, nunquam *praefectum alae* aetatis inferioris designat, etsi *ala* per vocabulum ἴλη semper reddebatur. Contra appellatio generalis ἵππαρχος (sive ἱππάρχης) apud Iosephum *praefectum alae*, apud Appianum *praefectum equitum* aetatis liberae designat[9]). Tum ut ἴλαρχος, ita de Macedo-

1) Cf. Bauer 399 et 424/5.
2) Cf. id. 335. De vocabulo generali sensu usurpato cf. id. 399.
3) Cf. id. 424. 432. 4) Cf. id. 347. 335. 5) P. Meyer, Heerwesen 25.
6) E. g. Spartae, ubi lochagus polemarcho proximus ordine erat, Bauer 307.
7) Ilarchi in Aegypto, P. Meyer 25.
8) ἴλαρχος = *decurio*, ut mihi quidem videtur, Appian. Hisp. 48.
9) De his praefectis equitum cf. Momms. StR. II 177 adn. 5.

nibus verisimiliter sumptum est vocabulum *δεκάδαρχος* (sive *δεκαδάρχης*) = *decurio*, quod in titulis et apud scriptores aetatis inferioris nobis occurrit. Quamquam enim haec praefecti Macedonici appellatio nobis non tradita est, satis constat in exercitu Macedonico ordines fuisse *δεκάδας*[1]), quorum praefectos *δεκάδαρχοι* appellatos esse verisimile est. Etiam commemorandum est locutionem *praefectus praesidii* per *φρούραρχος* a scriptoribus redditam esse, quod vocabulum nobis occurrit et apud Athenienses[2]), et apud Macedones Aegyptios[3]), de quibus Dionysius ceterique in praefectum Romanum transtulisse videntur.

Alterum autem genus appellationum est earum, quae de militum numeris, quibus praeerant singuli praefecti, derivabantur, nempe *χιλίαρχος*, *ἑκατόνταρχος*, *δέκαρχος*, quibus designabantur haud solum apud scriptores inde a Polybii aetate, sed etiam in titulis papyrisque *tribunus militum*, *centurio*, *decurio*, ut hae appellationes pro vocabulis sollemnibus haberentur[4]). Quarum vocum prima de Macedonibus sumpta est; nam satis constat et in Alexandri exercitu et apud Aegyptios fuisse chiliarchos[5]), ordinibus magnis praefectos[6]), quem honorem de Persis sumpsit Alexander[7]). Sed quod ad appellationes *ἑκατόνταρχος* et *δέκαρχος* attinet nihil probari potest. Nam nusquam, quod ego quidem sciam, in monumentis militaribus Macedonicis reperiuntur, ut nobis incertum sit num ii, qui lochis et decadibus exercitus Macedonici praefuerint, *ἑκατόνταρχοι* et *δέκαρχοι* appellati sint. Quare verisimile est has appellationes ad chiliarchi similitudinem fictas esse, per quas voces Latinae *centurio* et *decurio* per translationem Graece converterentur. Sed etiam alia vocabula militaria Macedonica apud scriptores rerum Romanarum comparent. Itaque Polybius pro *optio* voce *οὐραγός* utitur, quae appellatio, quod in exercitu Aegyptio praefectum ordine lochagum sequentem designabat[8]), profecto optioni Romano respondebat. Atque militum appellationes multae de Macedonibus sumptae sunt, ut *φαλαγγῖται* = *legionarii*[9]), *σωματοφύλακες* = *praetoriani*[10]), etiam multae generales, quae apud omnes Graecos inveniuntur, ut *ὁπλῖται* = *legionarii*, *πελτασταί* = *milites expediti*, *δορυφόροι* = *praetoriani*.

Iam de rebus nauticis pauca sunt disputanda. Ut appellationes praefectorum classium et navium, *navarchus* et *trierarchus*, Latine transcribebantur, ita iisdem vocabulis *ναύαρχος* et *τριήραρχος* praefectos navales Romanos scriptores designabant. Id solum commemorandum, est vocabulum *ναύαρχος* non modo pro *praefectus classis*,

1) Bauer 424 sq. 435. 444. 2) id. 345. 3) P. Meyer 19. 67. 80.

4) Vocabulum *χιλίαρχος* = *tribunus militum* ita certum et constans erat, ut etiam *tribuni militum consulari potestate* *χιλίαρχοι* a scriptoribus semper appellarentur. 5) Bauer 432; P. Meyer 12. 25. 6) P. Meyer 25.

7) Bauer 432. 8) P. Meyer 95. 9) Bauer 445. 10) id. 427. 434.

sed etiam pro *praefectus navis* usurpatum esse, ut in utramque rem valeat apud eundem scriptorem, cum et apud Lacedaemonios[1] et apud Macedones[2] praeesset classi semper navarchus, navi autem semper trierarchus.

Deinde de vocabulis sacris per comparationem Graece conversis quaerendum est, ac primum quidem de voce *ἀρχιερεύς*, quae et in titulis et apud scriptores pro *pontifex maximus*, in monumento Ancyrano et apud scriptores quosdam pro *pontifex* reperitur, sicut etiam pro *pontificatus maximus* comparent locutiones *ἀρχιερωσύνη* et *ἀρχιερατεία*, altera in monumento Ancyrano[3] et apud Plutarchum atque Appianum, altera in monumento Ancyrano[4] solo. Incipit quidem occurrere *ἀρχιερεύς* sive sacerdos maximus regionis in Asiae rebus publicis ea aetate quae Hellenistica appellatur. Postea erat sacerdos, qui rebus sacris provinciae et praecipue cultui principis Romani praeerat[5]. Qua appellatione pontificem maximum Romanum Polybius primus designavit, deinde comparet in titulis Caesaris dictatoris, tum in titulis atque apud scriptores aetatis imperatoriae. Sed in titulis post Neronis aetatem scriptis nusquam vox *ἀρχιερεύς* per se ponitur, sed semper invenitur *ἀρχιερεὺς μέγιστος*, quae locutio iam Augusti aetate usurpabatur, qua principem distinctum esse ab illis sacerdotibus provincialibus *ἀρχιερεῖς* appellatis conicio, sed fieri quoque potest ut haec appellatio propterea in usum venerit, quod aetate imperatoria pontifices ceteri quoque *ἀρχιερεῖς* aliquando appellati sunt, quamquam non nisi in monumento Ancyrano[6] et rarissime apud scriptores[7] reperitur *ἀρχιερεύς* = *pontifex*, neque ullo tempore pro vocabulo sollemni habita est haec vox, quo designaretur *pontifex*; nam hoc vocabulum in titulis aetatis imperatoriae Graecis litteris transcriptum nobis saepe occurrit. Praeter *ἀρχιερεύς* hae quoque comparent appellationes, quibus *pontifex* per comparationem Graece reddebatur: *ἱερομνήμων* et *ἱεροφάντης*, altera apud Dionysium et Suidam et in glossariis, altera apud Dionysium et Lydum. Sed hi duo honores Graecorum non solum inter se, sed etiam a pontificatu Romano valde differebant, quare vocabulum neutrum pontifici accurate respondet. Nam *ἱερομνήμονες* appellabantur praecipue ii, qui e gentibus singulis electi negotia omnia concilii Amphictyonum administrabant[8]; sed etiam alii aliis locis nobis occurrunt, quorum munera quamquam raro nobis cognita pontificatui Romano fortasse similiora

1) Bauer 319 seqq. 2) id. 440. 3) Gr. V 19. 4) Gr. V 22.

5) De sacerdote *ἀρχιερεύς* cf. Brandis apud P.-W. II 471, et Stengel, Griech. Kultusaltertümer 43.

6) Gr. IV 5. De significatione *pontifex*, non *pontifex maximus*, cf. Mommsen, Res gestae Divi Augusti² p. 32.

7) Plut. Num. 9; Cass. Dio LXXIV 5; Lyd. Mens. IV saepe.

8) Gilbert II 410. 418; Busolt 66.

erant; etenim Megaris sacerdotes Neptuni *ἱερομνήμονες* appellabantur[1]), et etiam Tauromenii ac Segestae Siciliae erant *ἱερομνήμονες* qui munera sacerdotum sustinuisse videntur[2]), etiamsi de his nihil nobis est cognitum. *Ἱεροφάντης* autem appellatio minime convenit, quae pontificem designet, cum ita designaretur is, qui mysteriis Eleusiniis praeesset[3]), quod munus nullam similitudinem cum pontificatu habebat. Ac non magis congruit cum *pontifex* vocabulum *ἱεροφύλαξ*, quo semel[4]) utitur Dionyius; illius enim erat cura templi locorumque propriorum, ut *ἱεροφύλαξ* eiusdem notionis fuerit ac *ναοφύλαξ*[5]).

Item de Graecis sumptum est vocabulum *ἱεροποιοί*, quo designati sunt *quindecimviri sacris faciundis* et in monumento Ancyrano[6]) et apud Dionysium[7]). Nam et in Amphictyonia Delia et Athenis erant *ἱεροποιοί*, qui illic res templi administrabant[8]), hic sacrificia curabant et inspiciebant[9]), quod munus sustinebant aliis quoque locis[10]), ut appellatio in sacerdotes Romanos facile transferri posset. Neque minus expedivit cum muneribus Romanis conferre vocabula Graeca, quibus designabantur ii, qui auguria capiebant et auspicia interpretabantur, et appellationes Graecas in *augures* et *haruspices* transmittere. Sed ut Romani, sic Graeci inter avium observationem et extorum inspectionem in augurando distinguebant, unde a scriptoribus Graecis, qui de rebus Romanis scripserunt, designabantur vocabulis diversis *augures* ac *haruspices*, quamquam appellatio generalis *μάντις* utrosque indicabat[11]), et vocabulum *ἱεροσκόπος*, quod etiam apud Graecos in usu fuisse ex eo apparet, quod in titulo Rhegino quodam[12]) *ἱεροσκόπος* invenitur, pro *augur* apud Dionysium[13]), pro *haruspex* apud Diodorum[14]) et in glossariis comparet. Sed apud alios interest inter augurem et haruspicem; nam illum designabant per *οἰωνιστής*, *οἰωνομάντις*, *οἰωνοπόλος*, *οἰωνοσκόπος*[15]), *ὀρνιθοσκόπος*, *ὀρνεοσκόπος*, quae vocabula apud scriptores Graecos antiquos nobis occurrunt, hunc per *τερατοσκόπος*, quae appellatio apud Platonem quoque

1) Plut. Quaest. Symp. VIII 8, 4.

2) Cf. titulos IG. XIV 423—430. 291. 288a, et Gilbert II 334 sq.

3) Cf. Herod. VII 153; Paus. II 14, 1; IV 16, 2; Ditt.[2] 20. 605. 618 et. al. *ἱεροφάντης Διονύσου* Romae IG XIV 979. 4) AR. II 73.

5) Stengel 46 sq.; *ἱεροφύλακες* Segestae Siciliae IG. XIV 291 — CIG. 5545.

6) Gr. IV 5. Quod hoc eodem loco *ἱεροποιοί* — *septemviri epulonum* comparet, error eius qui monumentum Graece convertit videtur esse.

7) AR. X 32, ubi sane de *Duoviris s. f.* agitur.

8) Busolt 62; Gilbert I[2] 201. 9) Busolt 246; Stengel 44.

10) *ἱεροποιοί* in insula Rhodo quoque IG. XII 1, 705.

11) Raro sane, sed cf. Dionys III 69. 71, Plut. Num. 7.

12) IG. XIV 617 — CIG. 5763 et add. III p. 1252.

13) AR. II 22 ubi sane confunduntur *augur* et *haruspex* (Wissowa, Religion 450 adn. 6). 14) XXXII 12, 2.

15) In glossariis contra comparet *οἰωνοσκόπος* — *haruspex*.

legitur[1]), et per θύτης, quae aeque atque ἱεροσκόπος in titulo Rhegino supra commemorato reperitur. Tum fiat mentio vocabulorum σπονδοφόρος = *fetialis* in glossariis, quod de appellatione praeconum sacrorum, qui Eleusine et Olympiae muneribus fungebantur[2]), sumptum est, στεφανηφόρος = *flamen curialis* apud Dionysium[3]), qui magistratus muneribus sacris in multis rebus publicis Asiae praeerat[4]), ἀμφιθαλής, quod adiectivum locutionem *patrimus et matrimus* designabat, nempe apud Graecos pueri, quorum pater materque adhuc vivebant, ἀμφιθαλεῖς appellati, in ludis publicis ministrabant[5]).

Denique inter nomina feriarum sunt haec Graecis aequata: Θαλύσια et Θεσμοφόρια = *Cerialia*, Διονύσια = *Liberalia*, Λύκαια = *Lupercalia*, Παναθήναια = *Quinquatrus* apud scriptores et in glossariis, Ἀνθεστήρια = *Floralia* apud Lydum, quod vocabulum a sacro verno Atheniensi Bacchi petiit[6]).

Iam vidimus permulta vocabula iuris Romani, quae Graece conversa in titulis et apud scriptores rerum comparent, ita reddita esse, ut institutionibus Romanis cum Graecis comparatis et aequatis appellationes in res Romanas insumerentur, qui convertendi modus in usu erat praecipue in vocabulis quibus designabantur senatus et magistratus rei publicae pristinae, ut haec iam saeculo a. Chr. n. tertio pro sollemnibus haberentur, nec non in vocibus militaribus, ut et apud scriptores omnes et in multis titulis locutiones militares Macedonicae in res Romanas translatae inveniantur. Tum hac ratione convertendi satis tractata, de ceteris in sequentibus capitibus breviter est disserendum.

II.

Sicut multa vocabula sollemnia iuris Romani facillime per comparationem converti poterant, ita et in titulis et apud scriptores appellationes de magistratibus et institutionibus publicis Graecis in res Romanas translatas invenimus. Sed haec vocabula Graeca non semper sufficiebant quae omnia redderent, cum Romanis essent institutiones aliquae quibus respondebant nullae Graecae, ut necesse esset vocibus Graecis, quibus non erat significatio publica, vocabula Latina interpretari, ut post multa tempora hae appellationes, quoad ad res Romanas pertinerent, pro sollemnibus haberentur.

Quorum vocabulorum antiquissimum est τιμητής, quo designabatur *censor* primum a Polybio, tum in titulo anni 657/97[7]) et apud scriptores omnes[8]), nec non in titulis imperatorum. Quae vox in

1) Legg. XI 933 c.
2) Cf. IG. II 834 b = Ditt.² 587 et indices ad Insch. Olymp. 3) AR. II 64.
4) Stengel 43. 5) Id. 184. 189. 201. 6) Mens. IV 73. 7) BCH. VIII 133.
8) *Censitorem provinciae* designat τιμητής apud Ioseph. AI. XVIII Arg.; BI. VII 253.

nulla civitate Graeca, quod ego quidem sciam, significationem sollemnem habebat; nam illi *τιμηταί*, qui Eleusine de domorum pretiis iudicabant, privati erant homines a privatis electi neque ullo munere publico fungebantur[1]); sed quomodo *τιμᾶν* verbo temporali Latino *censere* omnino respondet, ita vox *τιμητής* est interpretatio Graeca appellationis *censor*[2]). Quod magis ex eo apparet, quod pro voce *census* interpretationes *τίμησις* ac *τίμημα* apud scriptores et in glossariis reperiuntur, quae vocabula sane Athenis sollemnia erant, sed cum significationibus ab usu Romano omnino differentibus; nam *τίμημα* aut rem familiarem[3]) aut classem populi, quae rem familiarem certam possidebat[4]), aut multam a iudicio dictam, *τίμησις* autem sententiam huius iudicii designabat[5]), quarum significationum nulla censui Romano respondet. Itaque haec quoque vocabula pro interpretationibus habenda sunt. Et sicut de vocibus *ὕπατος* et *στρατηγός*, ita de appellatione *τιμητής* derivata sunt vocabula alia ad magistratum ipsum pertinentia. Nam vocabulo *τιμητεία* reddita est *censura* a Plutarcho et Cassio Dione, et vox *τιμητικός* pro adiectivo *censorius* apud scriptores invenitur, ut locutione *ἡ τιμητικὴ ἀρχή* *censoria potestas*, vocabulo *ὁ τιμητικός* *vir censorius* designaretur; tum etiam verbum temporale *τιμητεύειν* formatum est, cuius participium *τιμητεύων* praecipue usurpabatur. Praeterea sunt commemorandae voces *τιμαρχία* = *censoria potestas* apud Cassium Dionem et *τιμιότης* = *censura* in glossariis; et vocabula cum praepositionibus coniuncta haec exstant: *ἀποτιμητής* = *censor* in titulo Traiani imperatoris[6]), et in glossariis *διατίμησις* = *censura*, *ἀποτίμησις* et *ἐπιτίμησις* = *census*; ceterum *ἀποτίμησις* in monumento Ancyrano non solum pro *census* sed etiam pro *lustrum*[7]) usurpatum est, quod vocabulum melius per *καθαρμός* interpretabantur et Dionysius et glossariorum scriptores, qui praeterea voces *ἁγιασμός*, *πενταετηρικόν*, *πενταετηρίς* adhibuerunt.

Praeter censorem *interrex* nulli Graecorum magistratui respondebat, quare haec quoque appellatio per translationem Graece reddebatur. Vocabulum usitatissimum erat *μεσοβασιλεύς*, quod apud Dionysium, Plutarchum, Cassium Dionem legitur, sed nusquam apud scriptores rerum Graecarum, ut sit nuda interpretatio vocis *interrex*; et *interregnum* locutionibus *μεσοβασιλεία* et *μεσοβασίλειος ἀρχή* ab iisdem scriptoribus transferebatur. Non nisi uno loco[8]) Dionysius *interrex* reddidit voce *ἀντιβασιλεύς*, ad vocum *ἀνθύπατος* et *ἀντιστράτηγος* similitudinem per errorem formata, tamquam si appellandus

1) Busolt 185. 2) Mentz, Magg. Appell. p. 34. 3) Busolt 188.
4) Id. 146; cf. *τίμημα* = *classis*, Dionys IV 20.
5) Busolt 286. 6) CIG. 1806.
7) Mon. Anc. Gr. IV pass. Quo ex usu aeque ac de aliis causis Romanum fuisse eum qui monumentum Ancyranum Graece converterit coniecit Kaibel apud Momms. Res gestae Divi Augusti[2] p. 197. 8) AR. IX 69.

esset *prorex*; Appianus vocabulum locutionibus *ὁ καλούμενος μεταξὺ βασιλεύς* et *ὁ ἐν τοσῷδε βασιλεύς* interpretari conatus est[1].

Sed ea nomina quoque, quae vulgo per comparationem aut transcriptionem Graece reddebantur, per translationem convertere conati sunt scriptores quidam. Itaque vocabulum *consul* transferebant Dionysius et Plutarchus vocibus *σύμβουλος* et *πρόβουλος* per analogiam *consilium* = *συμβουλή* sive *συμβούλιον*[2], et pro *dictator* reperitur in Cassii Dionis quodam fragmento[3] *εἰσηγητής*, quae vox fortasse secundum etymologiam antiquam dictatoris ex vocabulis *edictum* et *edicere* orta est, ut monuit Mommsen[4]. Etiam commemorandae sunt interpretationes *ἐπιμελητὴς ἱερῶν τόπων* = *aedilis* apud Dionysium[5], *ἐρευνάς* ac *ζητητής* = *quaestor* apud Lydum[6] et in glossario quodam[7], quae voces de verbis temporalibus *ἐρευνᾶν* ac *ζητεῖν* (Latine *quaerere*) derivatae sunt.

Appellationes ad senatum senatoresque pertinentes omnes per comparationem Graece redditas esse supra vidimus; unam modo locutionem, *patres conscripti*, transtulerunt scriptores, Plutarchus exacte vocabulo *πατέρες συγγεγραμμένοι*[8] (qua voce *συγγεγραμμένοι* Lydus ut senatores de Sabinis conscripti designentur perperam utitur[9]), Dionysius minus accurate locutione *πατέρες ἔγγραφοι*[10].

Appellatio alia, quae est multo maioris momenti commemoratis et saepius reperitur, est *ἔπαρχος*, qua Graeci nomen *praefectus* interpretabantur. Quam vocem per translationem ortam esse mihi est verisimile, quia *ἐπάρχειν* verbo *praeesse* respondet, et nusquam apud Graecos, quantum ego quidem scio, habetur *ἔπαρχος* pro appellatione sollemni sive magistratus sive ducis militaris[11], cum et apud scriptores rerum Romanarum et in titulis praefectum designare soleat. Apud Polybium non nisi semel comparet *ἔπαρχος*[12], quo loco, ut ancipitis est significationis, tamen *praefectum socium*, qui alio loco *πραίφεκτος* appellatur, designare videtur. Post eum autem ubique reperitur vocabulum *ἔπαρχος*, sive per se positum, sive cum muneris designatione coniunctum, quo appellationes omnium magistratuum ducumque Latine *praefecti* appellatorum Graece reddantur, ut omnibus modis quibus illud *praefectus* in usu fuerit. Itaque Dionysius praefectum urbis, qui aetate libera aut a consule aut a dictatore urbi

1) BC. I 98.

2) *σύμβουλος* et *πρόβουλος* Dionys. IV 76; *πρόβουλος* Plut. Rom. 14, et, quod recte vidisse videtur Mentz (Magg. Appell. p. 19), Appian. Mith. 56. 67.

3) Fr. 17, 13 (ed. Boissevain I p. CXV). 4) StR. II 144 adn. 2.

5) AR. VI 90. 6) Mag. I 25. 7) CGL. II 322, 26.

8) Plut. Rom. 13, QR. 58.

9) Lyd. Mag. I 16, cf. Momms. StR. III 839 adn. 2. 10) AR. II 12.

11) *ἔπαρχος* in Sicilia apud Diodor. XV 14, 2 eum modo, qui urbi captae praepositus est significare videtur. 12) Polyb. XI 27, 2.

interdum praeficiebatur, appellat ὁ τῆς πόλεως ἔπαρχος, qua locutione etiam illum praefectum perennem aetatis imperatoriae Herodianus et glossaria indicant, cum in titulis semper ἔπαρχος Ῥώμης appelletur[1]). Atque ut ille obscurus praefectus annonae designetur, qui ex solis libris linteis citabatur[2]), appellatione ὁ τῆς ἀγορᾶς ἔπαρχος utitur Dionysius[3]). Tum tituli aetatis imperatoriae exhibent locutiones ἔπαρχος σίτου δόσεως[4]) et ἔπαρχος σιτηρεσίου[5]) = *praefectus frumenti dandi*, ἔπαρχος ἀλειμέντων = *praefectus alimentorum*[6]), ἔπαρχος αἰραρίου = *praefectus aerarii*[7]), qui a Plutarcho ἔπαρχος τοῦ ταμιείου appellatur[8]), in glossario quodam ἔπαρχος γαζοφυλακίου[9]). Sed praecipue praefecti magni ordinis equestris designabantur vocabulo ἔπαρχος, muneribus singulis additis sive Graece translatis sive transcriptis. Sic *praefectus praetorio* in titulis ἔπαρχος τοῦ πραιτωρίου, apud scriptores ἔπαρχος τῆς αὐλῆς, ἔπαρχος τῶν δορυφόρων, ἔπαρχος τῶν στρατευμάτων sive τῶν στρατοπέδων sive τοῦ στρατοῦ appellabatur, et *praefectus Aegypti* passim in titulis papyrisque vocabulo sollemni ἔπαρχος Αἰγύπτου designatur. Item in titulis reperiuntur ἔπαρχος εὐθενίας = *praefectus annonae*[10]), ἔπαρχος οὐιγίλων = *praefectus vigilum*[11]), ἔπαρχος ὀχημάτων[12]) et ἔπαρχος βεϊκούλων[13]) = *praefectus vehiculorum*. Quod ad res militares attinet, vocabulum ἔπαρχος = *praefectus* ubique invenimus. Nam in titulo aetatis Vespasiani pro *praefectus exercitus* suppleta est locutio ἔπαρχος [στρατοῦ][14]), et saepe in titulis redditus est *praefectus legionis* vocabulo ἔπαρχος λεγιῶνος sive ἔπαρχος τάγματος; etiam passim inveniuntur appellationes ἔπαρχος εἴλης = *praefectus alae*, ἔπαρχος σπείρας sive χώρτης = *praefectus cohortis*, ἔπαρχος τεκτόνων sive ἀρχιτεκτόνων = *praefectus fabrum*. Praeterea sicut reperitur ἡ ὕπατος ἀρχή = *consulatus* et ἡ ὕπατος ἐξουσία = *consularis potestas*, ita inveniuntur in titulis aetatis inferioris et apud Lydum locutiones ἡ ἔπαρχος ἀρχή et ἡ ἔπαρχος ἐξουσία = *praefectura praetorii*, ad illarum, ut videtur, similitudinem formatae, quamvis perperam, cum nusquam nullo tempore, quod ego quidem sciam, pro adiectivo habitum sit vocabulum ἔπαρχος. His nominibus multo rectius fictae sunt Lydi vox ἐπαρχότης = *praefectura* et praecipue Cassii Dionis locutio ἡ ἐπαρχικὴ ἐξουσία = *praefectura praetorii*, cum vocabulum in modum appellationum ὑπατεία et στρατηγία formatum,

---

1) Uno in titulo (CIG 2587) invenitur ἔπαρχος τῆς πόλεως τῆς Ῥωμαίων.
2) Ita Liv. IV 13, 7, cf. Mommsen, Herm. IV 266. 3) AR. XII 1.
4) IG. XIV 719 = IGR I 431; Le Bas III 2814.
5) IG. III 623, cf. ἔπαρχος σειτομετρίου IGR. III 667. 6) IGR. III 618.
7) CIG. 4033, 4034 = IGR. III 174, 175; BCH. VII 26 = IGR. III 238; IG. XIV 911 = IGR. I 402. 8) QR. 43. 9) CGL. III 31, 51 sq.
10) IG. XIV 917, 1072 = IGR. I 380, 135. 11) CIL. III 6574 = S. 7126.
12) CIG. 2509. 13) IGR. III 181; IG. XIV 1072 = IGR. I 135.
14) CIG. 4536 f ubi ἔθνους supplevit Franz. Correxit Mommsen Herm. XIX 644 seqq.

nempe *ἐπαρχεία*, nusquam pro *praefectura*, semper tamen pro *provincia* usurpetur, vel in titulis vel apud scriptores. Quae significatio, quae primum in arbitrio Milesiorum ca. a. 619/135 scripto[1]) comparet, interpretatio vocabuli *provincia* haberi non potest, sed quod apud Graecos is qui regioni praepositus erat aliquando *ἔπαρχος* appellabatur[2]), vox *ἐπαρχεία* eodem sensu usurpata esse ac regio illa videtur. Praeterea adiectivum *ἐπαρχικός* in titulis tribus eum qui praefecturam (praetorii) gesserat significare videtur[3]), apud Plutarchum autem et fortasse in edicto Constantini Chlori et Galerii Maximiani anni 305[4]) pro voce *provincialis* invenitur. Denique ut verbum temporale *ἐπάρχειν* illi Latino *praeesse* respondet, item participium *ἐπάρχων* = *praefectus* comparet, cuius locutiones hae apud scriptores leguntur: *ὁ τῆς πόλεως ἐπάρχων* = *praefectus urbis*, *ὁ ἐπάρχων τῶν στρατοπέδων* sive *τοῦ στρατοῦ* = *praefectus praetorio*, *ὁ ἐπάρχων κατὰ τὴν Αἴγυπτον* = *praefectus Aegypti*.

Quomodo vocabulum *praefectus*, ita appellatio, qua designabatur alter magistratus illustris ordinis equestris, nempe *procurator*, per translationem Graece reddebatur. Nam unicum vocabulum *ἐπίτροπος* ubique in titulis papyrisque et apud scriptores aetatis imperatoriae invenitur. Quae vox usitata apud Graecos erat, qua designaretur administrator quidam, sive rei familiaris, ut saepe *tutor*, sive provinciae, sed nunquam, quod ego sciam, vocabulum sollemne iuris publici erat. Itaque *ἐπίτροπος* interpretatio nuda appellationis Romanae *procurator* esse videtur, quo sensu passim reperitur, nec non, sicut vocis *ἔπαρχος*, locutiones compositae occurrunt, in quibus pro *procurator* semper comparet *ἐπίτροπος*. Itaque, ut exempla proferam, *procurator rationis privatae* = *ἐπίτροπος πρειβάτης* in titulo[5]) et *ἐπίτροπος πριβάτων* in glossariis comparet, *procurator rei privatae* in Aegypto (*procurator idiu logu*) = *ἐπίτροπος τοῦ ἰδίου λόγου*[6]), *procurator usiacus* = *ἐπίτροπος τῶν οὐσιῶν*[7]), *procurator vicesimae hereditatium* = *ἐπίτροπος εἰκοστῆς κληρονομιῶν*[8]), *procurator ad ripas Tiberis* = *ἐπίτροπος πρὸς ὄχθαις Τιβέρεως*[9]), et locutiones *ἐπίτροπος Σεβαστοῦ* sive *Καίσαρος* sive *ἐπαρχείας* passim reperiuntur. Appellationum derivatarum occurrunt praecipue verbum temporale *ἐπιτροπεύειν* eiusque participia *ἐπιτροπεύων* et *ἐπιτροπεύσας*, quae pariter ac vox *ἐπίτροπος* et in titulis et apud scriptores procuratorem designant, tum vocabula *ἐπιτροπεία*, *ἐπιτρόπευσις* et praecipue *ἐπιτροπή* = *procuratio* in titulis et apud

1) Insch. Olymp. 52 = Ditt.[2] 314 III. 2) Ut apud Polyb. V 46, 7.
3) Tituli Le Bas III 2760; BCH. VII 281, nn. 1 et 2. De hac significatione cf. Waddington, BCH. VII 287. 4) IG. III 48 = CIG. 356.
5) IG. XIV 2433 = CIG. 6771.
6) CIG. 3751 = IGR. III 41; Rev. Arch. 1883. 207 = JHS. XXI 291.
7) P. Amh. 77. 8) CIG. 2980; IGR. III 181.
9) CIG. 3991 = IGR. III 263.

Iosephum et Cassium Dionem. Praeter vocabulum ἐπίτροπος vocem διοικητής, qua et ipse administrator significabatur, pro *procurator* apud Strabonem[1]) invenimus; usitata etiam erat, qua designaretur *procurator ad dioecesin Alexandriae*, qui aliquando in papyris διοικητής, in titulo Hadriani aetatis[2]) ἐπὶ διοικήσεως appellatur.

Una cum his vocabulis commemoranda est appellatio δικαιοδότης, quae nihil aliud est atque interpretatio vocis Latinae *iuridicus*, unde in titulis papyrisque et apud Strabonem[3]) *iuridicum Aegypti* designat; tum *legatus iuridicus* provinciae hoc vocabulo indicabatur in titulo saeculi tertii[4]), et, quod valde mirandum est, etiam *legatus Augusti pro praetore* in titulis quibusdam et semel apud Iosephum[5]) δικαιοδότης appellatur, sicut in titulo Pergameno anni 704/50[6]) et semel apud Strabonem[7]) loco verbi temporalis *praeesse provinciae* ponitur δικαιοδοτεῖν.

Aeque per translationem Graece reddebatur appellatio *legatus ad corrigendum statum* sive *corrector*, qui magistratus ἐπανορθωτής sive διορθωτής a Graecis nominabatur, quae vocabula aut per se posita aut cum aliis coniuncta tituli saepe exhibent, ut reperiantur non solum ἐπανορθωτής et διορθωτής, sed etiam locutiones πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος καὶ ἐπανορθωτής[8]), ὑπατικὸς καὶ ἐπανορθωτής[9]), διορθωτὴς τῶν ἐλευθέρων πόλεων[10]). Et simili sensu inveniuntur vocabula eadem in appellationibus ἐπιμελητὴς καὶ διορθωτής = *triumvir rei publicae constituendae* et ἐπιμελητὴς ἐπανορθωτὴς τῶν τρόπων = *praefectus moribus* apud Cassium Dionem, cum quibus conferenda est locutio monumenti Ancyrani δημοσίων πραγμάτων κατορθωτής = *triumvir rei publicae constituendae*[11]).

Appellationum magistratuum Romanorum per translationem Graece redditarum mentio fiat earum, quibus designabantur collegia illa, sive quotannis creata sive extraordinaria, quae ex numero certo hominum ad munus certum conficiendum nominatorum constituebantur. Nam hae appellationes praeter illas, quibus *IV viri viis in urbe purgandis* et *X viri legibus scribendis* indicabantur, et quas per comparationem redditas esse supra demonstratum est, omnes totidem verbis Graece explicatas invenimus. Itaque, ut a collegiis XXVI virorum quotannis creatis incipiam, pro *X viri stlitibus iudicandis* reperiuntur locutiones

1) XVII 840. 2) BCH. III 259. 3) XVII 797.
4) Eph. Ep. IV p. 222. Contra *iuridicus Italiae* = δικαιονόμος comparet apud Cass. Dionem LXXVIII 22.
5) AI. XVIII 1; in titulo Spartano Hadriani aetatis (CIG. 1346) pro *legatus Aug. ad corrigendum statum* dictum esse videtur vocabulum δικαιοδότης.
6) Insch. Perg. 410. 7) III 166.
8) IG. III 631; Insch. Olymp. 941.
9) IG. VII 91; IG. IV 1417. 10) Epictet. Diss. III 7.
11) Mon. Anc. Gr. IV 1.

in titulis *τῶν δέκα ἀνδρῶν τῶν τὰ φονικὰ δικασάντων*[1]), *δέκανδρος ἀνδρῶν πράγματα δικαζόντων*[2]), *πεντεκαιδέκανδρος* (sic) *τῶν ἐκδικαζόντων τὰ πράγματα*[3]), *δέκανδρος ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν δικαστηρίων*[4]), apud Cassium Dionem[5]) *οἱ δέκα οἱ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων τῶν εἰς τοὺς ἑκατὸν ἄνδρας κληρουμένων ἀποδεικνύμενοι*, pro *III viri a. a. a. flando feriundo*, in titulis *τριῶν ἀνδρῶν κατασκευῆς χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ*[6]), *τριῶν ἀνδρῶν χαλκοῦ καὶ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ χωνεύσεως καὶ χαράξεως*[7]), *τριῶν ἀνδρῶν χαλκοῦ ἀργύρου χρυσοῦ χαρακτηριάσαντος* (sic)[8]), *τριῶν ἀνδρῶν ἐπιχαράξεως νομίσματος*[9]), apud Cassium Dionem[10]) *οἱ τρεῖς οἱ τὸ τοῦ νομίσματος κόμμα μεταχειριζόμενοι*, pro *III viri capitales* *οἱ τρεῖς οἱ τὰς τοῦ θανάτου δίκας προστεταγμένοι*, pro *IV praefecti Capuam Cumas* *οἱ τέσσαρες εἰς Καμπανίαν πεμπόμενοι*, pro *II viri viis extra urbem purgandis* *οἱ δύο οἱ τὰς ἔξω τοῦ τείχους ὁδοὺς ἐγχειριζόμενοι*, hae omnes apud Cassium Dionem[11]). Itidem res se habet cum ad collegia extraordinaria spectamus. Nam, ut exempla proferam, pro *III viri agris dividendis dandis assignandis* reperiuntur locutiones apud Polybium *τρεῖς ἄνδρες οἱ ἐπὶ τὴν διάδοσιν τῆς χώρας ἐξαπεσταλμένοι*[12]) et *τρεῖς ἄνδρες οἱ ἐπὶ τὴν διαίρεσιν τῆς χώρας ἀπεσταλμένοι*[13]), apud Plutarchum[14]) *τρεῖς ἄνδρες ἐπὶ τὴν διάκρισιν καὶ διανομήν*, apud Appianum[15]) *οἱ τὴν γῆν διαιροῦντες*, et pro *X viri agris d. d. a.* inveniuntur apud Dionysium *οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ποιησόμενοι τὴν τῶν κλήρων διανομήν*[16]), *ἄνδρες δέκα οἱ ὁριοῦντες τὴν γῆν*[17]), et ceterae. Eodem modo designabantur *III viri rei publicae constituendae* in monumento Ancyrano[18]) appellatione *οἱ τρεῖς ἄνδρες ἐπὶ τῇ καταστάσει τῶν δημοσίων πραγμάτων*, in epistula M. Antonii[19]) *τριῶν ἀνδρῶν τῆς τῶν δημοσίων πραγμάτων διατάξεως*, in edicto eiusdem apud Iosephum[20]) *τριῶν ἀνδρῶν καταστάντων περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων*, in edicto triumvirorum apud Appianum[21]) *οἱ χειροτονηθέντες ἁρμόσαι καὶ διορθῶσαι τὰ κοινά*, et munus eorum ab Appiano[22]) appellatur *ἀρχὴ ἐπὶ καταστήσει τῶν παρόντων*.

His omnibus similes sunt locutiones, quibus qui *ab actis senatus* erat designabatur, cum hae quoque per translationem Graece converterentur. Itaque reperiuntur in titulis duobus[23]) aetatis M. Aurelii *ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων τῆς συγκλήτου*, apud Cassium Dionem[24]) *τὰ τῆς*

1) IG. IV 588; CIG. 1327. 2) Le Bas III 2316 a = CIG. 4618 corr.
3) CIG. 4029. 4) JHS. IV 415. 5) LIV 26. 6) IG. III 612.
7) Insch. Olymp. 350. 8) Monats-B. Berl. Acad. 1862 p. 76—78.
9) IGR. III 703. 10) LIV 26. 11) ib. 12) Polyb. III 67, 6.
13) Id. III 40, 9. 14) Ti. Gracch. 13. 15) BC. I 21.
16) AR. IX 37, 51. 17) AR. VIII 51. 18) Gr. I 12.
19) CIG. 2737 a et b. 20) AI. XIV 320. 21) BC. IV 8. 22) BC. IV 7.
23) Tituli Ti. Claudii Frontini Nicerati IG. IV 588 et CIG. 1327.
24) LXXVIII 22.

βουλῆς ὑπομνήματα διὰ χειρὸς ἔχων, etiam quod in titulo Galatico[1]) suppletum est [*πράξεις συγ*]*κλήτου εἰλη*[*φώς*].

Eodem modo Graece reddebantur dignitates et munera aulae imperatoriae, quae Romani per nomen muneris cum praepositione *ab* coniunctum indicabant, nempe per praepositionem *ἐπὶ* genetivo ad interpretationem nominis muneris addito. Itaque eum qui *a rationibus* erat reperimus designatum in titulo aetatis Severianae[2]) locutione *ὁ ἐπὶ τῶν καθ' ὅλου λόγων*[3]), cuius etiam comparent formae *τοὺς καθ' ὅλου λόγους ἐπιτροπεύσας* in titulo urbano quodam[4]) et *τοὺς καθ' ὅλου λόγους ἐπιτετραμμένος* apud Cassium Dionem[5]). Item qui *ab epistulis* erat appellatur in titulis et apud Plutarchum[6]) *ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν*, apud Iosephum[7]) *τάξιν ἐπὶ τῶν* (*Ἑλληνικῶν*) *ἐπιστολῶν πεπιστευμένος*, sed apud Cassium Dionem *ὁ τὰς ἐπιστολὰς διαγαγών*[8]) vel *διὰ χειρὸς ἔχων*[9]) vel *διοικήσας*[10]). Tum comparent *ἐπὶ βιβλιδίων καὶ διαγνώσεων* = *a libellis et cognitionibus*[11]), *ἐπὶ τῶν ἀποκριμάτων* = *a responsionibus*[12]), *ἐπὶ τῆς παιδείας* = *a studiis*[13]), *ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος* = *a cubiculo*[14]), et alia. Quae omnia vocabula ut sollemnia erant, ita et aliae appellationes cum in titulis tum apud scriptores nobis occurrunt, nempe *ἐπιστολεύς*[15]) et *ἐπιστολῶν προστάτης*[16]) et *ἀντιγραφεὺς τῶν ἐπιστολῶν*[17]) = *ab epistulis*, *ὁ τὰ τῆς ἀρχῆς βίβλια διέπων* = *a libellis*[18]), *τῆς βασιλείου μνήμης προεστώς* = *a memoria*[19]), *ὁ θαλάμου προεστώς* = *a cubiculo*[20]), sed appellationi *cubicularius* respondent *κοιτωνίτης*[21]) et *πρόκοιτος*[22]).

Iam de appellationibus quae erant hominibus ordinum senatorii et equestris pauca sunt dicenda, cum per translationem Graece redderentur[23]). Itaque pro *clarissimus*, qua appellatione fruebantur omnes ordinis senatorii homines, in titulis saeculorum alterius et tertii reperiuntur hae locutiones: *ὁ λαμπρότατος*, *ἡ λαμπροτάτη*, *λαμπρότατος ἀνήρ*, *λαμπρότατος συγκλητικός*, *λαμπρότατος ὑπατικός*, *λαμπρότατος ἀνθύπατος*, et aliae. Unus vero vir equestris ordinis, praefectus Aegypti, omnino iniuria[24]) in papyris inde a saeculo altero medio *ὁ λαμπρότατος ἡγεμών* appellatur, sive ex ignorantia sic nominatus est, sive

---

1) BCH. VII 26 = IGR. III 238. 2) CIL. III 6574 = S. 7126.
3) Idem pro *procurator summae rei apud Alexandriam* aetatis inferioris Rev. Arch. IX 204. 4) IG. XIV 1480. 5) LXXIX 21. 6) Oth. 9.
7) Al. XX 183. 8) Cass. Dio LXIX 3. 9) Id. LXXI 12.
10) Id. LXXII 7. 11) IG. XIV 1072. 12) BCH. V 478 = Ditt.[2] 368.
13) IG. XIV 1085. 14) CIG. 2947, 2948 et alii. 15) IG. XIV 1085.
16) Philostrat. Vit. Soph. I 22. 17) Suid. s. v. *Ἀδριανός*.
18) Cass. Dio LXI 5, LXVII 15. 19) Herodian. IV 8, 4. 20) Id. I 16, 5.
21) IG. XIV 1664; Galen. XIV 624. 22) Cass. Dio LXVII 15 et al.
23) De his appellationibus earumque interpretationibus cf. Hirschfeld, Sitz.-B. Berl. Acad. 1901, 579 seqq.
24) Quod ex eo apparet, quod ipse praefectus numquam se *λαμπρότατος* appellat, ut monet Hirschfeld l. c. p. 584 adn. 3.

quod hac appellatione fruebantur praesides provinciarum ceterarum; nusquam enim, quod ego quidem sciam, Latinis in titulis appellatur praefectus Aegypti *vir clarissimus*. Praeter *λαμπρότατος* adiectivum quoque *κράτιστος* ad dignitatem senatoriam indicandam additum esse valde miramur; etenim iam aetate Hadriani vir ordinis senatorii *κράτιστος* appellatus est[1]), et postea frequentes sunt locutiones *ὁ κράτιστος συγκλητικός*, *ὁ κράτιστος ὑπατικός*, *ὁ κράτιστος ἀνθύπατος*, quibus omnibus locis expectabatur *λαμπρότατος*. Atque hoc eo magis mirandum est, quod *ὁ κράτιστος* vulgo in usu erat quo designarentur procuratores dignitatis equestris, ut *ὁ κράτιστος* = *vir egregius* et *ὁ κράτιστος ἐπίτροπος* = *procurator egregius* passim in titulis papyrisque inde ab anno 144 reperiantur[2]). Quin etiam in titulis duobus[3]) invenitur appellatio *ἡ κρατίστη* de femina ordinis equestris usurpata, quamquam locutio *femina egregia* nusquam in Latinis monumentis legitur[4]), ut haec appellatio ad similitudinem illius *ἡ λαμπροτάτη* = *femina clarissima* orta esse videatur. Atque ceteras appellationes hominum ordinis equestris, per quas indicabantur dignitates maiores, aeque per translationem redditas invenimus. Itaque in titulis papyrisque saeculorum tertii ac quarti nobis occurrunt locutiones *ὁ διασημότατος* = *vir perfectissimus*, ut appellabantur procuratores maiores et ii, qui muneribus *a rationibus*, *ab epistulis*, *a libellis* fungebantur, et saeculo quarto praefectus Aegypti quoque, atque *ὁ ἐξοχώτατος* = *vir eminentissimus*, qua appellatione fruebatur praefectus praetorio, ut inveniantur non solum *ἐξοχώτατος ἀνήρ* sed etiam *ὁ ἐξοχώτατος ἔπαρχος*.

Etiam appellationes imperatorum per translationem Graece convertebantur, praecipue voces *Augustus* et *Augusta*, quarum interpretationes *Σεβαστός* et *Σεβαστή* ubique in titulis et apud scriptores comparent. Quod vocabulum *Σεβαστός* apud Graecos, ut vox *Augustus* aetate libera quidem apud Romanos, non nisi de deis dicebatur, quo significaretur *sanctus* sive *venerandus*, ut sit interpretatio recta vocis Latinae *Augustus*. Neque vero tam accurate convertebatur vocabulum *divus*; nam *θεῖος*, quod adiectivum interpretatio recta est, rarissime reperitur, cum *θεός*, i. e. *deus*, haud *divus*, in omnibus titulis imperatorum inde ab Augusti aetate nobis occurrat. Meliore quidem Cassius Dio vocabulo *ἥρως* et scriptor glossarii locutione *ὁ ἐν θεοῖς*[5]) utebantur. Tum appellationes ceteras totidem verbis explicatas reperimus, ut sit *πατὴρ πατρίδος* sive aliquando *πατὴρ τῆς πατρίδος* = *pater patriae*, *μήτηρ στρατοπέδων* = *mater castrorum*[6]),

1) Primum in titulo anni 118, IG. IX 61 *ὁ κράτιστος ἀνθύπατος*.
2) Primum invenitur in papyro anni 144, BGU. 891.
3) IG. XIV 1846; BCH. IV 153. 4) Hirschfeld VG. 373 adn. 3.
5) *οἱ ἐν θεοῖς αὐτοκράτορες* in uno titulo (IG. XII 1, 786) reperitur.
6) Etiam locutio per transcriptionem reddita *μήτηρ κάστρων* saepe invenitur.

δεσπότης et *ὁ κύριος* = *dominus*, quae vocabula etiam cum aliis coniunguntur, ut *δεσπότης* sive *ὁ κύριος τῆς οἰκουμένης* = *dominus terrarum*, *ὁ γῆς καὶ θαλάσσης δεσπότης* sive *κύριος* = *dominus terrae marisque*, et alia.

Una cum his vocabulis commemorandum est illud *πρόκριτος*, quod pro *princeps* a Cassio Dione usurpatum interpretatio est praecedentibus similis. Nam apud Graecos *πρόκριτος* *primor* significabat[1]), quare prorsus recte usus est voce Cassius Dio non solum qua appellatio imperatoris *princeps* redderetur[2]), sed etiam in locutionibus *πρόκριτος τῆς γερουσίας* (sive *βουλῆς*) = *princeps senatus* et *πρόκριτος τῆς νεότητος* (sive *τῆς ἱππάδος*) = *princeps iuventutis*. Eodem sensu usurpabatur vox *ἡγεμών*, quae in monumento Ancyrano[3]) et paucis aliis titulis, ut videtur, nec non apud scriptores Strabonem, Iosephum, Plutarchum pro *princeps* (i. e. imperator) invenitur, et in locutione *ἡγεμὼν τῆς νεότητος* (sive *νέων*) = *princeps iuventutis* in monumento Ancyrano[4]) et titulis aetatis Augusti[5]). Quibus addendum est vocabulum *βασιλεύς* = *imperator*, sive per comparationem sive aper translationem adhibitum est, quod in titulis primum aetate Hadriani repertum[6]) temporibus inferioribus frequentissime occurrit, cum nunquam, quod ego quidem sciam, ante aetatem Byzantinam pro vocabulo sollemni habeatur.

Iam de vocibus ad res sacras pertinentibus breviter est disserendum, quod earum nonnullae per translationem convertebantur, quamquam permultas per comparationem de Graecis esse sumptas supra monitum est. Itaque locutiones reperimus, quibus conati sunt scriptores appellationem *pontifex maximus* interpretari, *ὁ μέγιστος ἱερεύς*, *ὁ πάντιμος ἱερεύς*, *ὁ τὴν μεγίστην ἱερωσύνην ἔχων* apud Diodorum, *ὁ τῶν ἱερέων ἔξαρχος* apud Plutarchum, *ἄρχων ἱερῶν* (in edicto triumvirorum rei publicae constituendae[7])), et *ὁ τὴν μεγίστην Ῥωμαίοις ἱερωσύνην ἱερώμενος* apud Appianum, *ἀρχιερεὺς γεφυραῖος* apud Lydum, quo adiectivo vox *pontifex* circumscribitur. Alias appellationes sacras totidem verbis interpretati sunt scriptores, *ἱερεὺς τοῦ Διός* = *flamen Dialis*, *ἱερεὺς τοῦ Ἄρεως* = *flamen Martialis*, *βασιλεὺς τῶν ἱερῶν* = *rex sacrorum*, aliasque. Item augures appellantur *οἱ ἐπὶ τῶν οἰωνῶν*, vel *οἱ ἐπ' οἰωνοῖς ἱερεῖς* vel *οἱ οἰωνοῖς μαντευόμενοι*, et sicut eas appellationes magistratuum, quorum designationibus addebantur munera, ut fiebat in collegiis senatoriis minoribus et officialibus aulae imperatoriae, per translationem redditas esse supra vidimus, ita reperimus in monumento Ancyrano[8]) et nonnullis titulis aetatis impera-

1) E. g. Demosth. LIX 75. 2) LVII 8. 3) Gr. VII 9, XVI 7, XVII 9.
4) Gr. VII 18. 5) IG. XII 2, 164 b et seqq.
6) Apud scriptores inde a Iosepho et Plutarcho nobis occurrit.
7) Apud Appianum BC. IV 8. 8) Gr. XII 9.

toriae *δεκαπέντε ἄνδρες* = *XVviri sacris faciundis* et in titulo quodam aevi Antoniniani[1]) *ἱερεὺς πεντακαιδέκανδρος ἐπὶ τῶν ἱεροποιῶν* = *XVvir sacris faciundis*. Diversissime autem reddebatur Graece appellatio *virgo vestalis*. Sane saepe invenitur apud scriptores interpretatio nuda vocis *vestalis* *ἑστιάς*, sive per se posita sive cum *παρθένος* coniuncta, cui appellationi simillima est illa *ἑστιοῦχος* glossariorum. Deinde inveniuntur appellationes *ἱέρεια τῆς Ἑστίας* in uno titulo[2]) et apud multos scriptores, *Ἑστίας ἀμφίπολος* sive *θυηπόλος* sive *πρόπολος* apud Dionysium, *ἱερὰ κόρη* apud eundem, *ἱερὰ παρθένος* in titulis tribus[3]) et apud Dionysium, Plutarchum, Appianum, *ἀειπαρθένος* apud Cassium Dionem. Denique addenda sunt vocabula *θιασῶται* = *sodales (Augustales)* Cassii Dionis, *ἑταῖρος Τίτιος* = *sodalis Titius* monumenti Ancyrani[4]), et etiam illa, quae magis descriptiones munerum quam interpretationes esse videntur, *εἰρηνοδίκης* et *εἰρηνοφύλαξ* = *fetialis* apud scriptores, *ἱερόπτης* Cassii Dionis et *βωμοσκόπος*, *θυοσκόπος*, *ἡπατοσκόπος*, *σπλαγχνοσκόπος* glossariorum = *haruspex*.

Denique nomina ludorum feriarumque saepe per translationem Graece reddebantur, praecipue ea, quae aut nomina deorum continebant aut de his derivabantur; nam deus Graecus qui Romano respondebat facile substitui poterat. Itaque reperimus apud Cassium Dionem *τὰ Ἄρεια* = *ludi Martiales* et *τὰ Ἡφαίστεια* = *Volcanalia*, apud Plutarchum *ἑορτὴ Δήμητρος* = *Cerialia*, apud Lydum *ἑορτὴ τῆς Ἑστίας* = *Vestalia*, in glossariis *τὰ Δημήτρια* = *Cerialia*, *τὰ Ἀφροδίσια* = *Veneralia*, *ἑορτὴ Διονύσου* = *Liberalia*, denique pro *Saturnalia* reperitur *τὰ Κρόνια* cum apud scriptores et in glossariis tum in papyro saeculi tertii aut quarti[5]), nec non appellationes duae apud Plutarchum *αἱ Κρονιάδες* et *ἡ Κρονικὴ ἑορτή*. Sed etiam appellationes aliae nobis occurrunt et apud scriptores et in glossariis tales, *τὰ Ῥωμαῖα* = *ludi Romani* apud Cassium Dionem, *ὄχλου φυγή* apud Plutarchum et *τροπὴ τοῦ πλήθους* apud Dionysium = *poplifugium*, *μωρῶν ἑορτή* = *stultorum feriae* apud Plutarchum, *καθαρμὸς ὅπλων* apud Lydum, et *ὁπλοκαθαρμός*, *ὁπλοκαθάρσια*, *ὅπλων κάθαρσις* in glossariis = *armilustrium*. Denique inveniuntur in glossariis appellationes *νέων ἑορτή* = *Iuvenalia*, *ξυνολόγια* = *Carmentalia*, *ἐλευθέρια* = *Liberalia*, *ὁροθέσια* et *ὅρων διάκρισις* = *Terminalia*, quae omnes vocabulorum Latinorum interpretationes Graecae sunt.

Itaque partem vocabulorum sollemnium iuris Romani in linguam Graecam conversorum haud parvam per translationem redditam esse et imprimis eas appellationes, quibus designabantur magistratus extraordinarii et qui temporibus inferioribus constituti sunt, quibus similes

---

1) CIG. 4029 = IGR. III 172 (ubi sane legitur *ἱεροποιῶν*).
2) IG. XII 2, 58 b. 3) IG. III 875, 876, 877. 4) Gr. IV 7.
5) P. Oxy. 122.

Graeci nulli respondebant, denique multa collegia numeri certi hominum ad munus certum conficiendum instituta, omnes hac ratione conversas esse ex hoc capite apparet.

III.

Tertio capite ad rationem convertendi tertiam — *transcriptionem* — nos vertamus. Nam quamquam vocabula sollemnia plurima aut per comparationem aut per translationem Graece reddita esse vidimus, aliqua tamen ita convertebantur ut voces Latinae litteris Graecis scriberentur[1]). Quod duobus ex causis fiebat, aut quod vox Graeca inveniri non poterat, qua apte per comparationem sive translationem redderetur vocabulum Latinum, aut quod vocem Graecam qua vulgo convertebatur non cognoscebat scriptor. Aliquando etiam, praecipue apud Lydum, utraque ratio comparet, quare reperiuntur et appellatio per comparationem sive translationem orta, et vox Latina litteris Graecis scripta.

Atque ut nomina magistratuum rei publicae liberae vulgo per comparationem, aliquando quidem per translationem, Graece reddita esse supra vidimus, ita unum vocabulum erat, cui nullus magistratus Graecus neque ulla interpretatio idonea respondebat, nempe *dictator*. Nam quamquam cum duce Graeco *στρατηγὸς αὐτοκράτωρ* hanc appellationem aequare conati sunt Polybius et Diodorus, tamen non sufficiebat locutio Graeca, quae voci *imperator* multo similior erat, neque magis succedebat interpretatio *εἰσηγητής*. Idcirco non mirandum est quod Polybius praeter *στρατηγὸς αὐτοκράτωρ* saepe utitur voce *δικτάτωρ*, quod exemplum secuti sunt scriptores plerique. In titulis quidem dictator aetatis antiquioris videlicet nobis non occurrit, sed Sullam *δικτάτωρ* appellatum in senatus consulto de Stratonicensibus anni 672/82[2]) reperimus, et *δικτάτωρ* in Caesaris titulis et edictis apud Iosephum conservatis[3]) comparet. Atque ut vocabula de appellationibus magistratuum ceterorum derivata in usu erant, ita apud Dionysium, Plutarchum, Cassium Dionem invenimus *δικτατορία*, vocem per analogiam illarum *ὑπατεία*, *στρατηγία* et ceterarum perperam formatam, cum voce *δικτατοῦρα* semel usus sit Lydus[4]), et participium *δικτατορεύων* = *dictator* in uno Dionysii fragmento[5]) occurrat.

Sed appellationes magistratuum antiquorum ceterorum Graece transcriptae non reperiuntur, nisi in titulis aetatis imperatoriae inferioris et apud Lydum. Itaque semel nobis occurrit in titulo quodam anni 146[6]) vocabulum *consul* Graece transcriptum, et primum in titulo

---

1) De ratione voces Latinas Graecis litteris scribendi cf. Eckinger, Die Orthographie lateinischer Wörter in griechischen Inschriften, München 1891.
2) BCH. IX 437. 3) Ioseph. AI. XIV 190. 199. 211. 4) Mag. I 38.
5) AR. XIV 5. 6) IG. XIV 1084 = IGR. I 144.

saeculi alterius[1]), ut videtur, invenitur *πραίτωρ*, cum in duobus aliis[2]) quoque reperiatur et praecipue apud Lydum, qui scripsit *πραίτωρ οὐρβανός* et *πραίτωρ τουτηλάριος*. Item invenitur *κυαίστωρ* in tribus modo titulis, ex quibus unus saeculi tertii est, ceteri aetatis incertae, et apud Lydum, qui voce *κήνσωρ* quoque pariter cum *τιμητής* utitur. *Αἰδίλης* autem non nisi coniectura comparet, nempe titulus Galaticus[3]) ita suppletus est ut legatur [*αἰδίλης*] *κουρούλης*, quamquam et in titulis duobus et apud Cassium Dionem, ut supra commemoratum est, reperitur locutio *ἀγορανόμος κουρούλλιος*.

Etiam appellationes collegiorum magistratuum minorum transcriptas nonnunquam invenimus, etsi nomen totum non apparet. Itaque pro *X vir stlitibus iudicandis* reperitur in titulo saeculo alterius aut tertii[4]) *δεκέμβερ*[5]), in altero aetatis incertae[6]) *δεκέμ*[*ουιρ*], et pro *IV vir viis in urbe purgandis* in titulo saeculi primi aut alterius[7]) *κουαττορουίρος*, in altero saeculi tertii[8]) *βιό*[*κ*]*ουρος*[9]), denique addenda est locutio *τρία*[*νδρος μονετᾶλι*]*ς* quae in titulo aetatis Antoninianae[10]) suppleta est.

Appellationes principis vulgo per translationem Graece redditas esse iam vidimus, sed duas cum translatas tum transcriptas reperimus. Nam pariter cum voce *Σεβαστός*, *Αὔγουστος* quoque usitata erat; comparet enim primum in gemma Neroniana[11]), posthac in multis titulis aetatis imperatoriae inde ab aevo Hadriani et praecipue Byzantinae, cum iam appellatio *Augustus* significationem pristinam perdidisset et pro nomine proprio haberetur, nec non apud Cassium Dionem. Item *Αὔγουστα* nonnunquam nobis occurrit, primum in gemma Agrippinae[12]), deinde in titulo quodam aetatis Severianae[13]), ut videtur, et apud Cassium Dionem. Etiam alia appellatio uxoris principis, *mater castrorum*, transcribebatur, quam locutionem *μήτηρ κάστρων* in multis titulis saeculi tertii invenimus, cum alteram quoque formam per translationem ortam *μήτηρ στρατοπέδων* in usu fuisse viderimus. Denique una cum his vocabulis commemorandum est illud *κουβικουλάριος* duorum aetatis Byzantinae titulorum[14]), cum iam permulta nomina transcriberentur.

Ac statim ex vocabulis ad populum eiusque partes pertinentibus

---

1) IG. VII 1866.

2) *πραίτωρ ἀποδεδειγμένος* = *praetor designatus* BCH. VII 20 = IGR. III 188 et [*πραί*]*τωρ πολε*[*ιτικός*] = *praetor urbanus* IG. III 630. In titulo Ephesio reperitur *πραίτωρ καὶ πρεσβευτής* = *legatus pro praetore* IBM. 540.

3) BCH. VII 36. 4) BCH. VI 436.

5) De *β* pro *υ* scripto cf. Eckinger op. cit. 85 seqq.

6) Insch. Olymp. 359. 7) IG. XII 2, 235. 8) Eph. Ep. I p. 222.

9) *Viocurus*, Varr. de L. L. V 158, cf. *viocurus* = *curator viae* (magistratus municipalis), Hirschfeld, VG. 112 adn. 4. 10) IG. VII 89.

11) CIG. 7107. 12) CIG. 7061. 13) BCH. XI 218 n. 8.

14) BCH. II 289; CIL. III 7152.

pauca Graece transcripta inveniemus. Quorum imprimis nomen *πατρίκιος* in monumento Ancyrano[1]) et duobus aliis titulis[2]), nec non apud scriptores Dionysium, Plutarchum, Lydum comparet, quamquam vocabulum *εὐπατρίδης* quoque in usu fuisse vidimus. Contra vocem, quae Graece converti non poterat, *Quirites*, transcriptam saepe reperimus, sive per formam *κυρῖτες* apud Dionysium, Strabonem, Plutarchum, sive *κυΐρῖται* apud Cassium Dionem. Item vocabulum *patronus* transcriptum per formam *πάτρων* passim in titulis et apud scriptores Diodorum ac Plutarchum nobis occurrit, cum vocabulum quoque per comparationem ortum *προστάτης* nonnunquam reperiatur. Appellationes derivatae quoque usitatae erant, nam inveniuntur in titulis *πατρωνεύων* — *patronus* et *πατρώνισσα* — *patrona*, atque apud Dionysium et Plutarchum *πατρωνεία* — *patronatus*.

Quod autem ad partes populi attinet, vocabula *κουρία* et *τρίβους* aliquando nobis occurrunt, sed tum praecipue cum scriptores significationes vocum *φρατρία* et *φύλη* plane exponere volunt, nisi quod Dionysius vocabulo *κουρία* promiscue cum *φρατρία* et *φράτρα* saepe utitur. Contra *pagus* apud Dionysium et Plutarchum non invenitur nisi transcriptus, *πᾶγος*, quamquam in glossariis reperiuntur *δῆμος*, *τοπαρχία*, *ὀροθεσία* et nomina alia a Graeco translata.

Alia quoque vocabula publica transcripta saepe invenimus, ut imprimis *κολωνία* et *μουνικίπιον*, alterum in edicto Claudii imperatoris apud Iosephum[3]) et in multis titulis aetatis imperatoriae, alterum in eodem edicto et duobus titulis Siciliae[4]). Etiam saepe transcribebantur nomina utriusque thesauri publici. Nam quamquam vidimus vocabula *aerarium* et *fiscus* per *ταμιεῖον* (sive *ταμεῖον*) saepe reddita esse, tamen in permultis titulis saeculorum alterius et tertii comparet vox *φίσκος* sive per se posita sive cum aliis coniuncta, ut ὁ *Καίσαρος φίσκος*, ὁ *κύριος φίσκος*, ὁ *κυριακὸς φίσκος*, et *αἰράριον* in monumento Ancyrano[5]) et titulis quibusdam aetatis imperatoriae reperitur, aliquando etiam in locutione hybrida *ἔπαρχος αἰραρίου* (sive *τοῦ Κρόνου* sive *στρατιωτικοῦ*) titulorum aetatis imperatoriae. Qua cum locutione conferendae sunt hae aliae et ipsae e vocabulis diversarum originum compositae, *ἔπαρχος ἀλειμέντων* — *praefectus alimentorum*[6]), *ἔπαρχος ἀννωνῶν* — *praefectus annonae*[7]), *ἔπαρχος οὐιγίλων* — *praefectus vigilum*[8]), *ἐπίτροπος τῆς πριουάτης*[9]) et *ἐπιτροπεύσας λόγων πριβάτης*[10]) — *procurator rationis privatae*, *ἔπαρχος βειχούλων* — *praefectus vehiculorum*[11]), *ἐπίτροπος δουκηνάριος* — *procurator ducenarius* et similes. Sed maximi momenti est appellatio non minus

1) Gr. IV 8. 2) IG. XIV 2578, 4; CIG. 4351. 3) AI. XIX 291.
4) IG. XIV 367 — IGR. I 509; IG. XIV 954. 5) Gr. IX 12, XVIII 17.
6) IGR. III 618. 7) CGL. III 182, 49 et al. 8) CIL. III 6574 — S. 7126.
9) Papyrus Rainer, Wiener Stud. 1902, 145.
10) IG. XIV 911 — CIL. X 6539. 11) CIG. 2509.

hybrida *ἔπαρχος πραιτωρίου* (sive *τοῦ ἱεροῦ πραιτωρίου*) primum inventa in titulo quodam aetatis M. Aurelii[1]), deinde in titulis saeculi tertii, sed praecipue aetatis Byzantinae; atque apud Lydum et in titulo quodam anni 420[2]) reperitur *ἔπαρχος τῶν πραιτωρίων*, in titulo alio aetatis Byzantinae[3]), ut videtur, et in glossariis *ὕπαρχος πραιτωρίου*, apud Lydum autem *ὕπαρχος τῶν πραιτωρίων*. Praeterea vox *πραιτώριον* = *praetorium militare* in papyro uno[4]) et titulis paucis aetatis imperatoriae et glossariis nobis occurrit, et per se posita et in locutionibus *τὸ ἡγεμονικὸν πραιτώριον*[5]) et *οἱ τοῦ πραιτωρίου τοῦ ἀνθυπάτου*[6]).

Iam de vocabulis ad rem militarem pertinentibus verba faciamus, inter quae permulta Latina Graecis litteris scripta nobis occurrunt. Nam et ordines militares et milites diversorum generum et praefecti militum per transcriptionem meram appellationum Latinarum Graece saepe designabantur, quamquam haec ratio convertendi saepius in titulis papyrisque quam apud scriptores, et plerumque in monumentis hominum obscuris locis natorum et linguae imperitiorum invenitur. Appellationes aliquae autem tali modo transcriptae tam crebro in titulis reperiuntur, ut pro sollemnibus habitae esse videantur, neque ullae aliae, quibus vocabulum designetur, nobis occurrant nisi apud scriptores. Ex quibus commemoranda est imprimis vox *λεγιών* (sive *λεγεών*[7])), quae et per se posita et in locutionibus *ἡγεμὼν λεγιῶνος*, *πρεσβευτὴς λεγιῶνος*, *ἔπαρχος λεγιῶνος*, *χιλίαρχος λεγιῶνος* passim in titulis papyrisque et apud paucos scriptores reperitur, etiamsi *στρατόπεδον*, *τάγμα*, *τέλος* et appellationes aliae quibus utuntur scriptores nusquam in titulis aut papyris inveniuntur, quare vox *λεγιών* pro appellatione sollemni habita esse videtur. Adiectivum quoque *λεγιωνάριος* (sive *ληγιωνάριος*) et per se positum pro *miles legionarius* in papyris, et in locutione *ἑκατόνταρχος λεγιωνάριος* in titulis duobus[8]) reperitur. Item vocabulum *cohors* transcriptum in titulis et papyris raro comparet, sed id quod apud Polybium legitur *κοόρτις* nusquam in monumentis aetatis inferioris invenitur, quae formam *χώρτη* exhibent[9]), ut vox et per se ponatur et in locutionibus *χώρτη πραιτωρία*, *χώρτη βιγλῶν*, *χιλίαρχος χώρτης*, *ἔπαρχος χώρτης*, aliisque, sed nunquam pro vocabulo sollemni habita est vox *χώρτη*, nam vocabulum *cohors* per *σπεῖρα* recte et constanter Graece redditum esse supra vidimus. Vox *κεντυρία* (sive *κεντουρία*)

---

1) Cagnat 1902, 50. 2) CIG. 2712. 3) IGR. III 435.
4) BGU. I 288. 5) IG. XIV 2548. 6) CIG. 2347 q = IG. XII 5, 697.
7) De ε pro ι scripto cf. Eckinger op. cit. 29 seqq.
8) CIG. 2803; IGR. III 301.
9) In uno titulo (IG. XIV 2433) sane legitur *χιλίαρχος κοόρτης*, in altero (CIL. XII 7414) *κόρτη πραιτωρίου*, et in glossariis reperiuntur *ἔπαρχος τῆς κοόρτης* (-*τις*) ac *προτεταγμένος τῆς κοόρτης* (-*τις*).

quoque ut in titulis papyrisque invenitur, ita nusquam apud scriptores, cum in titulis non occurrant vocabula scriptorum *ἑκατονταρχία*, quod in papyris sane aeque ac *κεντυρία* reperitur, et *λόχος*, quae per comparationem orta esse supra vidimus. Nec aliter res se habet de ordinibus equestribus, nam quamquam *ἴλη* (sive *εἴλη*) appellatio sollemnis alae passim reperitur, ut supra dictum est, tamen nobis occurrit et in titulis et in papyris forma *ἄλη* (sive *ἄλα*), nec non aliquando invenitur *τύρμη* (sive *τούρμη*), cum scriptores vocibus *οὐλαμός* et *ἴλη* pro turma usi sint. Contra vocabulum illud, quod modo aetate inferiore in usu erat, *vexillatio*, non comparet nisi transcriptum, sive in formis *οὐηξιλλατίων*, *οὐιξιλλατίων*, *βιξιλατίων* in titulis papyrisque saeculorum tertii ac quarti, sive *βηξιλλατίων* semel apud Lydum[1]) et in glossariis. Item appellationes militum diversorum generum saepe transcribebantur. Itaque reperimus apud Plutarchum[2]) *μανιπλάριοι* = *manipulares*, apud Polybium *ἀστάτοι*[3]), apud Polybium et Dionysium *πρίγκιπες*[4]) et *τριάριοι*, in titulis et apud Herodianum *πραιτωριανός* et *στρατιώτης πραιτωριανός*, denique apud Dionysium et Lydum *κελέριοι*, apud Plutarchum *κέλερες*. Etiam alia vocabula rariora in titulis papyrisque nobis occurrunt, *σκουτάριος*, *λαγκιάριος* (sive *λαγκιάρις*), *στάτωρ*, *πρωτήκτωρ* (sive *προτίκτωρ*), *σιγγλάριος* (sive in papyris et apud Lydum *σιγγουλάριος*), *στατιωνάριος*, *προμῶτος* (etiam *προμῶται* in plurali forma[5])), *ἠουοκᾶτος*, aliaque. Etiam passim invenitur vocabulum *veteranus* transcriptum, *οὐετρανός* vulgo, *βετρανός* in tribus titulis aetatis incertae[6]), aut *βετερανός* in titulo urbano et ipso aetatis incertae[7]) et apud Lydum, cum apud scriptores ceteros reperiantur participia *ἐστρατευμένος*, *ἀπεστρατευμένος*, *ἐξεστρατευμένος*.

Quod ad praefectos militum et principales legionis attinet, multas appellationes transcriptas in titulis papyrisque reperimus, sed, ut e tabulis statim intellegetur, imprimis inferiorum ordinum praefectorum. Nam quamquam in duobus titulis saeculi a. Chr. n. primi ineuntis[8]) invenitur vox *ἰμπεράτωρ* de L. Licinio Murena triumphatore anno 673/81 dicta, nunquam tamen appellationes *legatus legionis* et *tribunus militum* transcribuntur, rarissime *praefectus*. Hoc vocabulum apud Polybium[9]) sane nobis occurrit litteris Graecis scriptum, quod *praefectum socium* designet, quem alio quidem loco[10]) scriptor *ἔπαρχος* appellasse videtur, sed praeterea in

1) Mag. I 46. 2) Rom. 8.
3) *ἄστατος* etiam in titulo graphio insculpto Hierosolymitano Le Bas III 1903 a.
4) In titulo Pisidico (CIG. 4381 b) legitur *στρατιώτην πρίνκιπα* ... = *princeps* secundum Boeckhium, cum *στρατιώτην πριγκιπά[λιν]* = *miles principalis* suppleverit Cagnat, IGR. III 394 = 503. 5) Lyd. Mag. I 48, III 2.
6) IG. XIV 928; CIG. 3112; BCH. XI 484. 7) IG. XIV 1470.
8) IG. XII 1, 48 = Ditt.[2] 332; Le Bas II 318 a. 9) VI 26, 5 et saepe.
10) XI 27, 2.

duobus modo titulis invenitur vox *πραιφέκτος*, altero Brundisino circa a. 178 exarato[1]), ubi est [*π*]*ρ*(*αιφέκτος*) *χώρ*(*της*), altero Massiliensi saeculi tertii[2]), ubi leguntur *πραιφέκτος σπείρας* et *πραιφέκτος ἐξπλωρ*(*ατόρων*), nam vulgo designatum esse praefectum voce *ἔπαρχος* supra demonstratum est. Sed ea appellatio, quae inferioribus modo temporibus in usu erat, *praepositus*, saepe in titulis et papyris reperitur Graecis litteris scripta. Itaque comparent locutiones *πραιπόσιτος λεγιῶνος*[3]), *πραιπόσιτος εἴλης*[4]), *πραιπόσιτος σπείρας*[5]), *πραιπόσιτος βιξιλατιώνων*[6]), et vocabulum *πραιπόσιτος* per se positum in titulis papyrisque quibusdam invenitur. Sed imprimis praefectorum inferiorum ordinum appellationes transcriptas in titulis et papyris invenimus, et quo inferior erat ordo, eo constantius transcribebatur appellatio. Nam quamquam *centurio*, ut vidimus, vocabulis *ἑκατόνταρχος* passim et in titulis papyrisque et apud scriptores, et *λοχαγός* non nisi apud scriptores designabatur, tamen vox *κεντυρίων* quoque in aliquibus titulis et papyris inde ab Augusti aetate usque ad saeculi alterius finem aut tertii initium reperitur, et aliquando inveniuntur vocabula *πριμιπίλος*[7]) (sive *πριμοπίλος*), *πριμιπιλάριος* (sive *πριμοπιλάριος*), *ὠρδινάριος* (sive *ὀρδινάριος*), *πρίνκιψ* (sive legionis sive cohortis). Item pro *decurio* pariter cum *δεκάδαρχος* reperimus in titulis *δεκουρίων*, atque nomina *duplicarius* et *sesquiplicarius* transcripta semper in titulis et papyris inveniuntur. Sed praecipue appellationes principalium et apparitorum militarium transcribebantur, ut vix ulla interpretatio Graeca horum vocabulorum in titulis et papyris reperiatur, quod minime mirandum est; nam militibus talibus magis expediebat appellationes suas litteris Graecis scribere quam Graece interpretari. Itaque passim inveniuntur vocabula *ὀπτίων*, quamquam vox *optio* per *οὐραγός* a Polybio et, ut videtur, a Iosepho, et per *διάγγελος* a Plutarcho convertebatur, *τεσσεράριος* (apud Plutarchum[8]) *διόπτηρ*), *οὐηξιλλάριος*, *κορνικουλάριος* (in permultis monumentis et apud Lydum), *βενεφικιάριος*, *στράτωρ*, *φρουμεντάριος* (*γραμματοφόρος*, ut videtur, apud Cassium Dionem[9])), *ἀκτουάριος* (et *ἀκτωάριος* et *ἀκτάριος*), *ταβουλάριος*, multaque alia nomina principalium militarium ordinum inferiorum, quare, quamquam praefecti ordinum superiorum appellationes suas aut per comparationem aut per translationem Graece reddebant, praefectos inferiores tamen et principales, quorum plurimi elegantioris Graecitatis plane imperiti erant, vocabula Latina litteris Graecis nude transcripsisse apparet.

Denique appellationum sacrarum quoque plerasque transcriptas invenimus. Quarum commemoranda est imprimis vox *κόντιφεξ*, quae

1) IG. XIV 690 — IGR. I 465. 2) IG. XIV 2433 — IGR. I 10.
3) Papyri, P. Oxy. 43 R. V; BGU. 21 III. 4) CIG. 3497. 5) Idem.
6) BCH. X 227 — IGR. III 481. 7) Etiam apud Dionys. IX 10.
8) Galb. 24. 9) LXXVIII 14. 15.

semper et in titulis et apud Cassium Dionem, aliquando etiam apud alios scriptores reperitur. Nam, ut supra demonstratum est, vocabulo *ἀρχιερεύς* designabatur cum sacerdos maximus provinciae et qui cultui principis praeesset, tum pontifex maximus, sed raro pontifex, quae vox aetate imperatoria saltem in titulis constanter transcribebatur, ut *πόντιφεξ* appellatio sollemnis fieret. Item *pontifex maximus* appellatur a Plutarcho *ὁ μέγιστος πόντιφεξ*[1]) et *ὁ μέγιστος τῶν ποντιφίκων*[2]), et titulus saeculi tertii exeuntis[3]) ita suppletus est ut legatur *προμαγ(ίστηρ) π[οντιφ.?]*. Atque semper in titulis comparet *αὔγουρ*, quod vocabulum etiam in monumento Ancyrano[4]) et apud Plutarchum occurrit. Nam quamquam scriptores quosdam, praecipue Dionysium et Cassium Dionem, appellationibus de Graecis sumptis usos esse supra demonstratum est, in titulis nusquam invenitur vocabulum *augur* nisi transcriptum, quare vox *αὔγουρ* aeque ac *πόντιφεξ* pro appellatione sollemni habita esse videtur. Quod ad cetera collegia amplissima duo attinet, *XVvir sacris faciundis* et *VIIvir epulonum* et per comparationem et per translationem convertebantur, ut iam vidimus, sed nobis occurrunt hae transcriptiones: *κυινδεκίμουιρ* in titulo saeculi tertii[5]), et *σεπτέμουιρ ἐπουλώνουμ* in titulis quibusdam aetatis Hadriani[6]) ac *σεπτίμβερ ἐπούλων* in titulo Cretensi aetatis incertae[7]). Appellationem *flamen* sive generalem sive accuratius definitam apud scriptores transcriptam invenimus, apud Plutarchum *φλάμινες*, *οἱ καλούμενοι φλαμίνιοι*, *φλαμίνικα*, *φλάμιν διᾶλις*, *φλάμιν κυρινάλιος*, apud Cassium Dionem *διάλιος*, apud Appianum *φλαμέντας*, quarum utraque *flaminem Dialem* designat. Tum apud scriptores reperiuntur transcriptae voces *fetialis* et *salius*. Nam apud Dionysium et Plutarchum[8]) comparet *φητιᾶλις*, quod vocabulum in monumento Ancyrano[9]) quoque et fortasse in titulo aetatis Antoninianae[10]) nobis occurrit, sed etiam apud Plutarchum[11]) *φιτιάλις*, denique apud Cassium Dionem[12]) *φητιάλιος*. Deinde appellatio *σάλιος* cum in monumento Ancyrano[13]) tum apud scriptores Polybium, Dionysium, Plutarchum, Lydum legitur, nec non locutiones compositae sunt *σάλιος κόλλεινος* in titulo quodam aetatis Hadriani[14]), atque *σάλιοι παλατῖνοι* et *σάλιοι κολλῖνοι*[15]) sive *ἀγωναλεῖς* apud Dionysium[16]). Aliorum quoque sacerdotum nomina complura aut partim aut omnino transcripta occurrunt. Itaque *ἱερεὺς ἐν τοῖς Αὐγουσταλίοις* = *sodalis Augustalis*, ut videtur, in titulo anni 116/7[17]) invenitur, nec non in titulis tribus saeculi

1) Num. 9. 2) Num. 10. 3) IG. XIV 1076 = CIL. VI 3836.
4) Gr. IV 5, VIII 20. 5) IGR. III 618.
6) Insch. Perg. 436 et seqq.; CIG. 3548. 7) Cagnat 1890, 135.
8) Cam. 18. 9) Gr. IV 7. 10) IG. III 626, ubi legitur *φ[ητιᾶλις]*.
11) Num. 12, QR. 62. 12) L 4. 13) Gr. V 17.
14) Apud Waddington, Fastes p. 721.
15) Etiam in fragmento Cassii Dionis. 16) AR. II 70.
17) BCH. III 272.

alterius[1]) reperimus *σοδᾶλις Ἀδριανᾶλις*, in monumento Ancyrano[2]) *ἀδελφὸς ἀρουᾶλις*, in titulis aetatis Hadriani supra citatis[3]) *φράτηρ ἀρουᾶλις*, in titulo saeculi alterius[4]) *ἱερεὺς Λαυρεντῖνος*, in titulo saeculi alterius ineuntis[5]) *ὕπατος Καινεινήνσις ἱερῶν δήμου Ῥωμαίων*, in titulo urbano aetatis incertae[6]) *ἱερεὺς Σουκινιανῶν*, denique apud Plutarchum ac Lydum *λουπέρκοι* et apud Dionysium *κουρίωνες*.

Denique quod ad feriarum et ludorum nomina attinet, multa transcripta invenimus. Nam feriarum hae appellationes comparent: in monumento Ancyrano[7]) et apud Cassium Dionem *τὰ Αὐγουστάλια*, apud Plutarchum et Appianum *τὰ Λουπερκάλια*, apud Dionysium, Plutarchum, Cassium Dionem *τὰ Παρίλια*, apud Dionysium et Plutarchum *τὰ Τερμινάλια* ac *τὰ Κωνσουάλια*, in papyro anni 100[8]) *τὰ Σατορνάλια*, in titulo aetatis incertae[9]) *τὰ Παρεντάλια*, apud Dionysium *τὰ Κομπιτάλια* et *τὰ Παγανάλια*, apud Plutarchum *τὰ Καρμεντάλια*, *τὰ Φουρνικάλια*, *τὰ Ματρωνάλια*, *τὰ Κυρινάλια*. Quarum appellationum ad similitudinem scribebantur ludorum quoque nomina, quae Latine designabantur voce *ludi* cum adiectivo de nomine proprio derivato coniuncta, ut illa monumenti Ancyrani[10]) locutio *θέαι ὀνομαζόμεναι Σαικλάρεις*. Sic legimus apud Cassium Dionem *τὰ Σαικουλάρια*, *τὰ Φλωράλια*, *τὰ Νερώνεια*, quod nomen etiam in tessera urbana[11]) comparet, et in titulis compluribus saeculorum alterius et tertii *τὰ Καπιτώλεια* (sive *Καπετώλεια*) ac *τὰ Ἀδριάνεια*, quorum vocabulorum nullum pro transcriptione nuda haberi potest.

Transcripta igitur multa vocabula invenimus, praecipue in inferioris aetatis monumentis, sed pauca modo universorum in usu fuisse apparet; nempe quae per comparationem aut translationem Graece facile converti non possent, imprimis *patricius*, *Quirites*, *dictator*, *pontifex*, *augur*, *legio*, constanter transcribi solebant, sed in re militari appellationes modo praefectorum inferiorum Graece transcriptas esse vidimus, qui nimirum modum facillimum appellationum convertendarum praeferebant. Itaque rationem vocabula sollemnia iuris Romani per transcriptionem Graece reddendi minoris momenti fuisse quam ceteras neque apud homines utriusque sermonis peritos multo in usu fuisse constat.

---

1) Insch. Olymp. 620; IG. IV 588; CIG. 1327. 2) Gr. V 7.
3) Insch. Perg. 436 et seqq.; CIG. 3548. 4) BCH. VII 275 n. 17.
5) IG. III 623/4. 6) IG. XIV 1082. 7) Gr. VI 14. 8) P. Fay. 119.
9) BCH. XXIV 321 = Cagnat 1901, 124. 10) Gr. XII 11.
11) IG. XIV 2413, 43.

TABULAE.

Quae scribuntur post vocabula notae numeri modum Graece convertendi indicant nempe (I) comparationem, (II) translationem, (III) transcriptionem. Quae dantur litteris minoribus non sollemnia vocabula sed a scriptoribus aut elegantiae aut variandi studio ad arbitrium ficta esse videntur.

I.

Senatus Populusque Romanus.

Senatus Populusque Romanus.

ἡ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων (I). SC. de Tabenis ca. a. 669/85 BCH. XIII 503. SC. de Asclepiade sociisque a. 676/78 IG. XIV 951 = CIL. I 203 = IGR. I 203. Decretum Sardianorum ap. Ioseph. AI. XIV 260.

ἡ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων (I). SC. de Tabenis ca. a. 669/85 BCH. XIII 503. Mon. Anc. Gr. III 14 (*ὁ Ῥωμαίων* Mon. Apoll.); VII 12; XVII 20; XVIII 4. Edictum Caesaris Dictatoris a. 707/47 ap. Ioseph. AI. XIV 199.

ἡ σύγκλητος καὶ δῆμος Ῥωμαίων (I). Epist. C. Cassii ad Nysaenses a. 666/88 Ath. Mitt. XVI 95. 101. 441 = Ditt.^{2} 328. Edictum Caesaris a. 710/44 ap. Ioseph. AI. XIV 212. Plut. Galb. 5. 22.

ἡ ἱερὰ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων (I). Tit. Rhodius a. 79—81 IG. XII 1, 58. Tit. Thracius a. 202 BCH. XXII 480 = Ditt.^{2} 932, 5. Tit. Bithynicus a. 269 CIG. 3748 = IGR. III 40.

ἡ ἱερὰ σύγκλητος καὶ δῆμος τῶν Ῥωμαίων (I). Tit. Phrygius a. 202/3 Le Bas III 1700 = CIG. 3956 b et add. III p. 1106.

ἡ ἱερὰ σύγκλητος καὶ δῆμος Ῥωμαίων (I). Tit. Bithynicus aet. Traiani CIG. 3744 = IGR. I 38. Tit. Isauricus a. 166—172 IGR. III 287. Tit. Naxius ca. a. 240 BCH. XXI 19. Tit. Lydius aet. incert. BCH. IX 398 et alii.

ἡ θεὸς σύγκλητος [καὶ ὁ] δῆμος Ῥωμαίων (I). Tit. Phrygius aet. Hadriani Ath. Mitt. XXII 480 = Cagnat 1898, 134.

Senatus.

σύγκλητος (I). Plebiscitum Lampsacenorum a. 558/196 Ath. Mitt. VI 96. 212 = Ditt.^{2} 276, 50 et 67. Epist. Messallae ad Teios a. 561/193 CIG 3045 = Ditt.^{2} 276. SC. de Magnetibus ca. a. 564/190 Insch. Magn. 93 b = Ditt.^{2} 928 II b. SC. de Asclepiade sociisque a. 676/78 IG. XIV 951 = CIL. I 203 = IGR. I 118. Mon. Anc. Gr. I 4; III 3; IV 9 et saepe. Epist. Proconsulis Asiae aet. Augusteae CIG. 2222 = Ditt.^{2} 355. Tit. Argolicus aet. Hadriani IG. IV 590 = CIG. 1124 et permulti alii cum aetatis liberae rei publicae tum aetatis imperatoriae. Edictum Flaminini a. 558/196 ap. Polyb. XVIII 46, 5. SC. de Iudaeis ap. Ioseph. AI. XIV 207. 210. Passim apud scriptores

Polyb. Diodor., Plut., Ioseph., Appian. Cass. Dio LXXVII 3. Lyd. Mag. I 38; III 27. CGL. II 182, 7; 440, 30; 489, 42; 513, 48 et al.

ἡ σύγκλητος βουλή (I). Tit. Rhodius saec. II—III IG. XII 1, 786 (*τὰ τῆς ἱερᾶς βουλῆς συγκλήτου δόγματα*). Tit. Ciliciensis metricus aet. Severianae BCH. VII 325, n. 24. Herodian. I 2, 2; 7, 3; 8, 7 et passim.

βουλή (I) Mon. Anc. Gr. I 5. Tit. Urbanus aet. Antoninianae IG. XIV 1392 = CIG. 6185 = IGR. I 196 = Ditt.[3] 399. Tit. Urbanus metricus a. 399 IG. XIV 1075 = CIG. 6232. SC. de Iudaeis a. 622/132 ap. Ioseph. AI. XIII 260. Diodor. XXVIII 11, 15; XXXIV/XXXV 33. Herodian. I, 6, 6; 8, 5; II 3, 2; 12, 6; VII 1, 4 et passim apud Dionys., Plut., Ioseph., Cass. Dion., Lydum.

συνέδριον (I). Polyb. I 11, 1; III 9, 4 et al. Dionys. II 45; IV 30. 80, 84 et al. Diodor. XXVI 14, 1; XXIX 21. 22; XXX 8 et al. Plut. Cat. 3. Cass. Dio XXXVIII 6; XXXIX 1 et al.

τὸ μέγα συνέδριον (I). Plut. Fort. Rom. 4.

τὸ συνέδριον τῆς βουλῆς (I). Dionys. II 14; IV 40, 72 et al.

τὸ βουλευτικόν (I). Plut. Rom. 13; Fab. 9.

τὸ βουκευτικὸν συνέδριον (I). Dionys. V 56; VI 6, 9; XI 2.

τὸ βουλευτικὸν τῶν γερόντων συνέδριον (I). Dionys. II 13.

τὸ συνέδριον τῆς γερουσίας (I). Dionys. II 30.

γερουσία (I). Diptychon a. 525 IG. XIV 2418 = CIG. 8632. Dionys. II 2; VI 18. Diodor. XIV 113, 7 et 8; XXVIII 12. Plut. Rom. 13, 27; Fab. 18; Marc. 23; Caes. pass. Cass. Dio XXXVI 22. 35 et pass. Lyd. Mag. I 38. CGL. III 275, 48.

βουλευτήριον (I) (vocabulum a *curia senatus* ad *senatum* translatum). Dionys. II 12; VI 85. Diodor. XXIII 14, 5; 15, 4. Appian. BC. I 59; II 108, 115; III 5 et al. Cass. Dio XXXVIII 30.

Senator.

συγκλητικός (I). Mon. Anc. Gr. XIX 9. Tit. Parius a. 204 CIL. III 14203[9] = Le Bas II 2110 = IG. XII 5, 132 = Ditt.[3] 415. Diodor. XX 36, 5; XXVI 14, 1; XXIX 21 et al. Plut. Fab. 9; Cat. 16. 20; Sull. 30. Cass. Dio LXIII 15. CGL. II 440, 26; III 182, 56; 275, 49; 284, 60 et al.

βουλευτής (I). Polyb. XXXI 12, 5. Dionys. II 12. 14. 57 et al. Plut. Rom. 13. 27; Publ. 3; Cam. 42 et al. Ioseph. AI. XIX 62. 100. 161. 185 et al. Appian. BC. I 5. 22. 35 et. al. Cass. Dio XXXVI 22. 37; XXXVII 41 et al. Lyd. Mag. III 62.

ἀνὴρ βουλευτής (I). Plut. Mar. 43; Cic. 11. 21; Comp. Nic. et Crass. 2. Appian. BC. IV 13; Mith. 77. Cass. Dio XXXVII 26. 36; LVIII 21.

ἀνὴρ βουλευτικός (I). Plut. Brut. 15. Cass. Dio fr. 57, 28 B (ed. Boissevain I pp. CXIX—CXX).

βουλευτικός (I). Plut. Cic. 31.

βουλεύων (I). Dionys. VI 66; XI 4. Plut. Pomp. 14. Appian. BC. I 28. Cass. Dio XXXIX 28; XLVIII 33; XLIX 12 et al.

σύνεδρος (I). Dionys. III 29; V 54. 57. 60 et al. Diodor. XX 36, 5; XL 5, 1.

πρόβουλος (I). Appian. BC. II 131.

σύμβουλος (I). Dionys. XI 16. Appian. Pun. 57.

οἱ ἐκ τῆς συγκλήτου (I). SC. de Thisbensibus a. 584/170 IG. VII 2225 = Ditt.[3] 300. Polyb. III 97, 1.

οἱ τὴν σύγκλητον βουλὴν νέμοντες (I). Herodian. II 6, 2.

οἱ βουλευταὶ οἱ ἐκ τῆς γερουσιάς (I). Cass. Dio LII 31.

οἱ ἀπὸ βουλῆς (I). Plut. Paull. 31; Pomp. 61; Caes. 10 et al. Appian. BC. I 71. 94; II 72 et al. Herodian. VII 1, 4.

οἱ ἐκ τῆς βουλῆς (I). Ioseph. AI. XIX 125. 227. Appian. BC. I 28; III 84. Cass. Dio XXXIX 35; LXXIX 14. Lyd. Mag. II 9.

οἱ ἐν τῇ βουλῇ (I). Plut. Mar. 29.

οἱ τοῦ συνεδρίου (I). Polyb. XXXI 14, 5; XXXIII 1, 4.

οἱ ἐκ τοῦ συνεδρίου (I). Polyb. XXXI 12, 5. Dionys. V 70; VI 83. 85 et al. Diodor. XXIX 9; XXXII 3.
οἱ ἐν τῷ συνεδρίῳ (I). Polyb. XXVI 7, 4; XXX 17, 2 et al. Dionys. II 35; V 10. 28 et al.
οἱ συνεδρίῳ βουλεύοντες (I). Herodian. VII 7, 5.
οἱ ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ συνεδρίου (I). Dionys. I 70.
οἱ εἰς τὴν γερουσίαν τελοῦντες (I). Cass. Dio LXXVIII 41.
πατέρες (II). Dionys. V 33; VI 71; X 29.

Patres (i. e. Senatores Patricii, Momms. StR. III 839 adn. 2).
πατέρες (II). Plut. Rom. 13; QR. 58.

Patres Conscripti.
πατέρες συγγεγραμμένοι (II). Plut. Rom. 13; QR. 58.
πατέρες ἔγγραφοι (II). Dionys. II 12.
ἄνδρες ἡγεμόνες (II) (ita ab externis appellati). Plut. Rom. 13.

Conscripti (vocabulum perperam de senatoribus de Sabinis conscriptis dictum, cf. Momms. StR. III 839 adn. 2).
οἱ συγγεγραμμένοι (II). Lyd. Mag. I 16. (Cf. Dionys. II 47. 57.)

Princeps Senatus.
ὁ πρῶτος τῆς συγκλήτου (II). Polyb. XXXII 22, 5.
ὁ πρῶτος τῆς ἱερᾶς συγκλήτου (II). Papyrus anni 193 BGU. 646.
πρόκριτος τῆς γερουσίας (II). Cass. Dio LIII 1; LVII 8; LXXIII 1.
προκρίτης τῆς βουλῆς (II). Cass. Dio XLVI 20.
ὁ τοῦ συνεδρίου προεστώς (II). Diodor. XXIX 8.
ὁ προκαθήμενος τοῦ βουλευτηρίου (II). Diodor. XXXI 9, 4 et 7.

Principatus Senatus.
προεδρία (II). Plut. Paull. 38. Cass. Dio XLIX 15; LI 19.
πρῶτος ἀξιώματος τόπος τῆς συγκλήτου (II). Mon. Anc. Gr. IV 2.

Senatus Consultum.
δόγμα συγκλήτου (I). SC. de Magnetibus ca. a. 564/190 Insch. Magn. 93b = Ditt.^{2} 928 IIb. SC. de Narthaciensibus et Melitaeensibus ca. a. 604/150 BCH. VI 356 = Ditt.^{2} 307. Tit. Olympius ca. a. 614/140 Insch. Olymp. 52 = Ditt.^{2} 314, 35. SC. de Oropiis a. 681/73 IG. VII 413 = Ditt.^{2} 334, 30. Mon. Anc. Gr. V 16; VI 15; XVII 22; XVIII 14. Epist. Proconsulis Asiae aet. Augusti CIG. 2222 = Ditt.^{2} 355. Tit. Parius a. 204 CIL. III 14203^9 = IG. XII 5, 132 = Ditt.^{2} 415 et multi alii. Foedus inter Romanos et Iudaeos ca. a. 594/160 ap. Ioseph. AI. XII 417. SC. de Iudaeis ca. a. 622/132 ap. Ioseph. AI. XIII 262. SC. de Iudaeis a. 710/44 ap. Ioseph. AI. XIV 219. Decretum Pergamenorum ap. Ioseph. AI. XIV 252. Apud scriptores passim. e. g. Polyb. VI 13, 2. Diodor. XX 36, 1; XXXIV/XXXV 32, 1. Plut. Paull. 29; Pomp. 11; Ant. 31. CGL. III 276, 39.
δόγμα συγκλητικόν (I). Diodor. XXXIII 17.
δόγμα τῆς βουλῆς (I). Dionys. II 45; VI 1. 69; VIII 76. 87 et al. Plut. Marc. 9; Mar. 40; Cic. 15. Appian. BC. IV 59. Cass. Dio XXXVIII 25.
δόγμα (I). Tit. Cretensis ca. a. 616/138 CIG. 2561b = Mus. Italiano III 570, 72. 84, apud Insch. Mag. pp. 94 seqq., qui titulus similis est illi Insch. Magn. 105. SC. de Mytilenaeis a. 709/45 IG. XII 2, 35b. Polyb. I 11, 3; III 27, 7; VI 12, 3. Diodor. XXXVI 2, 2. Herodian. VII 10, 5 et passim apud Dionys., Plut., Appian., Cass. Dion.

βούλευμα τοῦ συνεδρίου (I). Dionys. IX 32.

προβούλευμα (I). Dionys. V 57. 69. 70; VI 38. 48 et al. Plut. Cor. 29. Cass. Dio XXXVI 37.

προβούλευμα τῆς βουλῆς (I). Dionys. VI 67; XI 17.

προβούλευμα τοῦ συνεδρίου (I). Dionys. IX 32.

ψήφισμα (I). Dionys. VI 1. 50. 84; VIII 74 et al. Plut. Fort. Rom. 12. Appian. BC. I 24; II 107; III 22 et al. Cass. Dio XLVI 11.

ψήφισμα τῆς βουλῆς (I). Dionys. II 19; VI 1. 78. 88 et al. Appian. BC. II 22; IV 70.

Senatus Auctoritas.

αὐκτώριτας (III). Cass. Dio LV 3.

Populus Romanus.

ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων (I). Plebiscitum Lampsacenorum a. 558/196 Ath. Mitt. VI 96. 212 = Ditt.[2] 276. Epist. Flaminini ad Cyretienses a. 588/196—560/194 CIG. 1770 = Ditt.[2] 278. SC. de Narthaciensibus et Melitaeensibus ca. a. 604/150 BCH. VI 356 = Ditt.[2] 307. SC. de Oropiis a. 681/73 IG. VII 413 = Ditt.[2] 334. Foedus cum Mytilenaeis ca. a. 729/25 IG. XII 2, 35 d. Mon. Anc. Gr. XVIII 18. Tit. Thracius a. 202 BCH. XXII 480 = Ditt.[2] 932 et multi alii. Edictum Flaminini a. 558/196 ap. Appian. Maced. 9, 4. Foedus inter Romanos et Iudaeos ca. a. 594/160 ap. Ioseph. AI. XII 418. Edictum Augusti ca. a. 2 ap. Ioseph. AI. XVI 162. Dionys. IV 34. Herodian. VIII 5. 6.

ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων (I). Foedus cum Astypalaeensibus a. 649/105 IG. XII 3, 173 = CIG. 2485. Mon. Anc. Gr. XVIII 10. Epist. M. Antonii ad Hyrcanum a. 713/41 ap. Ioseph. AI. XIV 309. Decretum Halicarnassensium ap. Ioseph. AI. XIV 257. Polyb. I 62, 8; III 21, 2; XV 1, 3. Diodor. XIX 72, 6; XXXVI 3. Strab. III 148. Plut. Cat. 8. Herodian. II 2, 7; 10, 1.

ὁ δῆμος Ῥωμαίων (I). Foedus cum Astypalaeensibus supra cit. IG. XII 3, 173 = CIG. 2485. Mon. Anc. Gr. XIV 2. 16; XV 1; XVI 4. 10. 15; XVII 9, 10. Tit. Opunt. Locr. aet. Augusti IG. IX 282. Tit. Atheniensis aet. Hadriani IG. III 479. Tit. Urbanus aet. Antonini IG. XIV 976 = CIG. 5890 = IGR. I 51. Tit. Parius a. 204 CIL. III 14203[9] = IG. XII 5, 132 = Ditt.[2] 415. Plut. Pomp. 39; Galb. 27. CGL. II 269, 39.

ὁ Ῥωμαίων δῆμος (I). Tit. Caricus ca. a. 678/76 Le Bas III 409. Edictum M. Antonii a. 713/41 ap. Ioseph. AI. XIV 320. Dionys. I 74; II 16; III 22 et al. Ioseph. AI. XVI 128; BI. IV 596 et al. Plut. Publ. 1; Cor. 1; Galb. 17 et al. Appian. Pun. 112. Herodian. I 7, 1; 10, 4 et al.

ὁ τῶν Ῥωμαίων δῆμος (I). Diodor. XIV 93, 3.

Ῥωμαίων ὁ δῆμος (I). Dionys. V 54.

ὁ Ῥωμαϊκὸς δῆμος (II). Lyd. Mens. IV 10. 30.

ὁ δῆμος Ῥωμαῖος (II). CGL. III 275, 1.

Civitas Romana (i. e. Ius civitatis).

πολιτεία (I). Polyb. VI 11 a, 7. Dionys. II 15. 16; IV 20 et al. Diodor. XVI 70, 6; XXXVII 13. 15. 17 et al. Ioseph. AI. XIV 137; XVI 53; BI. I 194. Plut. Num. 18; Publ. 21 et al. Appian. BC. I 21. 35; IV 11 et apud alios scriptores.

ἡ Ῥωμαίων πολιτεία (I). Tit. Argolicus a. 66—68 IG. IV 938. Tit. Magnesius ca. a. 138 Insch. Magn. 180. Tit. Atheniensis aet. Commodi IG. III 702 = CIG. 399. Papyri: BGU. 113 (a. 143). 265 (a. 148). Dionys. III 49. Plut. Sull. 8. Appian. BC. I 21. 34. 53.

ἡ ἐν Ῥώμῃ πολιτεία (I). Plut. Cat. Min. 2.

ἰσοπολιτεία (I). Dionys. IV 22; VI 63. Strab. V 210.

ἡ Ῥωμαίων ἰσοπολιτεία (I). Dionys. IV 58.

ἰσονομία (I). Strab. V 220.

Civis Romanus.

πολίτης (I). Vocabulum ubique comparet, e. g.: Dionys. II 51. 55. 56. Strab. V 220.

πολίτης Ῥωμαίων (I). Edictum Lentuli a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 228. Decretum Deliorum ap. Ioseph. AI. XIV 232. Strab. V 231. Plut. Cor. 31. Appian. BC. I 100; II 26.

πολίτης Ῥωμαῖος (II). Dionys. VI 41. Diodor. XXXVII 17. Lyd. Mag. I 26.

ἰσοπολίτης (I). Dionys. VIII 76. Appian. BC. I 21; II 120.

Ῥωμαῖος (II). Plut. Cic. 24. Appian. BC. II 26; Numid. 3; Maced. 11, 7.

Quirites.

κυρῖτες (III). Dionys. II 46. Strab. V 228. Plut. Rom. 19. 29; Num. 3.

κυΐρῖται (III). Cass. Dio XXXVI 23. 25. 29 et al.

Ius Suffragii.

ἐξουσία ψήφου (II). Plut. Publ. 7; Cor. 19.

Ius Latinum.

τὸ Λατίου δίκαιον (II). Appian. BC. II 26.

Socii Nominis Latini.

οἱ Λατῖνοι (III). Plut. C. Gracch. 9.

Togati (in Provincia).

τογᾶτοι (III). Strab. III 151.

οἱ ἐν τῇ τηβεννικῇ ἐσθῆτι (II). Strab. III 167.

Peregrinitas.

ξενία (I). Appian. BC. II 26.

Peregrini.

ξένοι (I). Dionys. IV 23. Appian. BC. II 2. Lyd. Mag. I 45.

μέτοικοι (I). Plut. Sull. 8.

Libertinus.

ἀπελεύθερος (I). Diodor. XX 36, 3 et 6. Plut. Publ. 7; Luc. 19; Pomp. 13. Ioseph. AI. XVIII 181. Appian. BC. I 49; IV 34. 44 et al. Cass. Dio XXXVI 40; XL 63 et al. CGL. III 182, 2.

ἀνὴρ ἀπελεύθερος (I). Plut. Galb. 7; QR. 55.

ἀπελευθέριος (I). CGL. III 275, 29.

ἀπελευθερικός (I). CGL. II 234, 25; III 304, 59/58 (*ἀπελευθερική* = libertina, CGL. III 304, 60).

ἀπελευθεριώτης (I). Strab. V 235.

ἐξελεύθερος (I). Ioseph. BI. IV 493. Appian. BC. I 33; II 118. 120 Mith. 23. Cass. Dio XL 16; XLVIII 45; L 10 et al. (*ἐξελευθέρα* = libertina, Cass. Dio. LIV 6; LVI 7).

ἐξελευθερικός (I). Plut. Sull. 8; Ant. 58.

τὸ ἐξελευθερικὸν φῦλον (Libertini) (I). Dionys. IV 22.

Libertus (Liberta).

ἀπελεύθερος (*ἀπελευθέρα*) (I). In titulis passim, e. g.: Tit. Melius saec. I/II ut videtur IG. XII 3, 1232 = CIG. 2439. Tit. Urbanus saec. II exeuntis IG. XIV 1036 = CIG. 5683 = IGR. I 112. Tit. Urbanus saec. II/III IG. XIV 1402 = CIG. 6541 = IGR. I 198. Tit. Puteolanus aet. incert. IG. XIV 856 = CIG. 5827 b. Tituli Urbani aet. incert. IG. XIV 1464. 1494 = IGR. I 216. 232. Dionys. IV 23. Diodor. XXXI 15, 2. Herodian. IV 8, 4; V 7, 7. Et passim apud Ioseph., Plut., Appian., Cass. Dion. CGL. II 122, 49; 234, 23 et al.

ἐξελεύθερος (I). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1907 = IGR. I 323. Ioseph. AI. XVII 332; XIX 362; Vit. 51. Appian. BC. II 5; III 11. 94 et al. Cass. Dio. XXXIX 38; XLIV 51; LV 10 et al. (*ἐλευθέρα* = liberta IG. XIV 2490 = IGR. I 15).

λίβερτος (III) Polyb. XXX 16, 4. Appian. Mith. 2.

Patronus (sive hominis sive oppidi).

πάτρων (III). Tit. Teius a. 594/160 — 604/150 BCH. IV 47 = Ditt.[2] 303, 24. Tit. Olympius ca. a. 644/90 Insch. Olymp. 328. Tit. Phrygius a. 666/88 — 674/80 BCH. VII 277. Tit. Urbanus saec. I medii IG. XIV 1077 = CIL. VI 1508 = IGR. I 139. Tit. Ligustinus aet. Traiani IG. XIV 2278 = CIG. 6763. Tit. Brundisinus saec. II/III IG. XIV 680 = CIG. 5783 c add. III p. 1254 = IGR. I 465 et multi alii. Diodor. XXIX 27. Plut. Rom. 13; Fab. 13; Mar. 5; QR. 55. CGL. II 399, 57; III 50, 63; 276, 65 et al.

πάτρων τουτ' ἔστιν ὁ ἐλευθερώσας (III, II). CGL. II 143, 27.

πατρονεύων (III). Tit. Delphicus aet. incert. CIG. 1695.

προστάτης (I). Tit. Ephesius a. 120, ut videtur Kaibel Ep. Gr. 888 a = IBM. 539. Tit. Urbanus aet. Severian. IG. XIV 1078 = IGR. I 138. Tit. Ancyranus saec. III Arch.-Epigr. Mitt. IX 122 n. 82 = IGR. III 205. Dionys. II 9. 10. 11. Plut. Rom. 13; Mar. 5. Appian. BC. II 4. Cass. Dio XXXVIII 17. CGL. II 143, 27; 423, 8; III 459, 35 et al.

πάτρων καὶ προστάτης (patronus collegii) (III, I). Tit. Hispaniensis aet. incert. IG. XIV 2540 = IGR. I 26.

πατρόβουλος (patronus coloniae) (II). Iulian. Ep. 11 (ita Cumont Rev. Phil. XXVI 224 seqq.).

Patrona.

πατρώνισσα (III). Tit. Urbanus IG. XIV 1671. Tit. P[illegible]lagonius CIG. 4106 = IGR. III 152. Tit. Ephesius Herm. IV [illegible] n. 9 = IBM. 562 omnes aetatis incertae. CGL. II 399, 58; III, 276, [illegible]

Patronatus.

πατρωνεία (III). Dionys. II 9. 10. Plut. Rom. 13.

προστασία (I). Tit. Ephesius a. 120, ut videtur, Kaibel Ep. Gr. 888a = IBM. 539. Dionys. II 9. Plut. Rom. 13.

Cliens.

πελάτης (fem. *πελάτις*) (I). Dionys. II 10. 62; IV 23. 55; V 7 et al. Plut. Rom. 13; Publ. 5; Cor. 13; Cat. 24 et al. Appian. BC. IV 18. 19; Hisp. 84. CGL. III 276, 67.

θεράπων (II). CGL. III 304, 65; 504, 46; 522, 22.

πρόσφυξ (II). CGL. II 102, 7; 423, 34; III 29, 8; 182, 19 et al.

συνέστιος (II). CGL. III 79, 22.

κλίεντες (-ης) (III). Plut. Rom. 13; Fort. Rom. 10. Lyd. Mag. I 20.

ὁ πελάτης ὄχλος. Dionys. VI 52.

τὸ πελατικόν. Dionys. IX 23.

Clientela.

προσφυγή (II). CGL. II 102, 5; 422, 33.

Patricius.

πατρίκιος (III). Mon. Anc. Gr. IV 8. Tit. Pamphylius saec. II exeuntis CIG. 4351 (*πα[τρίκιος?]*). Signaculum Gallicum aet. Byzant. IG. XIV 2573, 14 = CIL. XII 5690, 138. Dionys. II 8—12. 47. 56 et passim. Plut. Rom. 13. 20; Num. 2; Cor. 20 et al. Appian. Sic. 7. Lyd. Mag. I 16. 17. 18. 38. 45; Mens. IV 47. 73. CGL. III 274, 59.

εὐπατρίδης (I). Tit. Urbanus aet. Antonin. IG. XIV 1392 = CIG. 6185 = IGR. I 196 = Ditt.[2] 399. Tit. Piraeus aet. eiusdem Ath. Mitt. VI 309 = Ditt.[2] 400. Dionys. II 9; IX 44. Ioseph. AI. XVIII 226; XIX 2 et al Plut. Paull. 2; Publ. 18; Fab. 16 et al. Appian. Ital. 9; Mith. 93 (?). Cass. Dio. fr. 21, 3; 22, 1; 26, 2; XXXVII 51 et al. Herodian. I 2, 2; 6, 3; II 3, 2 et al. Lyd. Mag. I 16. 20. 44; III 55; Mens. IV 1 et al. CGL. II 143, 21; 318, 56.

ἀνὴρ εὐπατρίδης. Plut. Cat. 3; Oth. 5. Lyd. Mag. II 20; III 48. 72.

εὐγενής (I). CGL. II 143, 32; III 274, 59 (contra ea, *εὐγενής* apud Diodor. XX 36; Plut. Ant. 12; Cass. Dion. XLVIII 20; LIII 1; LIX 11 *nobilis* esse videtur).

αὐτόχθων (II). CGL. II 143, 32; 252, 6; III 28, 54; 274, 58 et al.

πρόγονος (II). CGL. II 143, 34.

cf. *πατέρες* = *patricii*. Lyd. Mag. I 17 (cf. Dionys. II 8).

fortasse etiam *ἀριστοκρατικός* (II). Dionys. VI 49. 57; VIII 60 et al. Plut. Flam. 18.

Patriciatus.

εὐγένεια (I). Plut. QR. 76 (ita Momms. StR. III 891 adn. 1). Cass. Dio XXXVII 51.

Gentes Minores.

πατρίκιοι νεώτεροι (III). Dionys. II 47 (sed vocabulum perperam adhibitum, cf. Momms. StR. III 845 adn. 3).

Plebs.

δῆμος (I). Mon. Anc. Gr. VII 21; VIII 17. Dionys. II 11; IV 11. 12; V 64. 67; VI 24 et al. Plut. Fab. 8. 9. 14; Cor. 5. 7 et pass.; Marc. 27 et al. Appian. BC. I 1. 12. 13. 14. 19 et pass. Lyd. Mag. I 34. 38. 44. CGL. II 146, 11; 508, 24; 520, 7; 541, 17 et al.

πλῆθος (I). Dionys. II 9; VII 13. 34. 64; IX 27 et al. Diodor XII 25, 2; XXXIV/XXXV 24 et al. Plut. Rom. 13; Fab. 18; Cam. 42; Cor. 37 et al. Appian. BC. I 59; II 13. Cass. Dio XXXVII 51; XLII 29; XLIII 45. 51 et al. Lyd. Mag. I 38. CGL. II 152, 6; III 460, 31.

πληθύς (I). Dionys. VII 16. 45; IX 44 et al.

ὄχλος (II). Mon. Anc. Gr. VIII 10. Diodor. XXXIV/XXXV 25. Plut. Fab. 7. Appian. BC. I 30.

ὅμιλος (II). Cass. Dio LIII 21. Aliter dictum est hoc vocabulum de plebe aetatis imperatoriae, senatoriis et equitibus opposita XLI 7; XLIII 25; LX 7 et al. cf. Momms. StR. III 146 adn. 1.

ὁ δημότης λεώς (I). Appian. BC. III 30. 92.

ὁ δημότης ὄχλος (I). Dionys. V 2. 32.

ἡ δημοτικὴ μέρις (I). Dionys. VIII 81.

τὸ δημοτικόν (I). Dionys. II 11; IV 9. 40 et al. Diodor. XXXVII 2. Plut. Rom. 13. 26; Cam. 40; Caes. 14. Cass. Dio XXXVII 22. 23.

τὸ δημοτικὸν γένος (I). Dionys. I 85; XI 28. Cass. Dio LXXVIII 24.

τὸ δημοτικὸν μέρος (I). Dionys. II 62; XI 59.

τὸ δημοτικὸν πλῆθος (I). Dionys. II 14; III 48; IV 30. 36 et al.

ὁ δημοτικὸς ὄχλος (I). Dionys. III 67; VII 48; IX 27; X 58 et al.

οἱ πολλοί (I). CGL. III 274, 61.

δῆμος μικρός (II). CGL. II 152, 6; 269, 40; III 274, 63.

Plebeius.

δημότης (I). Dionys. IV 3; VI 28. 35. 87 et pass. Plut. Cam. 39; Cor. 2. 18; Caes. 4 et al. Appian. BC. I 21. 22. 24 et pass. Cass. Dio XLVIII 49; LIX 8; LXIV 6. Lyd. Mag. I 38. CGL. II 152, 24; 269, 50; III 274, 65; 375, 49; 460, 16.

ἀνὴρ δημότης (I). Appian. BC. I 25; II 12.

δημοτικός (I). Dionys. II 26; III 72; IV 10. 22 et al. Plut. Cor. 7. 12; Cam. 21; Cat. 16 et al.

ἀνὴρ δημοτικός (I). Dionys. IX 10. Plut. Cam. 21.

Plebeii.

πλήβειοι (III). Dionys. II 8; V 18.

πόπουλοι (III). Plut. Rom. 13.

Plebiscitum.

ψήφισμα (I). Diodor. XXXIV/XXXV 7, 1. Appian. BC. I 31. 81; II 144 et al.

δήμου ψήφισμα (I). CGL. II 152, 1.

λεπτοῦ δήμου ψήφισμα (I). CGL. II 359, 45.

δήμου δόγμα (I). CGL. III 275, 3; 276, 38.

Transire ad Plebem.

εἰς τὸ πλῆθος μεθιστᾶναι. Cass. Dio XLII 29.

Transitio ad Plebem.

ἐκποίησις (II). Cass. Dio XXXVII 51.

μετάστασις (II). Cass. Dio XXXIX 11.

Ordo Senatorius.

τὸ βουλευτικόν (I). Cass. Dio XXXVII 46; XL 57; XLI 3; XLV 2 et al.

τὸ βουλευτικὸν γένος (I). Appian. BC. II 21. Cass. Dio LV 2. 13.

τὸ βουλευτικὸν φῦλον (I). Cass. Dio LIX 9.

τὸ βουλεῦον (I). Cass. Dio fr. 85, 3; LX 7.

Dignitas Senatoria.

βουλεία (I). Cass. Dio XXXVI 36; XXXVII 30; LIX 9.

τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα (I). Plut. Cic. 17. Cass. Dio LIV 26; LXI 17.

Senatorius.

συγκλητικός (I). Tituli Athenienses saec. II IG. III 677 = CIG. 423 et IG. III 906. Tituli Tralliani aet. Severian. CIG. 2933; Ath. Mitt. XI 203. Tit. Phrygius aet. eiusdem Le Bas III 1708 = CIG. 3882 f add. III p. 1100. Tit. Olympius a. 241 Insch. Olymp. 240. Tituli Carici saec. III CIG. 2782. 2783. Tit. Argolicus aet. incert. IG. IV 1415 et multi alii. Papyrus ca. a. 200 BGU. 511 n. SC. a. 710/54 ap. Ioseph. AI. XIV 210. Ioseph. AI. XIV 3. 32. 91 et al. Plut. Galb. 9; Oth. 1. 16 et al. Cass. Dio LXXVII 9. Lyd. Mag. III 20. CIG. II 440, 26; III 275, 49.

βουλευτικὸν ἔχων ἀξίωμα (I). Plut. Crass. 25.

ὢν τῆς βουλῆς (I). Herodian. I 8, 5.

τῶν εἰς τὴν βουλὴν συναγομένων ἀνήρ (I). Ioseph. AI. XVIII 1.

οἱ ἀπὸ συγκλήτου (I). Herodian. VII 9, 1; 11, 1.

οἱ ἐκ τῆς γερουσίας (I). Cass. Dio XLIII 10.

Vir Clarissimus.

λαμπρότατος ἀνήρ (II). Tit. Veliternus bilinguis aet. Severian. IG. XIV 911 = CIL. X 6569 = CIG. 6627 = IGR. I 402.

γένους λαμ[προτάτου] (II). Tit. Urbanus saec. III IG. XIV 1076 = CIL. VI 3836 = IGR. I 137.

ὁ λαμπρότατος (II). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1477 = IGR. I 225. Tit. Baianus aet. incert. IG. XIV 879 = IGR. I 416.

ὁ ἐπισημότατος (II). CGL. III 32, 52.

Clarissimus.

λαμπρότατος (II). CGL. III 298, 12; cf. II 101, 34; 358, 31; III 442, 18.

Cum appellationibus variis in titulis coniungitur, e. g.:

ὁ λαμπρότατος συγκλητικός (II, I). Tit. Pisidicus saec. III CIG. 3979 = Le Bas III 1189. Tituli Palmyreni saec. III CIG. 4491 = Le Bas III 2600 et CIG. 4507.

ὁ λαμπρότατος ὑπατικός. vid. s. vv. *Consularis* et *Legatus Consularis*.

ὁ λαμπρότατος ἀνθύπατος. vid. s. v. *Proconsul* (Provinciae Senatoriae).

κράτιστος (II). Vocabulum ad senatoriam dignitatem indicandam saepe additum (Dittenberger ad IG. III 627), e. g.:

ὁ κράτιστος (II). Epist. Hadriani ad Ephesios a. 119—120 IBM. 486 = Ditt.[2] 386. Tit. Atheniensis saec. II/III IG. III 627.

Tit. Caricus saec. III CIG. 2783. Epist. Severorum ad Syrios a. 208 Le Bas II 1852 = IG. XII 5, 658. fortasse etiam Tit. Olympius ca. a. 265 Insch. Olymp. 122.

Imprimis vero cum appellationibus variis coniunctum comparet, e. g.: *ὁ κράτιστος συγκλητικός* (II, I). Tit. Lycius saec. II exeuntis IGR. III 581. Tit. Atheniensis a. 212—222 IG. III 1177. Tit. Pisidicus aet. incert. IGR. III 356. Tit. Lycius aet. incert. IGR. III 525 = JHS. X 70 n. 21.

ὁ κράτιστος ὑπατικός. vid. s. vv. *Consularis* et *Legatus Consularis*.
ὁ κράτιστος ἀνθύπατος. vid. s. v. *Proconsul* (Provinciae Senatoriae).

Clarissima.

ἡ λαμπροτάτη (II). Tit. Urbanus saec. II IG. XIV 1091 = CIG. 5904. Tit. Lydius aet. incert. CIG. 3149. Tit. Syracusanus aet. incert. IG. XIV 19 = CIG. 5423 b.

ἡ κρατίστη (II). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1095 = IGR. I 141 (ita Dessau ap. Prosop. II p. 98 n. 399).

ἡ κρατίστη συγκλητική (II, I). Tit. Ponticus aet. incert. CIG. 4157 = IGR. III 95. Tit. Caricus aet. incert. BCH. XXIV 341 n. 3.

ἡ κρατίστη ὑπατική. vid. s. v. *Femina Consularis.*

Census Senatorius.

τὸ βουλευτικὸν τίμημα (I, II). Cass. Dio LIV 17.

Domus Senatoria.

ἡ συγκλητικὴ οἰκία (I) Tit. Lydius a. 253—260 CIL. III 412 = CIG. 3182.

Ordo Equester.

τὸ ἱππικὸν τάγμα (I). Mon. Anc. Gr. XVIII 10. Tit. Ephesius a. 104 IBM. 481 III. Tit. Caricus aet. incert. CIG. 2803. Ioseph. AI. XVIII Arg.; BI. II 308. Herodian. IV 2, 4 et 9; V 5, 9; 7, 7 et al.
τὸ ἱππικόν (I). Cass. Dio LXIII 18.
τὸ ἱππικὸν (I). Cass. Dio LX 7.
τὸ τῶν ἱππέων τέλος (I). Cass. Dio XLVIII 45; LV 7; LIX 9.
ἡ ἱππικὴ τάξις (I). Tit. Lycius aet. incert. IGR. III 615. Ioseph. BI. II 117.
ἡ ἱππὰς τάξις (I). Herodian. V 1, 5.
ἡ ἱππάς (I). Cass. Dio XL 57; XLI 7. 55; XLVIII 7 et al.
ἡ ἱππὰς τὸ τέλος (I). Cass. Dio LXXIV 5.

Ordinis Equestris.

ἱππικός (I). CGL. III 297, 68.

Dignitas Equestris.

τὸ ἱππικὸν ἀξίωμα (I). Plut. Pomp. 23. Cass. Dio LXI 17.

Dignitatis Equestris.

ἱππικῆς ἀξίας (I). CGL. III 33, 4; 388, 13.
τάξιν ἔχων ἱππικήν (I). Dionys. XII 1.

Eques Romanus.

ἱππεὺς Ῥωμαίων (I). Tabula Votiva Cornelii Galli a. 7: 29

CIL. III 14147^{5} = Cagnat 1895, 43. Mon. Anc. Gr. VII 17. Tit. Atheniensis saec. II/III IG. III 768 add. Tit. Lydius aet. eiusdem BCH. VII 275 n. 17. Tit. Ancyranus aet. eiusdem IGR. III 204. Tituli Urbani aet. incert. IG. XIV 1451 = CIG. 6189 b = IGR. I 213; IG. XIV 1464 = IGR. I 217 et multi alii. Diodor. XXXVI 2, 2. Plut. Crass. 12. CGL. III 297, 72; III 523, 36.

ἱππεύς (I). Dionys. IV 24. Diodor. XXXIV/XXXV 25; XXXVII 8, 1. Ioseph. AI. XIX 62. 86. 100. 185 et al. Plut. Mar. 30; Pomp. 22; Cic. 13 et al. Appian. BC. I 22. 35; II 101 et al. Cass. Dio XXXVI 26. 40; XXXVIII 7. 12 et al. cf. etiam Tit. Neapolitanus IG. XIV 751, *ἄρξας ἱππέων* = *Sevir equitum*, q. v.

ἀνὴρ ἱππεύς (I). Cass. Dio XXXVII 4; XLIII 39 et al.

ἱππικός (I). Tituli Carici saec. II/III CIG. 2792. 2793 = Le Bas III 1617. 595 et CIG. 2822. Tituli Palmyreni saec. III medii CIG. 4495. 4499 = Le Bas III 2604. 2610. Tit. Lycius saec. III Le Bas III 1224 = IGR. III 474. Tituli Urbani aet. incert. IG. XIV 1471. 1698 = CIG. 6560. 6578 = IGR. I 221. 274 et alii. Strab. III 167; V 213; XVII 841 et al. Plut. Mar. 35; Pomp. 8; Cic. 11. 13. 31 et al. Cass. Dio fr. 57, 28 B (ed. Boissevain I p. CXIX/CXX).

ἱππεύων (I). Cass. Dio XLIX 12; LXXVIII 14.

οἱ ἱππεῖς οἱ καλούμενοι (I). Ioseph. AI. XIX 3.

οἱ καλούμενοι ἱππεῖς (I). Appian. BC. I 5. 22. 71 et al.

οἱ ἱππεῖς λεγόμενοι (I). Appian. BC. II 13.

οἱ μέγιστοι ἱππεῖς (I). Dionys. VI 13 (vocabulum inaccuratum, Momms. StR. III 481 adn. 4).

ἱππεῖς ἐντελεῖς τῶν Ῥωμαίων (I). Diodor. XXXIV/XXXV 2, 31.

ἱππεῖς τοῦ τέλους (I). Cass. Dio XLII 51; LIX 11.

ἱππεῖς ἐκ τοῦ τέλους (I). Cass. Dio LVI 42; LXI 9; LXIII 13.

οἱ ἱππεῖς οἱ εἰς τὴν ἱππάδα ἀκριβῶς τελοῦντες (I) Cass. Dio LV 2.

ἄνδρες εἰς τὴν ἱππάδα τελοῦντες (I). Cass. Dio XLVIII 33.

οἱ ἐν τῇ ἱππάδι ἐξεταζόμενοι (I). Cass. Dio LIV 2.

οἱ ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἱππεῖς (I). Cass. Dio LV 2.

Vir Ordinis Equestris.

ἀνὴρ ἱππικῆς τάξεως γένει (I). Tit. Ephesius a. 104 IBM. 481 I.

Equites Equo Publico.

οἱ ἔχοντες τὸν δημόσιον ἵππον (II). Dionys. VI 13.

Equo Publico Exornatus.

ἵππῳ δημοσίῳ τιμηθείς (II). Tit. Ancyranus saec. II medii CIG. 4029 = IGR. III 172 (vocabulum perperam usurpatum est, cf. Momms. StR. III 470 adn. 4 et Prosop. II p. 214 n. 372).

Equo Publico Exornatus ab Augusto.

τετιμημένος ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ ἵππῳ δημοσίῳ ἐν Ῥώμῃ (II). Tit. Pamphylius aet. incert. BCH. X 148.

Equitum Census (Momms. StR. II 398 adn. 1).

ἡ τῶν ἱππέων δοκιμασία (II). Diodor. XX 36, 5.

ἡ τῶν ἱππέων ἐξέτασις (II). Plut. Paull. 38.

ἡ τῶν ἱππέων ἐπίσκεψις (II). Plut. Crass. 13.

Equitum Probatio (Transvectio Equitum, Momms. StR. III 493).
ἡ ἐξέτασις τῶν ἱππέων ἡ ἐν τῇ ἀγορᾷ γιγνομένη (II). Cass. Dio LV 31.
ἐξέτασις ἐτησία (II). Cass. Dio LXIII 13.

Curia.
κουρία (III). Dionys. II 7. 47. 50; VI 89. Appian. BC. III 94. Cass. Dio fr. 5. 8. 9 (ed. Boissevain I pp. 9. 10). Lyd. Mag. I 16.
φρατρία (I). Dionys. II 64. 65. Plut. Rom. 14. 20; QR. 89. Appian. BC. III 94. Cass. Dio fr. 5. 9.
φράτρα (I). Dionys. II 7. 12. 14. 21. 46; III 29 et al.
φροντιστήριον (II). Cass. Dio fr. 5. 8.
λόχος (I). Dionys. II 7.
φυλή (I). Plut. QR. 89. Lyd. Mag. I 16.

Decuria.
δεκάς (I). Dionys. II 7.

Curiales.
φρατριεῖς (I). Dionys. II 23. 65.
φρατριασταί (I). Dionys. IV 43.
οἱ φρατριάζοντες (I). Cass. Dio fr. 5. 9.
φράτορες (I). Cass. Dio fr. 5. 9.

Decurio.
δεκάδαρχος (I). Dionys. II 7. 14.

Lex Curiata.
νόμος κουριάτιος (III). Appian. BC. III 94.
ὁ φρατριακὸς νόμος (I). Cass. Dio XXXVII 51; XXXIX 11. 19; XLI 43; XLV 5.

Tribus.
φυλή (I). Polyb. VI 14, 7; 20, 2. Dionys. II 7. 12. 14; IV 15. 22 et al. Diodor. XIX 10, 2; XXXIV/XXXV 25. Plut. Rom. 20; Cor. 20; Paull. 31 et al. Appian. BC. I 12. 13. 49 et al. Cass. Dio fr. 5. 8; XXXVI 28; XLIV 5 et al. Lyd. Mag. I 38. 47; Mens. IV 30. CGL. II 201, 40; 473; 55; 489, 55 et al.
τρίβους (III). Dionys. II 7. Plut. Rom. 20. Cass. Dio fr. 5. 8. Lyd. Mag. I 47; Mens. IV 30.
τριττύς (I). Dionys. II 7. Cass. Dio fr. 5. 8.
τρίτον μέρος (II). Cass. Dio fr. 5. 8.
φρατρία (I). (Hoc vocabulum cum *tribu* confusum esse verisimile est.) Plut. Publ. 7.

Tribus ex generibus hominum.
φυλαὶ γενικαί (I). Dionys. IV 14.

Tribus ex regionibus et locis.
φυλαὶ τοπικαί (I). Dionys. IV 14.

Tribus Urbana.
φυλὴ ἀστική (I). Dionys. IV 15.

Tribus Rusticae.

αἱ τῶν ἀτίμων φυλαί (I). Dionys. XIX 18 (ita Momms. StR. III 175 adn. 1).

Tribulis.

φυλέτης (I). Dionys. V 2; IX 41. 43. Appian. BC. II 77. CGL. II 473, 54.

ὁμόφυλος (II). CGL. II 383, 44.

Aerarius.

αἰράριος (III). Cass. Dio fr. 57, 71 (ed. Boissevain I p. 262).

Curator Tribus.

φύλαρχος (I). Dionys. II 7; IV 14. Plut. Rom. 20. Appian. BC. III 23.

τριβοῦνος (III). Dionys. II 7. Plut. Rom. 20.

τριττύαρχος (I). Dionys. II 7.

κωμάρχης (I). Dionys. IV 14.

χιλίαρχος (I). Dionys. II 14 (cf. Momms. StR. III 265 adn. 4 et 6).

Pagus.

πᾶγος (III). Dionys. II 76; IV 15. Plut. Num. 16.

δῆμος (I). CGL. II 140, 48. cf. Fest. p. 72. (sed vocabulum perperam usurpatum est, Momms. StR. III 116 adn. 2.)

νομός (I). CGL. II 140, 49.

ὁροθεσία. CGL. III 458, 74; 487, 9.

τοπαρχία (I). CGL. II 140, 29; 457, 17; 489, 18; 512, 48; III 260, 22.

τοπαρχεῖον ὡς ἐπίνειον (I). CGL. II 140, 50.

κλίμα (II). CGL. II 350, 58.

Paganus.

φυλέτης (I). CGL. III 362, 59; 494, 80.

Pagani.

οἱ ὁμοπᾶγοι (II, III). Dionys. IV 15.

Magister Pagi.

ἀμφοδάρχης (I). CGL. II 126, 9.

ἐπίσκοπος καὶ περίπολος (II). Dionys. II 76. Plut. Num. 16.

Magistri Pagorum.

οἱ πάγων ἄρχοντες (I, II). Dionys. II 76; IV 15.

Vici.

αἱ περιοικίδαι κῶμαι ἃς οὐΐκους καλοῦσι (III). Plut. Luc. 37.

Magister Vici.

ἀμφοδάρχης (I). CGL. III 298, 51.

κώμαρχος (I). CGL. III 298, 50; 525, 4.

(*ῥύμαρχος* CGL. III 298, 49 — *κώμαρχος* cf. Hagen, Progr. Bern. 1877 p. 11.)

στενωπάρχος (II). (Magister vici urbis Romae aetate imperatoria.) Cass. Dio LV 8.

Compitales.
κομπεταλιασταί (III). Tituli Delii saec. I a. Chr. n. ineuntis BCH. VII 12 = Ditt.^{2} 322 et BCH. XXIII 62 seqq. nn. 10—15.

Classis.
κλῆσις (II). Dionys. IV 20; VII 59.
κλᾶσις (III). Dionys. IV 18.
συμμορία (I). Dionys. IV 18; VII 59. 72.
μοῖρα (II). Dionys. IV 17.
τίμημα (I). Dionys. IV 20.
τάξις (II). Dionys. X 17.
σύνταξις (II). Dionys. IV 16. 17.

Classici.
πρωτοστάται (I). Dionys. VII 59.

Centuria.
λόχος (I). Dionys. IV 16—22. 75; VII 72; VIII 90 et al. Plut. Cor. 20. Appian. BC. I 59; IV 92. Cass. Dio XXXVI 28.
φυλή (I) (centuria fortasse cum tribu confusa). Plut. Mar. 28; Pomp. 44. 52; Cat. Min. 30. 42. Appian. BC. III 77.

Fabri.
χειροτέχναι (II). Dionys. IV 17. 18.

Fabri Tignarii.
τέκτονες (II). Dionys. IV 17; VII 59.

Fabri Aerarii.
ὁπλοποιοί (II). Dionys. IV 17.
χαλκοτύποι (II). Dionys. VII 59.

Tubicines.
σαλπισταί (II). Dionys. IV 17. 18; VII 59.

Cornicines.
βυκανισταί (II). Dionys. IV 17. 18; VII 59.

Centuria Adcensorum Velatorum.
ὁ λόχος ὁ τῶν ἀπόρων (I, II). Dionys. IV 18.

Centurio.
λοχαγός (I). Dionys. II 14; IV 17; VII 59.
ἑκατοντάρχης (II?). Dionys. II 14 (cf. Momms. StR. III 265, et adn. 4 et 6).

Comitia.
τὰ ἀρχαιρέσια (I). Dionys. IX 41. Appian. BC. II 138. CGL. II 246, 38; 546, 62; III 267, 35 (ἀρχιαιρέσια CGL. II 104, 6 et al.).
αἱ ἀρχαιρεσίαι (I). Appian. BC. I 1. Cass. Dio XL 56; XLII 20; LII 30; LIII 21 et al.
ἐκκλησία (I). Polyb. VI 12, 4. Dionys. IV 20; VII 59. Cass. Dio XXXVII 34; XXXVIII 6. 19 et al.
χειροτονία (I). Appian. BC. I 23. 49. 53. 59 et al.
ψηφοφορία (II). Dionys. IV 20. 22. Plut. Fort. Rom. 10.

Comitia Curiata.

ἐκκλησία (I). Dionys. IV 71. 75. 76. 78. 84. 85.
ἡ κουριᾶτις ἐκκλησία (III, I). Dionys. IX 46.
ἡ φρατρικὴ ἐκκλησία (I). Dionys. IV 20.
ἡ κουριάτη ψηφοφορία (III, II). Dionys. IX 41.
ἡ φρατριακὴ ψηφοφορία (I, III). Dionys. IX 41.

Comitia Calata.

ἀρχ[ι]αιρέσια δὶς τοῦ ἔτους γιγνόμενα (I). CGL. II 96, 15.

Comitia Centuriata.

τὰ ἀρχαιρέσια (I). Polyb. III 106, 1. Dionys. VIII 82. 90; XI 14. 40. 50; X 54 et al. Plut. Cam. 42; Marc. 24. Appian. BC. I 44. 77. 107; Pun. 112.

αἱ ἀρχαιρεσίαι (I). Polyb. I 52, 5. Dionys. IV 80. 84; V 19; VI 48 et al. Plut. Publ. 7. 12; Mar. 14; Cic. 14. Cass. Dio XXXVI 37; XXXVII 29 et al.

ἀρχαιρεσίαι λοχίτιδες (I). Dionys. X 58.
ἀρχαιρέσια ὑπάτων (I). Appian. BC. I 98.
αἱ τῶν ὑπάτων ἀρχαιρεσίαι (I). Plut. Pomp. 44.
τὰ ὑπατικὰ ἀρχαιρέσια (I). Plut. C. Gracch. 8.
αἱ ὑπατικαὶ ἀρχαιρεσίαι (I). Dionys. XI 58. Plut. Cam. 2. 39. 40; Mar. 11; Sull. 34 et al.

ἐκκλησία (I). Dionys. VIII 77. Plut. Pomp. 52; Cat. Min. 42. Appian. BC. I 32; Hisp. 18. Cass. Dio XXXVII 28. 29; XXXVIII 4; XXXIX 31; XLVI 45.

ἡ λοχῖτις ἐκκλησία (I). Dionys. IV 75; VII 59; VIII 6. 82. 90 et al.
ἡ κατὰ τοὺς λόχους ἀθροιζομένη ἐκκλησία (I). Cass. Dio XXXVII 28.
ἡ ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἐκκλησία (I). Dionys. VII 59.
ἡ ὑπατικὴ ψηφοφορία (I, II). Plut. Marc. 4.
χειροτονία ὑπάτων (I). Appian. BC. I 32. 98; III 85.
κατάστασις τῶν ὑπάτων (I). Polyb. XI 33, 8.
κατάστασις τῶν ἀρχόντων (I). Plut. Marc. 12.

Comitia Tributa.

αἱ ἀρχαιρεσίαι (I). Cass. Dio XXXIX 32.
αἱ φυλετικαὶ ἀρχαιρεσίαι (I). Cass. Dio LIII 23.
τὰ ἀγορανομικὰ ἀρχαιρέσια (I). Plut. Pomp. 53.
ἐκκλησία (I). Dionys. IX 43. Cass. Dio LIV 24.
ἡ φυλετικὴ ἐκκλησία (I). Dionys. VII 59; IX 49; XI 45.
ἡ φυλέτις ἐκκλησία (I). Dionys. VII 59.
ἡ φυλετικὴ ψηφοφορία (I, II). Dionys. IX 41.
κατάστασις (τῶν ἀγορανόμων) (I). Polyb. X 4, 3.

Comitia XVII Tribuum.

ἀρχαιρέσια (I). Mon. Anc. Gr. VI 3.
αἱ αἱρέσεις τῶν ἱερῶν (II). Cass. Dio XXXVII 37.

Concilium Plebis.

ἐκκλησία (I). Polyb. XXIV 9, 8 (cf. Liv. XXXVIII 51, 12 et Gell. IV 18, 5 ubi *contio* invenitur). Dionys. VI 89. 96; VII 14. 17. 23 et pass. Diodor. XXXIX 21 (cf. Liv. et Gell. ll. cc.). Plut. Paull. 30; Ti. Gracch. 12. 15. 16; Cat. Min. 26. Appian. BC. I 14—16. 24. 25. 28 et pass. Cass. Dio fr. 95, 3; XXXVIII 16; XXXIX 65.

σύλλογος (II). Cass. Dio XXXVI 22. 27; XXXVII 51; XXXIX 7 et al.
τὰ ἀρχαιρέσια (I). Dionys. VI 89.
τὰ δημαρχικὰ ἀρχαιρέσια (I). Dionys. IX 41.
αἱ ἀρχαιρεσίαι τοῦ πλήθους (I). Cass. Dio XLII 20.
χειροτονία (I). Appian. BC. I 11—15. 22; III 31.
ἡ τῶν δημάρχων χειροτονία (I, II). Appian. BC. I 28.
προγραφαὶ δημάρχων εἰς τὸ μέλλον (II). Appian. BC. I 14.

Contio.

ἐκκλησία (I). Polyb. III 85, 7. Dionys. V 17. 57 et al. Diodor. XXX 1; XXXI 11, 1. Plut. Rom. 27; Publ. 7; Fab. 3 et al. Appian. BC. I 2. 59. 89 et al. Cass. Dio fr. 13, 2; 36, 27; 43, 5; LXV 16 et al. CGL. II 114, 25; 290, 38; III 443, 1; 484, 54.
ἀρχαιρεσίαι (I). Plut. Cic. 49.
δημηγορία (I). CGL. II 114, 25; 269, 27.

Imperium Romanum.

ἀρχή (I). Plut. Ant. 19. Appian. BC. I 98; III 62. Cass. Dio XLI 56; XLVIII 1. 29 et al. Herodian. I 6, 6; 8, 1 et 2; 11, 3; II 8, 4 et al.

ἡ Ῥωμαίων ἀρχή (I). Titulus Phrygius a. 196 Le Bas III 874 = CIG. 3837/8 et add. III p. 1065. Titulus Lycaonius aetatis Valentiniani I CIG. 3992. Dionys. V 21; VIII 49; X 15. 22. Ioseph. AI. XV 361; XVI 60; XVIII 215 et al. Plut. Pomp. 53. Appian. BC. I 5. 82; II 86; V 1 et al. Cass. Dio LIII 12; LXVI 4. 26 et al. Herodian. I 1, 5; 4, 8; 5, 6; 15, 7 et al.

ἡ ἀρχὴ τῶν Ῥωμαίων (I). Ioseph. AI. XIX 42. Herodian. III 5, 1.

ἡ ἀρχὴ ἡ τῶν Ῥωμαίων (I). Cass. Dio LI 17.

ἡ τῶν κυρίων Ῥωμαίων αἰώνιος ἀρχή (I). Tit. Caricus aetatis Augusti, ut videtur, CIG. 2715 = Le Bas III 519/20.

βασιλεία (I). Titulus Caricus saec. III CIG. 2743. Cass. Dio LXII 16.

ἡγεμονία (I). Dionys. II 16; III 67; VI 13; VIII 75; X 52. Diodor. I 4, 4; XXXVII 6. Strab. VI 286; XVII 840. Ioseph. BI. IV 441. Plut. Mar. 32; Pomp. 56; Caes. 7 et al. Appian. BC. I 8. 20. 34; III 30 et al.

ἡ Ῥωμαίων ἡγεμονία (I). Decretum Ephesiorum a. 666/88 Le Bas III 136 a. Tit. Ephesius a. 79—81 Ath. Mitt. X 401 = BCH. X 95 = Ditt.[2] 378. Tit. Phrygius a. 95 Rev. d. Etudes Anc. 1902, 273 = Cagnat 1902, 96. Tit. Lydius a. 96—98 BCH. X 402. Tit. Olympius aet. incert. Insch. Olymp. 53. Dionys. VIII 53; X 14; XV 5. Ioseph. AI. XVIII 220; BI. II 357; IV 502 et al. Plut. Galb. 1. 10. 26; Oth. 15; Comp. Pel. et Marc. 1 et al. Appian. BC. II 70; IV 13.

ἡ ἡγεμονία Ῥωμαίων (I). Tit. Syriacus aet. Antonin. Le Bas. III 2306.

ἡ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἡγεμονία (I). Edictum Imp. Claudii a. 41/42 ap. Ioseph. AI. XIX 288.

ἡ Ῥωμαίων ἰσχύς (II). Appian. BC. II 150; Illyr. 12.
τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος (II). Cass. Dio LI 9.
τὸ κράτος τὸ τῶν Ῥωμαίων (II). Cass. Dio LI 15.
ἡ ὑπὸ Ῥωμαίων οἰκουμένη (II). Plut. Pomp. 25.
ἡ ὑπὸ Ῥωμαίους οἰκουμένη (II). Herodian. V 2, 2.

Provincia.

ἐπαρχεία (I). In titulis passim, e. g. Arbitrium Milesiorum ca. a. 619/135 Insch. Olymp. 52 = Ditt.[2] 314 III. Tit. Macedonicus a. 636/118 Rev. Arch. XXIX 6 et 176 = Ditt.[2] 318. SC. de Asclepiade et soc. a. 676/78 CIG. 5819 = IG. XIV 951 = CIL. I 203 = IGR. I 118. Mon. Anc. Gr. VI 21; IX 3; XIII 19; XIV 2; XV 3. 13; XIX 8. Tit. Boeotius a. 67 IG. VII 2713 = Ditt.[2] 376. Tit. Theraeus a. 149 IG. XII 3, 326. Tit. Thracius a. 202 BCH. XXII 480 = Ditt.[2] 932. Diodor. XXXIII 2; XXXIV/XXXV 2, 3 et 31; 25, 1 et al. Strab. III 166; XVII 797. 839. 840 et al. Cass. Dio LXIX 9 et passim apud Ioseph., Plut., Lydum. CGL. II 163, 44; 306, 6; III 28, 22; 196, 5 et al.

ἡ ἐπάρχειος (I). Tituli Moesiaci aetatis Severianae CIG. 2065 = Inscr. Pont. I 33, Inscr. Pont. I 97. Tit. Veliternus saec. III ineuntis CIG. 6627 = IG. XIV 911 = CIL. X 6539 = IGR. I 402. Tit. Syriacus a. 322 Le Bas III 2238. Tit. Urbanus ca. a. 325 IG. XIV 1078a = Ditt.[2] 421. Tit. Ancyranus aet. incert. BCH. VII 17 = IGR. III 179.

ἔθνος (I). Appian. BC. II 13. 17. 18. 23 et al. Cass. Dio XXXVII 50; XLIII 47; XLIV 51 et al. Herodian. I 2, 1; 10, 3; 15, 1; II 4, 6 et al.

ἡγεμονία (I). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2225 (pro *Provinciae Legato*). Plut. Cat. 6. Appian. BC. III 55. 73; IV 8. 58 et al.

ἀρχή (I). Cass. Dio XXXVI 40; XXXVII 7.

νομός (I). Cass. Dio LX 17.

στρατηγία (II). Appian. BC. I 108; IV 1; Pun. 112; Mith. 121.

διοί[κησις] (I). Tit. Aegyptius aet. incert. CIG. 4693 (ita Franz ad loc.).

Provincia Senatoria.

ἐπαρχεία δημοσία (I). Strab. XVII 840.

Provincia Consularis.

ἐπαρχεία ὑπατική (I). Strab. XVII 840. Plut. Cat. 17.

Provincia Praetoria.

ἐπαρχεία στρατηγική (I). Strab. XVII 840.

Provincialis.

ἐπαρχι[κ]ώτης (I). CGL. II 163, 34; 306, 17.

Provinciales.

οἱ ἐπαρχικοί (I). Tit. Atheniensis a. 305 IG. III 48 = CIG 356. Plut. Cic. 36.

Diocesis Provinciae.

διοίκησις (I). Tit. Megaricus ca. a. 140 IG. VII 89. Tit. Lydius saec. III Eph. Ep. IV p. 222.

Municipium.

μουνικίπιον (III). Decretum Agrigentorum fortasse saec. a Chr. n. I IG. XIV 954. Titulus Sicil. aet. incert. IG. XIV 367 = CIG. 5608 = IGR. I 509. Edictum Claudii a. 41/42 ap. Ioseph. AI. XIX 291.

πόλις (II). Mon. Anc. Gr. VIII 21; IX 10; XIX 7.

ἰσοπολῖτις πόλις (II). Appian. BC. I 10.

κωμόπολις (II). CGL. III 267, 11.
πόλισμα (II). CGL. III 456, 82.
πολίχνιον (II). CGL. II 131, 29; 412, 17; III 267, 11; 305, 42.
πολύδριον (II). CGL. II 412, 37; III 267, 11.
πολιτεία (II). Mon. Anc. Gr. XI 20. 22.

Municeps.
πολίτης (II). CGL. II 131, 28; III 304, 41; 456, 81; 485, 48.
πολίτης ὁ ἀπὸ πολιχνίου (II). CGL. II 412, 11.

Colonia.
κολωνία (III). Tit. Caricus a. 161—169 Le Bas III 1620a = CIG. 2811b add. II p. 1113. Tit. Puteolanus a. 174 IG. XIV 830 = CIG. 5853 = IGR. I 421. Tit. Palmyrensis a. 265 CIG. 4496. Tit. Pamphylius aet. incert. BCH. X 148. Titt. Syriaci aet. incert. Le Bas III 1904. 1908 = CIG. 4644; Le Bas III 2139. Tit. Siciliensis aet. incert. IG. XIV 278 = IGR. I 500 et alii. Papyri: BGU. 316. 587 (a. 138/9). Edictum Claudii a. 41/42 ap. Ioseph. AI. XIX 291. CGL. III 51, 13.
ἀποικία (I). Mon. Anc. Gr. II 3; VIII 14; IX 2; XI 20. 24 et al. Polyb. III 40, 8; 66, 9; 88, 5 et al. Dionys. II 16. 35. 50. 62; III 1; IV 24 et al. Diodor. XIV 117, 4; XVI 7, 1 et al. Et passim apud Strab., Plut., Appian., Cass. Dion. CGL. II 103, 24; 237, 8; III 267, 18.
πόλις ἄποικος (II). Dionys. II 11. 36. Diodor. XX 35, 1. Ioseph. BI. VII 39. Appian. BC. I 10. 42; Illyr. 18. Cass. Dio XXXVIII 17; XLIII 39 et al.
πόλις ἀποικίς (II). Plut. Cor. 28; C. Gracch. 6. Appian. BC. III 31; V 31.
κατοικία (II). Strab. VI 272. Appian. BC. V 19.

Metropolis Colonia.
μητροκολωνία (III). Tit. Palmyrenus ca. a. 265 Le Bas III 2606a = CIG. 4485.
μητρόπολις καὶ κολωνία (I, III). Tit. Macedonicus aet. incert. Ath. Mitt. XXII 224.

Colonarii.
κολωνάριοι (III). CGL. III 51, 8.

Duovir Coloniae.
δύανδρος (II). Tituli Pisidici aet. incert. IGR. III 412. 413. 414.
δυανδρικός (II). Tit. Pisidicus bilinguis aet. incert. CIL. III 6668 = IGR. III 410.
στρατηγὸς τῆς πόλεως (I). Tit. Corinthicus aet. Hadriani IG. IV 1600 (cf. Klebs Prosop. I pp. 460—61).
στρατηγός (I). CGL. II 438, 44.

Praefectus Duovirorum Coloniae.
δύ' ἀνδρῶν ἀντιστράτηγος (I). Tit. Argolicus aet. Traiani IG. IV 795 = CIG. 1186 (ita Klebs Prosop. I 460—61).

Duumviralia.
δυανδρικός (II). Tit. Palymrenus a. 254 Le Bas III 2601 = CIG. 4484. Tit. Pisidicus aet. incert. Le Bas III 1189 = CIG 3979. CGL. II 281, 20.

ἀρχοντικός (II). Tit. Urbanus IG. XIV 1789 = CIG. 6615 = IGR. I 295 (ita Cagnat ad IGR. I 295).

Curator.

λογιστής (I). Tituli Carici aet. Commodi CIG. 2740, v. 9 et BCH. IX 71. Tit. Cyprius aet. Severian. Le Bas III 2728. Tit. Iasius aet. Severian. (?) BCH. XI 216 n. 8. Tituli Lydii aet. incert. BCH. IX 395, Eph. Ep. IV 222. Tituli Bithynici aet. incert. Le Bas III 1178 et Ath. Mitt. XXIV 428 = IGR. III 69 et 63. Tit. Lycius aet. incert. BCH. X 222 = IGR. III 491 et alii.

λογιστευόντων (I). Tit. Phrygius aet. M. Aurelii BCH. VIII 389 n. 8. Tit. Lycius aet. Severian. IGR. III 468. Tit. Bithynicus aet. Severian. CIG. 3771 = IGR. III 6. Tit. Bithynicus aet. incert. CIG. 3773. Tit. Andrius aet. incert. Le Bas II 1813 = CIG. 2349 n. = IG. XII 5, 758.

λογιστεύσας (I). Tit. Caricus saec. II exeuntis CIG. 2790 = Le Bas III 1609. Tit. Pisidicus fortasse saec. III Le Bas III 1224.

Curator Clarissimus.

ὁ λαμπρότατος λογιστής (II, I). Tituli Bithynici a. 269 CIG. 3747 = Ditt.[2] 419 et 3748 = IGR. III 39. 40.

Curator Egregius.

ὁ κράτιστος λογιστής (II, I). Tit. Piraeus a. 212—221 BCH. XIV 649.

Princeps et Curator (Coloniae).

πρίγκειψ καὶ λογιστής (*κολωνίας*) (III, I). Tit. Lycaonius aet. incert. BCH. XXIII 418 = IGR. III 264.

Aerarium.

ταμιεῖον (I). SC. anni 710/44 apud Ioseph. AI. XIV 221. Polyb. VI 13, 1. Dionys. VIII 73. 75. Plut. Publ. 12; Pomp. 25. 62; Caes. 35 et al. Appian. BC. I 102; II 138. 140; III 20 et al.

τὸ δημόσιον ταμιεῖον (I). Dionys. VIII 73. Plut. Luc. 29; Pomp. 45; Caes. 28.

τὰ δημόσια ταμιεῖα (I). Appian. BC. II 41.

τὸ κοινὸν ταμιεῖον (I). Dionys. IX 15. Appian. BC. II 8; Hann 55.

τὰ κοινὰ ταμιεῖα (I). Appian. BC. V 67.

ταμιεῖον τὸ τοῦ δημοσίου (I). CGL. II 451, 24.

ταμιεῖον τῶν δημοσίων χρημάτων (I). Plut. QR. 42.

τὸ τῶν ἀγορανόμων ταμιεῖον (I). Polyb. III 26, 1.

τὸ δημόσιον ταμεῖον (I). Plut. Luc. 37.

τὸ κοινὸν ταμεῖον (I). Diodor. XXXIV/XXXV 25.

[*τὸ ταμεῖον τοῦ*] *δήμου Ῥωμαίων* (I). Tit. Caricus Le Bas III 1632 = CIG. 2834.

τὸ δημόσιον (II). SC. a. 623/131 ap. Ioseph. AI. XIII 265. 266. Polyb. XI 3, 2. Dionys. IV 19. 24; V 39. 69; VI 30 et al. Plut. Fab. 22; Cor. 20; Paull. 28 et al. Cass. Dio XXXVIII 5; XLI 17; XLV 9 et al.

τὸ δημόσιον τῶν Ῥωμαίων (II). Edictum Augusti ca. a. 2—3 ap. Ioseph. AI. XVI 164. Cass. Dio LXIX 8.

αἰράριον (III). Mon. Anc. Gr. IX 12; XVIII 17. Tit. Ponticus a. 45 CIL. III 6983 = IGR. III 83. Tit. Milesius aet. incert. Rev. Phil. 1895, 131 = Cagnat 1895, 97 et alii.

τὸ Ῥωμαίων αἰράριον (III). Tit. Atheniensis aet. incert. IG. III 47.

τὸ αἰράριον δήμου Ῥωμαίων (III). Tit. Lydius aet. incert. Le Bas III 25.

αἰράριον τοῦ Κρόνου (III, II). Tituli Ancyrani aet. Hadriani CIG. 4033. 4034 = IGR. III 174. 175.

ἀργυροταμιεῖον (II). CGL. II 244, 10; III 306, 1.

γαζοφυλάκιον (II). CGL. II 261, 8; III 196, 29; 267, 39; 353, 45.

γαζοφυλάκιον τοῦ δήμου (II). Lyd. Mag. I 26.

θησαυροφυλάκιον (II). CGL. II 328, 38.

χρηματοφυλάκιον (II). CGL. II 328, 38.

II.

Imperatores et Domus Imperatoria. Ministri Domus Augustae.

Imperator (appellatio generalis).

αὐτοκράτωρ (I). Tit. Pergamenus aet. Augusti Insch. Perg. 384. Tituli Lesbiaci aet. Gai IG. XII 2, 172 b. 209. 210. Tituli Argolici aet. Claudii IG. IV 1401. 1403. Tit. Rhodius aet. Titi IG. XII 1, 58. Tit. Urbanus aet. Antonini IG. XIV 1392 = CIG. 6185 = IGR. I 196 = Ditt.[2] 399. Tituli Athenienses aet. M. Aurelii et Veri IG. III 1128. 1131 et multi alii. Ioseph. AI. XV 407; XVIII 27. 32 et al. Plut. Galb. 1, 2 et pass. Oth. 4 et pass. Appian. Prooem. 6. 7; BC. III 7. 90; Illyr. 30. Cass. Dio XXXIX 50; XLIII 44 et al. Herodian. I 5, 6; 7, 1; 8, 3 et al. Lyd. Mag. I 4. 14; Mens. IV 2. 5. 10. CGL. II 78, 21; 251, 41; III 182, 25; 275, 45 et al.

στρατηγὸς αὐτοκράτωρ (I). Ioseph. AI. XIX 249.

ἰμπεράτωρ (III). Lyd. Mag. I 4.

βασιλεύς (I sive II). Tit. Atheniensis aet. Hadriani IG. III 12. Tit. Caricus aet. Antonin. CIG. 2721. Tit. Argolicus aet. M. Aurelii et Veri IG. IV 948. Decretorum Chersonesitanorum Taur. ca. a. 185 Inscr. Pont. IV 81. Tit. Atheniensis a. 209—10 IG. III 10. Tit. Lydius aet. Caracallae BCH. X 404. Tit. Phrygius aet. Philipporum CIL. III 14191 et multi alii praecipue aetatis Byzantinae. Ioseph. BI. III 351; IV 596; V 563. Appian. Prooem. 15; BC. I 103; II 86; V 46; Hisp. 102. Cass. Dio LXIX 18. 22. Herodian. I 2, 4; 4, 6 et al. Lyd. Mag. I 2. 6. 9. 16 et al. CGL. II 78, 21; III 297, 40; 510, 50.

βασιλεὺς αὐτοκράτωρ (I sive II). Tit. Atheniensis aet. Hadriani IG. III 13. Tit. Spartanus aet. Gordiani CIG. 1382.

ὁ βασιλεύων (I sive II). Decretum Chersonesitanorum Taur. ca. a. 185. Inscr. Pont. IV 81. Tit. Urbanus aet. Severian. IG. XIV 1093 = IGR. I 168. Herodian. I 2, 1.

Appellationes imperatorum non sollemnes sed honoris causa a Graecis datae sunt hae:

Maximus Imperator.

ὁ μέγιστος αὐτοκράτωρ (I). Tit. Delphicus bilinguis a. 15—41 CIG. 1711. Tit. Argolicus aet. Hadriani (?) IG. IV 758. Tit. Caricus aet. CIG. 2741. Tit. Lesbiacus aet. Severian. IG. XII 2, 216 = CIG. 2

Sacratissimus Imperator.

ὁ θειότατος αὐτοκράτωρ (I). Tit. Olympius aet. Hadriani Insch. Olymp. 57. Tit. Atheniensis a. 166—168 IG. III 1132 — Ditt.[2] 407. Epist. Severorum ad Smyrnaeos a. 198—209 CIG. 3178 — Ditt.[2] 414. Tituli Athenienses aet. Severian. IG. III 536. 633. 1174 et alii.

ὁ μέγιστος καὶ θειότατος αὐτοκράτωρ (I). Tit. Thracius a. 202 BCH. XXII 480 — Ditt.[2] 932. Tit. Boeotius aet. Macrini IG. VII 3420 — CIG. 1620. Tit. Phocaicus aet. Alexandri IG. IX 19 — CIG. 1717. Tit. Argolicus aet. Cari IG. IV 794 et alii.

ὁ μέγιστος καὶ θεῶν ἐπιφανέστατος αὐτοκράτωρ (I). Tit Theraeus aet. Traiani IG. XII 3, 324 — CIG. 2454.

ὁ ἱερώτατος αὐτοκράτωρ (I). Tit. Urbanus aet. Severian. IG. XIV 1059 — CIL. VI 3770 — IGR. I 145.

ὁ ὁσιώτατος αὐτοκράτωρ. Tit. Argolicus aet. Caracallae IG. IV 1156. Tit. Mysius aet. eiusdem CIG. 3708. Tit. Alexandrinus a. 202 CIG. 4681. Tit. Mysius aet. Diocletiani CIG. 3607.

Piissimus Imperator.

ὁ εὐσεβέστατος αὐτοκράτωρ (I). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3163. Tit. Mysius aet. Diocletiani CIG. 3607.

Invictus Imperator.

ὁ ἀνίκητος αὐτοκράτωρ (I). Tit. Argolicus a. 175—180 IG. IV 857. Tituli Argolici aet. Severian. IG. IV 704. 705. 798 — CIG. 1216. 1217. 1185. Tituli Boeotii aet. eiusdem IG. VII 1844. 1845. 1846 — CIG. 1618. Tit. Phrygius aet. eiusdem CIG. 3956b et alii.

ὁ ἀήττητος αὐτοκράτωρ (I). Tit. Bithynicus aet. Alexandri ut videtur Le Bas III 1174 — IGR. III 53. Tit. Palmyrenus Vaballathi CIG. 4503b add. III p. 1174. Tit. Argolicus aet. incert. IG. IV 849 — CIG. 1190.

Princeps.

ἡγεμών (II). Mon. Anc. Gr. VII 9; XVI 7; XVII 9. Tit. Thessalus metricus aet. Claudii Ath. Mitt. VII 235. Oratio Neronis a. 67 IG. VII 2713 II — Ditt.[2] 376 I. Tit. Lesbiacus aet. incert. IG. XII 2, 67. Strab. III 166; VII 314; XII 579; XIII 627 et al. Ioseph. AI. XIX 164. 217; BI. VII 65 et al. Plut. Cic. 2; Galb. 1. 13 et al.

ἄρχων (II). Ioseph. AI. XIX 151. 261. Plut. Galb. 4. 27. Cass. Dio LXXIII 8. 12. Herodian. II 13, 7, III 5, 2; IV 13, 7 et al.

προστάτης (II). Ioseph. BI. IV 596. Herodian. II 6, 2.

πρόκριτος (II). Cass. Dio LVII 8.

πρίγκιψ (III). Lyd. Mag. I 4.

ὁ κρατῶν (II). Ioseph. AI. XVI 161. Cass. Dio LXXI 23.

Imperator (Praenomen Imperatoris).

αὐτοκράτωρ (I). In titulis passim, e. g.: Epist. Augusti ad Mylasenses a. 723/31 Le Bas III 441 — Ditt.[2] 350. SC. de foedere cum Mytilenaeis a. 729/25 IG. XII 2, 35 b et c. Epist. Gai ad Achaeos et alios a. 37 IG. VII 2711. Tit. Boeotius a. 73 IG. VII 3418. Epist. Hadriani ad Ephebos Pergami a. 117 Insch. Perg. 274 — Ditt.[2] 384. Tit. Megaricus ca. a. 161 IG. VII 77 — CIG. 1074. Epist. Severi ad Aezanitas a. 196—198 Le Bas III 874 — CIG. 3837/8 et add. III p. 1065. Epist. Scaptoparenorum Thraciae ad Gordianum a. 238—244, Ath. Mitt. XVI 267 — Ditt.[2] 418. Cass. Dio XLIII 44; LII 41.

Caesar.

Καῖσαρ (III). In titulis passim, cf. Epistulas Imperatorum supra citatas et titulos honorarios. Edictum Augusti ap. Ioseph. AI. XVI 162.

Edicta Claudii ap. Ioseph. AI. XIX 280. 287. Etiam Ioseph. AI. XVIII 257; XIX 28 et al. Plut. Comp. Per. et Fab. 3; Galb. 1. Cass. Dio LIII 18. Herodian. II 15, 3; III 5, 2 et al. Lyd. Mag. I 4. CGL. II 336, 23.

Cf. has locutiones compositas:

θειότατος Καῖσαρ (III). Tit. Phrygius aet. Augusti (?) CIG. 3957 b.

κύριος Καῖσαρ (III). Tit. Lydius aet. Hadriani CIG. 3148. Tit. Lesbiacus aet. incert. IG. XII 2, 277.

θεοφιλέστατος Καῖσαρ (III). Tit. Magnesius aet. Philippi Insch. Magn. 257 = CIL. III 12270.

ἐπιφανέστατος Καῖσαρ (III). Tit. Lydius aet. Valeriani CIG. 3182. Tit. Lycius aet. eiusdem IGR. III 572 et multi tituli aetatis Byzantinae.

Augustus.

Σεβαστός (II). In titulis passim. Cf. omnes epistulas Imperatorum et titulos honorarios supra citatos, nec non edicta apud Iosephum. Etiam cf. Mon. Anc. Gr. XVII 22. Epist. Achaeorum et aliorum ad Gaium a. 37 IG. VII 2711. Tit. Atheniensis aet. Claudii aut Neronis IG. III 805 = Ditt.[2] 363. Tit. Thebanus aet. Hadriani aut Antonini IG. VII 2509 = Ditt.[2] 393. Plut. Num. 19. Appian. BC. I 5. Cass. Dio LIII 16. CGL. II 26, 25; 430, 22; III 28, 12; 182, 27 et al.

Αὔγουστος (III). Gemma Caylus aet. Neronis CIG. 7107. Tituli Theraei aet. Hadriani IG. XII 2, 476 = CIG. 2454c et IG. XII 2, 477. Tit. Argolicus aet. M. Aurelii IG. IV 588 = CIG. 1133. Tit. Bithynicus a. 208 CIG. 3770. Tit. Thebanus aet. Claudii II IG. VII 2502 = CIG. 1622 et multi alii, praecipue aetatis Byzantinae. Cass. Dio LIII 16. 18; LVII 2 et al. Lyd. Mens. IV 111.

ἱερός, σεβάσμιος (II). CGL. II 26, 21 et 25.

Pontifex Maximus.

ἀρχιερεύς (I). Epist. Augusti ad Cnidios a. 749/5 IG. XII 3, 174 = CIG. 2493 = Ditt.[2] 356. Tit. Lesbiacus a. 16/17 IG. XII 2, 539. Epist. Gai ad Achaeos et alios a. 37 IG. VII 2711 Tit. Macedonicus a. 46 JHS. 1887, 360 = Cagnat 1888, 39. Tit. Ephesius aet. Claudii Le Bas III 143. Epist. Neronis ad Rhodios a. 55 Ath. Mitt. XX 386 = Ditt.[2] 373 et alii sed nullus post Neronis aetatem. Edictum Augusti ap. Ioseph. AI. XVI 162.

ἀρχιερεὺς μέγιστος (I). In titulis passim, e. g.: Tit. Mysius a. 752/2—14 CIG 3524. Tit. Cyprius aet. Tiberii Le Bas III 2773. Tit. Megaricus a. 47 IG. VII 67. Epist. Vespasiani ad Lacedaemonios a. 78 CIG. 1305. Epist. Traiani ad Pergamenos a. 113/14 Insch. Perg. 269. Tit. Urbani a. 140 et 143 IG. XIV 1051. 1055 = CIG. 5885. 5907. Tit. Urbanus a. 196 IG. XIV 1058 = CIG. 5891 = IGR. I 125. Tit. Aegyptius a. 292—305 CIG. 4892. Edictum Claudii ap. Ioseph. AI. XIX 287.

Tribunicia Potestate.

δημαρχικῆς ἐξουσίας (I). In titulis passim, e. g.: Mon. Anc. Gr. II 23; III 20; VIII 5. 8. Epist. Augusti ad Cnidios a. 749/5 IG. XII 3, 174 = CIG. 2493 = Ditt.[2] 356. Epist. Gai ad Achaeos et alios a. 37 IG. VII 2711. Tit. Megaricus a. 47 IG. VII 67. Tit. Neapolitanus a. 81 IG. XIV 729 = CIG 5809. Epist. Hadriani ad

Pergamenos a. 117 Insch. Perg. 274 = Ditt.[2] 384. Epist. Severi ad Aezanitas a. 196—98 Le Bas III 874 = CIG. 3837/8 et add. III p. 1065. Tituli Bithynici a. 269 CIG. 3747 = Ditt.[2] 419 et 3748. Edicta Augusti et Claudii ap. Ioseph. AI. XVI 162; XIX 280. 287 et Epist. Claudii a. 45 ap. Ioseph. AI. XX 11. Epist. Commodi ad Senatum ap. Cass. Dion. LXXII 15.

δήμαρχος (I). Tit. Boeotius a. 169 ut videtur BCH. XX 156.

δήμαρχος εἰς ἀεί (I). Appian. BC. V 132. Cass. Dio LIII 32.

πρῶτος δημάρχων (I). Lyd. Mag. II 2.

Imperator (acclamatus).

αὐτοκράτωρ (I). In titulis passim, e. g.: Mon. Anc. Gr. II 10; XI 21. Tit. Theraeus a. 724/30 IG. XII 2, 470. Tit. Megaricus a. 47 IG. VII 67. Tit. Olympius a. 58/59 Insch. Olymp. 375. Tit. Boeotius a. 73 IG. VII 3418. Epist. Antonini ad Coronenses a. 155 IG. VII 2870 III. Epist. Commodi ad Athenienses a. 187 IG. III 40. Tituli Urbani aet. Severian. IG. XIV 1058. 1063 = CIG. 5891. 5893 = IGR. I 125. 130. Epist. Claudii ad Iudaeos ap. Ioseph. AI. XX 11. Epist. Commodi ad Senatum ap. Cass. Dion. LXXII 15. Cass. Dio LII 41.

στρατηγός (II). Lyd. Mag. II 2.

Censor.

τιμητής (II). Tit. Boeotius a. 73 IG. VII 3418. Tit. Armenius a 75 Ath. Mitt. XXI 472 = IGR. III 133. Tit. Pisidicus de Tito, Vespasiano adhuc vivo, Le Bas III 1225 = IGR. III 466. Tit. Lycius a. 80 CIG. 4300 w add. III p. 1134 = Le Bas III 1292 = IGR. III 690. Tit. Neapolitanus a. 81 IG. XIV 729 = CIG. 5809 = CIL. X 1481 = IGR. I 435.

ἀποτιμητής (II). Tit. insulae Cytherorum aet. Traiani CIG. 1306.

Censor Perpetuus.

τιμητὴς διὰ βίου (II). Epist. Domitiani ad Delphorum magistratus ca. a. 91 BCH. VI 451. Cass. Dio LIV 2 (perperam, de Augusto); LXVII 4.

τιμητὴς διηνεκής (II). Tit. Lycius a. 93/4 BCH. XVI 440 = CIG. 4333 add. III p. 1156 correctus.

Pater Patriae.

πατὴρ πατρίδος (II). In titulis passim, e. g.: Mon. Anc. Gr. XVIII 11. Tit. Argolicus a. 45/6 IG. IV 908. Oratio Epaminondae ad Graecos a. 67 IG. VII 2713 = Ditt.[2] 376 III. Tit. Magnesius a. 96 CIG. 2911. Epist. Traiani ad Pergamenos a. 113/4 Insch. Perg. 269. Epp. Antonini ad Coronenses a. 140 et 155 IG. VII 2870 II, III. Epist. Severi ad Aezanitas a. 196—198 Le Bas III 874 = CIG. 3837/8 et add. III p. 1065. Tituli Bithynici a. 269 CIG. 3747 = Ditt.[2] 419, et 3748 = IGR. III 39. 40. Epist. Claudii ad Iudaeos ap. Ioseph. AI. XX 11. Epist. Commodi ad Senatum ap. Cass. Dion. LXXII 15. Appian. BC. II 106. 144. Lyd. Mag. II 2.

πατὴρ τῆς πατρίδος. Tit. Mysius a. 752/2—14 CIG. 3524. Tituli Lesbiaci aet. Augusti IG. XII 2, 152. 656. Tit. Atheniensis aet. Hadriani IG. III 13. Cass. Dio XLIV 4. 48; LVII 8; LVIII 12.

πατήρ. [illegible] Dio LIII 18; LV 10; LIX 3 et al.

Proconsul.

ἀνθύπατος (I). Tit. Milesius a. 195 CIG. 2878. Tit. Phrygiı a. 195 CIG. 3878. Epist. Imperatoris incerti, verisimiliter Traiaı Decii, Le Bas III 1624 = CIG. 2743. Tit. Lycius a. 258 IGI III 643. Tituli Bithynici a. 269 CIG. 3747 = Ditt.[2] 419 et 3748 = IGR. III 39. 40. Tit. Moesiacus aet. incert. Cagnat 1902, 117 et alii. Cass. Dio LIII 17; LXXIX 2.

Proconsularis Potestas.

ἀνθύπατος ἐξουσία (I). Cass. Dio LV 13.

Divus.

θεός (II?). In titulis passim, e. g.: Mon. Anc. Gr. X 4; XVIII 22. Tit. Megaricus a. 724/30—727/27 IG. VII 63 = CIG. 1069. Epis Gai ad Achaios et alios a. 37 IG. VII 2711. Epist. Domitiani a Delphorum magistratus a. 91 BCH. VI 451. Tit. Pergamenus a. 114—11 Insch. Perg. 395. Epistulae Antonini ad Coronenses a. 140 et 155 IC VII 2870 II, III. Tit. Urbanus a. 196 IG. XIV 1058 = CIG. 589 = IGR. I 125. Tit. Aegineticus saec. III IG. IV 17 = CIG. 214 a 3. Diodor. I 4, 7; V 21, 2; XXXII 27, 1 et 3. Strab. V 21 236; VI 287.

ὁ ἐν θεοῖς (II). CGL. II 327, 5.

θεῖος (II). Tit. Pergamenus a. 211—215 Insch. Perg. 283. Edictuı Claudii ap. Ioseph. AI. XIX 289. Lyd. Mag. II 3. CGL. II 327, 5.

ἥρως (II). Cass. Dio LXVII 2; LXXVI 3; LXXVIII 17 et al.

Divi Imperatores.

οἱ ἐν θεοῖς αὐτοκράτορες (II, I). Tit. insulae Lindi aet. incert IG. XII 1, 786.

Divorum Honores.

αἱ ἡρωϊκαὶ τιμαί. Cass. Dio LXX 1; LXXIII 17; LXXV 8.

Consecratio.

ἀποθέωσις (II). Herodian. IV 2, 1. Lyd. Mag. II 30. CGI II 236, 59; III 168, 57; 171, 7; 239, 10 et al.

κονσεκρατίων (III). Lyd. Mag. II 30.

Deus et Dominus Noster.

θεὸς ἡμῶν καὶ δεσπότης (II). Tit. Chersonesitanus Tauricus aet Antonini Inscr. Pont. IV 71.

Dominus.

δεσπότης (II). Tit. Phrygius aet. Severian. CIG. 3956b. Ioseph AI. XVIII 187. 296. Cass. Dio LV 12; LVII 8; LXVII 13. Hero dian. I 6, 2 et 4; 10, 7; III 2, 3 et al. Lyd. Mag. I 6.

ὁ κύριος (II). Tit. Urbanus aet. Commodi ut videtur IG. XIV 1057 = CIG. 6505 = IGR. I 124. Tit. Galaticus aet. incert. CIG 4120. Tit. Portuensis aet. incert. IG. XIV 923 = IGR. I 383 e multi aetatis Byzantinae.

ὁ κύριος αὐτοκράτωρ (II, I). Tit. Argolicus aet. Traiani IG

[redacted]

IV 602. Tit. Urbanus aet. Antonini IG. XIV 1005 = CIG 4683b. Tit. Puteolanus a. 174 IG. XIV 830 = CIG. 5853 = IGR. I 421. Tit. Ostiensis aet. Commodi IG. XIV 918 = CIG. 5889 = IGR. I 392. Tit. Thracius a. 202 BCH. XXII 480 = Ditt.[2] 932 et alii.

Appellationes honoris causa datae sunt hae:

Dominus Terrarum.

δεσπότης τῆς οἰκουμένης (II). Tit. Syriacus aet. Philipp. Le Bas III 2074 = CIG. 4587 et multi aetatis Byzantinae.

ὁ κύριος τῆς οἰκουμένης (II). Tituli Cretenses aet. M. Aurelii et Veri CIG. 2581. 2582.

cf. *ὁ προστάτης τῆς οἰκουμένης* (II). Ioseph. BI. I 633.

Dominus Terrae Marisque.

ὁ γῆς καὶ θαλάσσης δεσπότης (II). Saepe in titulis aetatis Severianae, e. g.: Tit. Lesbiacus IG. XII 2, 216 = CIG. 2181. Tit. Phrygius CIG. 3883i add. III p. 1102. Tit. Magnesius Insch. Magn. 197 = CIG. 2912. Tituli Lydii CIG. 3484 B. 3485. Et Tit. Bithynicus aet. Alexandri ut videtur Le Bas III 1174.

ὁ γῆς καὶ θαλάσσης κύριος (II). Tituli Pergameni a. 114—116 Insch. Perg. 395. 396.

ὁ γῆς καὶ θαλάσσης ἄρχων (II). Tit. Pergamenus a. 120 Insch. Perg. 397 = Le Bas III 1721.

ὁ πάσης γῆς καὶ [πάσης] θαλάσσης ἄρχων (II). Tit. Bosporanus aet. Augusti Inscr. Pont. II 354 = CIG. 2122 et add. II p. 1006.

ὁ γῆς καὶ θαλάσσης καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης δεσπότης (II). Tit. Lycaonius aet. Severian. JHS. XVIII 115 = IGR. III 239.

ὁ γῆς καὶ θαλάσσ[ης καὶ παν]τὸς ἀνθρώπων ἔθνους [δεσπό]της (II). Tit Lydius aet. Alexandri BCH. X 409.

ὁ γῆς καὶ θαλάσσης καὶ παντὸς ἀνθρώπων γένους δεσπότης (II). Tit. Ephesius aet. Gordiani Le Bas III 147 c. Tit. Bithynicus 260—268 CIG. 3710 = IGR. III 27.

αὐτοκράτωρ γῆς καὶ θαλάσσης (I). Tituli Lycii Augusti et Tiberii IGR. III 719. 721.

δεσπότης [ἀνθρώπ]ων (II). Tit. Pergamenus aet. Hadriani Insch. Perg. 365.

Conservator Generis Humani.

σωτὴρ τῆς οἰκουμένης (II). Tit. Ceius de Iulio Caesare sed fortasse post eius mortem erectus CIG. 2369. Tit. insulae Eresi aet. Claudii IG. XII 2, 541. Tit. Atheniensis a. 103—105 IG. III 462. Tit. Pamphylius aet. Hadriani CIG. 4339. Tit. Argolicus aet. Caracallae IG. IV 1156 et alii.

σωτὴρ τῆς ὅλης οἰκουμένης (II). Tit. Alexandrinus aet. Caracallae CIG. 4680.

σωτὴρ τῶν Ἑλλήνων τε καὶ τῆς οἰκουμένης πάσης (II). Tit. Olympius aet. Augusti Insch. Olymp. 366.

σωτὴρ τοῦ κόσμου (II). Tituli Lycii aet. Hadriani Le Bas III 1342; CIG. 4336. 4337. Tituli Athenienses aet. eiusdem IG. III 475. 520.

σωτὴρ τοῦ παντὸς κόσμου (II). Tit. insulae Cytherorum aet. Traiani CIG. 1306.

[σωτὴρ?] τοῦ σύμπαντος ἀν[θρωπίνου γένους] (II). Tit. Lydius aet. Hadriani (?) CIG. 3187.

σωτὴρ καὶ εὐεργέτης τῆς οἰκουμένης (II). Tit. Caricus aet. Titi BCH. V 192. Tit. Lycius aet. M. Aurelii et Commodi IGR. III 644 = Le Bas III 1332.

σωτὴρ καὶ εὐεργέτης τοῦ κόσμου (II). Tituli Lycii aet. Vespasiani Le Bas III 1253. 1254 = IGR. III 609. 610.

ὁ παντὸς κόσμου σωτὴρ καὶ εὐεργέτης (II). Tit. insulae Carpathi aet. Traiani IG. XII 1, 978.

εὐεργέτης καὶ σωτὴρ τοῦ σύμπαντος κόσμου (II). Tituli Lycii aet. Augusti et Tiberii IGR. III 718. 719. 721.

σωτὴρ καὶ κτίστης τῆς οἰκουμένης (II). Tit. Andrius aet. Hadriani CIG. 2349 m.

εὐεργέτης τῆς οἰκουμένης (II). Tit. insulae Eresi aet. Vespasiani IG. XII 2, 543. Tit. Urbanus a. 242 IG. XIV 1066 = IGR. I 133.

ὁ σύμπαντος ἀνθρωπίνου γένους εὐεργέτης (II). Tituli insulae Eresi aet. incert. IG. XII 2, 542. 545 = CIG. 2179 c.

ὁ τῆς οἰκουμένης κτίστης (II). Tituli Cretenses aet. Traiani CIG. 2572. 2573. 2574.

ὁ ἀσκιστὴς [τῆς] οἰκουμ[ένης] (II). Tit. Urbanus aet. Commodi IG. XIV 985 = CIL. VI 420 = IGR. I 70.

Imperatoriae Honores.

βασιλικαὶ τιμαί (II). Herodian. VI 1, 4; VII 5, 7; 10, 5.
σεβάσμιοι τιμαί (II). Herodian. II 12, 6; V 2, 1; VII 5, 3.

Imperium (Imperatoris).

ἡγεμονία (I). Decretum Boeotorum a. 37 IG. VII 2711 vi. Decretum Cyzicenorum aet. Gai Monatsb. Berl. Akad. 1874, 16 = Ditt.[2] 365. Psephisma Assiorum a. 37 Papers Am. School at Athens I 50 = Ditt.[2] 364. Epist. Neronis ad Rhodios a. 55 Ath. Mitt. XX 386 = Ditt.[2] 373. Ioseph. AI. XVIII 33. 211 seqq.; XIX 117 et al. Plut. Galb. 4. 5. 9 et al. Herodian. I 5, 8. Lyd. Mag. II 3.

ἀρχή (I). Epist. Severi ad Aezanitas a. 196—198 Le Bas III 874 = CIG. 3837/8 et add. III p. 1065. Ioseph. AI. XIV 270; XVIII 32. 105. 106 et al. Plut. Galb. 6. 10. 18. 22 et al. Appian. BC. I 5. Herodian. I 1, 5; 6, 3; 8, 4 et al.

ἡ αὐτοκράτωρ ἀρχή (I). Tit. Atheniensis a. 209—10 IG. III 10. Appian. BC. I 38; Hisp. 38. Cass. Dio XLVIII 15; LI 21; LVII 6 et al.

ἡ αὐτοκρατορικὴ ἀρχή (I). Cass. Dio LXIII 25. Herodian. VII 10, 6.
ἡ τῆς αὐτοκρατορίας ἀρχή (I). Cass. Dio LXVII 12.
αὐτοκρατορία (I). Ioseph. AI. XIX 351.
αὐταρχία (II). Cass. Dio LIX 1; LX 1.

βασιλεία (I). Tit. Urbanus a. 222 CIG. 8613 b. Tit. Argolicus aet. incert. IG. IV 796 et alii aetatis Byzantinae. Herodian. I 1, 4; 5, 1; 8, 3 et al. Lyd. Mag. I 4. 15. 49; II 3 et al.

ἐξουσία (I). Herodian. II 3, 4; 9, 10; 15, 3; III 7, 8 et al.
ἐξουσία αὐτοτελής (I). Strab. VI 288. Cass. Dio LIII 17.
ἡ ἐξουσία τοῦ αὐτοκράτορος (I). Cass. Dio LXVI 26.
ἡ μόναρχος ἐξουσία (II, I). Appian. Illyr. 30.
καθηγεμονία (I). Tit. Atheniensis saec. III/IV IG. III 49.
κράτος (II). Cass. Dio LII 41; LVI 29; LVII 8 et al.
τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος (II). Cass. Dio XLVI 47; LXVIII 4.

Principatus.

προστασία (II). Strab. XVII 840. Cass. Dio LIV 12.
προστασία τῶν κοινῶν (II). Cass. Dio LVI 28.

Domus Divina (Imperatoria).

ὁ θεῖος οἶκος τοῦ Σεβαστοῦ (II). Tit. Lydius aet. Severian. CIG. 3517.

ὁ Σεβαστὸς τῶν αὐτοκρατόρων οἶκος (II). Tit. Bithynicus aet. Flavianae Ath. Mitt. XXIV 400 = IGR. III 37. Tituli Bithynici aet. incert. Ath. Mitt. XXIV 405 nn. 6 et 7 = Cagnat 1900, 78.

ἡ Σεβα[στὴ οἰκία?] (II). Tit. Atheniensis a. 209/10 IG. III 10.
τὸ γένος Σεβαστῶν (II). Tit. Boeotius aet. incert. IG. VII 2234.
τὸ βασίλειον γένος (II). Tit. Atheniensis supra cit. IG. III 10.
τὸ βασιλικὸν γένος (II). Cass. Dio LX 1.

Augusta.
Σεβαστή (II). Tit. Pergamenus a. 14—29 Insch. Perg. 385. Tit. Atheniensis a. 57 IG. III 652 = CIG. 381. Tit. Urbanus a. 150 IG. XIV 1050 = IGR. I 120. Tit. Argolicus a. 209—211 IG. IV 704 = CIG. 1216. Tit. Boeotius a. 244—249 IG. VII 3104 et multi alii. Herodian. V 8. 8.
Αὐγοῦστα (III). Gemma Agrippinae CIG. 7061. Tit. Iasius aet. Severian. (?) BCH. XI 216 n. 8. Cass. Dio LVI 46; LIX 3; LX 12 et al.

Regina Augusta.
βασίλισσα Σεβαστή (II). Tituli Megarici a. 130—138 IG. VII 73 = CIG. 1073; IG. VII 74.

Regina (cf. Momms. StR. II 764 adn. 4).
βασίλισσα (II). Herodian. I 7, 4; VI 1, 9.
ἡ κυρία βασίλισσα (II). Tit. Nubiae a. 133 CIG. 5080.
βα[σίλεια] (II). Tit. Pergamenus Liviae Insch. Perg. 385.
βασιληΐς (II). Tit. Aegyptius metricus aet. Hadriani (?) CIG. 4729.

Domina Nobilissima.
ἡ ἐπιφανεστάτη κυρία ἡμῶν (II). Tit. Andrius aet. Aureliani CIG. 2349 o.

Mater Patriae.
μήτηρ τῆς πατρίδος (II). Cass. Dio LVII 12; LVIII 2.

Mater Castrorum.
μήτηρ κάστρων (II, III). Tit. Caricus bilinguis a. 201 BCH. XV 419 n. 3. Tit. Magnesius bilinguis a. 201 Insch. Magn. 256. Tit. Thracius aet. Alexandri Arch.-Epigr. Mitt. 1892, 109 n. 65 = Cagnat 1892, 11. Tit. Magnesius bilinguis a. 244 Insch. Magn. 257 = CIL. III 12270. Tit. Galaticus aet. Gallieni JHS. 1899, 106 = Cagnat 1899, 187. Tit. Thebanus aet. Maximiani IG. VII 2503 et alii.
μήτηρ στρατοπέδων (II). Tit. Mysius a. 199 BCH. XII 66 = Cagnat 1888, 61. Tit. Megaricus a. 198—211 IG. VII 80 = CIG. 1075. Tit. Argolicus a. 209—211 IG. IV 704 = CIG. 1216. Tit. Bithynicus aet. Severian. CIG. 3771 = IGR. III 6. Tit. Aegyptius aet. eiusdem CIG. 4701b add. III p. 1189 et alii sed non nisi aetatis Severianae. Cass. Dio LXXI 10. Herodian. V 8, 8.
μήτηρ τῶν ἀηττήτων στρατοπέδων (II). Tit. Aegyptius aet. Alexandri CIG. 4705. Papyrus ex Fayûm a. 215 BGU. 362 XI.
μήτηρ τῶν ἀνικήτων στρατοπέδων (II). Tituli Aegyptii aet. Caracallae Archiv f. Pap. Forsch. II 448 n. 81, 449 n. 83.

Princeps Iuventutis.
ἡγεμὼν τῆς νεότητος (II). Mon. Anc. Gr. VII 18. Tituli Lesbiaci aet. Augusti IG. XII 2, 164b. 165c. 167. 168.

νεότητος ἡγεμών (II). Tit. Lesbiacus a. 1—3 IG. XII 2, 166 b. Tit. Halicarnassensis aet. Augusti IBM. 892.

νέων ἡγεμών (II). Tit. Ciliciensis aet. Augusti Ath. Mitt. XII 258 n. 30.

πρόκριτος τῆς νεότητος (II). Cass. Dio LXXVIII 17.

τῆς νεότητος προκριθείς (II). Cass. Dio LIX 8.

πρόκριτος τῆς ἱππάδος (II). Cass. Dio LXXI 35 (ita Momms. StR. II 826 adn. 10).

Amicus Augusti.

φίλος τοῦ Σεβαστοῦ (II). Tituli Lydii aet. incert. CIG. 3499. 3500.

Comes Augusti.

κόμ(ης) βασιλ(έως) (III, I). Tit. Urbanus saec. III exeuntis IG. XIV 1076 = IGR. I 137 = CIL. X 3836.

Consiliarius Augusti.

σύμβουλος τοῦ Σεβαστοῦ (I). Tit. Urbanus aet. Commodi IG. XIV 1072 = CIG. 5895 = IGR. I 135.

σύμβουλος (I). Cass. Dio LIII 21; LVI 28; LVII 7.

δουκηνάριος ἐπὶ συμβουλίου τοῦ Σεβαστοῦ (II). Tit. Ancyranus saec. III exeuntis BCH. VII 16 = IGR. III 179.

κονσιλιάριος (III). Tit. Etruscus aet. Byzantin. IG. XIV 2263 = CIG. 9853.

σύνεδρος (I). Ioseph. BI. II 38. Cass. Dio LX 4. Herodian. VII 1, 3.

σύνεδρος καὶ σύμβουλος τοῦ βασιλέως (I, II). Herodian. VI 1, 2.

θεῶν βουλαῖος ἀνάκτων (II). Tit. Argolicus metricus aet. incert. IG. IV 1475 = CIG. 1167.

Consilium Augusti.

συμβούλιον (II?). Edictum Augusti ap. Ioseph. AI. XVI 163 (cf. Edictum Caesaris Dictatoris ap. Ioseph. AI. XIV 192).

συνέδριον (I). Ioseph. AI. XV 358; XVII 301. 317; BI. II 25. 81. 93.

Augustiani.

Αὐγουύστειοι (III). Cass. Dio LXI 20; LXIII 8. 18.

Libertus Augusti.

Σεβαστοῦ ἀπελεύθερος (I). Tit. Magnesius aet. Neronianae ut videtur Insch. Magn. 113 = Ditt.[2] 371. Tit. Neapolitanus saec. II/III IG. XIV 721 = CIG. 5788 = IGR. I 432. Tit. Ephesius Le Bas III 167. Tituli Lydii CIL. III 14179. 14180. Tituli Urbani IG. XIV 1008. 1330 = CIG. 5948. 6658 = IGR. I 88. 182, hi quinque aetatis incertae, et alii.

ἀπελεύθερος Καίσαρος (I). Tit. Urbanus saec. I ut videtur IG. XIV 1761 = CIG. 6681 = IGR. I 287. Tit. Umbricus aet. incert. IG. XIV 2406, 63. Strab. XVII 797. Ioseph. AI. XVII 146; XVIII 145. 167; XX 135 et al. Plut. Galb. 9.

Καισάρειος (III). Cass. Dio LX 14. 16. 17. 31; LXIII 12 et al.

Verna Augusti.

οὐέρνας τοῦ Σεβαστοῦ (III). Tituli Lycaonii aet. incert. Ath. Mitt. XIII 243 nn. 24 et 25 = IGR. III 256, 251.

Καίσαρος οὐέρνας (III). Tit. Galaticus aet. incert. IGR. III 240.

A Rationibus.

Vid. Cap. IV, s. v. **Procurator a Rationibus.**

Ab Epistulis.

ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν γενόμενος (II). Plut. Oth. 9.

ὁ τὰς ἐπιστολὰς διαγαγών (II). Cass. Dio LXIX 3.

βασιλικῶν ἐπιστολῶν προστάτης (II). Philostrat. Vitt. Sophist. I 22.

ἐπιστολεύς (αὐτοκράτορος) (II). Tit. Urbanus aet. Hadriani IG. XIV 1085 = CIG. 5900 = IGR. I 136. Phrynich. Epit. pp. 225. 418 ed. Lobeck.

ἀντιγραφεὺς τῶν ἐπιστολῶν (II). Suid. s. v. Adrianus (= Dictator Epistularum).

Ab Epistulis Latinis.

ὁ τὰς ἐπιστολὰς τὰς Λατίνας διὰ χειρὸς ἔχων (II). Cass. Dio LXXI 12.

ἐπιστολὰς τὰς Λατίνας διοικήσας (II). Cass. Dio LXXII 7.

Ab Epistulis Graecis.

γενόμενος ἐπὶ ἐπιστολῶν Ἑλληνικῶν Σεβαστοῦ (II). Tit. Ancyranus aet. incert. BCH. VII 20 = IGR. III 188.

ἐπὶ ἐπιστολῶν [Ἑλληνικῶν] (II). Tit. Syriacus aet. Hadriani BCH. III 259.

ὁ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν (II). Tit. Ephesius aet. Severianae CIL. III 6574 = Suppl. 7126.

ὁ τὰς Ἑλληνικὰς ἐπιστολὰς πράττειν πεπιστευμένος (II). Galen. D. Theriac. ad Pis. p. 458.

τάξιν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν πεπιστευμένος (II). Ioseph. AI. XX 183.

Ab Epistulis et Responsionibus ad Legationes.

ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν καὶ πρεσβειῶν καὶ ἀποκριμάτων (II). Suid. s. v. Dionysius (ita Hirschfeld VG. 205 adn. 2 et Friedländer SG. I[6] 183 et adn. 3).

A Responsionibus ad Legationes.

ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποκριμάτων (II). Tit. Cous aet. Neronis BCH. V 473 = Ditt.[2] 368 (ita Hirschfeld et Friedländer ll. cc., *ab Epistulis Graecis* Momms. RG. V 333 adn. 2.

A Cognitionibus et Epistulis.

τὰς διαγνώσεις καὶ τὰς ἐπιστολὰς διοικήσας (II). Cass. Dio LXXVIII 13.

Cura Libellorum et Epistularum.

διοίκησις καὶ τῶν βιβλίων τῶν τε ἐπιστολῶν ἑκατέρων (II). Cass. Dio LXXVII 18.

A Libellis.

ὁ τὰ τῆς ἀρχῆς βίβλια διέπων (II). Cass. Dio LXI 5; LXVII 15.

A Libellis et Cognitionibus.

ἐπὶ βιβλιδίων καὶ διαγνώσεων (non *ἀναγνώσεων*) *τοῦ Σεβαστοῦ* (II). Tit. Urbanus aet. Severian. IG. XIV 1072 = CIG. 5895 = IGR. I 135.

A Libellis et Censibus.

[*ἐπὶ βιβλιδίω*]*ν καὶ κήνσων* (II, III). Tit. Ancyranus bilinguis aet. incert. CIL. III 259 = IGR. III 193.

Procurator a Censibus.

ἐπίτρ(οπος) τῶν Σεβ(αστῶν) (Provinciae) *ἐπὶ κήνσ[ω]ν* (II, III). Tit. Bithynicus saec. II/III CIG. 3751 = IGR. III 41.

ἐπίτροπος (Provinciae) *ἐπὶ κήνσων* (II, III). Tit. Aegyptius saec. II/III Rev. Arch. I (1883) 207 = JHS. XXI 291 (ubi legitur *ἐπί(τροπος) κήνσων*).

ἐπὶ κήνσων τοῦ Σεβαστοῦ (II, III). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497.

ἐπίτροπος ἀπὸ τῶν ἀπο[τιμή]σεων Σεβαστοῦ (II). Tit. Epiroticus aet. incert. CIG. 1813b add. II p. 983 = Le Bas II 1076 (ita suppl. Hirschfeld VG. 18 adn. 4). *ἐπίτροπος ἀπὸ τῶν ἀπο[δημή]σεων.* CIG. 1813b = *Praefectus Vehiculorum*, Momms. StR. II 1031 adn. 2. *ἐπίτροπος ἀπὸ τῶν ἀπολ[αύ]σεων.* Le Bas II 1076 = *Procurator a Voluptatibus.*

ὁ τὰς τιμήσεις ἐγκεχειρισμένος (II). Cass. Dio LXXVIII 4.

ὑποτιμητής (II). Cass. Dio LII 21. 24. 33 (ita Momms. StR. III 491 adn. 1).

Cf. Magister Census (Constantinopolis).

μάγιστρος τοῦ κήνσου οἱονεὶ ἄρχων τῶν ἀρχετύπων συμβολαίων (III, II). Lyd. Mag. II 30.

Procuratio a Censibus.

εὐκοσμία τῆς ὑποστάσεως (*ἐξετάσεως* coni. Sylburg) *τῶν εἰς τὴν σύγκλητον βουλὴν ἢ τὸ ἱππικὸν τάγμα καταταττομένων* (II). Herodian. V 7, 7 (ita Momms. StR. III 491 adn. 1).

A Memoria.

τῆς βασιλείου μνήμης προεστώς (II). Herodian. IV 8, 4.

Cura Memoriae.

μνήμη (*γνώμη* codd., emend. Hirschfeld). (II). Cass. Dio LXXVI 14.

A Studiis.

ἐπὶ τῆς παιδείας (II). Tit. Urbanus aet. Hadriani IG. XIV 1085 = CIG. 5900 = IGR. I 136.

Cura Studiorum.

παιδεία τῶν νέων (II). Herodian. V 7, 7.

Libertus a Codicillis.

ἀπελεύθερος ἐπὶ τῶν κοδικίλλων (I, III). Tit. Urbanus aet. Antonin. IG. XIV 1039 = CIG. 6666 = IGR. I 113.

Procurator a Muneribus.

ἐπίτροπος τῶν κυρίων ἡμῶν ἐπὶ [λο]ύδων (II, III). Tit. An-

cyranus aet. incert. IGR. III 187 = CIG. 4036 (correct. a Mordtmanno Hellen. Phil. Syll. Constantinop. t. 7 suppl. 1875/85 p. 36; traditur ἐπὶ ἀθύλων). καθ' ὅλων = summarum rationum coni. Klebs, cf. Prosop. II 438 n. 99.

ἐπίτροπος λούδων (II, III). Tit. Chalcidensis aet. incert. Bayet et Duchesne, Mission au Mont Athos n. 62.

A Cubiculo.

ὁ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος αὐτοκράτορος (II). Tit. Trallianus aet. Hadriani Le Bas III 1652f.

ἐπὶ κοιτῶνος Σεβ(αστοῦ) (II). Tituli Carici aet. Hadriani CIG. 2947. 2948. Titulus Lydius aet. eiusdem BCH. VII 269.

ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος (II). Tit. Bithynicus saec. II ineuntis (?) Le Bas III 1184 = CIG. 3804 = IGR. III 75.

κοιτῶνος ἔχων [φροντίδα] Σεβαστοῦ μεγάλου (II). Tit. Urbanus metricus aet. incert. IG. XIV 2143 = IGR. I 369.

κουβικουλάριος (III). Tit. Bithynicus aet. Byzant. BCH. II 289.

ὁ καθ[ω]σι[ω]μένος κουβουκλάριος (= devotus cub.) (III). Tit. Caricus aet. Byzant. CIL. III 7152.

κοιτωνείτης Καίσαρος (II). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1664 = CIG. 6418 = IGR. I 247. Galen. XIV 624.

πρόκοιτος (II). Cass. Dio LXVII 15; LXXVIII 32; LXXIX 16 et al.

ὁ θαλάμου προεστώς (II). Herodian. I 16, 5.

Cura Cubiculi.

προκοιτία (II). Cass. Dio LXVII 15.

κοιτών (II). Cass. Dio LXXVI 14.

ἡ τοῦ θαλάμου ἐξουσία (II). Herodian. I 12, 3.

Caesarianus.

Καισαριανός (III). Epist. Aragvenorum ad Philippos CIL. III 14191. Edictum Constantii Chlori et Galerii a. 305 IG. III 48 = CIG. 356.

Fiscus Caesaris.

φίσκος (III). Edictum Ti. Iulii Alexandri a. 68 CIG. 4957. Tit. insulae Cephalleniae saec. II IG. IX 643 = CIG. 1933. Tit. Atheniensis a. 305 IG. III 38 = CIG. 355. Tit. Urbanus IG. XIV 1904 = IGR. I 321. Tit. Macedonicus CIG. 2050. Tit. Lesbiacus IG. XII 2, 407. Tituli Lydii CIG. 3265. 3400. 3403. 3512, hi omnes aetatis incertae, et multi alii. Papyrus a. 139 P. Amh. 77.

ὁ Σεβαστοῦ φίσκος (III). Tit. Ephesius a. 104 IBM. 481 v.

ὁ Καίσαρος φίσκος (III). Tit. Caricus CIG. 2686. Tit. Lydius CIG. 3410. Tit. Phrygius CIG. 3902 m. Tit. Lycius IGR. III 696 omnes aetatis incertae.

ὁ τοῦ κυρίου αὐτοκράτορος φίσκος (I, III). Tit. Teius CIG. 3126. Tit. Caricus CIG. 2841. Tit. Lydius CIG. 3384. Tit. Phrygius BCH. VIII 244 n. 7, omnes aetatis incertae.

ὁ κύριος φίσκος (III). Tit. Lydius aet. incert. CIG. 3295.

ὁ κυριακὸς φίσκος (III). Tituli Carici CIG. 2827. 2842; Le Bas III 1639. Tituli Phrygii CIG. 3919; Le Bas III 1698, omnes aetatis incertae.

ὁ ἱερώτατος φίσκος (III). Tituli Phrygii CIG. 3898. 3902 k. 3922. Tit. Lycius CIG. 4305 = IGR. III 727, omnes aetatis incertae.

βαλλάντιον (II). CGL. II 515, 15.
κύρτος ἁλιευτικός (II). CGL. II 72, 19.
ταμεῖον (I). Tit. Thebanus saec. III/IV IG. VII 2544 = CIG. 1656. Tituli Venetiae a. 418/9 IG. XIV 2330. 2331. Tituli Athenienses IG. III 1432 = CIG. 951; IG. III 1433. Tit. insulae Tenedi IG. XII 2, 644. Tit. Caricus CIG. 2824. Tituli Bithynici CIG. 3777. 3785. 3788 = IGR. III 11 b. c. d, hi omnes aetatis incertae, et multi alii. CGL. II 515, 15.
ταμεῖον Καίσαρος (I). Tit. Lycius aet. incert. IGR. III 569. CGL. II 491, 22.
ταμιεῖον (I). Tit. Atheniensis a. 305 IG. III 48 = CIG. 356. Tituli Macedonici aet. incert. CIG. 1958. 1973. 1992. 1993. Tit. Pergamenus aet. incert. Insch. Perg. 594. Herodian. VII 4, 2. CGL. III 276, 5.
ταμιεῖον τὸ τοῦ δημοσίου (I). CGL. II 451, 24.
τὸ ἱερὸν ταμεῖον (I). Tituli Venetiae saec. V ineuntis IG. XIV 2324. 2326. 2327. 2329. 2332. 2333.
τὸ ἱερώτατον ταμεῖον (sive *ταμιεῖον*) (I). Epist. Scaptoparenorum Thraciae ad Gordianum a. 238—244 Ath. Mitt. XVI 267 = Ditt.[2] 418. Tituli Athenienses IG. III 1429. 1431. Tit. Ephesius CIG. 3029. Tituli Lydii CIG. 3419. 3509. Tituli Bithynici CIG. 3757 et 3774 = IGR. III 11 a. Tit. Urbanus IG. XIV 1452 = IGR. I 186, hi omnes aetatis incertae, et alii.
τιμαὶ τῶν Σεβαστῶν (II). Tituli Carici aet. incert. CIG. 2844. 2846.
τὸ βασιλικόν (II). Cass. Dio LXIX 8; LXXI 32 et al.
τὸ βασίλειον (II). Cass. Dio LXVIII 2; LXXIII 5.
ἡ βασιλεία (II). Cass. Dio LXVI 2.
τὰ αὐτοκρατορικὰ χρήματα (II). Cass. Dio LVII 23.
ὁ Καίσαρος θησαυρός (II). Ioseph. AI. XVIII 158; XIX 28; BI. II 111.

III.

Magistratus Ordinis Senatorii.

Consul.

στρατηγὸς ὕπατος (I). Epist. P. Valerii Laevini cos. a. 474/280 ap. Dionys. XIX 10. Edictum Flaminini de Graecorum libertate a. 558/196 ap. Polyb. XVIII 46 et Plut. Flam. 10. Epist. Flaminini ad Cyretenses a. 558/196 — 560/194 CIG. 1770 = Ditt.[2] 278. Plebiscitum Lampsacenorum a. 558/196 Ath. Mitt. VI 96 et 212 = Ditt.[2] 276. Tit. Gytheus a. 559/195 CIG. 1325 = Ditt.[2] 275. Eo tempore quo haec monumenta scripta sunt, non fuit *Consul* Flamininus sed *Proconsul* (Consul fuit a. 556/198). Sed Graeci inter magistratum et imperium prorogatum non distinguebant, ut docent Mommsen. Eph. Epigr. I p. 223 seqq. et Dittenberger ad Syll.[2] 275. Epistula L. Manlii Vulsonis pro consule (ut videtur) a. 566/188 CIG. 3800 = Le Bas III 588 = Ditt.[2] 287. Tit. Delius ca. a. 574/180 BCH. VI 29 = Ditt.[2] 588. Tit. Olympius a. 585/169 Insch. Olymp. 318 = Ditt.[2] 301. Tituli Olympii L. Mummii (cos. 608/146) consulis aut proconsulis Insch. Olymp. 278—281 et 319 = Ditt.[2] 310. Tituli eiusdem, Thebani IG. VII 2478. 2478 a; Thespius IG. VII 1808; Argolicus IG. IV 1183. Titulus Olympius a. 611/143 Insch. Olymp. 325 = Ditt.[2] 312. Titulus Parius a. 612/142 = IG. XII 5, 270 = Ditt.[2] 313. Titulus

Cretensis a. 616/138 aut 622/132 CIG. 2561b add. II p. 1100 (Insch. Magn. p. 94) = Ditt.[2] 929. SC. de Samiis et Prienensibus a. 618/136 CIG. 2905 = Le Bas III 195—8 = Ditt.[2] 316 (*Σέρουιος Φόλουιος Κοΐντου υἱός Στ[ελλατίνα] ὕπατος* scripsit Waddington ap. Le Bas III 195—8 sed perperam ut monuit Momms. Eph. Epigr. I p. 223 adn. 2). Tit. Thebanus anni incerti saec. a. Chr. n. II IG. VII 2414. Polyb. I 52, 5; VI 14, 2.

ὕπατος στρατηγός (I). Plut. Apophtheg. P. Licinii Crassi = p. 239 Dübner.

στρατηγός (I). Tit. Cretensis supra cit. a. 616/138 aut 622/132 CIG. 2561b add. II p. 1100 = Ditt.[2] 929 (in quo titulo appellatio *στρατηγὸς ὕπατος* quoque invenitur). Polyb. I 7, 12; III 106, 1; XXI 32, 13; XXIIII 1, 8 et al.

ὕπατος (I). Haec appellatio primum occurrit in SC. de Thisbaeis a. 584/170 IG. VII 2225 = Ditt.[2] 300. Deinde SC. de Melitaeensibus et Narthaciensibus ca. a. 604/150 BCH. VI 356 = Ditt.[2] 307. Tit. Siciliensis a. 607/147 IG. XIV 315 = IGR. I 504 = Ditt.[2] 311. Tit. Thebanus a. 615/139 IG. VII 2416. SC. de Samiis et Prienensibus a. 618/136 CIG. 2905 = Ditt.[2] 315 (in quo titulo etiam *στ[ρατηγὸς] ὕπατος* (vid. supra) Consul appellatur). Inde ab hoc tempore usque ad aetatem Byzantinam inferiorem appellatio in titulis cum magistratuum tum imperatorum recurrit. Et passim invenitur apud scriptores Polyb., Dionys., Diodor., Strab., Ioseph., Plut., Appian., Cassium Dion., Herodian., Lydum aliosque. CGL. II 113, 44; 463, 39; III 28, 15; 161, 59 et al.

ὑπατεύων (I). Mon. Anc. Gr. VIII 1; XI 21. Tit. Corcyraeus a. 12 IG. IX 724 = CIG. 1879. Pondus plumbeum aet. incert. IG. XIV 2417, 2 = CIG. 8544 et saepe in monumentis aetatis Byzantinae. Dionys. I 74; II 25; V 6. 70; VI 76 et al. Diodor. XXI 6; XXXVII 2. Ioseph. XIV 4. 66. 389. 487 et al. Plut. Num. 20; Publ. 3. 17; Fab. 29 et al. Appian. BC. I 19. 21. 34 et al. Cass. Dio XXXVII 1; XXXVIII 13. 25. 34 et al.

ἄρχων (II). Polyb. I 38, 6; 39, 1 et fortasse III 109, 1. Plut. Marc. 10; Sull. 23; Cat. Min. 21. 42; Comp. Sol. et Publ. 1. 2.

πρόβουλος (II). Dionys. IV 76; V 1. Plut. Rom. 14. Appian. Mith. 56. 67 (ita Mentz, Magg. appell. p. 19).

σύμβουλος (II). Dionys. IV 76.

κρυφίνους (II). Lyd. Mag. I 30.

κωσ. (consules) (III). Titulus Urbanus a. 146 IG. XIV 1084 = CIG. 5898 = IGR. I 144.

Consul Ordinarius.

ὕπατος ὠρδ(ινάριος) (I, III). Tit. Urbanus saec. III IG. XIV 1076 = CIL. VI 3836 = IGR. I 137.

ὠρδινάριος ὕπατος (III, I). Tit. Lycius saec. III Arch.-Epigr. Mitt. XIX (1896) 149 = Cagnat 1897, 79 = IGR. III 556.

Consules Suffecti (Minores).

οἱ σμικρότεροι ὕπατοι (II, I). Cass. Dio XLVIII 35.

Consul sine Collega.

μόνος ὕπατος (II, I). Plut. Pomp. 54; Caes. 28; Cat. Min. 47. Appian. BC. II 23.

ὕπατος χωρὶς συνάρχου (I, II). Appian. BC. II 23.

Consul Designatus.

ὕπατος ἀποδεδειγμένος (I, II). Tit. Caricus a. 717/37 — 719/35 CIG. 2737. Tit. Astypalaeensis a. 749/5 IG. XII 3, 174 = CIG. 2493 = Ditt.[2] 356. Tit. Atheniensis a. 41/42 IG. III 458 = CIG. 320. Tit. Boeotius a. 73 IG. VII 3418. Tit. Ancyranus aet. Antonin. CIG. 4022 = IGR. III 176. Tit. Thracius aet. Severian. BCH. XXII 521 n. 10 et alii. Epistula Imp. Claud. a. 41/42 ap. Ioseph. AI. XX 11. Cass. Dio XLIV 14.

ὁ ἀποδεδειγμένος εἰς τὸ μέλλον ὕπατος (II, I). Plut. Pomp. 59.

ὁ μέλλων ὑπατεύσειν (II, I). Appian. BC. II 5. 14.

ὁ τῷ ὑστέρῳ ἔτει ὑπατεύσειν μέλλων (II, I). Cass. Dio XL 66.

Consulatus.

ὑπατεία (I). Mon. Anc. Gr. III 9; VIII 19; XVII 7; XVIII 9. Titulus Lycius a. 237 IGR. III 711. Alibi in titulis ante Diocletiani aetatem non invenitur. Inde ab hoc tempore autem usque ad aetates infimas passim occurrit. Dionys. IV 61; V 18. 25. 35 et al. Diodor. XXXVII 29, 3. Passim apud Plut., Appian., Cass. Dion., Herodian., Lydum. CGL. II 463, 34; 488, 1; 510, 13; 537, 44 et al.

ἡ ὕπατος ἀρχή (I). Polyb. II 11, 1; III 40, 9; VI 19, 5 et al. Dionys. V 40. 50; VI 1. 37 et al. Diodor. XI 51, 1; 63, 1; 74, 1 et al. Appian. BC. III 82. 90; IV 2. 20 Mith. 51. Cass. Dio XLIII 46; XLIV 22 et al. Herodian. II 3, 4; 6, 6; IV 1, 3 etiam Mon. Anc. Gr. VII 15, *τὴν ὕπατον ἀρχήν* ubi Mommsen *ὑπάτων* scribere vult.

ἡ ὑπάτη ἀρχή (I). Poseidonii Epigramma apud Plut. Marc. 30.

ἡ ὑπατικὴ ἀρχή (I). Dionys. VI 34. 68; X 34; XI 59. Diodor. XI 88; XV 95; XVI 56 et al.

ἡ ὕπατος τιμή (I). Ioseph. BI. VII 82. Lyd. Mag. I 37; II 8. 19.

πράξεις ὑπατική (I). Herodian. VII 7, 4.

ἡ ἐπώνυμος ἀρχή (II). Tit. Urbanus metricus IG. XIV 1389 = CIG. 6280b = IGR. I 194. Appian. BC. II 19; IV 49 cf. Syr. 51. Herodian. I 16, 3 (ubi *consulatus* pro *consulibus* dicitur).

Consularis Potestas.

ἡ ὑπατικὴ ἀρχή (I). Diodor. XIV 12. 17. 19. 38. 82 et seqq. Cass. Dio LV 10.

ἡ ὕπατος ἀρχή (I). Diodor. XIV 35. 42. 117.

ἡ ὑπατικὴ δυναστεία (I). Dionys. X 31.

ἡ ὑπατικὴ ἐξουσία (I). Dionys. V 48. 70; VI 69; X 18. 19 et al. Diodor. XIV 113, 8.

ἐξουσία καὶ δύναμις ὑπατική (I). Plut. Cam. 1.

ἡ ὕπατος ἐξουσία (I). Dionys. VII 1.

Consulare Imperium.

ἡ ὑπατικὴ ἐξουσία (I). Mon. Anc. Gr. IV 16. Plut. Cat. Min. 32 (ut videtur).

ἡ ἐξουσία ἡ τῶν ὑπάτων (I). Cass. Dio LIV 10.

Ornamenta Consularia.

τιμαὶ ὑπατικαί (I). Cass. Dio XXXVI 38; XLVI 41. 46.

αἱ τῶν ὑπατευκότων τιμαί (I). Cass. Dio LXXVIII 13.

Dignitas Consularis.
ἀξίωμα ὑπατικόν (I). Plut. Paull. 4; Flam. 19.

Consularis.
ὑπατικός (I). Mon. Anc. Gr. I 6. Tit. Atheniensis aet. Hadriani IG. III 621. Tit. Olympius aet. Antonin. Insch. Olymp. 454. Tit. Atheniensis saec. III medii IG. III 712 add. Tit. Olympius saec. III medii Insch. Olymp. 240. Tit. Rhodius aet. incert. IG. XII 1, 786. Tit. Aquileiensis aet. incert. IG. XIV 2343 = CIG. 6752 = IGR. I 482 et multi alii. Papyrus ca. a. 200 BGU. 511 II. Dionys. V 71; VI 69. 96; VII 47 et al. Plut. Cam. 21; Flam. 19; Pomp. 19; Cat. Min. 53 et al. Appian. BC. III 51. GGL. II 463, 38; III 28, 20; 161, 60; 182, 30 et al.
ἀνὴρ ὑπατικός (I). Dionys. II 66; V 50; VI 69; X 23 et al. Strab. XVII 840. Ioseph. AI. XVI 368; XVII 355; XVIII 88 et al. Plut. Cam. 27; Paull. 5; Galb. 15; Oth. 14 et al.
ἀνὴρ ὑπατευκώς (I). Cass. Dio LXIII 14. Herodian. VIII 5, 5.
οἱ ὑπατευκότες (I). Dionys. VIII 87. Cass. Dio XXXVI 21; XLIII 25. Herodian. II 6. 8; VII 1. 5.
ἄνδρες ὕπατοι (I). Appian. BC. II 87.
οἱ τὰ ἐπώνυμα ἄρξαντες ἐν ἄστει (II). Appian. Syr. 51.

Adlectus inter Consulares.
εἰς τοὺς ὑπατευκότας κατειλεγμένος (I). Cass. Dio LXXII 5.

Consularis Clarissimus.
ὁ λαμπρότατος ὑπατικός (II, I). Tituli Atheniensis saec. II (ut videtur) IG. III 687 = CIG. 378; IG. III 687 a. 688. 690. Tit. Urbanus saec. II/III IG. XIV 1071 = IGR. I 134. Tit. Thebanus aet. Severianae IG. VII 2511 = CIG. II p. 844 a. Tit. Pisidicus aet. incert. CIG. 3979 = Le Bas III 1189. Tit. Rhodius aet. incert. IG. XII 1, 95 et multi alii.
ὁ κράτιστος ὑπατικός (II, I). Tit. Spartanus CIG. 1326. Tituli Tralliani Ath. Mitt. XXI 112 = Cagnat 1896, 106 et Ath. Mitt. XXVI 240 n. 6. Titulus insulae Chalce IG. XII 1, 959, omnes aetatis incertae.

Femina Consularis.
ἡ ὑπατική (I). Tit. Pisidicus a. 182 Le Bas III 1216 = CIG. 4380 b[2]. Tituli Lydii Le Bas III 657. 704/705. Tit. Teius CIG. 3104. Tit. Aegyptius CIG. 4774. Tit. Trallianus Ath. Mitt. XXIV 92 n. 1, omnes aetatis incertae, et alii. CGL. II 463. 36.
ἡ κρατίστη ὑπατική (II, I). Tit. Lycius saec. II exeuntis IGR. III 581. Tituli Ephesii aet. incert. Herm. IV 193 n. 9 = IBM. 562 et BCH. I 293 n. 82.
ὑπάτισσα (I). Plumbum nunc Parisinum CIG 9008.

Domus Consularis.
οἰκία ὑπατική (I). Plut. Cat. 24.

Proconsul (i. e. imperio prorogato, vid. etiam s. v. *Proconsul Provinciae*).
στρατηγὸς ὕπατος vid. s. v. *Consul.*

ὕπατος ἢ ἀνθύπατος (I). Tit. Olympius 609/145—619/135 Insch. Olymp. 52 = Ditt.[2] 314.
ἀνθύπατος (I). Tit. Pergamenus a. 705/49 Insch. Perg. 412 = Ditt.[2] 345. Polyb. XXVIII 5, 6 (XXI 8, 11 ἀνθύπατος *consulem* significat, cf. Liv. XXXVII 19, 6). Dionys. IX 16. 17; XVII 4. Diodor. XXV 13; XXIX 12. Plut. Fab. 19; Marc. 9. 12. 24 et al. Appian. BC. I 48. 66. 80 et al. Cass. Dio XLI 43. CGL. II 227, 48; III 28, 21; 182, 29; 211, 36 et al.
ἀντιστράτηγος (I). Polyb. XXVIII 3, 1.
στρατηγός (I). Plebiscitum Lampsacenorum a. 558/196 Ath. Mitt. VI 96 et 212 = Ditt.[2] 276 (ita T. Flamininus, qui in eodem titulo στρατηγὸς ὕπατος quoque appellatur. cf. s. v. *Consul*). Polyb. XXII 24, 1 seqq.

Dux Proconsulari Imperio.
ἀνθύπατος στρατηγός (I). Plut. Mar. 34.

Proconsulatus.
ἀνθυπατεία (I). CGL. II 227, 50.

Proconsulare Imperium.
ἡ ἀνθύπατος ἀρχή (I). Dionys. IX 63; XVII/XVIII 4. Plut. Marc. 30. Cass. Dio LIII 32 (imperium Augusto datum).
ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀνθυπάτου (I). Cass. Dio XXXIX 9. 63.
ἡ ἀνθύπατος ἐξουσία (I). Dionys. IX 16; Cass. Dio XLI 34.
ἡ τοῦ ἀνθυπάτου ἐξουσία (I). Cass. Dio LIV 33.
ἡ ἀνθυπατικὴ ἐξουσία (I). Cass. Dio LVIII 7.

Cum Proconsulari Imperio.
ἀντὶ ὑπάτου (I). Cass. Dio fr. 36, 31; XXXVI 35.
ἀντὶ ὑπάτου ἄρχων (I). Cass. Dio XLI 18; LVI 25.

Proconsularis.
ἀνθυπατικός (I). CGL. II 227, 50.

Dictator.
δικτάτωρ (III). SC. de Stratonicensibus a. 673/81 BCH. IX 437. Tit. Atheniensis a. 705/49—706/48 IG. III 428 = Ditt.[2] 346. Tit. Pergamenus a. 706/48—707/47 Insch. Perg. 379. Tit. Thespius a. 708/46 IG. VII 1835. Tit. Thespius fortasse eiusdem anni IG. VII 2188 = CIG. 1686. Tit. Lesbiacus a. 709/45 IG. XII 2, 35b. Mon. Chron. a. 15/16 IG. XIV 1297 = CIG. 6855d = IGR. I 175. Epist. Caesaris a. 707/47 ap. Ioseph. AI. XIV 190. Edictum Caesaris eiusdem anni ap. Ioseph. AI. XIV 199. SC. de Iudaeis a. 710/44 ap. Ioseph. AI. XIV 210. Edictum Caesaris anni eiusdem ap. Ioseph. AI. XIV 211. Polyb. III 87 pass.; 103, 4; 106, 1. Dionys. V 73—77; VI 2. 4. 5 et al. Diodor. XII 80, 7; XXVI 3; XXXVIII/XXXIX 15. Plut. Cam. 1. 2 et pass.; Sull. 33 et al. Appian. BC. I 3. 16. 98 et al. Cass. Dio fr. 17, 6; 36, 26; 57, 19; XXXVI 29. 32 et al. Lyd. Mag. I 14. 32. 36. 37. 38.
δικτατορεύειν (III). Dionys. XIV 5.

αὐτοκράτωρ (I). Tit. Chius Caesaris dictatoris CIG. 2214 g (ita Boeckh). Polyb. III 87, 9; 103, 4. Diodor. XII 64, 1; XIV 93, 2; 117, 2; XIX 101, 3.

αὐτοκράτωρ στρατηγός (I). Polyb. III 86, 7; 87, 6.

στρατηγὸς αὐτοκράτωρ (I). Diodor. XIX 76, 3.

αὐτοκράτωρ τοῦ πολέμου (I). Diodor. XIX 72, 6.

μόναρχος (II). Plut. Cam. 18. Lyd. Mag. I 38; II 24. CGL. II 48, 44; 372, 55; III 445, 63; 480, 11.

μόναρχος ἐπὶ πλεῖστον (II). Appian. BC. I 3.

εἰσηγητής (II). Cass. Dio fr. 17, 13 (ed. Boissevain I p. CXV). (*αἰσυμνήτης* legit Dindorf I p. 23). Ioann. Antioch. fr. 45. — cf. *εἰσηγητὴς τῶν λυσιτελῶν* (II) Suid. s. v. *Δικτάτωρ*.

μεσοβασιλεύς (sic) (II). Lyd. Mag. I 36. 38. 45.

ἀντιβολεύς (II). CGL. II 48, 44.

ἀντιγραφεύς (I?). CGL. II 229, 16.

τιμητής (sic) (II). CGL. II 48, 44; 49, 7.

τοποτηρητής (II). CGL. III 297, 43.

ὑπαγορεύων (II). CGL. II 463, 6.

Dictator Perpetuus.

εἰς ἀεὶ δικτάτωρ (III). Appian. BC. I 3.

δικτάτωρ διὰ βίου (III). Plut. Caes. 57.

δικτάτωρ ἀποδεδειγμένος διὰ βίου (III). Edictum Caesaris a. 710/44 ap. Ioseph. AI. XIV 211.

δικτάτωρ εἰς τὸν ἑαυτοῦ βίον (III). Appian. BC. II 106.

δικτάτωρ εἰς τὸ διηνεκές (III). Appian. BC. I 4.

μόναρχος ἐσαεί (II). Lyd. Mag. II 2.

Dictator Legibus Scribendis et Rei Publicae Constituendae.

δικτάτωρ ἐπὶ θέσει τῶν νόμων ... καὶ καταστάσει τῆς πολιτείας (III, II). Appian. BC. I 99.

Dictatura.

ἡ αὐτοκράτωρ ἀρχή (I). Dionys. VI 22. 40. Appian. BC. I 16.

ἡ αὐτεξούσιος ἀρχή (II). Mon. Anc. Gr. III 2.

δικτατορία (III). Dionys. V 73. 77; VI 22. 81; XX 13. Plut. Fab. 3; Brut. 29; Fort. Rom. 4. Cass. Dio XL 46; XLI 36; XLII 21 et al.

δικτατοῦρα (III). Lyd. Mag. I 38.

μοναρχία (II). Plut. Fab. 9; Caes. 37. 57. 72 et al. Appian. BC. II 1 (ut videtur). CGL. II 49, 6; 372, 54.

ἀντιγραφή (I?). CGL. II 229, 17.

τίμησις (sic) (II). CGL. II 48, 45.

ὑπαγόρευσις (II). CGL. II 463, 4.

ὑπηγορία (II). CGL. II 465, 12; 535, 26.

Magister Equitum.

ἵππαρχος (sive *ἱππάρχης*) (I). SC. de Iudaeis a. 710/44 ap. Ioseph. AI. XIV 210. Polyb. III 87, 9. Dionys. V 75; VI 2. 4. 5; XII 2 et al. Diodor. XII 64, 2; 80, 7; XIV 93, 2; XIX 76, 3 et al. Plut. Cam. 5. 39; Fab. 4 et pass.; Marc. 5; Ant. 8. Appian. BC. II 92. 107. 115. 118 et al. Cass. Dio fr. 57, 16; XLII 30 et al. Lyd. Mag. I 14. 15. 37 et al. CGL. III 182, 38; 276, 9; 297, 66; 362, 70.

ἱππαρχῶν (I). Cass. Dio XLIII 48.

Dignitas Magistri Equitum.
ἱππαρχία (I). Cass. Dio fr. 36, 26; XLIII 33. Lyd. Mag. II 13. 19.

Interrex.
μεσοβασιλεύς (II). Dionys. II 58; III 46; IV 8. 10 et al. Plut. Num. 7; Marc. 6; Pomp. 54. Cass. Dio XXXIX 27; XL 45. 49; LXVI 45.
ἀντιβασιλεύς (II). Dionys. IX 69.
ὁ καλούμενος μεταξὺ βασιλεύς (II). Appian. BC. I 98.
ὁ ἐν τοσῷδε βασιλεύς (II). Appian. BC. I 98.

Interregnum.
μεσοβασιλεία (II). Plut. Num. 2. Cass. Dio XXXIX 31.
ἡ μεσοβασίλειος ἀρχή (II). Dionys. II 57; III 1. 36; XI 20.

Decuria Senatorum (cum regia potestate).
δεκάς (II). Dionys. II 57.

Regnum Decuriae Senatorum (Interregnum).
δεκαδαρχία (II). Dionys. II 57.

Praefectus Urbi (aetate liberae rei publicae).
ὁ τῆς πόλεως ἔπαρχος (II). Dionys. IV 82; X 23. 24.
ἔπαρχος (II). Dionys. VI 2; VIII 64.
ὁ τῆς πόλεως ἡγεμών (II). Dionys. VI 13.
ὁ τῆς πόλεως ὕπαρχος (I). Lyd. Mag. I 38.
πολίαρχος (I?). Cass. Dio XL 46; XLI 14; XLII 30 et al.
πολιανόμος (I). Cass. Dio XLIII 28. 48.
ὁ πολιανομῶν (I). Cass. Dio XLIII 48. Hae duae appellationes modo de praefectis a Caesare dictatore a. 709/45 in urbe relictis occurrunt.

Custos Urbis.
Appellatio Praefecto Urbis aetate lib. rei publicae perperam (cf. Momms. StR. I 663 adn. 1 et 3) data.
φύλαξ τῆς πόλεως (II). Lyd. Mag. I 38.

Praefectus Urbi Feriarum Latinarum.
πολίαρχος ὁ διὰ τὰς Ἀνοχὰς αἱρούμενος (I). Cass. Dio LIV 6.
πολίαρχος ὁ εἰς τὰς Ἀνοχὰς καθιστάμενος (I). Cass. Dio LIV 17.

Decemviri Legibus Scribendis.
δέκα ἄνδρες νομογράφοι (I). Diodor. XII 23, 1; 25, 1.
νομοθέται (I). Dionys. X 15. 51. 54. 55 et al. Lyd. Mag. I 45.
δέκα ἄνδρες νομοθέται (I). Diodor. XII 24, 1.
οἱ δέκα ἄνδρες (II). Dionys. X 55. 57—60; XI 3. 5. 6 et al.
δεκάδαρχοι (II). Dionys. X 60.

Custos Urbis (appellatio Decemviro primo perperam data).
τῆς πόλεως φύλαξ (II). Lyd. Mag. I 34.

Decemviratus Legibus Scribendis.
δεκαδαρχία (II). Dionys. X 57. 58; XI 1. 4. 5 et al.
ἡ ἀνθυπατικὴ δεκαδαρχία (I, II). Plut. QR. 55.
ἡ τῶν δέκα ἀρχή (II). Dionys. XI 1. 46.
ἡ δεκανδρικὴ ἀρχή (II). Lyd. Mag. I 34.

Tribunus Militum Consulari Potestate.

χιλίαρχος (I). Dionys. XI 56. 60. 62; XII 5. 7. 11. 12. Diodor. XII 32, 1; 53, 1; 58, 1; 80, 1 et al. Plut. Cam. 1. 2 et pass.; QR. 25. Appian. Gall. 3. Cass. Dio fr. 25, 2; 29, 5; XL 45. Lyd. Mag. I 35. 38. 45.

χιλιαρχῶν (I). Plut. Cam. 2. Cass. Dio. fr. 29, 1.

Tribunatus Militum Consulari Potestate.

χιλιαρχία (I). Dionys. XI 61. 62; XII 6. Plut. Cam. 37. 38.

Praetor.

στρατηγός (I). In titulis omnis aetatis passim, e. g.: SC. de Magnetibus ca. a. 564/190 Insch. Magn. 93 b = Ditt.[2] 928. SC. de Thisbaeis a. 584/170 IG. VII 2225 = Ditt.[2] 300. Tit. Delius ca. a. 657/97 BCH. VIII 133. Mon. Anc. Gr. VI 16. Tit. Atheniensis aet. Augusti IG. III 591. Tituli Olympii aet. Antonin. Insch. Olymp. 619. 620. Tit. Pergamenus saec. III Insch. Perg. 315. SC. de Iudaeis a. 707/47 apud Ioseph. AI. XIV 145. Polyb. II 19, 8; III 118, 6; VI 53, 7; VII 3, 1; XXX 4, 4. Dionys. I 38; II 6. 19; V 47 et passim apud Diodor., Ioseph., Plut., Appian., Cass. Dion., Lydum. CGL. II 158, 22; III 28, 16; 182, 36; 297, 58 et al.

στρατηγῶν (I). Plut. Num. 22; Paull. 4; Cat. 4 et al. Appian. BC. I 28. 54; II 1 et al. Cass. Dio XXXVII 27; XXXVIII 8; XXXIX 21 et al.

στρατηγὸς Ῥώμης (I). Tit. Ancyranus aet. incert. CIG. 4011 = IGR. III 180. CGL. II 438, 43; III 275, 59.

στρατηγὸς δήμου Ῥωμαίων (I). Tit. Lesbiacus saec. I/II IG. XII 2, 235. Tit. Lycius saec. III ut videtur IGR. III 667. Tit. Galaticus aet. incert. BCH. VII 26 = IGR. III 238. Tit. Lycaonius aet. incert. IGR. III 249 = CIG. 3990 correctus.

ὁ στρατηγὸς ὁ κατὰ τὴν πόλιν (I). Appian. BC. III 91.

στρατηγὸς ἑξαπέλεκυς (I, II). Polyb. III 106, 6; XXXIII 1, 4. Appian. Syr. 15.

ἑξαπέλεκυς (I, II). Polyb. II 23, 5; 24, 6; III 40, 9; 56, 6 et al.

πραίτωρ (III). Tit. Thespius fortasse saec. II IG. VII 1866. Lyd. Mag. I 27. 38. 45. 48; II 30 et al.

Praetor Designatus.

στρατηγὸς ἀποδεδειγμένος (I, II). Tit. Atheniensis aet. Augusti IG. III 583.

ὁ ἀποδεδειγμένος στρατηγός (II, I). Plut. Cat. Min. 42.

στρατηγὸς ἀποδειχθείς (I, II). Tit. Cretensis saec. II exeuntis BCH. XI 212.

πραίτωρ ἀποδεδειγμένος (III, II). Tit. Ancyranus aet. incert. BCH. VII 20 = IGR. III 188.

Praetor Renuntiatus? (ita Dessau Prosop. imp. Rom. III 462 n. 566).

στρατηγὸς ἀναρ[ρ]ηθείς (I, II). Tit. Pisidicus aet. incert. BCH. XVI 438 n. 77 = IGR. III 392.

Praetor Urbanus.

στρατηγὸς κατὰ πόλιν (I, II). Foedus inter Romanos et Astypa-

laeenses a. 649/105 IG. XII 3, 123 = CIG. 2485. SC. de Asclepiade et soc. a. 676/78 IG. XIV 951 = CIG. 5879 = CIL. I 203 = IGR. I 118. Polyb. XXXV 2, 5. Diodor. XXXI 9, 1; XXXVI 2, 5.

στρατηγῶν κατὰ πόλιν (I, II). Foedus cum Thyrrhaeis a. 680/74 IG. IX 483 = Ditt.[2] 327.

στρατηγῶν τῆς πόλεως (I, II). Appian. BC. I 88; III 14.

στρατηγὸς ἐν ἄστει (I, II). Appian. Mith. 6.

ἀστικὸς στρατηγός (I, II). Appian. BC. III 2 (in plurali et includit etiam Praetorem Peregrinum).

στρατηγὸς ὁ ἀστυνόμος (I). Cass. Dio XLVI 45; LIII 2.

ἀστυνόμος (I). Cass. Dio XLVII 20; LIII 2.

στρατηγὸς οὐρβανός (I, III). Tit Ancyranus aet. Antonin. CIG. 4029 = IGR. III 172.

[*πραί*]*τωρ πολε*[*ιτικός*] (III, II). Tit. Atheniensis aet. incert. IG. III 630.

πραίτωρ ὁ λεγόμενος οὐρβανός ἀντὶ τοῦ πολιτικός (III, II). Lyd. Mag. I 38.

πραίτωρ οὐρβανός (III). Lyd. Mag. II 6. 29. 30.

Praetor qui inter Peregrinos Ius dicit.

ὁ ἐπὶ τῶν ξένων στρατηγός (I, II). Epistula M. Fabii Procos. ad Dymaeos CIG. 1543 = Ditt.[2] 316. SC. de Asclepiade a. 676/78 IG. XIV 951 = CIG. 5879 = CIL. I 203 = IGR. I 118.

στρατηγῶν ἐπὶ τῶν ξένων (I, II). Foedus cum Thyrraeis a. 680/74 IG. IX 483 = Ditt.[2] 327.

στρατηγὸς ὁ ξενικός (I, II). Cass. Dio LIII 2.

πραίτωρ ὁ λεγόμενος περεγρῖνος οἱονεὶ ξενοδόκης (III, II). Lyd. Mag. I 38 (cf. *προεβλήθη πραίτωρ ὥστε τοῖς ξένοις διαιτῶν*, Lyd. Mag. I 45).

Praetor Aerarii.

ὁ στρατηγὸς ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως (I). Cass. Dio LX 24.

Praetor Tutelarius.

πραίτωρ τουτηλάριος (III). Lyd. Mag. II 30.

Praetor (sive Propraetor) Praefectus Classis.

vid. Cap. VI.

Praetura.

στρατηγία (I). Plut. Flam. 2; Mar. 5. 6; Sull. 5 et al. Appian. BC. III 23. 95. Cass. Dio XXXVII 34. 52; XXXVIII 7 et al. CGL. II 158, 26.

στρατηγία Ῥώμης (I). CGL. II 438, 42.

ἀρχὴ στρατηγίς (I). Appian. BC. II 87.

ἡ ἑξαπέλεκυς ἀρχή (II). Polyb. III 40, 10.

Praetura Urbana.

στρατηγία πολιτική (I, II). Plut. Sull. 5; Brut. 7. Appian. BC. II 112; III 95.

ἡ ἐν ἄστει στρατηγία (I, II). Appian. BC. III 6.

ἡ στρατηγία ἡ οἴκοι (I, II). Cass. Dio XXXVI 39.

ἀστυνομία (I). Cass. Dio XLII 22.

Praetura Extraordinaria.

στρατηγία ἐξαίρετος (I, II). Plut. Cat. Min. 39.

Ornamenta Praetoria.
στρατηγικαὶ τιμαί (I). Cass. Dio LIV 19. 22. 32; LVI 17 et al.

Dignitas Praetoria.
τὸ στρατηγικὸν ἀξίωμα (I). Cass. Dio LX 8.

Vir Praetorius.
στρατηγικός (I). Tit. Olympius a. 129 Insch. Olymp. 236 = Ditt.[2] 390. Tit. Cretensis aet. incert. Mus. Ital. di Ant. Class. III (1890) 702 = Cagnat 1890, 135. Appian. Syr. 51.
στρατηγικὸς ἀνήρ (I). Strab. XVII 840. Plut. Mar. 43; Sull. 6; Caes. 51. 53 et al.
ἀνὴρ ἐστρατηγηκώς (I). Ioseph. AI. XIX 91. Plut. Brut. 35. Cass. Dio XLIII 28.
οἱ ἐστρατηγηκότες (I). Cass. Dio XLIII 25. 48.

Insignia Praetoria.
στρατηγικὸς κόσμος (I). Plut. Cic. 45.
στρατηγικὰ κόσμια (I). Plut. Ant. 17.
στρατηγικὰ παράσημα (I). Plut. Sull. 9.

Pro Praetore.
ἀντὶ στρατηγοῦ (I). Mon. Anc. Gr. I 9.
ἀντιστράτηγος (I). Appian. BC. III 48. 64.

Propraetor (i. e. imperio prorogato, vid. etiam s. v. *Propraetor Provinciae*).
ἀντιστράτηγος (I). Polyb. VIII 3 (5), 1. Cass. Dio XLI 43. CGL. II 230, 40; III 182, 37; 275, 60; 297, 41 et al.

Proconsul (Provinciae) (aetatis liberae rei publicae).
ἀνθύπατος (I). Epist. ad Dymaeos Q. Fabii Maximi (*Aemilianum* cos. a. 609/145 intellegit Boeckh ad CIG. 1543, sed concedit de *Serviliano* cos. a. 612/142, aut de *Allobrogico* cos. a. 633/121, aut denique de *Eburno* cos. a. 638/116 [ita Zumpt, Comment. Epigr. II p. 167] cogitari posse) CIG. 1543 = Ditt.[2] 316. Tit. Delphicus bilinguis a. 645/109 BCH. XX 481 = Ditt.[2] 931 (commemorandum est vocem *Imperator* in versione Latina inveniri). SC. de Stratonicensibus a. 673/81 BCH. IX 437. Tit. Delius saec. I a. Chr. n. BCH. VI 608 (C. Rabirius C. f. fortasse idem est ac C. Rabilius C. f. *ὕπατος* [= Procos. Ciliciae ut videtur] qui in epistula apud Ioseph. AI. XIV 241 commemoratur, ut monuit Homolle ad titulum). Titulus Aeoliae a. 707/47—710/44 BCH. X 293 = Ath. Mitt. X 273. Titulus Pergamenus aet. eiusdem Insch. Perg. 413. Epist. P. Servilii Isaurici aet. eiusdem ap. Ioseph. AI. XIV 244. Plut. Caes. 21. Appian. Mith. 24. Cass. Dio XXXVIII 43.
στρατηγὸς ἀνθύπατος (I). Tit. Caricus (Sullae) Sitzb. Wien. Akad. 1895, II 29 = Cagnat 1898, 80. Tit. Rhodius Sitzb. Berl. Akad. 1892, 845 = IG. XII 1, 48 = Ditt.[2] 332: *Λεύκιον Κορνήλιον Λευκίου υἱὸ[ν ....]/στραταγὸν ἀνθύπατον Ῥωμαίων*, quem coniecit Mommsenus (Sitzb. l. c.) non esse Sullam sed aliquem praetorem

pro consule qui ante illum Asiam regnavit; contra quae disputavit Hiller von Gaertringen, Jahreshefte des österr. arch. Inst. Beiblatt I 92 seqq. Si hic recte dixit, titulus uterque a. 672/82 positus est.

στρατηγός (I). Ioseph. AI. XIV 82. Plut. Caes. 2. Appian. Mith. 90.
ἄρχων (II). Appian. BC. II 107; III 85; IV 75; V 144. Cass. Dio XXXIX 55.
ἡγεμών (II). Ioseph. AI. XIV 233. Appian. BC. III 8.
ἡγούμενος (II). Tit. Pergamenus saec. I a. Chr. n. medii Insch. Perg. 455. Tit. Argolicus a. 723/31 IG. IV 932. Appian. Mith. 17.
ὁ διέπων (*ἐπαρχίαν*) (II). Plut. Caes. 2.

Praetor pro Consule.

στρατηγὸς ἀνθύπατος (I). Tit. Macedonicus a. 606/148 Ath. Mitt. XXIII 165 = Cagnat 1898, 136. Tit. Delius saec. II/I a. Chr. n. BCH. IX 379; quem titulum anni 585/169 esse arguit Reinach BCH. l. c. contra quod multifariam disputatum est, cf. Münzer ap. P.-W. IV 1376, s. v. *Ser. Cornelius Lentulus.* Tit. Delius saec. II/I a. Chr. n. BCH. VIII 119 (ubi *στρατηγὸς ὕπατος* legitur, sed titulo iterum recognito vocabulum *στρατηγὸς ἀνθύπατος* repertum est, cf. Momms. StR. II 650 adn. 3). Tit. Delius saec. II a. Chr. n. exeuntis BCH. XI 270 = CIL. III 7233. Tit. Olympius ca. a. 656/98 Insch. Olymp. 327.

στρατηγὸς ὕπατος (I). Epist. C. Fanii ad Coos a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 233. Epist. C. Iulii (ita Iosephus; P. Servilii Vatiae Isaurici, Mendelssohn Rh. Mus. XXVIII 612 seqq. XXIX 314 seqq., Proconsulis Asiae 708/46—709/45) ap. Ioseph. AI. XIV 213. Ita Mommsen Eph. Ep. I p. 225 et StR. II 650 adn. 4, contra quae disputavit Viereck (SG. p. 70) appellationes corruptas esse, sed nihil attulit quod pro his vocabulis substitueretur.

ἀνθύπατος (I). Tit. Pergamenus a. 659/95 Insch. Perg. 268 A—B. Tit. Pergamenus paullo post a. 685/69 ut videtur (cf. Münzer ap. P.-W. IV 1300) Insch. Perg. 405. Tituli Magnesii ca. a. 692/62 Insch. Magn. 144—146.

(*Praetor pro consule* significat illa appellatio *ἀνθύπατος* in titulo Rhodio supra citato [IG. XII 1, 48 = Ditt.[2] 332], si locutio *στρατηγὸς ἀνθύπατος* ad Sullam pertinet, nam ita ille L. Cornelius L. f. Lentulus *ἀνθύπατος* idem est ac L. Cornelius L. f. Lentulus, praetor a. 668/186 ut videtur, ut docet Münzer apud P.-W. IV 1371.)

Plut. Pomp. 17.

ἀρχιστράτηγος (ita codd. *ἀντιστράτηγος* Niese secutus Ernestium) (I). Epist. T. Ampii ad Ephesios a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 230.

στρατηγός (I.) Tit. Caricus a. 678/76 Le Bas III 409. Diodor. XXXVII 5.

Proconsulatus (Provinciae).

στρατηγία (I). Ioseph. AI. XIV 104.

Propraetor (Provinciae) (appellatio aetate libera saepe pro generali habita).

ἀντιστράτηγος (I). Tit. Andrius ca. a. 647/107 (ita Waddington Fastes p. 667) Le Bas II 1802 = CIG. 2349 b add. II p. 1063 = IG. XII 5, 722. Plut. Sert. 12. 19; C. Gracch. 6.

στρατηγὸς ἢ ἀνθύπατος (I). SC. de Technitis Dionysiacis a. 642/112 BCH. XXIII 5 = Ditt.[2] 930.

στρατηγός (I). SC. idem a. 642/112 BCH. XXIII 5 = Ditt.[2] 930. Tit. Thessalonicensis a. 636/118 Rev. Arch. XXIX 6 et 176 = Ditt.[2] 318. Diodor.

XXXVI 3, 2. Plut. Caes. 4. 5; Cat. Min. 9; Mar. 40 et al. Ioseph. BI. XIV 74. Appian. BC. I 86. 108; II 8. 38 et al.

ὁ ἐξαπέλεκυς στρατηγός (II, I). Diodor. XXIX 26; XXXI 42; XXXIII 2.

ἄρχων (II). SC. de Asclepiade et soc. a. 676/78 IG. XIV 951 = CIG. 5879 = CIL. I 103 = IGR. I 118. Plut. Caes. 5; Cat. Min. 40. Appian. BC. IV 84. Cass. Dio XXXVII 47; XXXVIII 17 et al.

ἡγεμών (II). Ioseph. AI. XIV 170. 285. Plut. Caes. 21; Cic. 6; Luc. 20. Appian. BC. I 38; II 48. 50; V 132.

ἡγούμενος (II). Appian. BC. I 62. 77; III 77; V 54 et al.

οἱ ἔξω στρατηγοί (I). Appian. BC. III 82.

Propraetura (Provinciae).

στρατηγία (I). Plut. Pomp. 48; Cat. Min. 31. Appian. BC. III 95; IV 57.

Praeses Provinciae („Praesidis nomen generale est" etc. Dig. I 18, 1 cf. Momms. StR. II 240).

ἡγεμών (II). Tit. Boeotius a. 37 IG. VII 2711. Tit. Syriacus saec. II Le Bas III 1907. Tit. Eleusinius saec. II/III BCH. VI 436. Tit. Thracius a. 238—44 Ath. Mitt. XVI 267 = Ditt.[2] 418. Tit. Arabicus a. 259—68 Mitt. u. Nachr. des deutsch. Palaest.-Vereins 1896, 40 = Cagnat 1897, 129. Tit. Trallianus saec. III ut videtur Ath. Mitt. XXI 112 = Cagnat 1896, 106. Tit. Ancyranus aet. incert. CIG. 4013 et multi alii. Strab. III 167; XVII 839. Ioseph. AI. XII 120; XV 405; XVI 207 et al. Plut. Galb. 12. 20. Herodian. II 9, 9; III 2, 4 et 5; 8, 2 et al. CGL. II 157, 33, 37; 323, 22; III 182, 33.

ἡγεμονεύς (II). Tit. Urbanus metricus IG. XIV 1437 = CIG. 6281 = IGR. I 209. Tit Samius metricus CIG. 2257, uterque aet. incert.

ὁ ἡγούμενος (*ἐπαρχείας* sive *ἔθνους* (II). Tit Thracius a. 238—44 Ath. Mitt. XVI 267 = Ditt.[2] 418. Tit. Caricus a. 420 CIG. 2712. Tit. Ciliciensis aet. incert. CIG. 4437. Plut. Galb. 22. Cass. Dio LXXIX 18. Herodian. I 10, 3; III 1, 1; 2, 2; 7, 1 et al.

ὁ ἡγεμονεύων (II). Tituli Thracii saec. II ineuntis Arch.-epigr. Mitt. 1891, 155. 156 = Cagnat 1891, 85. 86. Tit. Ancyranus aet. Antonini Arch.-epigr. Mitt. IX 119 = IGR. III 162. Tituli Thracii aet. Commodi BCH. VI 181. 183. Tit. Thracius aet. Caracallae Arch.-epigr. Mitt. 1891, 155 n. 39 = Cagnat 1891, 83. Tit. Caricus saec. III ineuntis (?) BCH. XIV 615 = Cagnat 1890, 108 et alii. Ioseph. AI. XV 345; BI. VII 59; Vit. 30.

ἄρχων (II). Plut. Galb. 3. Cass. Dio LIII 26. 32; LV 28; LVI 25 et al. In titulis ante aetatem Byzantinam non reperitur, cf. titulos eius aetatis: Tit. Lydius CIG. 3188. Tit. Caricus BCH. I 34 = CIL. III 7152. Tit. Ciliciensis CIG. 4430. Etiam CGL. II 247, 5.

ἄρξας ἐπαρχείου (II). Tit. Veliternus aet. Severianae IG. XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6569 = IGR. I 402.

προστάτης (II). Tit. Urbanus a. 204 IG. XIV 1078 = CIG. 5896.

ἐπιμελητής (I). Ioseph. AI. XVII 6.

πρόεδρος (II). CGL. II 417, 21.

στρατηγός (I). Appian. Hisp. 102; Syr. 51.

ὁ διέπων (*ἐπαρχείαν*) (II). Tit. Moesiacus a. 196—198 Inscr. Pont. I 97. Ioseph. AI. XIV 160; BI. I 577. CGL. III 211, 39/41 = 277, 32/33 = 648, 4.

ὁ διοικῶν (*ἐπαρχείαν*) (II). Ioseph. AI. XV 406.

ὁ προεστηκώς (*ἐπαρχείας*) (II). Ioseph. AI. XX 125.

ὁ πεπιστευμένος (*ἐπαρχείαν*) (II). Ioseph. AI. XVII Arg.

ὁ ἐπιτετραμμένος (*ἐπαρχείαν*) (II). Cass. Dio LXXIX 3.

ὁ προστατῶν (*ἐπαρχείας*) (II). Cass. Dio LXXVIII 35.

ὁ προηγούμενος (II). CGL. III 298, 35.

Proconsul (Praeses Provinciae Senatoriae aetate imperatoria).

ἀνθύπατος (I). Tit. Pergamenus ca. a. 724/30 Insch. Perg. 416. Tit. Andrius a. 752/2 Ath. Mitt. I 240. Tit. Ephesius a. 79—81 Ath. Mitt. X 401 = Ditt.^{2} 378. Tit. Tiburtinus saec. II ineuntis IG. XIV 1125 = CIG. 5977 = IGR. I 376. Tituli Megarici a. 130—138 IG. VII 70—74. Tit. Cyprius a. 198 Le Bas III 2806. Tit. Magnesius a. 244 Insch. Magn. 257 = CIL. III 12270 et passim in titulis aetatis imperatoriae. Etiam Epist. C. Norbani Flacci ca. a. 724/30 ap. Ioseph. AI. XVI 171. Edictum C. Iulii Antonii ca. a. 750/4 ap. Ioseph. AI. XVI 172. Plut. Galb. 3. Cass. Dio LIII 13. 15.

ὁ λαμπρότατος ἀνθύπατος (II, I). Tit. Trallianus aet. Severian. Ath. Mitt. VIII 317. Tit. Phrygius aet. eiusdem CIG. 3956b. Tit. Euboicus saec. IV BCH. XVI 102 = Ditt.^{2} 423. Tit. Macedonicus aet. incert. CIG. 1999b add. II p. 993. Tit. Clazomenius aet. incert. CIG. 3131 et alii.

ὁ κράτιστος ἀνθύπατος (II, I). Tit. Mysius a. 127 BCH. XI 109 = Ditt.^{2} 387. Tit. Laconicus aet. Hadriani Le Bas II 243d. Tit. Lydius a. 147 CIG. 3176 = Ditt.^{2} 406. Tit. Trallianus aet. Severian. (?) Ath. Mitt. VIII 333. Tit. Cretensis aet. incert. CIG. 2588 et alii.

ἀνθυπατεύων (I). Tit. Lydius ca. a. 214/5 BCH. X 417. Tit. Lydius aet. incert. CIG. 3211. Herodian. VII 5, 2.

ἀνθυπατεύσας (I). Tit. Thespius saec. II/III IG. VII 1866. Tit. Lycius saec. III Denkschr. Wien. Akad. 1897 p. 44 = IGR. III 500 m. Tit. Atheniensis aet. incert. IG. III 705. Tit. Trallianus aet. incert. Ath. Mitt. XXI 113 et alii.

στρατηγός (I). Epistulae Agrippae ca. a. 740/14 ap. Ioseph. AI. XVI 168. 169. Strab. III 166; XVII 840. Appian. Mith. 121 (apud hos scriptores significat *proconsulem*, qui *vir praetorius* fuerit).

ὕπατος (I). Strab. XVII 840 (significat *proconsulem*, qui et *vir consularis* fuerit).

ἄρχοντες οἱ κληρωτοί (II). Cass. Dio LVIII 23; LX 11. 17.

Proconsulatus.

ἀνθυπατεία (I). Epist. Hadriani ad Hadrianopolitanos Lydiae a. 127 BCH. XI 109. Tit. Phrygius saec. II ut videtur Le Bas III 841 = CIG. 3841f add. III p. 1068. Herodian. VII 5, 2.

Legatus Augusti pro Praetore.

πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ ἀντιστράτηγος (I). Tituli Pergameni aet. Traiani Insch. Perg. 436—450. Tituli Syriaci a. 104—108 Le Bas III 2296/7. 2305. Tit. Ancyranus saec. II medii CIG. 4012 = IGR. III 186. Tit. Iudaicus a. 161—169 CIG. 4601. Edictum Q. Sicinii Clari Legati Thraciae a. 202 BCH. XXII 489 = Ditt.^{2} 932. Tit. Syriacus a. 236 Le Bas III 2399 = CIG. 4585 et add. III p. 1181 et multi alii.

πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Mysius aet. Traiani CIG. 3532. Tit. Olympius aet. incert. Insch. Olymp. 336 (legitur [*πρεσβευτὴ*]*ν Σεβα*[*στοῦ καὶ ἀντιστράτηγο*]*ν*). Tit. Thracius aet. incert. Cagnat 1900, 21.

πρεσβευτὴς αὐτοκράτορος (nomen imperatoris) *ἀντιστράτηγος* (I).

Tit. Atheniensis aet. Claudii IG. III 615. Tit. Lycius aet. Neronis BCH. X 218 = IGR. III 486. Tituli Lycii aet. Vespasiani CIG. 4270. 4271 = Le Bas III 1253. 1254 et Le Bas III 1265. Tit. Lycius aet. Traiani BCH. XIV 643 = Cagnat 1890, 112. Tit. Isauricus aet. Antoninianae BCH. IX 433 et alii. Cass. Dio LIII 13.

πρεσβευτὴς αὐτοκράτορος κ. τ. λ. καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Atheniensis a. 36—42 IG. III 613.

πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος Σεβαστοῦ (sive *τοῦ Σεβ.*) (I). Tit. Cappadocius aet. Flavianae BCH. VII 129 n. 3 = IGR. III 125. Tit. Tiburtinus saec. II ineuntis IG. XIV 1125 = CIG. 5977 = IGR. I 376. Epistulae Trebii Maximi Legati Aug. a. 126 Heberdey Opramoas = IGR. III 739 II, III et seqq. Tit. Paphlagonius saec. II exeuntis CIG. 4151. Tituli Bithynici a. 269 CIG. 3747 = Ditt.[2] 419 et 3748 = IGR. III 39. 40 et alii.

πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος αὐτοκράτορος κ. τ. λ. (I). Tit. Chersonesitanus Taur. ca. a. 92 Inscr. Pont. IV 93. Tituli Pergameni aet. Traiani Insch. Perg. 438. 440. Tit. Tegeaeus a. 116/7 BCH. III 272. Tit. Cyprius aet. Hadriani CIG. 2638. Tituli Ancyrani aet. Hadriani et Antonini CIG. 4022. 4023 = IGR. III 176. 177.

πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος ἀυτοκράτορος .... δικαιοδότης (I, II). Tituli Lycii aet. Traiani CIG. 4240 = IGR. III 558 et IGR. III 557.

πρεσβευτὴς ἀντιστράτηγος (I). Tit. Lycius aet. Vespasiani CIL. III 14181 = IGR. III 678. Tit. Ancyranus aet. Antoninianae CIG. 4029 = IGR. III 172.

πρεσβευτὴς ὁ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Lycius aet. Vespasiani Le Bas III 1265 = IGR. III 659.

πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Lycius aet. Vespasiani IGR. III 724. Tit. Lycius ca. a. 140—142 Le Bas III 1286 = IGR. III 700. Tit. Ancyranus aet. incert. CIG. 4011 = IGR. III 180 et alii.

ἡγεμών (nomen provinciae) *ἀντιστράτηγος τοῦ κυρίου αὐτοκράτορος κ. τ. λ.* (II, I). Tit. Ephesius aet. M. Aurelii ad Le Bas 1842 a.

ἡγεμὼν πρεσβευτὴς αὐτοκράτορος κ. τ. λ. (II, I). Tituli Ancyrani aet. Antonin. CIG. 4033. 4034 = IGR. III 174. 175.

πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ (I). Tit. Argolicus a. 35—41 IG. IV 912. Tit. Mysius aet. Traiani CIG. 3532. Tituli Pergameni aet. eiusdem Insch. Perg. 436. 438. 439. 440. 448 et CIG. 3548 et alii.

πρεσβευτὴς αὐτοκράτορος κ. τ. λ. (I). Tit. Berytius in Aegyptum translatus aet. Claudii CIG. 4697 b = 4529 add. III p. 1175. Edictum P. Petronii a. 39—42 ap. Ioseph. AI. XIX 303.

πρεσβευτὴς αὐτοκράτορος κ. τ. λ. ... δικαιοδότης (I, II). Tit. Lycius aet. Vespasiani JHS. X 78 = IGR. III 522.

πρεσβευτής (I). Tit. Lycaonius aet. Augusti IGR. III 262. Ioseph. AI. XVIII 261 et fortasse BI. VII 163.

ἀντιστράτηγος (I). Ioseph. AI. XV 407. Cass. Dio XXXIX 50; LIII 13. 15; LX 23.

στρατηγός (I). Tit. Ciliciensis (*ὁ λαμπρότατος στρατηγός*) a. 199—210 BCH. XXIII 589 = Cagnat 1901, 119. Ioseph. XVII 227. 250. 314; XVIII 52 et al. Plut. Galb. 4. 20. Appian. BC. IV 51.

[στρατηγὸς πε]ντοράβδος (= Legatus Quinquefascalis) (I, II). Tit. Cretensis aet. incert. Mus. Ital. de Ant. Class. III 708 = Cagnat 1890, 135.

δικαιοδότης (II). Tituli Lycii aet. Traiani CIG. 4236. 4237 = IGR. III 559. 562. Tituli Lycii aet. incert. IGR. III 631. 681. Ioseph. AI. XVIII 1.

ἄρχοντες οἱ αἱρετοί (II). Cass. Dio LVIII 23; LX 11. 24. 25.

Legatus Augusti pro Pr. Vir Consularis.

[*πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος*] (Imperatoris nomen) *ὑπατικός* (I). Tit. Olympius aet. Antonin. Insch. Olymp. 620.

πρεσβευτὴς ὑπατικός (I). Strab. III 166. Ioseph. BI. VII 91.

ὑπατικὸς ἡγεμών (I, II). Strab. III 166.

ὑπατικός (I). Tit. Syriacus aet. M. Aurelii Le Bas III 2237. Tit. Syriacus aet. Commodi Le Bas III 2308. Tit. Syriacus a. 189 Le Bas III 2218. Tit. Syriacus saec. II/III Le Bas III 2309 a = CIG. 4618 b. Tit. Syriacus aet. Philipp. Le Bas III 2076 et alii Syriaci. Ioseph. AI. XVIII 104. 150. 151. Lyd. Mens. IV 109.

ὁ λαμπρότατος ὑπατικός (II, I). Tit. Syriacus aet. Antonin. Le Bas III 2212. Tit. Syriacus a. 169 Le Bas III 2348. Tit. Ciliciensis aet. incert. BCH. V 317.

ὁ κράτιστος ὑπατικός (II, I). Tit. Lycius aet. Gordiani ut videtur Le Bas III 1224 = IGR. III 474. Tit. Pisidicus aet. incert. CIG. 4369.

ὑπατικός (Provinciae nomen) *ἐν χώρᾳ Σεβαστοῦ δικάσας* (I, II). Tit. Lycius saec. III Arch.-epigr. Mitt. 1896, 147 = Cagnat 1897, 78 = IGR. III 618.

ἐν χώρᾳ Σεβαστῶν διαγνοὺς ὑπατικός (I, II). Tit. Lycius saec. III Arch.-epigr. Mitt. 1896, 147 = Cagnat 1897, 78 = IGR. III 618.

ὕπατος (sed verisimile per errorem) (I). Tit. Argolicus a. 35—38 IG. IV 1411.

ὑπατεύων (*ἐπαρχείας*) (I). Tit. Syriacus aet. Alexandri ut videtur Le Bas III 2309 = CIG. 4617 corr. ([*ἀνθ*]*υπατεύων*, Franz). Tituli Thracii saec. III Arch.-epigr. Mitt. 1894, 181 et 188 = Cagnat 1895, 48 et 49, et Cagnat 1900, 23.

καθολικός (II). CGL. III 362, 42.

ἡγεμών (II). Strab. XVII 840. CGL. III 297, 55.

Legatus Aug. pro Pr. Vir Praetorius.

πρεσβευτὴς στρατηγικός (I). Strab. III 166.

Legatus Aug. ad Corrigendum Statum (Corrector).

πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος τῶν Σεβαστῶν λογιστὴς καὶ ἐπανορθωτὴς τῶν ἐλευθέρων πόλεων (I). Tit. Atheniensis aet. Severian. IG. III 631.

πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ καὶ ἀντιστράτηγος καὶ ἐπανορθωτὴς τῶν ἐλευθέρων πόλεων (I). Tit. Olympius fortasse aet. Severian. (cf. Groag ap. P.-W. III 2702 n. 124. 125) Insch. Olymp. 941.

πρεσβευτὴς [*Σεβαστῶν καὶ ἀντιστράτηγος?*] *καὶ λογιστὴς τῆς πατρίδος ἡμῶν* (I). Tit. Atheniensis a. 209—10 IG. III 10 = CIG. 353.

ὁ λαμπρότατος ὑπατικὸς ἐπανορθωτής (I). Tit. Spartanus aet. Commodi CIG. 1341. Tit. Thebanus aet. Severian. IG. VII 2510 = CIG. 1624. Tit. Delphicus aet. eiusdem BCH. VI 449 n. 79.

ὁ λαμπρότατος ὑπατικὸς καὶ ἐπανορθωτής (I). Tit. Megaricus aet. Severian. IG. VII 91. Tit. Argolicus aet. eiusdem IG. IV 1417.

[*ἐπανορ*]*θωτής* (I). Tit. Delphicus aet. Severian. BCH. XX 727 = Cagnat 1897, 92.

διορθωτὴς τῶν ἐλευθέρων πόλεων (I). Epictet. Diss. III 7.

[*δι*]*ορθωτής* ([*ἐπαν*]*ορθωτής*, Klebs Prosop. I 101 n. 678) (I). Tit. Galat. aet. incert. BCH. VII 26 = IGR. III 238.

πρὸς πέντε ῥάβδους πεμφθεὶς (*εἰς ἐπαρχείαν*) *διορθωτὴς καὶ λογιστής* (II). Tituli Ancyrani aet. Hadriani CIG. 4033 = Arch.-epigr. Mitt. IX 118 n. 75 = IGR. 174; CIG. 4034 = IGR. 175.

πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Atheniensis aet. Hadriani IG. III 622 (ita Dittenberger ad loc. et Eph. Ep. I p. 245, contra quae disputavit Mommsen StR. II 858 adn. 2. Sed cf. *Legatus Aug. pro Pr.* in

titulo Delphico CIL. III 567 (aet. Traiani) qui secundum Mommsenum [ad titulum id. p. 107] fuit *ad corrigendum statum*).

δικαιοδότης (II). Tit. Spartanus aet. Hadriani CIG. 1346 (ita Dittenberger Eph. Ep. I p. 245. Titulus pertinet ad eundem L. Aemilium Iuncum qui in Tit. Atheniensi supra citato πρεσβευτὴς Σεβαστοῦ καὶ ἀντιστράτηγος appellatur. Interpretatus est Borghesi [opp. V 70] appellationem per *Legatus Proconsulis*, sed sine dubio perperam).

Corrector Italiae.

ἐπανορθ(ωτὴς) πάσης Ἰταλ(ίας) (I). Tit. Urbanus bilinguis saec. III exeuntis IG. XIV 1076 = CIL. VI 3836 = IGR. I 137.

Ἑσπερίης πάσης χθονὸς ἰθυντῆρ (II). Tit. Cretensis metricus CIG. 2589 = Kaibel Ep. Gr. 905.

Iuridicus Italiae.

δικαιονόμος ὁ τὴν Ἰταλίαν διοικῶν (II). Cass. Dio LXXVIII 22.

δικαιοδότης Ἀπολίας Καλαβρίας Λυκανίας (II). Tit. Lydius saec. III Eph. Ep. IV p. 222.

Legatus.

πρεσβευτής (I). Tit. Delphicus saec. II a. Chr. n. ante a. 608/146 BCH. VI 77. Tit. Rhodius a. 672/82 — 680/74 IG. XII 1, 48 = Ditt.[2] 332. Tit. Cyprius a. 29 Le Bas III 2773. Tit. Ephesius 79/80 Ath. Mitt. X 401 = BCH. X 95 = Ditt.[2] 378. Tit. Megaricus ca. a. 140 IG. VII 89. Tit. Phrygius aet. Severian. Le Bas III 1707 = CIG. 3882 g add. III p. 1100 et alii. Edicta Lentuli Consulis a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 229. 238. Edictum Caesaris Dictatoris ap. Ioseph. AI. XIV 204. Decretum Deliorum ap. Ioseph. AI. XIV 231. Dionys. V 39. 41; VI 12; IX 13. 35 et al. Diodor. XXXIV/XXXV 38. Strab. III 166. 167. Plut. Fab. 24; Marc. 27; Flam. 15; Mar. 7 et al. Ioseph. AI. XVI 369; BI. I 541; VII 58. Appian. Hisp. 14. 49; Numid. 3; Mith. 94. Cass. Dio LIII 14; LV 27. Lyd. Mag. II 3.

πρεσβεύων (I). Plut. Cat. 12; Sull. 4; Luc. 3 et al. Appian. BC. I 77.

πρεσβεύσας (I). Tit. Thespius saec. II ut videtur IG. VII 1866. Tit. Lycius saec. III Denkschr. Wien. Akad. 1897 p. 44 = Cagnat 1899, 178 = IGR. III 500 III.

πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος (I). Dionys. IX 11. 12.

ἀντιστράτηγος (I). Polyb. III 106, 2; XV 4, 1. Plut. Comp. Lys. et Sull. 4.

πρεσβευτὴς καὶ σύμβουλος (I). Polyb. VI 35, 4. Diodor. XXXIV/XXXV 38; XXXVII 8.

σύμβουλος (I). Diodor. XXXVII 5. Appian. Syr. 21. 30.

ὕπαρχος (I). Appian. BC. V 26. Cass. Dio XXXVI 34. 35; XXXVIII 35; XXXIX 39 et al.

σύμβουλος καὶ ὕπαρχος (I). Cass. Dio fr. 36, 31.

ὑπάρχων καὶ στρατηγός (I). Cass. Dio XXXVI 34.

ὑποστράτηγος (I). Ioseph. AI. XIV 59. Appian. BC. I 40. 81; II 95; V 54 et al. Cass. Dio XXXVI 21. 35; XXXVII 5. 44. 47 et al. Lyd. Mag. I 38; II 6.

ὑπηρέτης καὶ ὑποστράτηγος (II, I). Plut. Comp. Demetr. et Ant. 1.

ὑπηρέτης (II). Polyb. XI 22, 4. Appian. BC. II 18; Mith. 94.

ὑποστρατηγῶν (I). Appian. BC. V 54. 80. Cass. Dio XXXIX 5; XL 7; XLVI 38 et al.

ὑποστρατευόμενος (II). Appian. Pun. 71.

πρέσβευς (II). Plut. Luc. 36.

πάρεδρος (I). Cass. Dio LIII 14; LV 27; LVII 14; LXXII 11.
παρεδρεύσας (I). Cass. Dio LX 25.
παρεδρεύων τοῖς τὸ κῦρος τῆς ἀρχῆς ἔχουσιν (I). Cass. Dio LIII 14.
ὁ τοῦ στρατηγικοῦ τάγματος ἡγεμών (II). Plut. Galb. 4 (ita Dessau Prosop. III 437 n. 450).

Legatus ex Epistula et Codicillis Imperatoris (cf. Momms. StR. II 254 adn. 3).
πρεσβεύσας ἐξ ἐπιστολῆς καὶ κωδικίλλων θεοῦ Ἁδριανοῦ (I, III). Tituli Ancyrani aet. Antonini CIG. 4033. 4034 = IGR. III 174. 175.

Legatio.
πρεσβεία (II). Plut. Cic. 30.

Legatus pro Praetore.
a) Legatus ducis aetatis liberae rei publicae:
πρεσβευτὴς ἀντιστράτηγος (I). Tit. Cyrenaicus a. 687/67 Bull. d. Inst. Arch. Rom. 1874, 111 = Ditt.[2] 343.
πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Albanus ca. a. 682/72 IG. XIV 1121 = CIL. XIV 2218 = IGR. I 401. Tit. Oropius aet. Caesaris Dictatoris IG. VII 380. Tit. Olympius aet. eiusdem Insch. Olymp. 330. Epist. Ampii Balbi ad Ephesios a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 230.
b) Legatus proconsulis aetatis imperatoriae:
πρεσβευτὴς ἀντιστράτηγος (I). Tit. Lycius aet. Traiani CIG. 4238 d = IGR. III 530. Tit. Neapolitanus aet. incert. IG. XIV 750 = CIG. 5800.
πρεσβευτὴς καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Phrygius aet. Flavian. JHS. IV 415 = Cagnat 1897, 72. Tit. Milesius saec. I/II CIG. 2870 = CIL. III 7150. Tit. Ephesius a. 103/4 ut videtur BCH. VI 287 = Wood, Inscr. Ephesus n. 12. Tituli Pergameni aet. Traiani Insch. Perg. 436. 438—441. 445. 451; CIG. 3548. Tit. Pisidicus aet. Alexandri IGR. III 357. Tit. Olympius aet. incert. Insch. Olymp. 335 et alii.
πραίτωρ καὶ πρεσβευτής (III, II). Tit. Ephesius aet. incert. Wood, Inscr. Ephesus n. 14 = IBM. 540.

Legatus Iuridicus (dioecesis).
δικαιοδότης (*διοικήσεως*) (II). Tit. Lydius saec. III Eph. Ep. IV p. 222.

Adsessor.
νομικὸς συγκάθεδρος (II). Tit. Africanus aet. Severian. CIL. VIII 1640 = S. 15876.
συνεζόμενος (*βήματι*) (II). Tit. Cappadocius metricus aet. incert. IGR. III 103 = Kaibel Ep. Gr. 395.
συνεδρεύων (I). Lyd. Mag. III 11.

Consiliarius (Ducis).
σύμβουλος (I). Appian. Hisp. 78. 79.
σύνεδρος (I). Plut. Cat. Min. 53.
συνεδρεύων (I). Tit. Atheniensis ca. a. 150 IG. III 70.

Comes (Proconsulis).
συνέκδημος (II). Diodor. XXXVII 5, 4.

Comes delatus in Aerarium a Proconsule.
συνέκδημος ἀναγραφεὶς ἐν αἰραρίῳ ... ἀνθυπάτου (II). Tit. Milesius aet. incert. Rev. Phil. 1895, 131 = Cagnat 1895, 97.

Tribunus Plebis.
δήμαρχος (I). Epist. M. Valerii Messallae praetoris ad Teios a. 561/193 CIG. 3045 = Ditt.[2] 279. Mon. Anc. Gr. VI 16. Tit. Lesbiacus saec. I/II IG. XII 2, 235. Tituli Ancyrani ca. a. 138 CIG. 4022. 4023 = IGR. III 176. 177. Tit. Eleusinius saec. II/III BCH. VI 436. Tit. Laconicus aet. incert. Le Bas II 245 b et multi alii. Polyb. XXX 4, 6. Ioseph. AI. XIX 234 et passim apud Dionys., Diodor., Plut., Appian., Cass. Dion., Lyd. CGL. II 201, 30; 269, 20; III 28, 13 et al.
[δήμαρχ]ος δήμου Ῥωμαίων (I). Tit. Ancyranus aet. incert. IGR. III 188. Tit. Lycaonius aet. incert. IGR. III 249 = CIG. 3990 correctus.
δημαρχῶν (I). Dionys. XI 28. 53; XIV 12. Plut. Mar. 17. 29; Sull. 8; Crass. 16 et al. Appian. BC. I 2. 9. 17. 28 et al. Cass. Dio XXXVI 36; XXXVII 38. 51 et al.
τριβοῦνος (III). Tit. Thespius saec. II exeuntis IG. VII 1866.
προστάτης δήμου (II). Dionys. VII 65; IX 30. 41; X 57. Appian. BC. II 138.
προστάτης τοῦ Ῥωμαίων δήμου (II). Plut. Ti. Gracch. 17.
προστάτης πλήθους (II). Dionys. VIII 6.
οἱ προεστηκότες τοῦ δήμου (II). Dionys. VIII 14. 71; X 10. 11; XI 56.

Tribunus Plebis Candidatus.
δήμαρχος κανδίδατος (I, III). Tit. Ancyranus ca. a. 155 CIG. 4029 = IGR. III 172.

Tribunatus Plebis.
δημαρχία (I). Dionys. V 18. 77; IX 42. 47; X 31 et al. Diodor. XXI 18; XXXIV/XXXV 7 et al. Plut. Fab. 9; Cor. 16. 20; Flam. 2 et al. Appian. BC. I 1. 21. 28; II 29 et al. Cass. Dio XXXIX 11. 21. CGL. II 269, 21; 489, 57; 514, 7 et al.
ἡ τοῦ δήμου ἀρχή (II). Dionys. X 12.
ἡ ἀρχὴ ἡ προϊσταμένη τοῦ δήμου (II). Dionys. X 30.
ἡ δημαρχικὴ ἀρχή (I). Dionys. X 34.

Tribunicia Potestas.
ἡ δημαρχικὴ ἐξουσία (I). Mon. Anc. Gr. V 18. Dionys. II 11; VI 89; VII 14 et al. Cass. Dio LIII 17. 32; LIV 12 et al. CGL. III 276, 4; 297, 48. 49. Vid. etiam sub cap. II.
ἡ τῶν δημάρχων ἐξουσία (I). Dionys. VII 23. 55; IX 44. 47. Cass. Dio XLII 20; LI 19.

Tribunicius.
δημαρχικός (I). CGL. III 473, 74. Vid. etiam titulos infra citatos.
δεδημαρχηκώς (I). Dionys. XI 28. Appian. BC. I 28. Cass. Dio XXXVI 38; LII 32

Adlectus inter Tribunicios.

καταταγεὶς εἰς τοὺς δημαρχικούς (I). Tit. Ancyranus aet. Antonin. CIG. 4034 = IGR. III 175.

καταλεγεὶς εἰς τοὺς δημαρχικούς (I). Tit. Cretensis aet. M. Aurelii BCH. XI 212.

ταχθεὶς ἐν δημαρχικοῖς (I). Tit. Pisidicus aet. incert. BCH. XVI 438 n. 77 = IGR. III 392.

καταταγεὶς εἰς τοὺς δημάρχους (I). Tit. Ancyranus aet. Antonin. CIG. 4033 = IGR. III 174.

Sacrosanctus.

ἄσυλος (I). Dionys. VII 45. Plut. Ti. Gracch. 15. Appian. BC. II 138; IV 93. Cass. Dio XLIV 49. 50.

ἱερός (II). Mon. Anc. Gr. V 17. Dionys. IX 1.

ἱερὸς καὶ ἄσυλος (I, II). Dionys. VI 89; VII 22. 50; X 39. Plut. Ti. Gracch. 14. 15. Appian. BC. I 13. 33; II 33. 106 et al.

ἱερὸς καὶ καθωσιώμενος (II). Dionys. IX 48.

παναγής (II). Dionys. IX 44.

ἱερὸς καὶ παναγής (II). Dionys. VI 89; XI 55.

ἱεροπρεπής (II). Cass. Dio LVI 46.

ἀφιερωμένος (II). CGL. II 176, 53.

καθιερωμένος (II). CGL. II 176, 46; 335, 19.

Sacrosanctitas.

ἀσυλία (I). Plut. Ti. Gracch. 15. Cass. Dio XLIV 49.

ἡ ἀπὸ τῆς δημαρχίας ἄδεια (II). Plut. Fab. 9.

τὸ ἀδεὲς καὶ τὸ ἀνύβριστον (II). Cass. Dio XLIX 38.

Ius Intercedendi.

ἐξουσία ἐναντιοῦσθαι (II). Dionys. XI 54.

Ius Contionandi.

ἐξουσία τοῦ συναγαγεῖν (δῆμον) (II). Dionys. VII 17.

Censor.

τιμητής (II). Tit. Delius a. 657/97 ut videtur BCH. VIII 133. Polyb. VI 13, 3; 17, 2. 4 et al. Dionys. II 25; III 67; IV 24; XIX 16; XX 13. Diodor. XX 36; XXXI 25. Plut. Cam. 2. 14; Paull. 38; Galb. 22 et al. Appian. BC. I 28. Cass. Dio fr. 17, 13; XXXVI 36; XXXVII 9 et al. Lyd. Mag. I 39. 44. CGL. II 99, 34; III 182, 35; 362, 48. Vid. etiam cap. II.

τιμητεύων (II). Plut. Cam. 2; Cor. 1; Ti. Gracch. 14. Cass. Dio fr. 95, 2; LIV 16.

ἀποτιμητής (II). CGL. II 241, 44. Vid. etiam cap. II.

κήνσωρ (III). Lyd. Mag. I 39. 43.

ἀπογραφεύς (II). CGL. II 236, 6.

βιοκρίτης (II). CGL. II 257, 42; III 441, 56; 478, 47.

οἱ ἔχοντες τὴν ἱερωτάτην ἀρχήν (II). Dionys. IV 22.

Censura.

τιμητεία (II). Plut. Paull. 38; Cat. 18. 19; Crass. 13; Mar. 30. Cass. Dio XLI 14; LIII 18; LIV 2.

ἡ τιμητικὴ ἀρχή (II). Plut. Paull. 38; Cic. 27; Comp. Nic. et Crass. 2.

διατίμησις (II). CGL. II 99, 24; III 441, 58.
τιμιότης (II). CGL. II 99, 24.

Censoria Potestas.
ἡ ἐξουσία τῶν τιμητῶν (II). Cass. Dio LIV 10.
τιμαρχία (II). Cass. Dio LII 21.

Censorius.
τιμητικός (II). Dionys. II 38. 39; XII 9. Plut. Crass. 1. Ti. Gracch. 4.
ἀπογραφεύς (II). CGL. II 236, 6.

Domus Censoria.
τιμητικὸς οἶκος (II). Dionys. I 74.

Tabulae Censoriae.
τὰ καλούμενα τιμητικὰ ὑπομνήματα (II). Dionys. I 74.
τὰ τιμητικὰ γράμματα (II). Dionys. IV 22.

Census.
τίμησις (II). Dionys. I 74; IV 22; V 20 et al. Cass. Dio LXXVIII 4. CGL. II 107, 15. 17. 31; 505, 4.
τιμήσεις (II). Plut. Caes. 55.
τιμήσεις τῶν βίων (II). Dionys. XI 63.
ἀποτίμησις (II). Mon. Anc. Gr. IV 11. Ioseph. AI. XVIII 4. 26 (Census provinciae). Plut. Crass. 13. CGL. II 99, 22; III 54, 55; 55, 51. 61 et al.
ἀποτίμησις ἐπὶ ἀπογραφῆς χωρίων (II). CGL. II 241, 28.
ἐπιτίμησις (II). CGL. III 54, 48; 107, 38.
τίμημα (II). CGL. II 455, 41; 491, 10; III 277, 20.
τῶν οὐσιῶν τίμημα (II). Plut. Paull. 38; Cat. 16.
ἀπογραφαί (II). Ioseph. AI. XVIII 3; BI. VII 253 (Census provinciae). Plut. Paull. 38; Cat. 16. Cass. Dio XXXVII 1; XLIII 25; XLIX 15 et al. CGL. II 236, 5; 487, 42; 510, 21; 537, 30 et al. (sed semper *ἀπογραφή*).
ἀπογραφὴ οὐσίας (II). CGL. II 99, 22.
ἡ τοῦ πλήθους ἀπαρίθμησις (II). Cass. Dio fr. 17, 13 (ed. Boissevain I p. CXV).
cf. *κῆνσος* = Census provinciae (Aegypti) (III). Papyri saec. IV P. Amh. 83 et BGU. 917.

Lustrum.
ἀποτίμησις (II). Mon. Anc. Gr. IV 12. 14. 19. 21; V 1 (cf. Kaibel apud Momms. Res Gestae Divi Augusti[2] p. 197).
καθαρμός (II). Dionys. IV 22. CGL. II 334, 41; 544, 15; III 54. 57; 56, 13. 19 et al.
ἁγιασμός (II). CGL. II 216, 24.
πενταετηρικόν (II). CGL. II 125, 8.
πενταετηρίς (II). CGL. II 125, 28; 401, 11; 504, 20; 547, 56; III 242, 36 et al.

Censitor Provinciae.
τιμητής (II). Ioseph. AI. XVIII Arg.; BI. VII 253. CGL. II 99, 28.

τιμητὴς τῶν οὐσιῶν (II). Ioseph. AI. XVIII 1.
τιμητεύων (II). Ioseph. AI. XX 102.
τιμητεύσας (II). Tit. Bithynicus aet. incert. Le Bas III 1176.
ἀπογραφεύς (II). CGL. II 99, 28.
cf. *Censitor Provinciae Aegypti* (aetatis Byzantinae), vir ordinis equestris: *κηνσίτωρ* (III). Papyri: BGU. 917 (a. 348). P. Amh. 83 (aet. eiusdem).

Aedilis.

ἀγορανόμος (I). Tit. Phrygius aet. Flavianae JHS. IV 415 = Cagnat 1897, 72. Tit. Olympius saec. I Insch. Olymp. 349. Tit. Neapolitanus saec. I ut videtur IG. XIV 719 = CIG. 5793 = IGR. I 431. Tit. Lycius aet. Traiani IGR. III 470. Tit. Pergamenus aet. incert. Le Bas III 1723. Tit. Atheniensis aet. incert. IG. III 629 (*ἀγ*[*ορανόμος*]). Polyb. X 4, 6; 5, 3. Dionys. VI 90; VII 14. 24. 27 et al. Diodor. XX 36; XXVII 4; XXIX 32. Plut. Cor. 17. 18; Luc. 1; Pomp. 51; Cat. Min. 46; QR. 2. Appian. BC. IV 41. 95. Cass. Dio XXXIX 7. 32; XLI 36 et al. Lyd. Mag. I 35. 38. 45. 48. 50. CGL. II 217, 2; III 28, 19; 182, 54; 238, 4 et al.
ἀγορανομῶν (I). Plut. Marc. 2. 30; Caes. 5; Comp. Dem. et Cic. 3. Appian. BC. II 1; III 28; IV 47. Cass. Dio XL 45; XLVIII 15 et al.
δικαστής (II). Dionys. VI 90.
συνάρχων (II). Dionys. VI 90.
ἱερῶν τόπων ἐπιμελητής (II). Dionys. VI 90.

Aedilis Plebis.

ἀγορανόμος τοῦ πλήθους (I). Cass. Dio XLVII 40.
ἀγορανόμος ἐκ τοῦ πλήθους (I). Cass. Dio XLIII 48. 51.
ἀγορανόμος ὁ καταδεέστερος (I, II). Cass. Dio LIII 33.
ὑπηρέτης τῶν δημάρχων (II). Dionys. VI 90. 95; VII 26. 45.

Aedilis Curulis.

ἀγορανόμος κουρούλλιος (I, III). Tit. Argolicus aet. M. Aurelii IG. IV 588 = CIG. 1133. Tit. Spartanus aet. eiusdem CIG. 1327. Cass. Dio XXXIX 32; LIV 2 et al.
ἀγορανόμος τῆς ἐπιφανεστέρας τάξεως (I, II). Plut. Marc. 2.
ἀγορανόμος ὁ ἀμείνων (I). Cass. Dio LIII 33.
[*αἰδίλης*] *κουρούλης* (III). Tit. Galaticus aet. incert. BCH. VII 36 = IGR. III 238.

Aediles Ceriales.

οἱ κερεάλιοι ἀγορανόμοι (III, I). Cass. Dio XLIII Arg.

Aedilitas.

ἀγορανομία (I). Polyb. X 4, 1. Dionys. V 18. Plut. Paull. 3; Flam. 2; Cat. Min. 46; Brut. 15. Appian. BC. II 115; IV 18; Pun. 112. Cass. Dio XXXVII 8; XXXIX 7. 18 et al. CGL. II 217, 3 (*ἀγορανομία*[*ς*]).
ἡ ἀγορανομικὴ ἐξουσία (I). Dionys. V 95; VII 26.

Aedilitas Plebis.

ἀγορανομία δημοτική (I). Plut. Mar. 5.

Aedilitas Curulis.

ἀγορανομία ἡ ἀπὸ τῶν δίφρων τῶν ἀγκυλοπόδων ἔχουσα τοὔνομα τῆς ἀρχῆς (I, II). Plut. Mar. 5.

ἡ ἐπιφανεστέρα ἀγορανομία (I). Diodor. XX 36.

ἀγορανομία ἡ μείζων (I). Plut. Mar. 5.

Aedilicius.

ἠγορανομηκώς (I). Cass. Dio LII 32.

ἀγορανόμος (I). CGL. II 217, 2; III 288, 4.

Quaestor.

ταμίας (I). SC. de Melitaeensibus et Narthaciensibus ca. a. 604/150 BCH. VI 356 = Ditt.^{2} 307. SC. de Prienensibus a. 618/136 Le Bas III 195—8 = CIG. 2905 = Ditt.^{2} 315. Tit. Delphicus a. 642/112 BCH. XXIII 5 = Ditt.^{2} 930. Foedus cum Astypalaeensibus a. 649/105 IG. XII 3, 173 = CIG. 2485. Tit. Lesbiacus a. 709/45 IG. XII 2, 35 b = Ditt.^{2} 349. Tit. Cyprius a. 29 Le Bas III 2773. Tituli Olympii aet. Antonin. Insch. Olymp. 619. 620 et alii. Polyb. II 11, 13; XXX 17, 7. 9; XL 9, 1 et al. Dionys. V 34; VI 96; VII 63; VIII 75 et al. Diodor. XXIX 21; XXXIV/XXXV 39 et al. Strab. III 166. Herodian. VII 6, 5. Lyd. Mag. I 38. 45 et passim apud Plut., Appian., Cass. Dion. CGL. II 166, 7; 451, 23; III 28, 18; 182, 34 et al.

ταμίας Ῥώμης (I). Tit. Samius aet. Hadriani Monatsb. Berl. Acad. 1862 p. 76—8 apud Waddington Fastes p. 721.

ταμίας δήμου Ῥωμαίων (I). Tit. Phrygius aet. Flaviorum JHS. IV 415 = Cagnat 1897, 72.

ταμιεία (I). Cass. Dio XLI 24; XLVII 23; LVII 14.

ταμιεύων (I). Plut. Num. 9; Cic. 1 et al. Appian. BC. I 77; IV 59. Cass. Dio XLV 40; XLVIII 25; LIII 14 et al.

ταμιεύσας (I). Tit. Thespius saec. II ut videtur IG. VII 1866. Tit. Neapolitanus aet. incert. IG. XIV 751 = IGR. I 441.

κυαίστωρ (III). Tit. Lydius saec. III Eph. Ep. IV p. 222. Tit. Galaticus aet. incert. BCH. VII 26 = IGR. III 238. Tit. Lycaonius aet. incert. Ath. Mitt. XIII 241. Lyd. Mag. I 24 seqq. 34; III 20.

ἐρευνάς (II). Lyd. Mag. I 25.

ζητητής (II). Lyd. Mag. I 25. CGL. II 322, 26.

Quaestor Urbanus.

ὁ ταμίας ὁ κατὰ πόλιν (I, II). SC. de Asclepiade et soc. a. 676/78 IG. XIV 951 = CIG. 5819 = CIL. I 203 = IGR. I 118. SC. Aphrodisiade repertum saec. a. Chr. n. I medii Le Bas III 1627. SC. anni 710/44 apud Ioseph. AI. XIV 219.

ταμίας τῆς πόλεως (I, II). Dionys. XI 46.

Quaestor Classis.

ὁ ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ ταμίας (I, II). Plebiscitum Lampsacenorum a. 658/196 Ath. Mitt. VI 96. 212 = Ditt.^{2} 276 (quaestorem Classicum non significat. Cf. Momms. StR. II 570 adn. 5).

Quaestores Classici.
κυαίστωρες κλασσικοὶ οἱονεὶ ναυάρχαι (III, II). Lyd. Mag. I 27

Quaestores Parricidii.
κυαίστωρες παρρικίδιοι (III). Lyd. Mag. I 26.
οἱ ἐπὶ τῶν φονικῶν καθεστῶτες (II). Plut. Rom. 20.

Quaestor Candidatus Principis.
ταμίας κανδίδατος (I, III). Tit. Ancyranus aet. Antonin. CIG. 4029 = IGR. III 172. Tit. Megaricus aet. eiusdem IG. VII 89.
κανδίδατος αὐτοκράτορος κ. τ. λ. (III). Tit. Spartanus aet. M. Aurelii CIG. 1327. Tit. Argolicus aet. eiusdem IG. IV 588 = CIG. 1133.
[ταμί]ας (αὐτοκράτορος) [προβεβλη]μένος ὑπ' [αὐτοῦ] (I, II). Tit. Olympius aet. Flavian. Insch. Olymp. 350.
[ταμίας] αὐτοκράτορος κ. τ. λ. ἀποδεδειγμένος ὑπ' αὐτοῦ (I, II). Tit. Atheniensis aet. Antonin. IG. III 626.
[τα]μίας τοῦ [Καίσαρος] ἀποδεδ[ειγμένος] (I, II). Tit. Paphlagonius aet. incert. BCH. XIII 307 = Cagnat 1889, 143 = IGR. III 134.
οἱ κυαίστωρες οἱ κανδίδατοι τοῦ Καίσαρος (III). Lyd. Mag. I 28.
οἱ κανδίδατοι τοῦ βασιλέως κυαίστωρες (III). Lyd. Mag. I 24.

cf. **Quaestor Sacri Palatii.**
? ὁ τοῦ παλατίου κυαίστωρ (III). Lyd. Mag. I 28.
κοιαίστωρ τοῦ θείου παλατίου (III). Cod. Iustinian. I 15.

Quaestor pro Praetore (qui aetate rei publicae liberae saepe provinciae praefuit).
ταμίας ἀντιστράτηγος (I). Tit. Delius ca. a. 654/100 BCH. XVI 155 = Cagnat 1892, 63.
[ταμίας] καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Delius ca. a. 638/116 BCH. VIII 131.
στρατηγός (I). Appian. BC. V 10.
ἐπίτροπος (II). Ioseph. BI. I Arg.

Quaestor pro Praetore (i. e. Quaestor in provincia aetate imperatoria).
ταμίας καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Atheniensis aet. Augusti IG. III 580. Tit. Lesbiacus saec. I/II IG. XII 2, 235. Tit. Laconicus aet. Traiani Le Bas II 245 b. Tit. Lycius aet. Antonin. BCH. XIV 643 = Cagnat 1890, 112. Tit. Argolicus aet. M. Aurelii IG. IV 588 = CIG. 1133. Tit. Cretensis saec. II exeuntis CIG. 2591 et alii.

Quaestura.
ταμιεία (I). Plut. Cat. Min. 17. 18. Appian. BC. IV 18. Cass. Dio XLI 24; XLVII 28; LXVII 13.
ἡ ταμιευτικὴ ἀρχή (I). Plut. Cat. Min. 16; Ti. Gracch. 6.

Quaestoria Potestas.
ἡ ταμιευτικὴ ἐξουσία (I). Dionys. VIII 77.

Quaestorius.
τεταμιευκώς (I). Diodor. XXXVII 8. Cass. Dio XLVI 29; LII 32; LIII 15 et al.

Proquaestor.

ἀντιταμίας (I). Tit. Olympius ca. a. 664/90 Insch. Olymp. 328. Tit. Lydius a. 666/88—674/80 BCH. X 399. Tit. Phrygius aet. eiusdem BCH. VII 297. Tit. Rhodius aet. eiusdem IG. XII 1, 48 = Ditt.[2] 332. SC. de Stratonicensibus a. 673/81 BCH. IX 437. Tit. Delius saec. I a. Chr. n. medii BCH. III 151. Tit. Siciliensis saec. I a. Chr. n. IG. XIV 356 = CIG. 5597 = IGR. I 508. Tit. Atheniensis aet. Augusti IG. III 568. Tit. Tegeaeus aet. incert. BCH. III 271. Epist. T. Ampii ad Ephesios a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 230. Cass. Dio XLI 43. CGL. II 230, 47; III 276, 8.

Proquaestor pro Praetore.

ἀντιταμίας καὶ ἀντιστράτηγος (I). Tit. Pergamenus a. 704/50 Insch. Perg. 410. Tit. Phocaicus a. 706/48 IG. IX 143. Epist. C. Antonii ad Sardianos a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 235.

Vigintisexviri.

οἱ ἓξ καὶ εἴκοσιν (II). Cass. Dio LIV 26.

Vigintiviri.

οἱ εἴκοσι καλούμενοι ἄνδρες (II). Cass. Dio LIV 26.
οἱ εἴκοσιν ἄνδρες (II). Cass. Dio LX 5.

Decemvir Stlitibus Iudicandis.

τῶν δέκα ἀνδρῶν τῶν τὰ φονικὰ δικασάντων (II). Tit. Spartanus aet. M. Aurelii CIG. 1327. Tit. Argolicus aet. eiusdem IG. IV 588 = CIG. 1133.

δέ[κ]α[νδ]ρ[ος] ἀνδρῶν πράγματ[α δ]ικ[αζόντ]ων (II). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2316 a = CIG. 4618 add. II p. 1182.

δέκα [ἀνδρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς] πράγμασι [δικασθησομέ]νοις (II). Tit. Lycaonius aet. incert. CIG. 3990 = IGR. III 249.

πεντεκαιδέκανδρος (sic) *τῶν ἐκδικαζόντων τὰ πράγματα* (II). Tit. Ancyranus aet. Antonini CIG. 4029 = IGR. III 172.

οἱ δέκα οἱ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων τῶν εἰς τοὺς ἑκατὸν ἄνδρας κληρουμένων ἀποδεικνύμενοι (II). Cass. Dio LIV 26.

δέ[κανδρος ἐπ]ὶ τῶν κληρονομικῶν δικα[στηρίων] (II). Tit. Phrygius aet. Flaviorum JHS. IV 415 = Cagnat 1897, 72.

ἄρξας ι' ἀνδρῶν ἀρχὴν ἐπὶ Ῥώμης (II). Tit. Neapolitanus fortasse saec. I IG. XIV 719 = CIG. 5793 = IGR. I 431.

δέκα ἀνδρῶν πρώτ[ω]ν (II). Tit. Lycius saec. III (?) Eranos Vindobon. 1893, 90 adn. 2 = IGR. III 667.

δεκέμβερ (III). Tit. Eleusinius saec. II/III BCH. VI 436.

δεκέμ[οvιρ?] (III). Tit. Olympius aet. incert. Insch. Olymp. 359.

Tresviri Capitales (Tresviri Nocturni).

οἱ τρεῖς οἱ τὰς τοῦ θανάτου δίκας προστεταγμένοι (II). Cass. Dio LIV 26.

νυκτερινοί (III). Lyd. Mag. I 50.

τὸ τριανδρικὸν σύστημα (II). Lyd. Mag. I 50.

Quattuor Praefecti Capuam Cumas.

οἱ τέσσαρες οἱ εἰς τὴν Καμπανίαν πεμπόμενοι (II). Cass. Dio LIV 26.

Quattuorvir Viis in Urbe Purgandis.

τεσσάρων ἀνδρῶν ὁδῶν ἐπιμελετής (I). Titt. Lycii aet. Traiani CIG. 4238c = IGR. III 554 et Denkschr. Wien. Akad. 1897, 39 = Cagnat 1899, 175 = IGR. III 470.

[ἀρχὴν ἄρξας] δ' ἀνδρῶν ὁδῶν ἐπιμελετής (I). Tit. Cyprius aet. Hadriani CIG. 2638.

οἱ τέσσαρες οἱ τῶν ἐν τῷ ἄστει ὁδῶν ἐπιμελούμενοι (I). Cass. Dio LIV 26.

ἀστυνόμος (I). Papinian. Dig. XLIII 10 (ita Momms. StR. II 603 adn. 4).

βιό[κ]ουρος (III). Tit. Lycius saec. III Eph. Ep. I p. 222.

κουαττορουίρος (III). Tit. Lesbiacus saec. I/II IG. XII 2, 235.

τεσσά[ρων ἀν]δρῶν (II). Tit. Ciliciensis Denkschr. Wien. Akad. 1896 p. VI p. 9 = Cagnat 1898, 53. Qui titulus idem esse videtur atque Asiaticus, Cagnat 1893, 94.

Duoviri Viis extra Urbem Purgandis.

οἱ δύο οἱ τὰς ἔξω τοῦ τείχους ὁδοὺς ἐγχειριζόμενοι (II). Cass. Dio LIV 26.

Tresvir A. A. A. Flando Feriundo.

τριῶν [ἀνδρῶν κ]ατασκευῆς χρυσοῦ καὶ ἀργύρο[υ καὶ χαλ]κοῦ (II). Tit. Atheniensis aet. Claudii IG. III 612 = CIG. 369.

[τριῶν ἀνδρῶν χαλκοῦ καὶ ἀργύρου] καὶ χρυ[σοῦ χωνεύσεως καὶ χαράξεως] (II). Tit. Olympius saec. I exeuntis Insch. Olymp. 350.

[τρι]ῶν ἀνδρῶν [χαλκοῦ ἀργύρου] καὶ χρυσ[οῦ συγχων]εύσεως [καὶ χαράξεως] (II). Tit. Atheniensis aet. Antonin. IG. III 626.

τριῶν ἀνδρῶν χαλκοῦ ἀργύρου χρυσοῦ χαρακτηριάσαντος (sic) II. Tit. Samius aet. Hadriani Monatsb. Berl. Akad. 1862 pp. 76—78 ap. Waddington Fastes p. 721.

τριῶν ἀνδρῶν ἐπιχαράξεως νομίσματος (II). Tit. Lycius ca. a. 43 IGR. III 703.

τρία[νδρος μονητάλι]ς (III). Tit. Megaricus ca. a. 140 IG. VII 89.

γ' ἀνδρῶν ..... (II). Tit. Olympius aet. Antonin. Insch. Olymp. 541.

οἱ τρεῖς οἱ τὸ τοῦ νομίσματος κόμμα μεταχειριζόμενοι (II). Cass. Dio LIV 26.

Quinquevir cis Tiberim.

κίστιβερ Ῥώμης (III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1512 = CIG. 6218 = CIL. VI 32316 = IGR. I 235.

Tresviri Agris Dividendis Dandis Assignandis.

τρεῖς ἄνδρες οἱ ἐπὶ τὴν διάδοσιν τῆς χώρας ἐξαπεσταλμένοι (II). Polyb. III 67, 6.

τρεῖς ἄνδρες οἱ ἐπὶ τὴν διαίρεσιν τῆς χώρας ἀπεσταλμένοι (II). Polyb. III 40, 9.

τρεῖς ἄνδρες ἐπὶ τὴν διάκρισιν καὶ διανομήν (II). Plut. Ti. Gracch. 13.

οἱ διαιροῦντες (II). Appian. BC. I 10.

οἱ τὴν γῆν διαιροῦντες (II). Appian. BC. I 21.

ἡγεμόνες τῆς κληρουχίας (II). Dionys. IX 59.

ὁ τὴν γῆν διανέμων (II). Appian. BC. I 19. 21.

Decemviri Agris Dividendis Dandis Assignandis.

οἱ δέκα ἄνδρες … οἱ ποιησόμενοι τὴν τῶν κλήρων διανομήν (II). Dionys. IX 37.
οἱ ποιησόμενοι τὴν διανομὴν ἄνδρες (II). Dionys. IX 51.
ἄνδρες … δέκα οἱ ὁριοῦντες τὴν γῆν (II). Dionys. VIII 81.
ὁρισταὶ τῆς δημοσίας γῆς (II). Dionys. VIII 74. 87; IX 1.
ὁρισταί (II). Dionys. VIII 75.
γεωμόροι (II). Dionys. IX 52; X 38.

Vigintiviri Agris Dividendis Dandis Assignandis.

γεωνόμοι (II). Cass. Dio XXXVIII 1.

Praefectus Annonae.

ὁ τῆς ἀγορᾶς ἔπαρχος (II). Dionys. XII 1.
ἔπαρχος (II). Dionys. XII 1.
Sed cf. Liv. IV 13, 7 „nihil enim constat nisi in libros linteos utroque anno relatum inter magistratus praefecti nomen". (Quae relatio dubia est, cf. Mommsen Herm. V 266—68 et StR. II 672 adn. 1.)

Curator Annonae (imperio infinito).

ἐπιμελητὴς τοῦ σίτου (I). Cass. Dio XXXIX 9; XLVI 39.
ὁ τῆς ἀγορᾶς αὐτοκράτωρ (I). Appian. BC. II 18.

Curatio Annonae.

ἐπιμέλεια τοῦ σίτου (I). Cass. Dio XXXIX 39.
ἐπιμέλεια τῆς ἀγορᾶς (I). Mon. Anc. Gr. III 6.
ἡ τοῦ σίτου πρόνοια (II). Cass. Dio XXXIX 63.
ἡ περὶ τὸ σιτικὸν οἰκονομία (II). Plut. Pomp. 50.

Curator Legum et Morum.

ἐπιμελητὴς τῶν τε νόμων καὶ τῶν τρόπων ἐπὶ τῇ μεγίστῃ ἐξουσίᾳ (I). Mon. Anc. Gr. III 15.

Praefectus Moribus.

ἐπιμελητὴς καὶ ἐπανορθωτὴς τῶν τρόπων (I). Cass. Dio LIV 30.
ἐπιμελητὴς τῶν τρόπων (I). Cass. Dio LIV 10.
τῶν τρόπων τῶν ἑκάστου ἐπιστάτης (II). Cass. Dio XLIII 14.

Tresvir Rei Publicae Constituendae.

τριῶν ἀνδρῶν … δημοσίων πραγμάτων κατορθωτής (I). Mon. Anc. Gr. IV 1.
τριῶν ἀνδρῶν τῆς τῶν δημοσίων πραγμάτων διατάξεως (II). Epist. M. Antonii ad Aphrodisienses a. 717/37 — 719/35. CIG. 2737 a et b.
τριῶν ἀνδρῶν καταστάντων περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων (II). Edictum M. Antonii a. 713/41 ap. Ioseph. AI. XIV 320.
ὁ προστασίαν τῶν κοινῶν ἐπιτραπείς (II). Cass. Dio L 25.
οἱ τρεῖς ἄνδρες … [ἐπὶ] τῇ καταστάσει τῶν δημοσίων πρα[γμάτων] (II). Mon. Anc. Gr. I 12.
οἱ χειροτονηθέντες ἁρμόσαι καὶ διορθῶσαι τὰ κοινά (II). Edictum Triumvirorum ap. Appian. BC. IV 8.

ἐπιμεληταὶ καὶ διορθωταὶ (πρὸς διοίκησιν καὶ πρὸς κατάστασιν τῶν πραγμάτων) (I). Cass. Dio XLVI 55.

ἁρμοσταί (I). Appian. BC. IV 7.

οἱ τρεῖς ἄνδρες (II). Appian. BC. I 6; IV et pass. Cass. Dio XLVII 7 et pass. XLVIII 22.

οἱ ἡγούμενοι (ἐν Ῥώμῃ) (II). Tit. Caricus a. 714/40—724/30 BCH. IX 75 n. 5.

Triumviratus Rei Publicae Constiuendae.

ἀρχὴ ἐπὶ καταστάσει τῶν^ παρόντων ... τριῶν ἀνδρῶν (II). Appian. BC. IV 7.

τριαρχία (II). Cass. Dio XLI 36.

ἡ τῶν τριῶν ἀρχή (II). Plut. Ant. 21. Appian. Illyr. 28.

Praefectus Urbis.

ἔπαρχος Ῥώμης (II). Tit. Atheniensis aet. Claudii IG. III 612 = CIG. 369. Tit. Asiaticus aet. Severianae Ath. Mitt. XXIII 166 = Cagnat 1898, 137. Tit. Urbanus aet. Severianae IG. XIV 1078 = CIG. 5896 = IGR. I 138. Tit. Veliternus aet. eiusdem IG. XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6569 = IGR. I 402. Tit. Lycius saec. III Arch.-Epigr. Mitt. 1896, 147 = Cagnat 1897, 78 = IGR. III 618. Tit. Urbanus saec. III exeuntis IG. XIV 1076 = CIL. VI 3836 = IGR. I 137. Tit. Phrygius aet. incert. Ath. Mitt. VII 127. CGL. III 298, 38; 517, 34.

ἔπαρχος Ῥώμης τῆς πόλεως (II). CGL. II 156, 24.

ἔπαρχος τῆς πόλεως τῆς Ῥωμαίων (II). Tit. Cretensis aet. Hadriani (ita Nipperdey ad Tac. Ann. XI 1) CIG. 2587.

ἔπαρχος τῆς Ῥωμαίων πόλεως (II). Herodian. VII 10, 4.

ἔπαρχος τῆς πόλεως (II). Herodian. II 6, 8; VIII 8, 4. CGL. III 182, 48; 275, 64.

ὁ τῆς πόλεως ἐπάρχων (II). Herodian. II 2, 7; VII 7, 4.

πολίαρχος (I). Cass. Dio LII 21. 24. 33; LVIII 19 et al. Lyd. Mag. I 34. 49; II 6. 29.

πολιαρχῶν (I). Cass. Dio LIX 13; LXXIII 11. Lyd. Mag. III 38.

ὕπαρχος πόλεως (I). Lyd. Mag. II 19.

φύλαξ τῆς πόλεως (II). Ioseph. AI. XVIII 169. 235. Lyd. Mag. II 9.

ὁ τῆς Ῥώμης φύλαξ (II). Plut. Oth. 5.

προτεταγμένος Ῥώμης τῆς πόλεως (II). CGL. II 156, 28.

Praefectura Urbis.

ἡ τῆς πόλεως ἀρχή (II). Cass. Dio LXXVIII 14.

ἡ τῆς πόλεως προστασία (II). Cass. Dio LXXVIII 14.

ἡ τῆς πόλεως φυλακή (II). Ioseph. BI. IV 599.

πολιαρχία (I). Lyd. Mag. II 29. 30; III 29. 38.

ἡ πολίαρχος ἐξουσία (I). Lyd. Mag. II 19.

ἡ πολίαρχος ἐπαρχότης (I, II). Lyd. Mag. II 12 (= III 42).

Praefectus Regionis Urbis.

ῥεγεωνάρχης (III). Lyd. Mens. IV 138 ap. Suid. s. v. Augusteion. cf. Cass. Dio LV 8.

τοπάρχης (II). CGL. II 156, 21.

Curator Frumenti.

ἐπιμελητὴς τοῦ σίτου (I). Cass. Dio LIV 1 (de Augusto); LV 31 cf. *Curator Annonae* (*imperio infinito*).

Cura Frumenti Dandi.

ἡ τοῦ σίτου διανομή (II). Cass. Dio LIV 1.
ἡ τοῦ σίτου διάδοσις (II). Cass. Dio LIV 17.

Praefectus Frumenti Dandi ex S. C.

ἔπαρχος σίτου δόσεως δόγματι συγκλήτου Ῥωμαίων (II). Tit. Neapolitanus saec. I (fortasse) IG. XIV 719 = CIG. 5793 add. III p. 1255 = IGR. I 431.

Praefectus Frumenti Dandi.

ἔπαρχος σίτου δόσεως δήμου Ῥωμαίων (II). Tit. Cyprius saec. I/II Le Bas III 2814.

[ἔπαρχ]ος τοῦ σιτηρεσ[ίου τοῦ δια]διδομένου (II). Tit. Atheniensis aet. incert. IG. III 629.

ἔπαρχος σιτομετρίου δήμου Ῥωμαίων (II). Tit. Lycius saec. III ut videtur Eranos Vindobon. 1893, 90 adn. 2 = IGR. III 667.

. . . . *σιτομετρίου τοῦ Ῥωμαίων ταχθείς* (II). Tit. Cretensis aet. incert. Mus. Ital. Ant. Class. III (1890) 703 = Cagnat 1890, 136.

Curator Operum Publicorum.

ἐπιμελητὴς ἔργων δημοσίων ἐν Ῥώμῃ (I). Tituli Ancyrani aet. Hadriani CIG. 4033. 4034 = IGR. III 174. 175.

Consularis Aedium Sacrarum.

ὑπατικὸς τῶν ἱερῶν ναῶν (I). Tit. Urbanus a. 280 IG. XIV 993 = IGR. I 74. Tit. Urbanus a. 299 IG. XIV 1026 = CIG. 6006 = IGR. I 103.

ὑπατικὸς ἐπὶ τῶν ναῶν (I). Tit. Urbanus a. 244 IG. XIV 1045 = IGR. I 114.

Praefectus Aerarii Saturni.

ἔπαρχος αἰραρίου τοῦ Κρόνου (II, III). Tituli Ancyrani aet. Hadriani CIG. 4033. 4034 = IGR. III 174. 175.

[ἔ]παρχος αἰραρίο[υ] (II, III). Tit. Galaticus aet. incert. BCH. VII 26 = IGR. III 238 (fortasse significat *Praefectum Aerarii Militaris*).

ἔπαρχος τοῦ ταμιείου (II, I). Plut. QR. 43.

ἔπαρχος γαζοφυλακίου (II). CGL. III 31. 51/2 (cf. *γαζοφύλαξ* = *praefectus*, CGL. III 460, 60).

ἔξαρχος γαζοφυλακίου (II). CGL. II 156, 33.

Praefectus Aerarii Militaris.

ἔπαρχος ἐραρίου στρατιωτικοῦ (II, III). Tit. Veliternus aet. Severianae IG. XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6569 = IGR. I 402. cf. Cass. Dio LV 25.

ἔπα[ρχος αἰραρίου] στρατιωτικοῦ (II, III). Tit. Lycius saec. I/II CIG. 4240 correctus (ita Dessau Prosop. III 497, n. 16, *ἐπὶ*

[redacted]

εὐθη[νίας] στρατιωτικοῦ Franz, ΕΠΑΕΤΟΗΑ.... traditur) = IGR. III 558.

Curator Viarum.
προστάτης τῶν περὶ τὴν Ῥώμην ὁδῶν (Imperator) (II). Cass. Dio LIV 8.
ἐπιμελητὴς ὁδῶν (I). Tit. Lycius aet. Traiani CIG. 4240 = IGR. III 558. Cass. Dio LIX 15.
ἐπιμεληθεὶς ὁδῶν (I). Tit. Ancyranus aet. incert. CIG. 4011 = IGR. III 180.
ἐπιστάτης τῶν ὁδῶν (II). Cass. Dio LIX 15.
ὁδοποιός (II). Cass. Dio LIV 8; LX 17.

Curator Viae Appiae.
ἐπιμελητὴς ὁδοῦ Ἀππίας (I). Tit. Ancyranus aet. Antonini CIG. 4029 = IGR. III 172.
[ἐπιμε]λητὴς Ἀππία[ς ...?] (I). Tit. Pamphylius aet. incert. Le Bas III 1374.
ἐπιμελητὴς ὁδοῦ τῆς Ἀππίας (aet. lib. rei publicae) (I). Plut. Caes. 5.

Curator Viae Latinae.
ἐπιμελητὴς ὁδοῦ [Λατεί]νης (I). Tit. Lesbiacus saec. I/II IG. XII 2, 235.
ἐπιμελητὴς Λατείνης (I). Tit. Tegeaeus a. 116/7 BCH. III 272.

Curator Viarum Labicanae et Latinae Veteris.
ἐπιμελητὴς ὁδῶν Λαβικανῆς καὶ Λατεινῆς (I). Tit. Lydius saec. III Eph. Ep. IV p. 222.

Curator Viarum Valeriae et Tiburtinae.
ἐπιμελητὴς ὁδοῦ Οὐαλερίας Τ[ει]βουρτείνης (I). Tit. Lycius aet. Antonini BCH. XIV 643 = Cagnat 1890, 112.

Curator Viarum Aureliae [et Triumphalis].
ἐπιμελητὴς ὁδῶν Αὐρηλίας κα[ὶ Τριουμφάλης] (I). Tit. Cyprius aet. Hadriani CIG. 2638.

Curator Viarum Clodiae, Cassiae, Anniae, Ciminae, Flaminiae.
ἐπιμελητὴς ὁδοῦ Κλωδίας Κασσίας Αννίας Κιμινίας ἔτι δὲ καὶ Φλαμινίας (I). Tit. Lycius saec. III ut videtur Eranos Vindobon. 1893, 90 adn. 2 = IGR. III 667.

Praefectus Alimentorum Appiae et Flaminiae.
ἔπαρχος ἀλειμέντων Ἀππίας καὶ Φλαμινίας (II, III). Tit. Lycius saec. III Arch.-Epigr. Mitt. XIX 147 = Cagnat 1897, 78 = IGR. III 618.

Praefectura Alimentorum.
ἡ τῶν τροφῶν διάδοσις (II). Cass. Dio XXXVIII 22 (ita Hirschfeld Getreideverw. 33 et Momms. StR. II 1080 adn. 1).

Ab Actis Senatus.

ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων τῆς συγκλήτου (II). Tit. Argolicus aet. M. Aurelii IG. IV 588 = CIG. 1133. Tit. Spartanus aet. eiusdem CIG. 1327.

[πράξεις συγ]κλήτου εἰλη[φώς] (II). Tit. Galaticus aet. incert. BCH. VII 26 = IGR. III 238.

τὰ τῆς βουλῆς ὑπομνήματα διὰ χειρὸς ἔχων (II). Cass. Dio LXXVIII 22.

IV.

Magistratus et Officia Dignitatis Equestris.

Praefectus Praetorio.

ἔπαρχος πραιτωρίου (II, III). Tit. Syriacus aet. M. Aurelii Bull. Soc. Nat. d. Antiq. de France 1901, 228 = Cagnat 1902, 50.

ἔπαρχος τοῦ πραιτωρίου (II, III). Tit. Veliternus saec. III ineuntis IG. XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6569 = IGR. I 402. CGL. III 182, 47; 298, 39; 517, 35.

ἔπαρχος τοῦ ἱεροῦ πραιτωρίου (II, III). Non reperitur nisi in monumentis aetatis Byzantinae, e. g. Tit. Lydius aet. Theodosii Le Bas III 1652 d et Papyri a. 340—348 BGU. 21 i. 405. 456 et 939 (a. 363).

ὁ ἐξοχώτατος ἔπαρχος τοῦ ἱεροῦ πραιτωρίου (II, III). Tituli Syriaci saec. III. Prentice Publ. Am. Arch. Exp. nn. 399. 400.

ὁ ἐξοχώτατος ἔπαρχος τοῦ ἱεροῦ πραιτωρίου καὶ τῆς πατρίδος (II, III). Tit. Palmyrenus a. 242/3 Le Bas III 2598 = CIG. 4483.

ἔπαρχος πραιτωρίων (II, III). Cod. Iustinianus I 1, 3; 2, 25; 3, 41 et al.

ὁ τῶν πραιτωρίων ἔπαρχος (II, III). Lyd. Mag. I 14; II 13; III 59. Cf. Tit. Caricus a. 420 CIG. 2712, *ὁ μεγαλοπρε(πέστατος) [ἔπαρ]χος [τ]ῶ[ν ἱερῶ]ν πρετορίων*.

ἔπαρχος (II). Tit. Atheniensis a. 305 IG. III 48 = CIG. 356. Tit. Spartanus aet. incert. CIG. 1330. Plut. Oth. 7. 18; Galb. 8. Cass. Dio LII 24. 33; LIX 29; LX 16 et al. Herodian. I 9, 7 et 10; II 1, 5 et 21; IV 14, 7 et al. Lyd. Mag. I 14; II 3. 6 et al.

ἔπαρχος τῆς αὐλῆς (II). Plut. Galb. 2.

ὁ τῆς αὐλῆς καὶ τῶν δορυφόρων ἔπαρχος (II). Plut. Galb. 13.

ἔπαρχος τῶν δορυφόρων (II). Cass. Dio LV 10.

ἔπαρχος τοῦ δορυφορικοῦ (II). Cass. Dio LXI 3.

ὁ τῶν στρατευμάτων ἔπαρχος (II). Ioseph. AI. XX 152.

ἔπαρχος τῶν στρατοπέδων (II). Herodian. I 8, 1; 16, 5; V 5, 10.

ἔπαρχος τοῦ στρατοῦ (II). Herodian. VIII 5, 9.

ὁ ἐπάρχων τῶν στρατοπέδων (II). Herodian. III 10, 5; 13, 1; IV 12, 1; V 1, 2.

ὁ ἐπάρχων τοῦ στρατοῦ (II). Herodian. VI 9, 4.

ἄρχων τοῦ δορυφόρων (II). Cass. Dio LXVIII 3; LXIX 18; LXXII 9.

ὁ τοῦ δορυφορικοῦ ἄρχων (II). Cass. Dio LX 18.

ἄρχων τοῦ στρατοπέδου (II). Herodian. V 4, 2.

ἡγεμὼν τῶν πραιτωριανῶν (II, III). Lyd. Mag. II 6.

πραίφεκτος πραιτωρίων (III). Lyd. Mag. II 6.

προεστηκὼς τοῦ πραιτωρίου (II, III). Lyd. Mag. II 6.

ὁ κατὰ τὴν Ῥώμην τῶν στρατοπέδων προεστώς (II). Herodian. VII 6, 4.

[redacted]

προτεταγμένος τοῦ πραιτωρίου (II, III). CGL. II 156, 26.
στρατηγὸς τῶν σωματοφυλάκων (II). Ioseph. AI. XIX 267.
ἐπὶ τῶν στρατοπέδων (II). Ioseph. AI. XIX 37.
ὕπαρχος (I). Lyd. Mag. II 3. 6. 7. 9. 10. 16; III 3 et al.
ὕπαρχος τῆς αὐλῆς (I). Lyd. Mag. II 6.
ὕπαρχος τοῦ Καίσαρος (I). Lyd. Mag. II 6.
ὕπαρχος τῶν πραιτωριανῶν σπειρῶν (I, III). Lyd. Mag. II 6.
ὕπαρχος τοῦ πραιτωρίου (I, III). CGL. II 156, 22.
ὁ τῶν πραιτωρίων ὕπαρχος (III, I). Lyd. Mag. I 14; II 10. 19. 22; III 22. 40.
ὕπαρχος τοῦ ἱεροῦ πραιτωρίου (I, III). Tit. Pisidicus fortasse aet. Byzant. IGR. III 435.

E Praefectis Praetorio.

ἀπὸ ἐπάρχων (II). Tit. Rheginus aet. Byzant. IG. XIV 629 et saepe in titulis aetatis Byzantinae inferioris.
ἀπὸ ἐπάρχων πραιτωρίων (II, III). Tit. Cretensis aet. Byzant. CIG. 2593.
ὁ λαμπρότατος ... ἀπὸ ἐπάρχων πραιτωρίου (II, III). Tit. Cretensis ca. a. 400 CIG. 2596.

Praefectus Eminentissimus.

ὁ ἐξοχώτατος ἔπαρχος (II). Tit. Spartanus supra citatus CIG. 1330. Tituli Syriaci supra citati Prentice nn. 399. 400. Tit. Palmyrenus idem Le Bas III 2598 — CIG. 4483. (Cf. *ἐξοχώτατος ἔπαρχος Μεσοποταμίας*. Tituli Syriaci infra citati.)
ὁ ἐξοχώτατος ὕπαρχος (II, I). Tit. Pisidicus supra citat. IGR. III 435.

Vir Eminentissimus.

ἐξοχώτατος ἀνήρ (II). Tit. Massiliensis saec. III IG. XIV 2433 — CIG. 6771 — IGR. I 10. CGL. II 60, 43 et 44; III 388, 6.

Praefectura Praetorii.

ἐπαρχότης (II). Lyd. Mag. I 15; II 7—9. 11 et al.
ἐπαρχότης τῶν πραιτωρίων (II, III). Lyd. Mag. I 15; II 12 [— III 42]. 19; III 10. 26. [42].
ἡ ἔπαρχος [ἀρχή] (II). Epist. Phrygiorum ad Philippos CIL. III 14191.
ἡ τῶν δορυφόρων ἀρχή (II). Cass. Dio LXII 13; LXIX 19.
ἡ τῶν στρατιωτῶν ἀρχή (II). Herodian. I 12, 3.
ἡ ὕπαρχος ἀρχή (I). Lyd. Mag. III 7.
ἡ ἔπαρχος ἐξουσία (II). Tit. Phrygius aet. Byzantin. BCH. XI 351. Tit. Pamphylius aet. incert. CIG. 4361. Lyd. Mag. III 67.
ἡ ἐπαρχικὴ ἐξουσία (II). Cass. Dio LXXV 14.
ἡ τῶν στρατευμάτων ἡγεμονία (II). Ioseph. AI. XVIII 181.
ἡ τῶν σωματοφυλάκων ἡγεμονία (II). Cass. Dio LXXV 14.
προστασία τῶν δορυφόρων (II). Cass. Dio LVII 19; LXXX 1.
ἡ ὕπαρχος τιμή (I). Lyd. Mag. II 20. 23; III 57.

Qui Praefecturam Praetorii gessisset.

ἐπαρχικός (II). Tituli Tarsi Ciliciae aet. Alexandri BCH. VII 281, nn. 1 et 2. Tit. Cyprius aet. incert. Le Bas III 2760 (ita Waddington BCH. VII 287).

Praefectus Aegypti.

ὑπὸ Καίσαρος ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου κατασταθείς (II). Titulus C. Cornelii Galli a. 29 CIL. III 14147[5] — Cagnat 1895, 48.

ἔπαρχος Αἰγύπτου (II). Tit. Aegypti superioris a. 109 CIG. 4714. Tit. Oasis Thebarum a. 116 CIG. 4948. Tituli Aegypti superioris aet. Hadriani CIG. 4713. 4713 f. Tit. insulae Elephantines aet. Antonin. CIG. 4863. Tit. Urbanus aet. Commodi IG. XIV 1072 = CIG. 5895 = IGR. I 135. Tit. Aegypti mediae aet. Alexandri CIG. 4708 et multi alii. Etiam in papyris passim, e. g.: Edictum praefecti a. 134 P. Fay. 21. Edictum praefecti a. 186 P. Oxy. 237 VIII. Etiam BGU. 19 I (a. 135). 113 (a. 143). 256 (aet. Antonin.). 525 (a. 176—180). 13 (a. 289). P. Amh. 67 (a. 232). CGL. III 298, 41; 517, 37.

cf. *ὁ λαμπρότατος ἔπαρχος τῆς Αἰγύπτου* (II). Tit. Aegyptius a. 374—378 CIG. 8610.

ἔπαρχος (II). Edictum Ti. Iulii Alexandri a. 68 CIG. 4957. Tit. Nubiae a. 380 CIG. 5071. P. Amh. 79 (ca. a. 186). Edictum Claudii ap. Ioseph. AI. XIX 282. Strab. XVII 797.

ὁ ἐπάρχων κατὰ τὴν Αἴγυπτον (II). Ioseph. AI. XIX 279.

ἡγεμών (II). Tit. metricus Aegypti superioris a. 747/7 (?) CIG. 4923. Tit. Aegypti superioris a. 1 CIG. 4715. Tit. Aegypti superioris a. 21 CIG. 4711. Tit. oppidi Gizeh aet. Neronianae CIG. 4699. Tit. oppidi Ombos a. 88 BCH. XX 167 = Cagnat 1897, 13. Tit. Ptolemaidis aet. Traiani Rev. Arch. 1889, 70 = Cagnat 1889, 79 et alii. Etiam in papyris passim, e. g.: P. Oxy. 294 (a. 22). 283 (a. 45). 37 II (a. 49). 72 (a. 90). BGU. 113 (a. 143). 195 (a. 161). 15 I (a. 194). 21 III (a. 340). Strab. XVII 806. Ioseph. BI. II 489; VII 433.

ὁ κύριος ἡγεμών (II). Tit. Oasis Thebarum a. 68 (Prooemium ad Edictum Alexandri) CIG. 4957, 1.

ὁ κράτιστος ἡγεμών (II). Tit. ex Fayoum aet. Neronianae P. Fay. p. 33 = Cagnat 1901, 93 et in papyris passim, e. g.: P. Oxy. 247 (a. 90). BGU. 226 (a. 99). 19 I et II (a. 135). 176 (aet. Hadriani). 420 et 459 (a. 180/1). 12 (a. 181/2).

ὁ λαμπρότατος ἡγεμών (II). Tit. insulae Elephantines a. 194/5 CIG. 4863 et in papyris passim, e. g.: P. Lond: 358 (ca. a. 150). 328 (a. 163). P. Fay. 24 (a. 158). 33 (a. 163). BGU. 198 (a. 162/3). 347 I, II (a. 169). 139 (a. 202). P. Amh. 81 (a. 247). (Quam appellationem perperam usurpatam esse monet Hirschfeld Sitzb. Berl. Akad. 1901, 584 adn. 3).

ὁ τῆς ἐπαρχείας ἡγούμενος (II). Tit. insulae Elephantines aet. Diocletiani CIG. 4892.

ἡγεμονεύων (II). Tit. Aegypti mediae a. 166 CIG. 4701.

ἡγεμονεύσας (II). Papyri: P. Oxy. 273 (a. 86—88). 237 VII (a. 186). 40 (saec. II/III). 635 (ca. a. 180). P. Lond. 358 (ca. a. 150). P. Fay. 322 (saec. II). BGU. 807 (a. 185).

ὕπαρχος Αἰγύπτου (I). Arrian. Anab. III 5, 7.

ὁ τῆς Αἰγύπτου ἄρχων (II). Cass. Dio LIII 29; LIV 5; LVIII 19 et al.

ὁ διέπων τὴν Αἴγυπτον (II). Ioseph. BI. IV 616; V 45.

Perfectissimus Praefectus Aegypti.

ὁ διασημότατος ἔπαρχος Αἰγύπτου (II). In papyris: P. Amh. 81 et 83 (saec. III/IV). 137 (a. 288/9). P. Oxy. 71 I, II (a. 303). 67 (a. 338).

ὁ διασημότατος ἡγεμών (II). In papyris: P. Oxy. 60 (a. 323). Grenfell, New Class. Frgs. 78 (a. 307).

cf. *[δι]ασημότατος ἡ[γ]ε[μών]* (incertum an de Praef. Aegypti dictum) IG. XII 5, 758.

ὁ διασημότατος κόμης καὶ ἡγεμών (III, II). Papyrus a. 349 P. Amh. 140.

Praefectura Aegypti.
ἡ τῆς Αἰγύπτου ἡγεμονία (II). Cass. Dio LXXI 22.

Praefectus Mesopotamiae.
ἔπαρχος Μεσοποταμίας (*ἐξοχώτατος ἐπ.* = Eminentissimus Pr.) (II). Tituli Syriaci saec. III medii Le Bas III 2077. 2078 = CIG. 4062. 4063.

Praefectus Annonae.
ἔπαρχος εὐθενίας (II). Tit. Portuensis ca. a. 201 IG. XIV 917 = CIG. 5973 = IGR. I 380. Tit. Urbanus aet. Severian. IG. XIV 1072 = CIG. 5895 = IGR. I 135. CGL. III 298, 40; 517, 36.
ὁ ἐπὶ τοῦ σίτου τεταγμένος (II). Cass. Dio LXXII 13.
ὁ ἐπὶ τοῦ σίτου ταχθείς (II). Cass. Dio LXXII 14.
ὁ τὸν σῖτον ἐπισκοπῶν (II). Cass. Dio LII 33.
ἐπὶ τοῦ σίτου τῆς τε ἀγορᾶς τῆς λοιπῆς (II). Cass. Dio LII 24.
ἐφεστὼς τῇ ἀγορᾷ τοῦ σίτου (II). Cass. Dio Exc. Vat. n. 159 (ed. Boissevain III p. 742).
ἔπαρχος ἀννωνῶν (II, III). CGL. III 182, 49; 275, 65; 298, 3.
ἀννονέπαρχος (III, II). Cod. Iustinianus I 44, 2.

Praefectus Vigilum.
νυκτοφύλαξ (II). Cass. Dio LII 24.
ὁ νυκτοφυλακῶν (II). Cass. Dio LII 33.
ὁ τῶν νυκτοφυλάκων ἄρχων (II). Cass. Dio LVIII 9.
ἔπαρχος οὐιγίλων (II, III). Tit. Ephesius bilinguis aet. Severian. CIL. III 6574 = Suppl. 7126.
νυκτέπαρχος (II). CGL. III 298, 43 et fortasse III 182, 50 (Eparchos nicti).

Praefectura Vigilum.
ἡ τῶν νυκτοφυλάκων ἀρχή (II). Cass. Dio LXI 6.

Vir Perfectissimus.
ὁ διασημότατος (II). Tit. Urbanus ca. a. 325 IG. XIV 1078 a = Ditt.[2] 421. Tit. Atheniensis saec. IV IG. III 635 = CIG. 372. Tituli Urbani aet. incert. IG. XIV 1268 = CIG. 5899; IG. XIV 1269. 1270. In papyris (ad Praefectum Aegypti pertinens): P. Oxy. 237 VI, VII (a. 186). 78 (saec. III exeuntis). Etiam papp. citati s. v. *Perfectissimus Praefectus Aegypti.* CGL. II 274, 8 et 9; III 298, 8.
ἀξιολογώτατος (II). CGL. II 146, 54.

Procurator a Rationibus.
τοὺς καθόλου λόγους ἐπ[ιτροπεύσας] (II). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1480 = IGR. I 227.
τοὺς καθόλου λόγους ἐπιτετραμμένος (II). Cass. Dio LXXIX 21.
ὁ ἐπὶ τῶν καθόλου λόγων τῶν μεγίστων αὐτοκρατόρων (II). Tit. Ephesius aet. Severian. ut videtur CIL. III 6574 = Suppl. 7126.
τῶν καθόλου λόγων ἔπαρχος (II). Euseb. Hist. Eccl. IX 11, 4.
καθολικός (II). Galen. XIV 4.

Rationalis.
καθολικός (II). CGL. II 335, 29; III 209, 30; 298, 6.

Rationalis Summae Rei.

ὁ τοῦ μεγίστου πράγματος προστατεύων (II). Edictum Gallieni ap. Euseb. Hist. Eccl. VII 13 (ita Hirschfeld VG. 39 adn. 1).

Dignitas Rationalis.

καθολικότης (II). Euseb. Hist. Eccl. VIII 11, 2 (ita Hirschfeld VG. 39 adn. 4).

Dignitas Magistri Summarum Rationum.

μαγιστρότης (III). Euseb. Hist. Eccl. VIII 11, 2 (ita Hirschfeld VG. 39 adn. 4 contra Momms. ap. Nuov. Mem. p. 321, qui ad *Magistrum rei summae privatae* refert).

Procurator Rationis Privatae.

ἐπιτροπεύσας λόγων πρειβάτης (II, III). Tit. Veliternus aet. Severian. IG. XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6539 = IGR. I 402.

ἐπίτροπος τῆς πριουάτης (II, III). Papyrus Rainer, Wiener Studien 1902, 145.

ἐπίτροπος πριβάτων (II, III). CGL. III 298, 1; 517, 28 (Procurator Privati).

Procurator Rationis Privatae per Flaminiam Aemiliam Liguriam.

ἐπίτροπος πρ[ειβ]άτης διὰ Φλαμινίας Αἰμιλίας Λιγορίας (II, III). Tit. Massiliensis saec. III IG. XIV 2433 = CIG. 6771 = IGR. I 10.

Procurator vice Praesidis.

ἡγεμὼν καὶ δουκηνάριος (II, III). Tit. Cous aet. Alexandri aut Maximini CIG. 2509.

ἐπίτροπος καὶ ἡγεμών (II). Tit. Massiliensis saec. III IG. XIV 2433 = CIG. 6771 = IGR. I 10.

Procurator Iudaeae.

ἱππάρχης (ἔπαρχος coni. Hudson.) ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας (II). Ioseph. AI. XVIII 237.

ἔπαρχος (II). Ioseph. AI. XVIII 33; XIX 363; XX 193. 197; BI. VI 303.
ἐπιμελητής (I). Ioseph. AI. XVIII 89.
ἡγεμών (II). Ioseph. AI. XVIII 25. 55.

Paci tuendae Praepositus per universam oram maritimam cum Iure Gladii.

τῆς ἐπὶ πᾶσαν θάλασσαν ἡγησάμενος εἰρήνης μετ᾽ ἐξουσίας σιδήρου (II). Tit. Cous aet. Alexandri aut Maximini CIG. 2509.

Procurator Hereditatium.

[ἐπίτροπος κλη]ρονομιῶν (II). Tit. Syriacus aet. Hadriani BCH. III 259.

Procurator Idiu Logu (Aegypti).

ἐπίτροπος δουκηνάριος Ἀλεξανδρείας τοῦ ἰδίου λόγου (II, III, I). Tit. Bithynicus saec. II/III CIG. 3751 = IGR. III 41.

ἐπίτροπος Αἰγύπτου ἰδίου λόγου (II, I). Tit. Aegyptius saec. II/III Rev. Arch. I (1883) 217 = JHS. XXI 291.

ἐπίτροπος ἰδίου λ[όγου] (II, I). Papyrus a. 199 BGU. 106 et add. p. 356.

ὁ γνώμων τοῦ ἰδίου λόγου (I). Edictum Ti. Iulii Alexandri a. 68 CIG. 4957, 44.

ὁ πρὸς τῷ ἰδίῳ λόγῳ τεταγμένος (I). Edictum idem CIG. 4957, 39.

ὁ γενόμενος πρὸς τῷ ἰδίῳ λόγῳ (I). Papyrus ex Fayoum a. 122/3 BGU. 250. Papyrus Rainer 107 (a. 138).

ὁ κράτιστος πρὸς τῷ ἰδίῳ λόγῳ (II, I). Papyrus saec. II BGU. 868.

ἴδιος λόγος (I). Tit. Aegyptius aet. Traiani CIG. 4815c add. III p. 1213. Papyrus Cattaoui v (a. 136) Bull. Soc. Archéol. d'Alex. IV 113 = Archiv f. Pap. Forsch. III 61. Papyrus a. 154 P. Amh. 69.

ἰδιολόγος (sive *ἴδιος λόγος*, codd. quidam) (I). Strab. XVII 797.

ἰδιολόγος κ[αὶ ἀρχ]ιερεύς (I). Papyrus Rainer n. 247 (a. 231); Hartel Griech. Pap. Erzh. Rainer p. 70; cf. Wilcken Herm. XXIII 600.

cf. *ἀρχιερεὺς Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου πάσης* (I). Tit. Urbanus aet. Hadriani CIG. 5900 = CIG. XIV 1085 = IGR. I 136 (cf. Wilcken l. c.).

cf. *ὁ διασημότατος ἐπίτροπος δεσποτικῶν κτήσεων* (II). P. Lond. 234 (ca. a. 346).

Procurator ad Diocesin Alexandriae.

ἐπίτροπος ἐπὶ διοικήσεως [Ἀλεξανδρείας] (II, I). Tit. Syriacus aet. Hadriani BCH. III 259 = CIL. III 7116.

ὁ κράτιστος διοικητὴς ... ὁ διέπων τὰ κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν (I). Papyrus Cattaoui Vers. I (aet. Antonin.) Archiv f. Pap. Forsch. III 61.

cf. *ὁ κράτιστος διοικητής* (I). P. Oxy. 61 (a. 221). 513 (a. 184). BGU. 8 II (a. 248). 925 (saec. III) vix Procurator ad Diocesin.

Procurator Summae Rei apud Alexandriam (cf. P. Meyer, Beiträge z. Alt. Gesch., Festschr. für Hirschfeld p. 147).

ὁ κράτιστος ἐπὶ τῶν καθόλου λόγων (II). Tit. Alexandrinus aet. incert. Rev. Arch. IX 204.

ἀρχὴν τῆς κατ' Ἀλεξάνδρειαν βασιλικῆς διοικήσεως ἐγκεχειρισμένος (II). Euseb. Hist. Eccl. VIII 9.

cf. *ἐπίτροπος προσόδων Ἀλεξα[νδρείας]* = Procurator Vectigalium Alexandriae? Tit. Syriacus aet. M. Aurelii Bull. Soc. Nat. des Antiq. de France 1901, 228 = Cagnat 1902, 50.

cf. **Rationalis Aegypti, Vir Perfectissimus.**

ὁ διασημότατος καθολικός (II). Rescriptum Diocletiani in insula Elephantine repertum CIG. 4892. BGU. 21 III (a. 340). P. Lond. 234 (ca. a. 346).

ὁ λαμπρότατος καθολικὸς Αἰγύπτου (II). Tit. Thebarum Aegypti aet. Byzantinae CIG. 4807.

καθολικός (II). P. Oxy. 41 (saec. III/IV) — *Praefectus Aegypti*, Grenfell et Hunt ad loc., sed haec significatio nusquam comparet.

Procurator Ducenarius.

ἐπίτροπος δουκηνάριος ἐπαρχείας, κ. τ. λ. (II, III). Tit. Bithynicus aet. Severian. CIG. 3751 = IGR. III 41.

δουκηνάριος τοῦ Σεβαστοῦ (provinciae) (III). Tit. Cous aet. Alexandri aut Maximini CIG. 2509.

δουκηνάριος (III). Tituli Syriaci saec. III Le Bas III 2075; Prentice Publ. Am. Arch. Exp. nn. 399. 400.

Egregius Procurator Ducenarius.

ὁ κράτιστος ἐπίτροπος Σεβαστοῦ δουκηνάριος (II, III). Tituli Palmyreni ca. a. 265 CIG. 4496—4499; Le Bas III 2606. 2606 a = CIG. 4485.

ὁ κράτιστος δουκηνάριος (II, III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1347. Tituli Pamphylii aet. incert. Le Bas III 1385 = CIG. 4346 et add. III p. 1163; Lanckoroński, Städte Pamphyliens und Pisidiens I p. 185, n. 107.

Perfectissimus Procurator Ducenarius.

ὁ διασημότατος δουκ(ηνάριος) (II, III). Tit. Pisidicus aet. incert. IGR. III 436.

Praefectus Vehiculorum.

ἔπαρχος βεϊκούλων (II, III). Tit. Cous aet. Alexandri aut Maximini CIG. 2509.

[ἔ]πα[ρχος] ὀχημάτων ἐν [Γαλλί]αις Λου[γ]δουν[ησίᾳ] Ἀκουιτανικῇ καὶ Ναρβωνησίᾳ (II). Tit. Ancyranus aet. incert. IGR. III 181.

πρὸς τοῖς ὀχήμασι τοῖς κατὰ τὴν Φλαμινίαν ὁδὸν διαθέουσιν (II). Cass. Dio LXXVIII 11.

Praefectus Vehiculorum Ducenarius a Copiis Augusti.

ἔπαρχ[ος] ὀχημάτων καὶ δουκηνάριος ταχ[θεὶς] καὶ περὶ τὴν Φλαμινίαν ἐπιτη[δείων] (II, III). Tit. Urbanus aet. Severian. IG. XIV 1072 = CIG. 5895 = IGR. I 135.

Iuridicus Aegypti.

Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας δικαιοδότης (II). Tit. Corinthius aet. Hadriani IG. IV 1600.

δικαιοδότης (II). BGU. 5 (a. 138). 75. 245 (saec. II?). 378 (saec. II/III). P. Oxy. 237 VII (a. 187). P. Fay. 203 (saec. II). Pap. Cattaoui vers. II (aet. Antonin.) Archiv f. Pap. Forsch. III 63. Strab. XVII 797.

ὁ κράτιστος δικαιοδότης (II). BGU. 240 (a. 167). 327 (a. 166) (Iuridicus vice Praefecti). 361 (a. 184). 378 (saec. II/III). P. Lond. 198 (a. 169—177). Pap. Cattaoui vers. V (aet. Antonin.) Archiv f. Pap. Forsch. III 65/66.

(*δικολόγος Αἰγύπτου*, Tit. Aegyptius CIG 4815 = Letronne Rec. II p. 273 *Iuridicum Aegypti* vix significat, ut monet Marquardt, StV. I 453 adn. 1.)

Iuridicus Metropolis Coloniae.

δικαιοδότης τῆς μητ[ροκολω]νείας (II). Tit. Palmyrenus ca. a. 265 CIG. 4485 = Le Bas III 2606 a.

Procurator Usiacus (Aegypti).

ἐπίτροπος τῶν οὐσι⟨ακ⟩ῶν (II, I). P. Amh. 77 (a. 139).

ὁ κράτιστος ἐπίτροπος τῶν οὐσιακῶν διαδεχό(μενος) τὴν ἀρχιερωσύνην (II, I). BGU. 362 v, vii (a. 215) (cf. Wilcken Herm. XXIII 592 seqq.).

cf. ἐπίτροπος Σεβαστοῦ διαδεχόμενος τὴν ἀρχιερωσύνην (II, I). Pap. Achmîm Paris. aet. Severian. Sitzb. d. Berl. Akad. 1887 pp. 807 seqq. (ita Wilcken, l. c.).

ὁ κράτιστος ... διαδεχόμενος τὴν ἀρχιερωσύνην (II, I). Tit. Nubiae aet. Philipp. CIG. 5069.

Procurator Neaspoleos et Mausolei Alexandri.
ἐπίτροπος Νέας Πόλεως (II). BGU. 8 ii (a. 248).

Procurator Vicesimae Hereditatium.
ἐπίτροπος εἰκοστῆς κληρονομιῶν (II). Tit. Ephesius aet. incert. CIG. 2980. Tit. Ancyranus aet. incert. IGR. III 181.

Vice Procuratoris Vigesimae Hereditatium.
ἀντεπίτροπος (εἰκοστῆς) κληρονομιῶν ἐπαρχείας (II). Tit. Lycius aet. Hadriani aut Antonini CIL. III 14180 = IGR. III 676.

Procurator Patrimonii.
ἐπίτροπος πατριμωνίου (II, III). CGL. III 297, 74; 517, 27.

Patrimonius.
ὁ λεγόμενος πατριμώνιος (III). Lyd. Mag. II 27.

Procurator Arcae Livianae.
ἐπίτροπος Σεβαστοῦ ἄρκης Λιουανῆς (II, III). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3484 A. B.

ἐπίτροπος τοῦ Σεβαστοῦ ἄρκης Λειβιανῆς (II, III). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497.

Procurator Arcae Antoninianae.
[ἐπί]τρ(οπος) [ἄρ]κ[ης] Ἀντωνινιανῆς (II, III). Tit. Syriacus aet. Caracallae CIG. 4610 = Le Bas III 2374 b.

Procurator Metallorum.
ἐπιτροπεύων τῶν μετάλλων (II). Tituli Montis Claudiani Aegypti aet. Hadriani CIG. 4713. 4713 f.

ὁ προεστὼς τῶν μετάλλων ἐπίτροπος Καίσαρος (II). Galen. Antidot. I 2.

ἐπίτροπος τῶν μαρμάρων (II). CGL. III 298, 5; 517, 31.

Procurator Lapicidinarum.
μεταλλάρχης (II). Tit. Aegypti inferioris aet. Tiberii CIG. 4716 d[3] add. III p. 1192 (ita Dessau Prosop. II p. 256, n. 593).

ἐπίτροπος λατομείων (II). Tit. Trallianus bilinguis aet. Nervae Eph. Ep. V n. 163.

Procurator Castrensis.
ἐπίτροπος καστρήσεις (II, III). Tit. Phrygius aet. M. Aurelii et Veri CIG. 3888.

Procurator Aquarum.

ἐπιτροπεύσας ὑδάτων (II). Tit. Veliternus aet. Severian. IG XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6569 = IGR. I 402.

Procurator ad Ripas Tiberis.

ἐπίτροπος Καίσαρος πρὸς ὄχθαις Τιβέρεως (II). Tit. Lycaonius aet. Claudii CIG. 3991 = IGR. III 263.

Procurator Bibliothecarum.

[ἐπ]ίτροπος βιβλιοθηκῶ[ν Ῥωμαϊκῶν τε καὶ Ἑλ]ληνικῶν (II). Tit. Syriacus aet. Hadriani BCH. III 259.

ἐπὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ βιβλιοθηκῶν Ῥωμαϊκῶν τε καὶ Ἑλληνικῶν (II). Tit. Urbanus aet. Hadriani IG. XIV 1085 = CIG. 5900 = IGR. I 136.

Curator Musei Alexandrini.

ἐπιστάτης τοῦ Μουσείου (II). Tit. Urbanus supra citatus IG. XIV 1085 = CIG. 5900 = IGR. I 136.

Procurator Sexagenarius Alimentorum.

σεξαγηναρίας τρο[φῶν .... ἐπιτροπεύσας?] (III, II). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1480 = IGR. I 227.

Procurator Annonae.

ἐπίτροπος τῆς εὐθηνίας (II). CGL. III 298, 2; 517, 29.

Procurator Augusti.

ἐπίτροπος Σεβαστοῦ (II). Tit. Halicarnassensis saec. II Arch.-Epigr. Mitt. XIX 127 = Cagnat 1897, 77. Tit. Phrygius aet. incert. BCH. XVII 282 n. 83. Tit. Epiroticus aet. incert. Le Bas II 1076 = CIG. 1813b add. II p. 983. Tit. Caricus aet. incert. CIG. 2782 et alii.

ἐπίτροπος τοῦ Σεβαστοῦ (II). Tit. Lycius a. 80 CIG. 4300w add. III p. 1134 = Le Bas III 1292 = IGR. III 690. Epist. Avidii Quieti Procos. Asiae ca. a. 126 CIG. 3835 et add. III p. 1064 = Le Bas III 860—863 = CIL. III 355 a. b. c. d. Tit. Phrygius aet. incert. CIG. 3969. Tit. Chius aet. incert. CIG. 2218 et alii.

ἐπίτροπος Καίσαρος (II). Tit. Argolicus aet. Traiani IG. IV 795 = CIG. 1186. Tit. Delius aet. incert. BCH. III 160. Tit. Gallicus Narbonensis IG. XIV 2427 = CIG. 6777 = CIL. XII 174 = IGR. I 8.

ἐπίτροπος τοῦ Καίσαρος (II). Strab. III 167. Ioseph. AI. XVII 252.

ὁ Καίσαρος ἐπίτροπος (II). Ioseph. AI. XVI 26; XVII 221.

ἐπίτροπος αὐτοκράτορος (II). Tit. Olympius aet. incert. Insch. Olymp. 357.

ἐπίτροπος τῶν θειοτάτων αὐτοκρατόρων (II). Tit. Phrygius aet. Severian. (?) BCH. XVII 283 n. 85.

ἐπίτροπος τοῦ κυρίου (II). Edictum Ti. Iulii Alexandri a. 68 CIG. 4957, 22 (Procuratorem Usiacum significat, ita Wilcken Herm. XX 467).

Procurator (Provinciae).

ἐπίτροπος (II). Tit. Bithynicus a. 58 CIG. 3743 = CIL. III

[redacted]

346 — IGR. III 15. Tit. Syriacus saec. I exeuntis CIG. 4536f add. III 1178. Tit. Corinthius aet. Hadriani IG. IV 1600. Epist. Hadriani ad Hadrianopolitanos Cariae a. 127 BCH. XI 109 = Ditt.[2] 387. Epist. Antonini ad Ephesios a. 140—144 IBM. 489 = Ditt.[2] 404. Tit. Phrygius aet. M. Aurelii et Veri CIG. 3888. Epist. Scaptoparenorum Thraciae ad Gordianum a. 238—244 Ath. Mitt. XVI 287 = Ditt.[2] 418 et multi alii. In papyris: BGU. 106 vs. (a. 199). 156 (a. 201). 362 xvi (a. 215). 926 (a. 188) et in aliis. Ioseph. AI. XV 406; XVIII 170; XIX 292 et al. Plut. Galb. 4. 19. Cass. Dio LII 33; LIII 13. 15 et al. Herodian. IV 6, 4; VII 4, 3 et 6; 7, 3. CGL. II 312, 28; III 35, 56; 112, 14; 140, 38 et al.

ὁ ἐπιτροπεύων (II). Ioseph. AI. XV 360; XX 97 et al. Cass. Dio LII 29; LXII 2 et al.

ἐπιτροπεύσας (II). Tit. Veliternus aet. Severian. IG. XIV 911 — CIG. 6627 — CIL. X 6569 = IGR. I 402. Tit. Neapolitanus aet. incert. IG. XIV 716 — CIG. 5790 — IGR. I 430. Ioseph. AI. XX 107. Cass. Dio LVII 23.

διοικητής (I). Strab. XVII 840.

Perfectissimus Procurator.

ὁ διασημότατος ἐπίτροπος (II). Papyrus ex Fayûm saec. III BGU. 620.

Egregius Procurator.

ὁ κράτιστος ἐπίτροπος (II). Tit. Thracius aet. incert. Rev. Arch. XXXVI 308. Tit. Lycaonius aet. incert. BCH. XXIII 418 — IGR. III 264. Papyrus ex Fayûm a. 201 BGU. 156.

ὁ κράτιστος ἐπίτροπος τοῦ Σεβαστοῦ (τῶν Σεββ.) (II). Tituli Ancyrani saec. II/III CIG. 4037. 4038 — IGR. III 168. 170. Tit. Spartanus saec. II/III CIG. 1328. Tituli Phrygii aet. incert. Le Bas III 1095 = CIG. 3970; Le Bas III 1677; CIG. 3939. Tit. Ephesius aet. incert. CIG. 2981 et alii.

ὁ κράτιστος ἐπίτροπος τοῦ κυρίου Καίσαρος (II). Papyrus a. 144 BGU. 891.

Vir Egregius.

ὁ κράτιστος (II). Tituli Athenienses saec. III exeuntis IG. III 714. 717. Tit. Megaricus aet. incert. IG. IV 92 — CIG. 1078. Tit. Lycius aet. incert. Le Bas III 1258 — CIG. 4273 — IGR. III 619. Tit. Bithynicus aet. incert. Le Bas III 1179 = Ath. Mitt. XII 179 a. 9 — IGR. III 58. Tit. Fidenas aet. incert. IG. XIV 1346 — IGR. I 371 et alii. In papyris: P. Oxy. 78 (saec. III) et fortasse 237 vii. viii (a. 186) ad Praefectum Aegypti pertinens. CGL. III 298, 9.

Femina Egregia.

ἡ κρατίστη (II). Tit. Fidenas supra cit. IG. XIV 1346 — IGR. I 371. Tit. Erythraeus saec. III ut videtur BCH. IV 153.

Ex Procuratore.

ἀπὸ ἐπιτροπῶν (II). Tit. Bithynicus aet. incert. Le Bas III 1179.
ἀπὸ ἐπιτρόπων (II). Tit. Pamphylius aet. incert. Le Bas III 1385 — CIG. 4346 et add. III p. 1163.

Subprocurator Provinciae.
ἀντεπίτροπος ἐπαρχείας κ. τ. λ. (II). Tituli Ephesii a. 113/4 CIL. III 14195, 4. 5. 6. 9.

Procuratio.
ἐπιτροπή (II). Tit. Ephesius a. 120 IBM. 481 1. Ioseph. Al. XX 99. 257; BI. II 223. 271. Cass. Dio LXXVIII 30. CGL. III 277, 1.
ἐπιτροπεία (II). Cass. Dio LX 17; LXVI 2. 14; LXXII 12 et al.
ἐπιτρόπευσις (II). Cass. Dio LXXVIII 14.

Procuratio Idiu Logu.
ἡ τοῦ ἰδίου λόγου ἐπιτροπή (I, II). Papyrus ex Fayûm a. 159/60 BGU. 16.
ἡ τοῦ ἰδίου λόγου καὶ ἀρχιερ[έως] ἐπιτροπή (I, II). Papyrus Rainer 247 (a. 231), Hartel, Griech. Pap. Erzh. Rainer, p. 70 (cf. P. Meyer, Beitr. z. alt. Gesch., Festschr. f. O. Hirschfeld, p. 162 et Wilcken Herm. XXIII 600).

Procuratio Ducenaria.
(στρατεία) δουκηναρία (II, III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1480 = IGR. I 227.

Procuratio Centenaria.
(στρατεία) κεντηναρία (II, III). Tit. Urbanus idem.

Promagister Portuum.
ἀρχώνης λιμένων ἐπαρχείας κ. τ. λ. (I). Tituli Ephesii a. 113/4 CIL. III 14195, 4. 5. 6. 9.

Promagister Quadragesimae Portuum.
ἀρχώνης μ' λιμένων (I). Tit. Halicarnassensis saec. II medii Arch.-Epigr. Mitt. XIV (1896) 127 = Cagnat 1897, 77.

Promagister Frumenti Muncipalis.
ἀρχώνης σίτου δήμου Ῥωμαίων (I). Tituli Ephesii supra citati CIL. III 14195, 4. 5. 6. 9.

Sevir Equitum.
[ἀρξ]ας ἱππέων (Suppl. Momms.) (II). Tit. Neapolitanus aet. incert. IG. XIV 751 = IGR. I 441.
οἱ ἀεὶ ἰλαρχοῦντες (I). Cass. Dio LV 10.

Advocatus Fisci.
συνήγορος τοῦ ἱερωτάτου ταμείου (I). Tit. Lydius saec. II/III Le Bas III 651 = Ath. Mitt. XXV 124.
βασιλικῷ συνδεδικηκώς (II). Cass. Dio LXXVIII 13.

Ab Advocato Fisci.
ἀπὸ συνηγοριῶν ταμείου (I). Tit. Atheniensis saec. III medii IG. III 712 a.

E Iudicibus Selectis.

τῶν ἐκλεκτῶν ἐν Ῥώμῃ δικαστῶν (I). Tit. Trallianus saec. II/III BCH. X 456 n. 8 = Ath. Mitt. XI 203.

ἐπίλεκτος κριτὴς ἐκ τῶν ἐν Ῥώμῃ δεκουριῶν (II, III). Tit. Pamphylius aet. incert. BCH. X 148.

Iudex ex quinque Decuriis.

δικαστὴς ἐν Ῥώμῃ (I). Tit. Bithynicus saec. II Ath. Mitt. XXIV 428 n. 24 = Cagnat 1900, 81 = IGR. III 63.

Publicanus.

δημοσιώνης (II). Epist. Varronis et Longini consulum ad Oropios et SC. de Oropiis a. 681/73 IG. VII 413 = Ditt.[2] 334. Diodor. XXXVI 3; XXXVII 5. CGL. II 164, 5; 269, 46.

τελώνης (I). Edictum Ti. Iulii Alexandri a. 68 CIG. 4957, 13. Tit. Palmyrenus saec. I (?) BCH. VI 439. Tit. Pergamenus aet. incert. Insch. Perg. 279. Ioseph. BI. II 287. Plut. Luc. 7. 20; Pomp. 25; Sert. 24. Appian. BC. V 130. Cass. Dio XXXIX 59; XLII 6; XLVIII 43. CGL. II 164, 5; 453, 11.

μισθώτης (I). Edictum Ti. Alexandri a. 68 CIG. 4957, 14. Tit. Montis Claudiani a. 118 CIG. 4713 f. Tit. insulae Elephantines a. 120 CIG. 4867. Tit. Copti Aegypti aet. incert. BCH. XX 170 (ita Jouguet BCH. XX 172).

φορολόγος (II). Strab. XVII 839.

δημόσιος (II). CGL. III 461, 41; 476, 19.

V.

Apparitores et Servi Publici.

Apparitor.

ὑπηρέτης (I). Dionys. IX 48; X 31—34. Plut. Cam. 42; Cor. 17; Paull. 32; Cat. Min. 34. 36 et al. Appian. BC. I 31; II 108. Cass. Dio XXIX 35; LX 12 et al.

Officialis.

ὀφφικιάλιος (III). In papyris: BGU. 21 (a. 340). 657 II (saec. II). 812 (saec. II/III). P. Oxy. 35 (a. 223). 87 (a. 342) et alii aetatis Byzantinae.

ὀφεκκανός (sic) (III). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2217 (ita Waddington ad loc.).

ταξιώτης (II). CGL. II 451, 34.

Scriba Librarius Quaestorius.

σκρείβας κναιστώριος λιβράριος (III). Tit. Lydius aet. Hadriani aut Antonini BCH. VII 275 n. 17.

σκρείβας λιβράριος κναιστώριος (III). Tit. Lydius aet. incert. Wood Inscr. from Site of Temple of Diana n. 14 = IBM. 540.

Scribae Quaestorii ab Aerario.

οἱ περὶ τὸ ταμιεῖον ὑπηρέται καὶ γραμματεῖς (I). Plut. Cat. Min. 16.

Lictor.

ῥαβδοῦχος (I). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1027 = IGR. I 104. Polyb. XXX 13. Dionys. III 30. 62; IV 5; V 9 et al. Diodor. XXXVI 2, 4; 7, 4. Plut. Rom. 26; Fab. 4. 9; Marc. 29 et al. Appian. BC. I 78; II 12; IV 45 et al. Cass. Dio XXXVI 50; XLII 27 et al. Herodian. VII 8, 5. Lyd. Mag. I 34; III 8. 16. CGL. II 123, 13; 427, 10; III 79, 17; 182, 52 et al.

ῥαβδοφόρος (I). Polyb. X 32, 2. Dionys. III 61. Plut. Luc. 36; Pomp. 22. 24. 31. Appian. BC. I 78; III 48; Mith. 20.

ῥαβδονόμος (I). Plut. Paull. 32.

λειτουργός (II). Plut. Rom. 26. CGL. 276, 19.

ὑπηρέτης (ὑπάτου aut δικτάτορος κ. τ. λ.) (I). Dionys. V 2. 8. 57; VI 34 et al. Plut. Publ. 6. 7; Fab. 24 et al. Cass. Dio XXXVIII 6; XLII 23.

φύλαξ τῆς ἀρχῆς τῶν ὑπάτων (II). Dionys. X 31.

λικτώρεις (III). Plut. Rom. 26; QR. 67.

λιτώρεις (III). ibidem.

Lictor cum Fascibus.

ῥαβδουχία (I). Plut. Fab. 4; Cic. 16; Ant. 17.

Lictor Proximus.

ἀρχιραβδοῦχος (I). CGL. II 246, 55.

Lictor Summus.

ἀρχιραβδοῦχος (I). CGL. II 123, 9; 192, 38; 246, 55.

Lictor Curiatus.

λείκτωρ κουρίατος (III). Tit. Ephesius bilinguis aet. Antonin. Herm. IV 215 = CIL. III 6078 = S. 12254 = IBM. 544. Tit. Ephesius aet. eiusdem IBM. 545.

Accensus.

ἀκκῆσσος (III). Tituli Lycii aet. Claudii Benndorf, Reisen im südwestl. Kleinasien I 63 n. 30; 64 n. 32 = IGR. III 578. 579.

Accensus Velatus.

ἄκκηνσος οὐήλατος (III). Tit. Ephesius bilinguis aet. Antonin. Herm. IV 215 = CIL. III 6078 = S. 12254 = IBM. 544. Tit. Ephesius aet. eiusdem IBM. 545.

Calatores.

περίπολοι (II). CGL. II 95, 42.

δοῦλοι δημόσιοι (II). CGL. ib. (perperam, Momms. StR. I 359 adn. 5).

ἐκβιβασταὶ ἱερέων (II). CGL. II 96, 3.

Viator Tribunicius.

οὐιάτωρ τριβουνίκιος (III). Tit. Ephesius bilinguis aet. Antonin. Herm. IV 215 = CIL. III 6078 = S. 12254 = IBM. 544. Tit. Ephesius aet. eiusdem IBM. 545.

Nomenclator.

νομενκλάτωρ (III). Tit. Ephesius aet. incert. CIL. III 6080 = IBM. 665.

[redacted]

Praeco.

κῆρυξ (I sive II). Polyb III 22, 8. Dionys. IX 63; XI 4 et al. Ioseph. BI. III 92. Plut. Rom. 25; Cor. 25; Brut. 27 et al. Appian. BC. I 25; II 3 et al. Herodian. III 8, 10; VIII 6, 8.

Geruli.

γέρουλοι (*δεκουρία γερούλων*) (III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1082 = CIL. VI 2179 A. = IGR. I 143.

Tabellarius.

γραμματοφόρος (II). Polyb. XXII 26; XXIX 10. Ioseph. BI. II 203. Cass. Dio LXIII 11.

γραμματηφόρος (II). Plut. Pomp. 41; Galb. 8; Oth. 3. Cass. Dio LXXVIII 4.

Pullarius.

ὀρνιθοσκόπος (I). Dionys. II 6.

ὁ τὰς ὄρνιθας αἷς διαμαντεύονται κομίζων (II). Plut. Ti. Gracch. 17.

Interpres Procuratorum.

ἑρμηνεὺς ἐπιτρόπων (II). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2143.

Adiutor Procuratoris.

βοηθὸς ἐπιτρόπου (II). Tit. Lydius aet. incert. CIL. III 14192, 15.

βοηθὸς ἐπιτρόπων (II). Tit. Lydius aet. incert. CIG. 3436.

Vigesimae Libertatis Vilicus.

εἰκοστῆς ἐλευθερίας οἰκονόμος (II). Tit. Atheniensis aet. incert. IG. III 1446 = CIG. 963.

Vicesimarius.

εἰκοστώνης — ὁ τὰς εἰκοστὰς ἀπαιτῶν (II). CGL. II 285, 45.

Quadrigesimae Portoriorum Asiae Vilicus.

κοιν(οῦ) τεσσερακοστῆς λιμεν(ικῶν) Ἀσίας οἰκον(όμος) (II). Tit. Milesius bilinguis aet. incert. CIL. III 447.

Censuales.

ἀρχειοφύλακες — κηνσουάλης (II). Lyd. Mag. II 30.

Scriba (Magistri Census).

ὑπογραφεύς — σκρίβα (II). Lyd. Mag. II 30.

Tabularius.

ταβουλάριος (III). Tit. Ancyranus aet. incert. CIG. 4037 = IGR. III 168. Papyrus Achmîm Paris. a. 197 Sitzb. Berl. Akad. 1887 p. 807 seqq. et Herm. XXIII 593. Papyri saec. III/IV P. Fay 104. P. Oxy. 123. CGL. II 451, 2.

ταβλάριος (III). Tit. Ephesius bilinguis aet. incert. CIL. III 6081 = IBM. 665.

λογογράφος (II). CGL. II 362, 12.

λογοποιός (II). CGL. II 362, 17.
γραμματοφύλαξ (II). CGL. II 265, 1.

Adiutor Tabulariorum.
βοηθ(ὸς) ταβλαρίων (II, III). Tit. Ephesius bilinguis aet. Severian. CIL. III 6574 = Suppl. 7126.

cf. **Architabularius** (Aegypti).
ἀρχιταβλάριος (II, III). Tit. Syriacus aet. M. Aurelii Bull. Soc. Nat. des Antiq. de France 1901, 228 = Cagnat 1902, 50.

A Commentariis (Legati Provinciae).
ἀ κομενταρήσιος (III). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2225.

Commentariensis.
κομενταρήνσιος (III). Tit. Isauricus aet. incert. IGR. III 275
κομμενταρίσιος (*ὁ ἐπὶ τῶν ὑπομνηματογράφων πραττομένων*) (III). Lyd. Mag. III 4. 8. 9. 16. 17 et al.
ὑπομνηματογράφος (II). Lyd. Mag. III 8.

Servi Publici.
οἰκέται δημόσιοι (II). Plut. Galb. 8. cf. Lyd. infra citat.
παῖδες ἐκ τοῦ δημοσίου ὠνητοί (II). Dionys. I 40.
οἱ καλούμενοι βέρνακλοι (III). Suid. s. v. Februarius.
βέρνακλος — *ὁ δημόσιος οἰκέτης* (III, II). Lyd. Mens. IV 30.

VI.

Res Militaris.

Legio.
λεγιών (saepe *λεγεών*) (III). In titulis passim, e. g.: Tit. Nubiae a. 33 CIG. 5101. Tit. Cous aet. Neronis Inscr. Cos 94 = Ditt.[2] 369. Tit. Olympius ca. a. 100 Insch. Olymp. 437. Tit. Megaricus a. 140 IG. VII 89. Titulus Ancyranus saec. II medii CIG. 4029 = IGR. I 172. Tit. Argolicus aet. M. Aurelii IG. IV 588 = CIG. 1133. Tit. Veliternus aet. Severian. IG. XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6569 = IGR. I 402. In papyris: BGU. 802 xII, xIV (a. 42). 272 (a. 138). 265 (a. 148). 240 (a. 168). 156 (a. 201). P. Oxy. 43 R. v. (a. 295) et al. Diodor. XXVI 5. Plut. Rom. 13. 20; Oth. 12. Cass. Dio LXXI 9. Lyd. Mag. I 16. 36. 46; III 3. 34.
στρατόπεδον (II). Polyb. I 16, 2 et 4. 17, 2 et pass. VI 19, 7 et al. Dionys. XX 2. Cass. Dio XXXVIII 8. 41. 43; XL 18 et al. Herodian. II 8, 10; III 10, 1; IV 7, 7 et al.
στρατόπεδον πεζικόν (II). Polyb. I 26, 5; 39, 14 et al.
πολιτικὸν στρατόπεδον (II). Cass. Dio XXXVIII 37; XL 64; XLVI 46 et al.
τάγμα (II). Dionys. IX 5. 9 seqq.; X 36; XI 23 et al. Strab. III 166. 167; XVII 797. 807 et al. Ioseph. AI. XIV 48. 79. 123; XV 72 et al. Plut. Fab. 10; Marc. 25; Galb. 6 et al. Appian. Gall. 1, 4. Lyd. Mag. III 3. CGL. II 122, 5; 451, 6; III 28, 1; 409, 67.
ἑξακισχιλίων ἀνδρῶν τάγμα (II). CGL. II 301, 39.
τάγμα ὁπλιτῶν (II). Ioseph. AI. XVIII 120. Plut. Paull. 18; Crass. 20.

πεζικὸν τάγμα (II). Lyd. Mag. I 9.
τάγμα στρατιᾶς (II). Strab. V 223.
στρατιωτικὸν τάγμα (II). Dionys. VI 42.
τάγμα τῶν στρατιωτῶν (II). Plut. Pomp. 52. Cass. Dio LXXI 9.
τέλος (II). Appian. BC. I 79. 80. 90. 100 et al.
τέλος ὁπλιτικόν (II). Ioseph. AI. XIV 472. Appian. BC. III 84.
τέλος ὁπλιτῶν (II). Appian. BC. III 79; IV 2. 74 et al.
τέλος πεζῶν (II). Ioseph. BI. I 346. Appian. BC. II 49. 54. 96. 110; III 88 et al.
τέλος στρατιᾶς (II). Appian. BC. I 90.
τέλος στρατιωτῶν (II). Appian. BC. I 57. 58. 92; II 29 et al.
στρατοῦ τέλος (II). Appian. BC. I 41; II 13. 44; III 6 et al.
θέμα (II). CGL. III 352, 61; 395, 48.
λογάς (II). Lyd. Mag. I 16.
παράταξις (II). CGL. II 122, 5.
παράταξις ἐν πολέμῳ (II). CGL. II 396, 34.
πολιτικὸν στράτευμα (II). Cass. Dio LII 22.
τάξις (I?). CGL. III 352, 61.
τάξις στρατιωτική (I?). CGL. II 451, 35.
τεῖχος (II). Cass. Dio LV 24; LXXIX 7.
φάλαγξ (I). Herodian. IV 9, 4; 15, 1 et 4; VII 8, 11; VIII 2, 2; 4, 6. Lyd. Mag. II 6. CGL. II 122, 5; 469, 48; III 208, 8; 299, 2.
ἡ τῶν ὁπλιτῶν φάλαγξ (I). Herodian. VIII 1. 2.

Ala Sociorum.

κέρας (II). Polyb. VI 26, 5.

Cohors.

σπεῖρα (I). Tit. Nubiae a. 26 CIG. 5104. Tit. Syriacus saec. I exeuntis CIG. 4536f add. III p. 1178. Tituli Ephesii a. 113/4 CIL. III 14195, 4. 5. 6. 9. Tit. Lydius aet. Hadriani aut Antonini BCH. VII 275 n. 17. Tituli Bosporani saec. II/III Inscr. Pont. II 290. 293. Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497. Tit. Massiliensis aet. incert. IG. XIV 2433 = CIG. 6771 et multi alii. In papyris: BGU. 73, 136 (a. 135). 113 (a. 143). 265 (a. 148). 142 (a. 159). 241 (a. 177) et al. Wilcken Ostraka 905 (a. 158). 937 (a. 174). 943 (a. 178). 1453 (a. 179) et al. Dionys. VIII 86; IX 63. 71; X 43 et al. Strab. XVII 797. Ioseph. AI. XIV 410. 448; XVII 215 et al. Plut. Sull. 17. 19 et pass.; Luc. 11. 17; Galb. 20 et al. Appian. BC. I 41. 48. 82. 87 et al. Lyd. Mag. I 46. CGL. II 435, 33; III 208, 11; 299, 18; 353, 22 et al.

χώρτη (III). Tit. Brundisinus ca. a. 178 IG. XIV 680 = CIG. 5783c = IGR. I 465. Tit. Phrygius CIG. 3902c. Tituli Nubiae CIG. 5052. 5053. 5054. Tit. Aegyptius CIG. 4717d, 9 add. III p. 1193. Tit. Pamphylius IGR. III 259. Tit. Asiaticus Cagnat 1901, 32. Hi omnes aetatis incertae. In papyris: P. Lond. 178 (a. 145). BGU. 423 vs. (saec. II). Papyrus Cattaoui III (a. 115) Archiv f. Pap. Forsch. III 59. Wilcken Ostraka 1014 (saec. II/III). 1476 (saec. II).

κοόρτη (III). Tit. Massiliensis saec. III IG. XIV 2433 = CIG 6771 = IGR. I 10.
κοόρτις (III). Polyb. XI 23, 1.
σημαία (I). Polyb. VI 30 (cohors sociorum).
ἄθροισμα (II). CGL. II 102, 5.
εἴλη (sic) (I). CGL. II 285, 52 (coors).

λόχος (I). Ioseph. BI. VII 5. 225. Cass. Dio LVII 19.
πολυπληθία (II). CGL. II 412, 55.
τάγμα (II). Ioseph. AI. XX 122; BI. IV 645.
τάξις (I?). Appian. BC. V 30. 56; Illyr. 13. 25 et al. CGL. II 103, 5.
τάξις στρατιωτική (I?). CGL. II 435, 5; 451, 35.
τέλος. Plut. Ant. 56.
τέλος πεζῶν. Plut. Ant. 18.

Cohors Milliaria.

σπεῖρα μιλιαρία (I, III). Tit. Clazomenius aet. incert. CIG. 3132.

σπεῖρα χιλίανδρος (I, II). Tit. Bithynicus fortasse saec. II BCH. XXV 84 n. 215.

χώρτ(η) μιλι(αρία) (III). Tit. Syriacus aet. incert. BCH. XXI 45 n. 22.

Cohors Praetoria (Ducis exercitus aet. lib. rei publicae).

στρατηγὶς σπεῖρα (I). Plut. Ant. 39. 53. Appian. BC. II 107; III 45; IV 115 et al.

στρατηγὶς τάξις (I?). Appian. BC. III 66. 67; IV 7; V 3. 59.
ἡ στρατηγίς (I). Appian. BC. III 67. 69. 70; V 24.
ἴλη (φίλων) (I). Appian. Hisp. 84 (cf. Fest. p. 223).

Cohors Praetoria (in urbe, aet. imperatoria).

σπεῖρα πραιτωρία (I, III). Tit. Epiroticus aet. incert. Le Bas II 1076 = CIG. 1813 b add. II p. 983.

[σ]π[εῖ]ρ[α] πραιτωρ[ιανῶ]ν (I, III). Tit. Pamphylius a. 391 CIG. 4350.

χῶρς πρ(αιτωρία) (III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1661 = CIG. 6416 = IGR. I 266.

χῶρς τοῦ πραιτ(ωρίου) (III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 981 = IGR. I 58.

κώρτη πραιτωρίου (III). Tit. Thracius aet. incert. CIL. III 7414.
πραιτωριανὸν τάγμα (III, II). Lyd. Mag. II 6.

Cohors Vigilum.

χώ[ρ]τη βι[γ]λῶν (III). Tit. Urbanus aet. incert. CIL. VI 3008 = IGR. I 142.

Cohors Equestris.

σπεῖρα ἱππική (I). Tit. Aegyptius a. 118 CIG. 4713 f. Tit. Bithynicus fortasse aet. Traiani (cf. Plin. ad Traian. 106. 107) IGR. III 2 = Cagnat 1901, 68. In papyris: BGU. 26 = 447 (a. 175). CPR. 18.

σπεῖρα ἐκουέστρης (I, III). Tit. Laconicus aet. incert. Le Bas II 268.

Manipulus.

σπεῖρα (I). Polyb. II 33; VI 24; XV 9 et al. Fortasse Plut. Paull. 17. 20.

σημαία (I). Polyb. VI 24, 5 et 8; 29, 4 et 9 et al.
τάγμα (II). Polyb. IV 24, 5 et 7; 29, 2 et al.
λόχος (I). Appian. Pun. 41. 98; Syr. 18.

μανικλὸς οἱονεὶ σημειοφόρος (III, II). Lyd. Mag. I 9.
κελταστής (I). CGL. II 400, 56.

Centuria.

κεντυρία sive *κεντουρία* (III). Tit. Nubiae a. 84 ut videtur CIG. 5046. Tituli Aegyptii aet. incert. CIG. 4716 d, 39. 44. 47 add. III pp. 1196. 1197. 1199. Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 1883. Tit. Urbanus aet. incert. CIL. VI 3008 = IGR. I 142. Tit. Thracius aet. incert. CIL. III 7414. In papyris: P. Lond. 142 (a. 95). BGU. 455 (saec. I). 423 (saec. II). 832 (a. 113).

ἑκατονταρχία (II?). In papyris: BGU. 156 (a. 201). 240 (a. 168). 462 (aet. Antonini). 729 (a. 144). 741 (a. 143/4). 888 (a. 160). Dionys. IX 10. Ioseph. BI. III 117; VI 131. Cass. Dio XLVIII 42; LXXVIII 5. 6.

ἑκατόνκιδος (II). CGL. III 199. 59; 261, 6.
ἑκατοντάς (II). Lyd. Mag. I 9.

λόχος (I). Dionys. IV 17; V 75; VIII 86—88 et al. Plut. Luc. 27; Brut. 39 (ut videtur).

$\overset{\chi}{\rho}$ In papyris: BGU. 241 (a. 177). 344 (saec. II/III). 600 (saec. II/III). Wilcken Ostraka 1129 (a. 207). 1130 (a. 211). 1141 (saec. III). 1265 (a. 187). 1487 (aet. incert.).

$\overset{\rho}{\mathrm{X}}$ Tit. Aegyptius aet. Commodi Archiv f. Pap. Forsch. II 447 n. 76. Papyrus ex Fayûm a. 211 Grenfell New Class. Frag. 62 = P. Lond. 705.

Centuria Praetoria.

κεντουρία πρετωριανός (III). .Tit. Thracius aet. incert. CIL. III 7414.

Ala.

ἄλη sive *ἄλα* (III). Tit. Lycaonius aet. Claudii aut Neronis CIG. 3991 = IGR. III 263. Tit. Bithynicus IGR. III 57. Tit. Paphlagonius CIG. 4152. Tit. Aegyptius CIL. III 6026. Tit. Samius Ath. Mitt. IX 202. Hi omnes aetatis incertae. In papyris: BGU. 4. 623 (saec. II/III). Grenfell New Class. Frag. 51 (a. 143). Lyd. Mag. I 46.

ἴλη sive *εἴλη* (I). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497. Tituli Pamphylii CIG. 4340 b. 4342 b add. III pp. 1157. 1160. Tit. Palmyrenus CIG. 4488. Tit. Syriacus Le Bas III 2121. Tit. Galaticus IGR. III 272. Hi omnes aetatis incertae, et alii. In papyris: BGU. 69 (a. 120). 113 (a. 143). 26 = 447 (a. 175). 614 (a. 217). P. Amh. 107. 108 (a. 185/6) et al. Wilcken Ostraka 906 (a. 158). 961 (a. 188). 1012. 1013 (saec. II). 1464 (a. 192). Ioseph. AI. XVII 286; XIX 365; XX 98 et al. Appian. BC. III 9. 45; IV 115; V 138 et al. Cass. Dio LXVIII 32. Herodian. VIII 1. 3. Lyd. Mag. I 46. CGL. II 14, 18; 285, 52.

ἱππαρχία (I). Strab. XVII 797.
ἱππικὴ παράταξις (II). CGL. II 14, 18 et 21.
στρατιωτικὴ (*ἱερωτικὴ* codd.) *παράταξις* (II). CGL. II 68, 10.
ἱππικὴ τάξις (II). CGL. II 332, 53.
ἱππικὰ κέρατα (*καὶ ἱππικαὶ* codd., corr. Vulc.) (II). CGL. II 68, 10.

Turma.

τύρμη sive *τούρμη* (III). Tituli Nubiae aet. incert. CIG. 5047. 5053. 5054. In papyris: BGU. 69 (a. 120). 142 (a. 159). 614 (a. 217). Grenfell New. Class. Frag. 51 (a. 143). Wilcken Ostr. 1140. 1144 (saec. III). Lyd. Mag. I 46.

ἴλη (I). Polyb. VI 25, 1 et 2; 35, 8. 9. 11; 37, 5 et al. Et fortasse Dionys. VI 12; VIII 65; XI 33; XX 3. Plut. Marc. 6; Mar. 37; Crass. 23; Pomp. 7; Caes. 45. CGL. III 28, 2; 208, 9 (*εἴλη*).

οὐλαμός (I). Polyb. VI 28, 3; 29, 2 et 3; 30, 5 et al. Plut. Pomp. 71.

φυλή (I). Dionys. VI 13 (ita Hirschfeld VG. 243 adn. 1).
λόχος (I). CGL. II 203, 26; 521, 2.
λόχος ἡ παράταξις (I). CGL. II 362, 60.
ἱππικὴ τάξις (II). CGL. II 332, 53; 521, 2.

Vexillatio.

οὐηξιλλατίων (III). Tit. Palmyrenus a. 242/3 Le Bas III 2598 = CIG. 4483. In papyris: BGU. 316 (a. 359). 600 (saec. II/III).

οὐιξιλλατίων (III). Tit. Syriacus a. 350 Le Bas III 2037. Tit. Aegyptius aet. incert. Cagnat 1894, 163. Papyres de Genève 79 (saec. IV).

βηξιλλατίων (III). Lyd. Mag. I 46. CGL. II 257, 13.

βιξιλατίων (III). Tit. Lycius a. 253 BCH. X 227.

Vexillum Veteranorum?

σπεῖρα ἀννώνης ἀφειμένων (I, III). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497.

Numerus.

ἀριθμός (II). Edictum Anastasii Imperatoris Le Bas III 1906 a = CIG. 5187. Titulus nunc Parisinus a. 518 CIG. 9449. Papyrus BGU. 836 (aet. Iustiniani).

νούμερος (III). Tit. Bithynicus aet. incert. IGR. III 2. Tit. Syriacus aet. incert. Prentice Publ. Am. Arch. Exp. n. 141 fortasse etiam papyrus supr. citat. BGU. III 836.

Imperium Militare.

αὐτοκράτωρ ἀρχή (I). Cass. Dio fr. 57, 81 (ed. Boissevain I p. 277).

ἐξουσία (I). Polyb. VI 12, 5; 15, 2. Dionys. VI 91.

ἡ τοῦ πολεμεῖν ἐξουσία (II, I). Dionys. X 44.
ἡ ἐν τοῖς ὑπαίθροις ἐξουσία (II, I). Polyb. III 106, 2; VI 14, 2.
δυναστεία (II). Appian. BC. II 36.

ἡγεμονία (I). Dionys. IX 43; XVII/XVIII 4. Appian. BC. V 11. 76.

αὐτοτελὴς ἡγεμονία (II). Cass. Dio XLIII 44.
στρατηγία (I). Appian. Hisp. 80. 83; Mith. 94. Cass. Dio XLIX 21.

Imperium Infinitum.

μοναρχία καὶ δύναμις ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους ἀνυπεύθυνος (II). Plut. Pomp. 25.

Dux cum Imperio.

αὐτοκράτωρ στρατηγός (I). Plut. Pomp. 67. Cass. Dio LI 24.
στρατηγὸς· αὐτοκράτωρ (I). Plut. Pomp. 61. Appian. BC. III 25. Cass. Dio XL 18; XLIII 30.
αὐτοκράτωρ ἐντελής (I). Appian. Mith. 94.
στρατηγὸς ὕπατος τοῦ πολέμου (I). Plut. Flam. 15.
ὕπατος στρατηγός (I). Plut. Mar. 7.

Dux cum Imperio Infinito.

στρατηγὸς. αὐτοκράτωρ (I). Appian. Mith. 94. Cass. Dio XXXVI 21.

Imperator (ita acclamatus).

αὐτοκράτωρ (I). SC. de Tabenis ca. a. 669/85 BCH. XIII 503. SC. de Stratonicensibus a. 673/81 BCH. IX 437. Tit. Oropius ca. a. 679/75 IG. VII 244. Tit. Delius a. 687/67 BCH. VIII 148 = Ditt.[2] 336. Tit. Atheniensis a. 700/54 IG. III 566. Tit. Cyzicensis a. 708/46 CIG. 3668 = Ditt.[2] 348. Tit. Atheniensis a. 727/27 IG. III 572 (sed perperam dicitur, Momms. StR. I 125 adn. 5) et alii. Dedicatio Pompeii Hierosolymis ap. Diodor. XL 4. Edicta et Epistulae Caesaris Dictatoris, Dolabellae, Antonii ap. Ioseph. AI. XIV 190. 199. 202. 211. 225. 306. 314. 319. Dionys. IX 3; X 37. Diodor. XL 2. Ioseph. AI. XIV 165. 186. 265. Plut. Sull. 35; Luc. 21; Crass. 6 et al. Appian. I 97 (epigramma); II 44. 62. 81. 85. 93 et al. Cass. Dio XXXVII 40; XLI 52 et al.
ἱμπεράτωρ (III). Tit. Rhodius a. 672/82 IG. XII 448 = Ditt.[2] 332. Tit. Messenius a. 673/81 Le Bas II 318a. Diodor. XXXVI 14.
βασιλεύς (II). Diodor. XXXVI 14.
ἡγεμών (II). Appian. BC. I 97 (titulus statuae); V 55.

Praefectus Exercitus (cf. Momms. ad CIL. III 6809).

ἔπαρχος τοῦ Ἰουδαΐ[κοῦ στρατοῦ] (III). Tit. Syriacus aet. Vespasiani CIG. 4536 f add. III p. 1178 [*ἔθνους*] Franz, corr. Mommsen Herm. XIX 644 seq.
ὁ πάντων τῶν στρατευμάτων ἐπάρχων (II). Ioseph. BI. VI 237.
ὁ τῶν στρατευμάτων ἄρχων (II). Ioseph. BI. V 46.
στρατοπεδάρχης (II). Ioseph. BI. II 531 (ita Dessau Prosop. III 344, n. 299).
στρατιάρχης καὶ ἔπαρχος (II). Cass. Dio LXXVII 21.

Vice Praefecti Exercitus.

ἀντεπίτροπος ἐπάρχου κ. τ. λ. (II). Tit. Syriacus supra cit. CIG. 4536f.

Legatus Legionis.

ἡγεμὼν λεγιῶνος (II, III). Tit. Tegeaeus a. 116/7 BCH. III 272. Tituli Ancyrani aet. Antonini CIG 4022. 4023. 4033. 4034 = IGR. III 176. 177. 174. 175 et IGR. III 178. Tit. Veliternus aet. Severian. IG. XIV 911 = CIG. 6627 = CIL. X 6569 = IGR. I 402. Tit. Lycius aet. Traiani CIG. 4240 = IGR. III 558. Tit. Ancyranus aet. incert. CIG. 4011 = IGR. III 180.
ἡγεμὼν τάγματος (II). Ioseph. AI. II 510; III 289; V 510. Plut. Galb. 22.
πρεσβευτὴς λεγιῶνος (I, III). Tit. Lycius aet. Domitiani Korr.-Bl. d. Westd. Ztschr. XVI 1897, 60 = Cagnat 1897, 15 = IGR.

III 551. Tit. Ancyranus aet. Antonini CIG. 4029 = IGR. III 172. Tit. Lycius aet. eiusdem BCH. XIV 643 = Cagnat 1890, 112.

πρεσβευτὴς αὐτοκράτορος κ. τ. λ. ... λεγιῶνος (I, II). Tit. Lydius aet. Domitiani Le Bas III 627.

πρεσβευτὴς τοῦ τάγματος (I, II). Plut. Oth. 12.

ἔπαρχος τάγματος (II). Ioseph. BI. III 310.

προστάτης λεγιῶνος (II, III). Tit. Cretensis saec. II/III Mus. Ital. di Ant. Class. III 1890, 702 = Cagnat 1889, 185.

ἄρχων τάγματος (II). Plut. Cat. Min. 9; Galb. 10.

στρατοπέδου ἄρχων (II). Cass. Dio LXV 9.

ἄγων τάγμα (II). Ioseph. BI. VI 237.

στρατοπέδου Ῥωμαϊκοῦ ἐξηγούμενος (II). Cass. Dio LXVIII 12.

ὑποστρατηγῶν τείχους (I, II). Cass. Dio LXXIX 7.

ταξίαρχος (I). Appian. Samn. 4 (perperam, Momms. StR. II 701 adn. 2).

Praefectus Legionis.

ἔπαρχος λεγιῶνος (II, III). Tit. Aegyptius a. 8 CIG. 4922. Tit. Caricus a. 129 BCH. IX 341 n. 24. Tit. Aegyptius aet. incert. CIG. 4750 b. Tit. Mysius aet. Byzant. ut videtur BCH. IV 376 (*ἐξ ἐπάρχων λεγιῶνος*).

ἔπαρχος τοῦ [τάγματος] (II). Tit. Aegyptius aet. incert. CIG. 4693.

ἔπαρχος (II). Tit. Aegyptius a. 729/25 CIG. 4931/2 (ita Franz sec. Letronne).

στρατοπέδου ἄρχων (II). Cass. Dio LXXVIII 13 (cf. Vit. Carac. 6).

Praefectura Legionis.

προστασία τοῦ στρατοπέδου (II). Cass. Dio LXXIX 4.

Praepositus Legionis.

πραιπόσιτος λεγιῶνος (III). Papyri: P. Oxy. 43 R. v (a. 295). BGU. 21 III (a. 340).

Praefectus Castrorum.

στρατοπεδάρχης (II). Tituli Pontici bilingues aet. incert. CIL. III 6984 = 13648 et 14187[5]. Papyrus aetatis Antonin. P. Lond. 196. Ioseph. BI. VI 238 (ita Momms. ad CIL. III 6809). CGL. II 156, 20; III 182, 55; 276, 1.

στρατάρχης (II). Ioseph. BI. II 544 (ita de Rohden Prosop. III 96, n. 712).

ἔπαρχος παρεμβολῶν (II). CGL. III 298, 45; 517, 40.

Dilectator.

πεμφθεὶς ἐπὶ στρατολογίαν ἀπὸ Ῥωμ[αίων] (II). Tit. Chersonesitanus Thracius aet. incert. BCH. IV 507.

τεταγμένος ἐπὶ τῆς στρατολογίας (II). Decretum Deliorum ca. a. 705/49 ap. Ioseph. AI. XIV 251. Dionys. VIII 88.

στρατολογήσας (II). Tit. Lycius aet. Antonini BCH. XIV 643 = Cagnat 1890, 112.

Tribunus Militum (Legionis).

χιλίαρχος (I). Tit. Oasis Thebarum a. 49 CIG. 4956. Tit. Magnesius a. 50—54 Insch. Magn. 157 b. Tituli Ephesii a. 113/114 CIL. III 14195, 4. 5. 6. 9. Tit. Atheniensis aet. Antonini IG. III 626. Tit. Aegyptius a. 189 CIG. 4768. Tit. Lydius aet. Caracallae CIG.

3484 B. Tit. Antiochenus a. 265 Le Bas III 2713 et multi alii. Papyrus ex Fayûm a. 148 BGU. 265, fortasse etiam BGU. 847 (aet. incert.) (*χειρήαρχος*). Edicta Lentuli consulis ap. Ioseph. AI. XIV 229. 238. Polyb. I 23, 1; 49, 3; II 26, 3; 27, 4; VI 19, 1 et al. Dionys. VI 4; IX 10; XI 43. 44 et al. et passim apud Diodor., Ioseph., Plut., Appian., Cass. Dion., Herodian. CGL. II 201, 36; 269, 20; 477, 10; III 27, 41 et al.

χιλιάρχης (I). Epistulae Commodi et Legati Consularis ad Chersonesitanos a. 185/6 Inscr. Pont. IV 81. Tit. Bithynicus saec. II IGR. I 56. Ioseph. AI. XIX 91; BI. VI 238 (ita codd., *χιλίαρχος* Niese) Appian. BC. II 102; IV 100. 119. Herodian. VI 9, 6.

χιλιαρχῶν (I). Ioseph. AI. XIX 37. 122. Plut. Marc. 29; Cat. 12; Comp. Arist. et Cat. 2 et al. Appian. Hisp. 88; Pun. 98. 112. Cass. Dio LXXV 10. Herodian. II 12, 7; 13, 3; III 11, 4.

χιλιαρχήσας (I). Tituli Sicilienses saec. I a. Chr. n. IG. XIV 282 = CIG. 5501 = IGR. I 501; IG. XIV 355 = IGR. I 507. Tituli Coi aet. Claudii et Neronis BCH. V 178 = Inscr. Cos 345 = Ditt.[2] 368 et Inscr. Cos 94 = Ditt.[2] 369. Tit. insulae Calymni aet. eiusdem BCH. V 472 = Ditt.[2] 370. Tit. Magnesius saec. I/II ut videtur Insch. Magn. 188. Tit. Phrygius saec. II ut videtur CIG. 3953 l. Tit. Ancyranus aet. eiusdem IGR. III 194 = Ath. Mitt. XXI 468, n. 2. Cass. Dio LXXIII 8.

ταξίαρχος (I). Dionys. V 41; IX 9. 10. 13. Ioseph. BI. III 83. 87; V 121. Plut. Cam. 37; Pomp. 6. 78; Sull. 25. 28 et al. Appian. BC. III 5. 29 et seqq.; V 61. 87 et al.

ταξιάρχης (I). Plut. Pomp. 32. 58. 68; Ant. 64. Appian. BC. III 39; V 63; Gall. 1, 4.

τριβοῦνος—δήμαρχος (sic) (I). Lyd. Mag. I 46.

Tribunus Laticlavus.

χιλίαρχος πλατύσημος στρατιωτῶν (I, II). Tituli Lycii aet. Traiani CIG. 4238c et Denkschr. Wiener Akad. 1897 p. 39 = Cagnat 1899, 175.

χιλίαρχος πλατύσημος (I, II). Tit. Lycius aet. Antonini BCH. XIV 643 = Cagnat 1890, 112. Tituli Ancyrani aet. eiusdem CIG. 4022. 4023 = IGR. III 176. 177 et IGR. III 178. Tit. Spartanus aet. M. Aurelii CIG. 1327. Tit. Argolicus aet. eiusdem IG. IV 588 = CIG. 1133. Tit. Lycaonius aet. incert. CIG. 3990. Tit. Mysius aet. incert. Ath. Mitt. XIV 249 = Cagnat 1896, 28 et alii.

Tribunus Urbanicianus.

χιλίαρχος οὐρβανικιανός (I, II). Tit. Bithynicus aet. incert. CIG. 3711 = IGR. III 28.

Tribunatus Militum.

χιλιαρχία (I). Plut. Cat. 3; Caes. 5; Cat. Min. 8. Cass. Dio LIX 29. CGL. II 201, 38.

ἀρχὴ χιλιάρχων (I). CGL. II 514, 7.

Tribunicius.

ἀπὸ χιλιαρχίας (I). Tit. Ephesius aet. incert. IBM. 558.

κεχιλιαρχηκώς (I). Tit. Aegyptius a. 109 CIG. 4714. Papyrus a. 132/3 P. Oxy. 477.

χιλίαρχος (I). CGL. II 477, 10.

Tribunus Celerum.

ἡγεμὼν τῶν Κελερίων (II, III). Dionys. II 64.
ὁ τῶν Κελερίων ἄρχων (III, II). Dionys. IV 71.
τριβοῦνος τῶν ἱππέων (III, II). Lyd. Mag. I 37.

Tribunatus Celerum.

ἡ τῶν Κελερίων ἀρχή (III). Dionys. IV 75.

Praefectus Socium (aet. lib. rei publicae).

πραίφεκτος (III). Polyb. VI 26, 5; 34, 4; 37, 8 et al.
?*ἔπαρχος* (II). Polyb. XI 27, 2.

Tribunus Cohortis Auxiliariae.

χιλίαρχος σπείρας (I). Tit. Aegyptius a. 118 CIG. 4713 f. Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3479. Tit. Samius aet. incert. Ath. Mitt. IX 262 (*χειλί[αρχος σπείρης? . . .] Ἰταλικῆς*). Wilcken Ostr. 927 (a. 167).

χιλίαρχος κοόρτης (I, III). Tit. Massiliensis saec. III IG. XIV 2433 = CIG. 6771 = IGR. I 10.

χι[λίαρ]χος χώ[ρτης] (I, III). Tit. Phrygius aet. incert. CIG. 3902 c.

Tribunus Numeri.

τριβοῦνος νουμέρου (III). Tit. Syriacus aet. incert. Prentice Publ. Am. Arch. Exp. n. 141.

Praefectus Alae.

ἔπαρχος ἴλης (sive *εἴλης*) (II, I). Tit. Palmyrenus saec. II/III Le Bas III 2580 = CIG. 4488. Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497. Tit. Syriacus saec. III Le Bas III 2316. Tit. Lycius aet. incert. Denkschr. Wiener Akad. 1897 p. 44 n. 62 = Cagnat 1899, 177 = IGR. III 487. Tit. Pamphylius aet. incert. CIG. 4340 b add. III p. 1157. Tit. Thracius aet. incert. BCH. IV 507 et alii. Papyri: BGU. 807 et P. Amh. 107. 108 (a. 185). Etiam P. Lond. 245 et seqq. (omnes aet. Byzant.). Ioseph. BI. II 544. CGL. III 298, 44; 517, 39.

ἔπαρχος ἱππέων εἴλης (II, I). Titulus Pamphylius aet. incert. CIG. 4342 b add. III p. 1160 = Le Bas III 1373, melius BCH. X 159.

ἔπαρχος εἴλης ἱππέων (II, I). Tit. Lydius aet. incert. BCH. XIX 557, n. 3 = Cagnat 1896, 80.

ἔπαρχος ἄλης (II, III). Tit. Samius aet. incert. Ath. Mitt. IX 262.

ἔπαρχος ἱππέων ἄλης (II, III). Tit. Lycaonius aet. Claudii aut Neronis CIG. 3991 = IGR. III 263.

ἵππαρχος (I). Ioseph. BI. II 531.
ἱππάρχης (I). Ioseph. BI. II 291.

Praepositus Alae Singularium.

πραιπόσιτος εἴλης σινγλαρίων (III, I). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497.

Curator Alae.

ἐπιμελητὴς εἴλης (I). Tit. Phrygius aet. incert. Rev. des Etudes Anc. 1902, 275 = Cagnat 1902, 97.

Praefectus Equitum (cf. Momms. StR. II 177, adn. 5).

ἵππαρχος (I). Appian. Hisp. 47. 79; Mith. 79. 104; BC. V 121 (?).

ἱππάρχης (I). Appian. BC. II 102; III 98.

ἱππαρχῶν (I). Appian. BC. V 8.

ὁ τῶν ἱππέων ἄρχων (II). Plut. Pomp. 68; Ant. 3.

Praefectus Cohortis.

ἔπαρχος σπείρας (II, I). Tit. Syriacus saec. I exeuntis CIG. 4536 f. add. III p. 1178. Tit. Eleusinius saec. I (?) BCH. XIX 113 = Cagnat 1896, 5. Tituli Ephesii a. 113/4 CIL. III 14195, 4. 5. 6. 9. Tit. Aegyptius a. 124 CIG. 4724. Tit. Lydius aet. Hadriani aut Antonini BCH. VII 275, n. 17. Tit. Bithynicus saec. II IGR. III 56. Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3417 et alii. In papyris: BGU. 73. 136 (a. 135). 780 (ca. a. 155). CPR. 18. Ioseph. BI. III 122; V 48.

ἔπαρχος χώρτης (II, III). Tit. Pamphylius aet. incert. IGR. III 359 = Cagnat 1893, 54. Tit. Pisidicus aet. incert. IGR. III 396.

ἔπαρχος τῆς κοόρτης (-τις) (II, III). CGL. II 156, 23.

πραίφεκτος σπείρας (III, I). Tit. Massiliensis saec. III IG. XIV 2433 = CIG. 6771 = IGR. I 10.

[π]ρ(αίφεκτος) χώρ(της) (III). Tit. Brundisinus ca. a. 178 IG. XIV 680 = CIG. 5783c add. III p. 1254 = IGR. I 465.

προτεταγμένος τῆς κοόρτης (-τις) (II, III). CGL. II 156, 27.

Praepositus Cohortis.

πραιπόσιτος σπείρας (III, I). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497.

Praefectus Exploratorum.

πραίφεκτος ἐξπλωρ(ατόρων) (III). Tit. Massilensis saec. III IG. XIV 2433 = CIG. 6771 = IGR. I 10.

Praepositus Vexillationibus.

πραιπόσιτος βιξιλατιώνων (III). Tit. Lycius a. 253 BCH. X 227 = IGR. III 481.

ἡγησάμενος ταῖς οὐηξιλλατιῶσιν (II, III). Tit. Palmyrenus a. 242/3 Le Bas III 2598 = CIG. 4483.

Praepositus.

πραιπόσιτος (III). Tit. insulae Elephantines aet. Diocletiani CIG. 4892. Tit. Aegyptius Cagnat 1894, 163. Tit. Cappadocius CIL. III 14184[9]. Tituli Pisidici CIG. 4366i, 3 et 4, add. III p. 1165. Hi quattuor aetatis incertae. Papyri: P. Oxy. 43 R. II (a. 295). 60 (a. 323). BGU. 984 (saec. IV).

Praepositus Frumentariae.

πραιπόσιτος φρουμαρίᾳ (III). Papyrus a. 295 P. Oxy. 43 R. II.

Praepositus Castris.

πραιπόσιτος κάστροις (*κάστρων*) (III). P. Lond. 246. 234. 239 (omnes ca. a. 346).

Praefectus Fabrum.

ἔπαρχος τεχνιτῶν (II). Tit. Phocaicus ante aet. Hadriani BCH.

XVII 34 = Cagnat 1893, 99. Tituli Pamphylii BCH. X 148 et CIG. 4340 f et g add. III p. 1158. Tit. Lydius CIG. 3192. Tit. Phrygius Le Bas III 755 = CIG. 3858 e add. III p. 1092. Tit. Ciliciensis JHS. 1890, 245, n. 25 = Cagnat 1891, 27. Tit. Lycius IGR. III 670. Hi omnes aetatis incertae, et alii. Plut. Brut. 51. CGL. II 156, 25.

ὁ τεκτόνων ἔπαρχος (II). Plut. Cic. 32. 38.

ἔπαρχος τῶν ἀρχιτεκτόνων (II). Tit. Cous aet. Claudii aut Neronis BCH. V 473 = Inscr. Cos 345 = Ditt.[2] 368. Tit. Eleusinius saec. I BCH. XIX 113 = Cagnat 1896, 5.

ἔπαρχος χειροτέχνων (II). Papyrus a. 157 BGU. 301.

[ἔ]παρχος ἐν Ῥώμῃ (II). Tit. Milesius aet. incert. Rev. Phil. 1895, 131 = Cagnat 1895. 97 (cf. Delemarre, Rev. Phil. 1895, 134).

προτεταγμένος τῶν τεχνιτῶν (II). CGL. II 156, 29.

Praefectus Fabrum bis in Aerarium delatus a Coss.

ἔπαρχος δὶς εἰς τὸ αἰράριον φερόμενος ὑπὸ ὑπάτων (II, III). Tit. Ponticus a. 45 CIL. III 6983 = IGR. III 83.

A Militiis.

ἀπὸ στρατειῶν (II). Tit. Palmyrenus a. 266 CIG. 4499. Tit. Phrygius aet. incert. Ath. Mitt. XIX 307.

πράξας στρατείας τρεῖς (II). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1480 = IGR. I 227.

τὰς γ' στρατείας στρατευσάμενος (II). Tit. Melius aet. incert. IG. XII 3, 1119.

στρατευσάμενος (II). Tit. Neapolitanus aet. incert. IG. XIV 716 = CIG. 5790 = IGR. I 430.

ἀπὸ τριῶν χιλιαρχιῶν (I). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3484 A.

A Militiis Equestribus.

ἀπὸ στρατειῶν ἱππικῶν (II). Tit. Bithynicus aet. incert. Le Bas III 1179 = Ath. Mitt. XII 179 n. 9 = IGR. III 58.

Militia Quarta ab Impp. Honoratus.

τετιμημένος ὑπὸ τῶν θειοτάτων αὐτοκρατόρων τετάρτης στρατείας (II). Tit. Palmyrenus saec. III ut videtur CIG. 4488.

Petitor.

πετεῖτορ (III). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2078 = CIG. 4603.

Praefectus Praesidii.

φρούραρχος (I). Dionys. XX 4. Ioseph. AI. XV 408; XVIII 93. 94. 95. Appian. BC. II 54. 60; Hann. 32. 35; Samn. 9. Cass. Dio fr. 40, 11; LV 33.

φρουράρχης (I). Ioseph. AI. XV 408 (ita Codd., φρούραρχος Niese).

ἡγεμὼν τῆς φρουρᾶς (II). Dionys. XX 5. Appian. Hann. 33.

ὁ ἐπὶ τῆς φρουρᾶς τεταγμένος (II). Diodor. XXII 1, 3.

ἔπαρχος (II). Ioseph. BI. II 450. Plut. Flam. 1.

φύλαξ (II). Diodor. XXII 1, 2.

ὁ ἐπὶ τῆς πόλεως ἄρχων (II). Polyb. VIII 25 (27), 4.

ὁ ἐπὶ τῆς πόλεως τεταγμένος (II). Polyb. VIII 25 (27), 7.

Praefectus Praesidiorum et Montis Beronices.

ἔπαρχος ὄρους Βερενίκης (II). Tit. Copti Aegypti a. 90 BCH. XX 170 = Flinders Petrie Koptos p. 27 = Cagnat 1896, 130.

Princeps Peregrinorum.

πρόκριτος (τῶν γραμματοφόρων) (II). Cass. Dio LXXVIII 14 (πρόκοιτος codd., πρόκριτος coni. Hirschfeld VG. 194 adn. 2).

ὁ τῶν ἀγγελιαφόρων ἡγούμενος (II). Cass. Dio LXXVIII 15 (ita Momms. cf. Prosop. III 461 n. 555, *centurio frumentarius* Hirschfeld VG. 232).

πρίνκεψ — πρῶτος τῶν φρουμενταρίων (III). Lyd. Mag. II 10.

πρίνκεψ τοῦ μαγίστρου — πρῶτος τῶν φρουμενταρίων (III). Lyd. Mag. III 40.

στρατοπεδάρχης (II). Acta Apostolorum XXVIII 16 (ita Versio Latina, cf. Momms. Sitzb. Berl. Akad. 1895, 498 et seqq.)

Centurio.

ἑκατόνταρχος (II?). Tit. Ciliciensis fortasse a. 79—81 Le Bas III 1481. Tit. Syriacus aet. Antonini Le Bas III 2212. Tit. Pisidicus CIG. 4366 f = IGR. III 451. Tit. Bithynicus IGR. III 74. Tit. Ancyranus IGR. III 215. Tit. Syriacus Le Bas III 2714 = CIG. 4460. Hi quattuor aetatis incertae, et alii. In papyris: BGU. 21 III (a. 340). 283 (a. 160—170). 390 (saec. III ineuntis). Dubium est in P. Fay. 38. 132 et P. Amh. 78 utrum ἑκατόνταρχος an ἑκατοντάρχης legatur. Dionys. XI 42. Ioseph. AI. XIV 476; XVIII 203; BI. IV 636 (ita codd.). Plut. Luc. 35; Brut. 36. Appian. Mith. 89. Cass. Dio XLII 51; XLV 13. 35; XLVII 1 et al. Herodian. II 13, 1; V 4, 8; VII 1, 4. Lyd. Mag. I 9. 14. 16. CGL. II 99, 26; 288, 52; III 27, 42; 208, 13 et al.

στρατιωτῶν ἑκατόνταρχος (II?). Tit. Aegyptius aet. incert. CIG. 4716 d, 7 add. III p. 1193.

ἑκατόνταρχος λεγιωνάριος (II? III). Tit. Caricus aet. incert. CIG. 2803. Tit. Pisidicus aet. incert. IGR. III 301.

ἑκατοντάρχης (II?). Tit. Aegyptius a. 49 CIG. 4956. Tit. Syriacus saec. III ut videtur CIG. 4536 g add. III p. 1179. Tit. Isauricus aet. incert. IGR. III 280. In papyris: BGU. 436 (saec. II/III) = 36. P. Lond. 276 (a. 15). Dionys. II 13. 14. Ioseph. AI. XIV 69; XVIII 232; BI. I 149. Plut. Cam. 32; Galb. 36; Oth. 3. 13 et al. Cass. Dio LXII 23; LXVIII 12. Herodian. IV 13, 1; V 4, 7; VI 9, 6 et al. CGL. III 36, 47.

ἑκατονταρχῶν (II?). Cass. Dio LXIX 19.

κεντυρίων (III). Tit. Aegyptius aet. Tiberii CIG. 4963. Tit. Aegyptius a. 25 ut videtur CIG. 4931/2. Tit. Bosporanus saec. II/III Inscr. Pont. II 290. Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1833. In papyris: Letronne Rec. II pp. 125 (aet. Augusti) et 418 (a. 18). Polyb. VI 24, 5. Lyd. Mag. I 9 (κεντουρίων).

λοχαγός (I). Dionys. III 13; IV 17. 18; V 41; VI 6 et al. Plut. Cam. 37; Fab. 20; Pomp. 5. 6; Galb. 18; Oth. 13. Appian. BC. II 35. 47. 60. 82. 102 et al. Cass. Dio XXXVII 30.

ταξίαρχος (I). Polyb. III 84, 2; 92, 4; VI 24, 1 et al. CGL. III 276, 13.

ἡγεμὼν τῆς σπείρας (II, I). Dionys. X 36.
?ταγματάρχης (II). Dionys. XX 4.
ἑκάκτης (II). CGL. III 297, 57; 517, 25.

$\overset{\chi}{\rho}$. Tit. Syriacus aet. M. Aurelii et L. Veri Le Bas III 2525 = CIG. 4544 (= *Tribunus Militum*, Franz). Tit. Syriacus aet. M. Aurelii Le Bas III 2528. Tit. Palmyrenus a. 224/5 Le Bas III 2597. Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1071 = IGR. I 134. Tit. Aegyptius aet. incert. CIG. 4713 d (= *Tribunus Militum*, Franz) et alii. Papyri: BGU. 275 (a. 215). 322 (a. 216). 454. 515 (a. 193). 522 (saec. II) et alii. P. Oxy. 62 (saec. III).

$\overset{\rho}{\chi}$. Tituli Syriaci aet. incert. Le Bas III 2531 = CIG. 4543 et CIG. 5532 (= *Tribunus Militum*, Franz).

$\bar{\rho}$. Tituli Nubiae a. 84 CIG. 5042. 5043. 5044. 5045. 5052. Tit. Pisidicus aet. incert. CIG. 4367 k. Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2407. Tit. Cappadocius aet. incert. BCH. VII 133 = IGR. III 120 et alii. Papyrus a. 42 BGU. 802 xii. xiv.

⳨. Rescriptum Commodi ad Chersonesitanos a. 185/6 Inscr. Pont. IV 81.

χ. Tituli Syriaci aet. M. Aurelii et L. Veri Le Bas III 2071. 2530 = CIG. 4601. 4542 (= *Tribunus Militum*, Franz). Wilcken Ostraka 1131 (a. 212). 1133 (a. 213).

Centuriatus.

λόχου ἡγεμονία (I, II). Dionys. IX 28.

Centurio Frumentarius.

ἑκατόνταρχος φρουμεντάριος (II?, III). Tit. Caricus aet. incert. CIG. 2802.

Centurio Deputatus (cf. Eph. Ep. IV p. 240; V p. 76).

ἑκατόνταρχος δε[πο]τᾶτος (II?, III). Tit. Caricus aet. incert. IGR. III 28 = CIG. 3711 corr. (*δε[ξιώ]τατος* = dextimus, Boeckh, correx. Cagnat).

Centuriones Ordinarii.

χχ ὀρδινάριοι (III). Tit. Syriacus a. 345 Le Bas III 1999.

Ordinarius.

ὀρδινάριος (III). Tit. Syriacus a. 356 Le Bas III 2412 k. Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2053 (*ὀρδενάριος*).

ὀρδινάριος — ταξίαρχος (I). Lyd. Mag. I 46.

ταξίαρχος (I). CGL. II 451, 29.

τακτικός (II). CGL. II 451, 15.

Princeps (Centurio primus princeps prior).

πρίνκιπος (III). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2486 = CIG. 4571 (Princeps legionis).

κεντυρίων ὁ καὶ πρίνκιψ (III). Tit. Pantacapaeensis saec. II/III Inscr. Pont. II 290.

cf. *πρινκιπάριος* = is qui olim princeps erat? Papyrus saec. III/IV BGU. 931.

Primipilus.

πριμιπίλος (III). Tit. Lydius aet. incert. Ath. Mitt. XII 256 n. 25. Tit. Lycius aet. incert. IGR. III 472 = Cagnat 1899, 176. Dionys. IX 10.

πριμοπίλος (III). Tit. Cappadocius aet. incert. IGR. III 102.

ὁ ἐν τῷ πρώτῳ πίλῳ καλουμένῳ στρατευόμενος (III). Cass. Dio XLVIII 42.

στρατοπεδάρχης τοῦ τάγματος (II). Dionys. X 36.

ἡγεμὼν τοῦ τάγματος (II). Dionys. IX 13.

ἀνδρῶν ἑκατὸν εἴκοσι λοχαγῶν (II, I). Plut. Pomp. 71.

ππ. Tit. Aegyptius aet. Caracallae Milne Hist. Egypt. under Roman Rule p. 188 n. 8 = Cagnat 1900, 29.

Primipilatus.

ἡ ἡγεμονία τοῦ τάγματος (II). Dionys. X 36.

στρατοπεδαρχία (II). Dionys. ib.

Primipilaris.

πριμιπιλάριος (III). Tit. Pamphylius CIG. 4346. Tit. Bithynicus IGR. III 55. Tit. Caricus Le Bas III 595 = CIG. 2793. Tit. Phrygius BCH. XVII 265 n. 50, omnes aetatis incertae.

πριμιπιλᾶρις (III). Tituli Pontici bilingues aet. incert. CIL. III 6984 = 13648. 14187[5].

πριμοπιλάριος (III). Tit. Lycius fortasse aet. Gordiani Le Bas III 1224 = IGR. III 474. Tit. Lycius saec. III IGR. III 500 III. Tit. Mysius aet. incert. BCH. IV 376. Tit. Caricus aet. incert. CIG. 2792. Tit. Bithynicus aet. incert. CIG. 3711 = IGR. III 28 (*πριμ[ω]πειλάριος*) et alii.

πρῶτος ἐν δόρατι (II). CGL. II 425, 10 (primipilarius).

ππ. Tit. Syriacus a. 295 Le Bas III 1963 = CIG. 4643.

Decurio.

δεκάδαρχος (I). Tit. Nubiae CIG. 5114. Tit. Syriacus Le Bas III 2270, uterque aetatis incertae. Polyb. VI 25, 2. Ioseph. Vit. 115. CGL. II 535, 4; III 298, 55; 352, 58; 405, 19.

δεκαδάρχης (I). Papyri: BGU. 710 (a. 146/7). Papyres de Genève 46 (a. 345). Ioseph. BI. III 144. 448; IV 36. 442; V 503. CGL. II 267, 33; III 27, 47.

δέκαρχος (II?). Cass. Dio LXXI 28. CGL. III 208, 14; 395, 44.

δεκάρχης (II?). Ioseph. BI. IV Arg. CGL. III 276, 12.

δεκουρίων (III). Tit. Nubiae CIG. 5057. Tit. Syriacus Le Bas III 2351. Tit. Lydius BCH. XI 484 n. 73, omnes aetatis incertae.

ἴλαρχος (I). Appian. Hisp. 48.

ἰλάρχης (I). Polyb. VI 25, 1 et 2; 35, 8.

ὁ τῆς ἴλης ἡγεμών (I, II). Polyb. VI 35, 9; 37, 5.

$\overset{\chi}{\iota}$. Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2144. Papyri: BGU. 466 (saec. II/III). 588 III (saec. III ineuntis). P. Oxy. 64 (saec. III/IV). Etiam, ut mihi videtur, P. Lond. 235 (ca. a. 346) et 249 (ca. a. 350) ubi Kenyon per *tribunum militum* transfert.

Duplicarius.

δουπλικάριος (III). Tit. Aegyptius a. 165 ap. Grenfell New Frag. p. 85 adn. 5 (*δουπλικιαίριος*). Tit. Syriacus aet. incert. XXI 69 n. 10. Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2562f (*κιά[ριος]*). Papyri: BGU. 807 (a. 185). P. Amh. 107 et 108 (a. 1

διπλοκάρις (III). Papyrus a. 143 Grenfell New Class. Fr

ἱππεὺς διπλοκάριος (III). Papyrus a. 56/7 BGU. 591

διμοιρίτης (II). Arrian. Tact. 42.

Sesquiplicarius.

σησκουπλικάριος (III). Papyri: BGU. 614 (a. 217). 62 II/III).

ὅστις ἐν ἡμιολίᾳ μισθοφορᾷ (II). Arrian. Tact. 42.

Optio.

ὀπτίων (III). Tit. Nubiae aet. Severian. CIG. 5109. Tit gius aet. incert. CIG. 3932. Tituli Syriaci aet. incert. Le 2445. 2537e. In papyris: BGU. 344. 600 (saec. II/III). 814 (sa P. Oxy. 43 R. (a. 295). Wilcken Ostr. 1128. 1129. 1130. 113 Severian.) et alia. Plut. Galb. 24.

οὐραγός (I). Polyb. VI 24, 2 et 3; 25, 1; 37, 6 et al. ? Bl. III 126; V 49.

διάγγελος (II). Plut. Galb. 24.

αἱρετοὶ ἢ γραμματεῖς — ὀπτίωνες (II). Lyd. Mag. I 46

Tesserarius.

τεσσεράριος (III). Tit. Syriacus saec. III Prentice Pub Arch. Exp. n. 384. Tit. Lycius bilinguis aet. incert. Denkschr Akad. 1897, p. 6. Papyrus a. 295 P. Oxy. 43 R. IV. W Ostr. 1143 (saec. III). Plut. Galb. 24.

τεσσαράλιος (III). Papyrus supra cit. P. Oxy. 43 R. II.

διόπτηρ (II). Plut. Galb. 24.

γραμματεύς (II). CGL. II 264, 53; III 28, 5; 512, 9.

οἱ τὰ σύμβολα ἐν τῷ καιρῷ τῆς συμβολῆς τῷ πλήθει φημίζοντες — τεσσεράριοι (II). Lyd. Mag. I 46.

Signifer.

σημειοφόρος (II). Tit. Aegyptius CIL. III 6026 (*σημηαφ[όρος]*) Bithynicus IGR. III 57. Tit. Oasis Thebarum CIG. 4957e a p. 1238 (dubium an titulus Romanus sit), omnes aetatis incert Papyrus BGU. 600 (saec. III) (hi tres *σημεαφόρος*). Diony 65. Plut. Brut. 43. Cass. Dio LXXIV 6. Lyd. Mag. I 4 *μειοφόροι-σιγνηφέραι*). CGL. II 183, 47; 430, 61; III 27, 45; 2 et al.

σημαιοφόρος (II). Polyb. VI 24, 4 (*σημαιαφόρος*). Ioseph. 68. Plut. Galb. 22.

φαρσοφόρος (II). CGL. II 470, 15.

ζῳδιαφόρος (II). CGL. II 322, 54.

ζῳδιακός (II). CGL. II 183, 47.

Vexillarius.

οὐηξιλλάριος (III). Tit. Aegyptius a. 216 Flinders Petrie Koptos p. 33 = Cagnat 1896, 131. Tit. Galaticus aet. incert. CIG. 4093 = IGR. III 227.

μαππάριος (III). CGL. III 174, 14.

φαρσοφόρος (II). CGL. II 470, 15.

Vexillifer.

βηξιλλοφόρος (III). CGL. II 257, 14.

Aquilifer.

ἀετοφόρος (II). Plut. Caes. 52. CGL. II 20, 31 et 38; 219, 15; III 208, 17; 298, 31 et al.

Imaginifer.

προτομοφόρος (II). Papyrus a. 177 BGU. 241 (*προτομαφόρος*). CGL. II 77, 28 (*προτόμορφος*); III 298, 30.

ἰμαγ(ινιφερ) (III). Papyrus saec. II/III BGU. 244.

εἰκονοφόροι — *ἰμαγινιφέρης* (II). Lyd. Mag. I 46.

Draconarius.

δρακονάριος (III). P. Lond. 113, 1 (saec. VI).

δρακοντοφόροι — *δρακονάριοι* (II). Lyd. Mag. I 46.

Cornicularius.

κορνικουλάριος (III). Tit. Samius aet. Traiani Ath. Mitt. IX 256 (*κορνικλάριος*). Tit. Syriacus a. 195 CIG. 4453. Tit. Ancyranus aet. incert. IGR. III 189. Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2225. Tit. Bithynicus aet. incert. IGR. III 59 = Kaibel Ep. Gr. 353 (*κορνυκλάριος*). Tit. Thracius aet. incert. Cagnat 1902, 138. Tit. Ancyranus aet. incert. IGR. III 207 (*κορνουκλάριος*). Papyri: BGU. 106 (a. 199). P. Lond. 232 (ca. a. 346). Lyd. Mag. III 3. 4. 6. 9. 12. 22 et al.

κολλικλάριος (III). Papyrus saec. II/III BGU. 435.

κεραΐτης ἢ πρόμαχος (II). Lyd. Mag. III 8.

Augustalis.

Αὐγουστάλιος (III). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2506. Lyd. Mag. II 3; III 6. 9. 10. 16. 20. 35 et al.

Αὐγουστάλις λανκιάρις (III). cf. s. v. *Lanciarius*.

Speculatores.

διόπται καὶ ἐρευνηταί (II). Cass. Dio LXXVIII 14 (ita Dessau Prosop. II 424 n. 11).

Strator.

στράτωρ (III). Tit. Syriacus aet. Philipp. Prentice Publ. Am. Arch. Exp. n. 358. Tit. Arabicus a. 420 Cagnat 1900, 168. Tit. Armenius aet. Byzant. Le Bas III 1814 g.

στρωτής (II). CGL. II 439, 22.

Campidoctor.

καμπιδούκτωρ (III). P. Lond. 113, 5 a (a. 498).

Armidoctor.

ὁπλοδιδάσκαλος (II). CGL. II 385, 26; III 308, 64; 353, 12; 501, 23.

ὁπλοδιδακτής (II). CGL. III 201, 54 (armiductor).

Beneficiarius.

βενεφικιάριος (III). Tit. Urbanus IG. XIV 1801 = IGR. I 297. Tit. Dacicus CIG. 6815 = CIL. III 7740 a = IGR. I 541. Tit. Cappadocius IGR. III 110. Tit. Syriacus metricus CIG. 4578 c = Le Bas III 2432, omnes aetatis incertae. Papyri: BGU. 241 (a. 177). 388 (saec. II/III). P. Amh. 77 (a. 139). 80 (a. 232/3). Pap. Rainer 117 (a. 167) Wiener Studien 1902, 125.

βενεφικιάλιος (III). Papyrus saec. III BGU. 691.

βενεφικιάρις (III). Tit. Lycius aet. incert. IGR. III 677.

βφ. Tit. Arabicus aet. Gallieni Cagnat 1897, 129. Tit. Syriaci aet. incert. Le Bas III 2078 = CIG. 4603; Le Bas III 2225. Papyri: BGU. 21 III (a. 340). 849 (saec. IV). P. Oxy. 65 (saec. III/IV). CPR. 19 (a. 330).

-β-. Tit. Cappadocius aet. Antonini IGR. III 130.

? *β.* Tit. Asiaticus aet. incert. Cagnat 1901, 32.

οἱ ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν βετερανῶν τεταγμένοι — *βενεφικιάλιοι* (II). Lyd. Mag. I 46.

Frumentarius.

φρουμεντάριος (III). Tituli Urbani IG. XIV 958. 1071 = IGR. I 29. 134. Tit. Syriacus Le Bas III 1978. Tit. Ponticus Rev. Arch. 1888, 88 = BCH. XIII 317 n. 27 = Cagnat 1888, 49 et 1889, 144 = IGR. III 80 (*φρουμεντάρις*), omnes aetatis incertae. Lyd. Mag. II 10. 26; III 7.

σιτώνης (II). Lyd. Mag. III 7.

σιτηγός (II). CGL. II 432, 6.

γραμματοφόρος (II). Cass. Dio LXXVIII 14. 15 (ita Marq. StV. II 492 adn. 3).

? *ἀγγελιαφόρος* (II). Cass. Dio LXXVIII 39.

Librarius.

λειβράριος (III). Papyrus a. 295 P. Oxy. 43 R. v.

Notarius.

ὁ δεσποτικὸς νοτάριος (III). P. Lond. 416 (ca. a. 346).

νοτάριος τῶν δεσποτῶν ἡμῶν Αὐγούστων (III). Papyrus aet. Byzant. BGU. 958 f.

Exceptores.

ἐκσκέπ(τορες) (III). Papyrus a. 295 P. Oxy. 43 R. II.

Actuarius (Actarius).

ἀκτουάριος (III). P. Lond. 409 et 237 (ca. a. 346). 249 (ca. a. 350).

ἀκτουάρις (*οὐιξιλλατιῶνος*) (III). Tit. Syriacus a. 350 Le Bas III 2037.

ἀκτωάριος (*λανκιαρίων*) (III). Tit. Lycaonius aet. incert. CIG. 4004.

ἀκτάριος (*σπείρας*) (III). Papyrus a. 143/4 BGU. 741, etiam, sed sine cohortis mentione, BGU. 848 (saec. III).

Custos Armorum.

ὁπλοφύλαξ (II). Tit. Phrygius bilinguis aet. incert. CIG. 3902g = CIL. III 363.

Tubicen.

σαλπιγκτής (II). Polyb. XIV 3, 5 et 6. Ioseph. BI. III 124. 265; V 48; VI 68. Plut. Paull. 33; C. Gracch. 3. Appian. BC. IV 89; V 142; Hisp. 22; Pun. 66 et al. Cass. Dio XXXVI 47; XLI 38; XLVII 43 et al. CGL. II 202, 50; 429, 43; 501, 69; III 84, 14.

σαλπιστής (II). CGL. III 10, 38; 172, 49; 239, 68; 299, 22/23 (cf. *σαλπισταί* = classicarii II 101, 43).

σαλπισταὶ πεζῶν — τούβικες (II). Lyd. Mag. I 46.

κήρυκες (II). CGL. III 371, 70.

Cornicines.

κεραῦλοι — κόρνικες (II). Lyd. Mag. I 46.

κερατaῦλαι (II). CGL. III 299, 24/23 et fortasse III 172, 47.

καμπυλοσαλπισταί (II). CGL. II 117, 13.

Bucinator.

βυκανήτης (II). Polyb. XIV 3. 6.

βυκανιστής (II). Appian. Hisp. 22. CGL. II 259, 8 (*βουκανιστής*).

σαλπισταὶ ἱππέων — βουκινατόρες (II). Lyd. Mag. I 46.

Legionarius.

λεγιωνάριος (III). Papyrus saec. II BGU. 794.

ληγιω(νάριος) (III). Papyrus saec. II/III BGU. 344 n.

ταγματικός (II). CGL. II 451, 7.

τάγματος στρατιωτικοῦ ἡγούμενος (II). CGL. II 451, 8.

ὁπλῖται (I). Plut. Cam. 18. 41; Cat. 11; Mar. 35 et al. Appian. BC. II 82; III 49. 81 et al. Cass. Dio XXXIX 4; XLI 59. 60; XLII 12 et al. Herodian. II 14, 7; VII 8, 6; 9, 8.

τὸ ὁπλιτικόν (I). Cass. Dio XXXVIII 33; XLVII 48; XLIX 7 et al.

φαλαγγῖται (I). Dionys. IV 18.

Manipularius.

ἀρχηγὸς ὄχλου (II). CGL. II 246, 42.

σιγνοφόρος (III). CGL. II 431, 20.

ταξίαρχος (I). CGL. II 451, 29.

Manipulares.

μανιπλάριοι (III). Plut. Rom. 8.

Hastatus.

ἄστατος (III). Graffito Hierosolymis repertum Le Bas III 1903a. Polyb. VI 21; 23, 1; 29, 8; 30, 1 et al. Lyd. Mag. I 46.

κονταφόρος (II). CGL. II 22, 12.
δορυφόρος (II). Lyd. Mag. I 46.

Princeps.

στρατιώτης πρίνκιψ (III). Tit. Pisidicus aet. incert. CIG. 4381b = IGR. III 394 = 503 (ubi Cagnat *στρατιώτην πρινκιπᾶ[λιν]* = *militem principalem* legit).
πρίγκιπες (III). Polyb. VI 21; 23, 16; 29, 6 et 8 et al. Dionys. XX 11.

Triarii.

τριάριοι (III). Polyb. I 26, 6 et 15; 28, 7. 8. 10; VI 21; 23, 16 et al. Dionys. V 15; VIII 86; IX 12.

Velites.

γροσφομάχοι (II). Polyb. VI 21; 24, 3 et 4; 33, 8; 35, 5 et al.
γροσφοφόροι (II). Polyb. VI 21, 9.

Antesignani.

πρόμαχοι τῶν σημείων (II). Dionys. IX 50.
πρόμαχοι (II). Dionys. IX 50. Plut. Pomp. 69; Oth. 12. Appian. Pun. 41.

Extraordinarii (socii).

ἐκτραορδινάριοι (III). Polyb. VI 26, 6.
ἐπίλεκτοι (I). Polyb. VI 26, 6 et 8; 30, 3; 31, 2 et 8 et al.

Scutatus.

σκουτάτος (*στρατιώτης*) (III). Lyd. Mag. I 9.
θυρεοφόρος (II). Plut. Paull. 19; Crass. 25. 29; Ant. 45.
ἀσπιδιωτής (II). Lyd. Mag. I 9. 46.
? *ἡ ἀσπίς* (Scutati) (II). Cass. Dio XXXVI 9; LXXIV 7.

Scutarius.

σκουτάριος (III). Tit. Bithynicus saec. II BCH. XXV 86 n. 216. Tit. Bithynicus aet. Diocletiani CIL. III 14188.
ὁπλίτης (I). CGL. III 463, 34; 478, 8.

Clipeatus.

κλιπεάτος (*στρατιώτης*) (III). Lyd. Mag. I 9.

Lancearius.

λανκιάριος (*Αὐγουστᾶλις λανκιάρις* = Lancearius Augustensis) (III). Tit. Syracusanus aet. Byzant. IG. XIV 157. Tit. Lycaonius aet. incert. CIG. 4004.
ἀκοντοβόλοι — *λαγκιάριοι* (II). Lyd. Mag. I 46.

Milites Expediti.

ψιλοί (I). Dionys. IV 18; V 37; VI 10 et al. Plut. Cam. 41; Luc. 25; Crass. 20 et al. Appian. BC. II 46; III 24; IV 75 et al. Cass. Dio XXXIX 2; XLIX 6 et al.
γυμνῆται (I). Appian. BC. III 24.

εὔζωνοι (II). Appian. Hisp. 16. 94; Mith. 45.
εὔζωνοι — γυμνοί — ἕτοιμοι πρὸς μάχην — ἐξπεδῖτοι (II). Lyd. Mag. I 46.
πελτασταί (= caetrati?) (I). Appian. BC. V 140. Cass. Dio L 16.
κοῦφοι (II). Appian. BC. V 110. 111. 113. 116. 127.
τὸ κοῦφον (II). Cass. Dio LXXIV 7.

Ferentarii.
ἀκροβολισταί — φερεντάριοι (II). Lyd. Mag. I 46.

Verutarii.
δισκοβόλοι — βερουτάριοι (II). Lyd. ib.

Miles Praetorianus.
στρατιώτης πραιτωριανός (III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1452 = IGR. I 186. Tit. Phrygius aet. incert. Le Bas III 809 = CIG. 3827cc.
πραιτωριανός (III). Tit. Thracius aet. incert. CIL. III 7414 (*πρετωριανός*). Herodian. V 4, 8; VIII 8, 5 et 7.
στρατηγικοί — πραιτωριανοί (I). Lyd. Mag. I 46.
οἱ αὐλικοὶ καὶ στρατηγικοὶ προσαγορευόμενοι (II, I). Plut. Galb. 2.
δορυφόροι (I). Plut. Galb. 25. 26; Oth. 9. Cass. Dio LII 24; LIII 25; LIV 25 et al. Herodian. I 2. 4; 10, 4 et 6; II 5, 1; III 5, 4 et al.
δορυφόροι τῆς βασιλείας (I). Herodian. II 14, 5.
ἡ δορυφόρων φρουρά (I). Herodian. II 12, 6.
τὸ δορυφορικόν (I). Cass. Dio LV 10. 23. 24; LVI 23 et al.
οἱ σωματοφύλακες (I). Ioseph. AI. XIX 214. 221. 237. 247 et al. Cass. Dio LV 24; LVIII 9; LXII 24 et al.
οἱ περὶ τὸ στρατηγικὸν καλούμενον (I, II). Ioseph. AI. XIX 214.

Urbani.
οἱ ἀστικοί (II). Cass. Dio LVI 32; LIX 2.
οἱ στρατιῶται οἱ ἀστικοί (II). Cass. Dio LXXVII 4.
τὸ ἀστικόν (II). Cass. Dio LV 24.
οἱ τῆς πόλεως φρουροί (II). Cass. Dio LV 24.

Stator.
στάτωρ (III). Tit. Aegyptius a. 49 CIG. 4956. Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 991 = IGR. I 72. Tit. Moesiacus aet. incert. Arch.-Epigr. Mitt. XV (1892) 96, n. 17 = IGR. I 561.

Vigiles.
οἱ νυκτοφύλακες (II). Ioseph. BI. IV 645. Appian. BC. V 132. Cass. Dio LV 26. 31; LVII 19 et al.
οἱ νυκτοφυλακοῦντες ἐπὶ τῆς πόλεως (II). Ioseph. AI. XIX 253.
φύλακες τῶν νυκτῶν (II). Lyd. Mag. I 50.
οὐίγιλοι (III). Tit. Ephesius bilinguis aet. Severian. CIL. III 6574 = S. 7126.
βιγουλοί (III). Graffito Urbanus aet. Severianae IGR. I 178.
στρατιωτικὸν ἐκ τῶν ἀπελευθεριωτῶν τὸ βοηθῆσον (II). Strab. V 235.

Corporis Custodes Principis (Germani).
Γερμανοί (III). Ioseph. AI. XIX 119. 125. 215.

σωτατοφύλακες (I). Herodian. III 12, 9; IV 13, 1; V 4. 8.
σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως (I). Herodian. I 8, 6.
φρουροὶ τοῦ σώματος (II). Herodian. IV 13, 6.
ὑπασπισταί (I). Ioseph. AI. XIX 76.

Batavi.
οἱ καλούμενοι Βατάβοι (III). Plut. Oth. 12.

Milites Legionis Albanae.
οἱ Ἀλβάνιοι (III). Cass. Dio LXXVIII 34; LXXIX 2. 4.
οἱ ἐν τῷ Ἀλβανῷ στρατευόμενοι (II). Cass. Dio LXXIX 4.

Excubitores (Palatii).
ἐκσκουβίτωρες (III). Lyd. Mag. I 12. 16.
φύλακες ἄγρυπνοι (II). Lyd. Mag. I 12.
cf. σκουβίτωρ (III). P. Lond. 113, 7 (saec. VII).

Protector.
προτ(έκτωρ) (III). Tit. Syriacus aet. incert. Le Bas III 2294.
πρωτήκτωρ (III). Tit. Bithynicus aet. incert. BCH. XVII 538, n. 11 = IGR. III 10. Papyrus a. 288/9 P. Amh. 137.
προτίκτωρ τῶν γενναιοτάτων (III). Tit. nunc Parisinus a. 518 CIG. 9449.
ὑπερασπισταί — πριμοσκρινάριοι — οἱ νῦν λεγόμενοι προτίκτορες (I, III). Lyd. Mag. I 46.
cf. **Ex Protectoribus.**
ἐξ ἀποπροτηκτώρων (III). P. Lond. 412 (a. 451).

Protector Augusti.
πρωδήκτωρ τοῦ Σεβαστοῦ (III). Papyrus a. 295 P. Oxy. 43 R. II, IV.

Sagittarii Domestici.
σαγιτάριοι δωμεν.ίκοι (III). Tituli Cilicienses aet. Byzant. CIG. 9207. 9230.

Eques Singularis.
ἱππεὺς σίνγλαρις (III). Tit. Pisidicus aet. incert. CIG. 4381 b = IGR. III 394 = III 503.
οἱ βασίλειοι ἱππεῖς (II). Herodian. I 12, 6.

Singularis.
σιν[γουλά]ρις (III). P. Lond. 153 (saec. IV).
σιγγουλάριος (III). Papyrus Rainer a. 232 (?) Wiener Studien 1902, 147. Lyd. Mag. III 6.
σινγλάριος (εἴλη σινγλαρίων) (III). Tit. Lydius aet. Caracallae CIG. 3497.

Singulatores = Singulares?
κίλητες. CGL. III 174, 12 (cf. II. 184, 50, Singulator = ἱππάστης κέλης).

Celeres.

κελέριοι (III). Dionys. II 13. 64; IV 71. 75. Lyd. Mag. I 9.
κέλερες (III). Plut. Rom. 26; Num. 7.

Stationarius.

σταττωνάριος (III). Tit. Galaticus aet. incert. Ath. Mitt. VIII 77 = IGR. III 242. Papyri: P. Oxy. 62 (saec. III). 141 (a. 503). Pap. Rainer 104 (saec. V) Wiener Studien 1902, 148.

ἐπίσταθμος ὁ τῆς καταμονῆς ἡγούμενος (II). CGL. II 311, 5 (etiam = Manceps cf. 311, 6).

οἱ ἐπί[στα]θμοι στρατιῶται (II). Tit. Thracius a. 202 BCH. XXII 480 = Ditt.[2] 932.

Promotus.

προμῶτος (III). Papyrus ca. a. 346 P. Lond. 232.
προμῶται (III). Lyd. Mag. I 48; III 2.

Promoti Secundi.

προμῶται σεκοῦντοι (III). Papyrus a. 302 Grenfell New. Class. Frag. 74.

Vexillarii.

δορυφόροι — βηξιλλάριοι (II). Lyd. Mag. I 46.

Numerarii.

νουμεράριοι (III). Edictum Anastasii Imperatoris Le Bas III 1906a = CIG. 5187.

Evocatus.

ἠουοκᾶτος (III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 997 = IGR. I 78. Cass. Dio XLV 12.

ἠβο[κᾶτο]ς (III). Papyrus saec. II exeuntis P. Oxy. 33 III.

ἀνακλῆτος (II). Cass. Dio XLV 12; LV 24; LXXVIII 5.

ἐπίλεκτος (I). CGL. III 447, 32; 480, 28.

ταξίαρχος (I). CGL. III 27, 48; 298, 47; 352, 57; 406, 6.

Evocatus Augusti.

ἠουοκ(ᾶτος) Αὐγούσ(του) (III). Tit. Locrensis aet. incert. IG. IX 301.

Veteranus.

οὐετρανός (III). Tit. Syriacus aet. Antonin. ut videtur Le Bas III 2286a. Tituli Syriaci a. 171 Le Bas III 1969. 1975. Tit. Chersonesitanus Taur. saec. II/III Inscr. Pont. IV 118. Tit. Syriacus a. 214 Le Bas III 2287. Tit. Syriacus a. 236 Le Bas III 2399 = CIG. 4585 add. III p. 1181. Tit. Lycaonius aet. incert. BCH. X 509, n. 20 = IGR. III 271 et multi alii. In papyris passim, e. g.: BGU. 71 (a. 189). 93 (saec. II/III). 113 R. (a. 143). 272 (a. 138). 300 (a. 148). 326 I (a. 194).

οὐετερανός (III). Tit. Paphlagonius aet. incert. IGR. III 140.

βετρανός (III). Tit. Ostiensis IG. XIV 928 = IGR. I 394. Tit. Teius CIG. 3112. Tit. Lydius BCH. XI 484, n. 73, omnes aetatis incertae.

βετερανός (III). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1470 = CIG. 6557 = IGR. I 220. Lyd. Mag. I 46. 47.

οὐετρανικός (fortasse = *filius veterani*) (III). Tituli Syriaci aet. incert. Le Bas III 2227 et 2546 = CIG. 4591.

[πά]λαι στρατιώτης (λεγιῶνος) (II). Tit. Ancyranus bilinguis aet. incert. CIL. III 6762 = IGR. III 213.

παλαιὸς στρατιώτης (II). CGL. II 207, 42; 392, 36.

ἐστρατευμένος (II). Plut. Brut. 21. Appian. BC. II 34. 119. 126 et al. Cass. Dio. XLVIII 6. 8 et al.

ἀποστρατευόμενος (II). Appian. BC. II 120.

ἀποστρατευσάμενος (II). Tit. Isauricus aet. incert. IGR. III 281.

ἀπεστρατευμένος (II). Appian. BC. V 26.

ἐξεστρατευμένος (II). Appian. BC. III 6.

Veteranus Legionarius.

οὐετρανὸς λεγιωνάρις (III). Tit. Aegyptius aet. Antonin. Archiv f. Pap. Forsch. II 442, n. 60.

Veteranus Praetorianus.

οὐετρανὸς πραιτώρι[ος] (III). Tit. Lycaonius aet. incert. IGR. III 272.

Classis Praetoria Misenensis.

κλάσση πραιτωρία Μισηνῶν (III). Tit. Cyzicenus aet. incert. CIG. 3692. Papyrus a. 194 BGU. 326 I. II.

στόλος πραιτώριος Μισηνῶν (II, III). Papyrus a. 166 BGU. 327.

Μισηνῶν στόλος (II). Tit. Misenensis aet. Gordiani IG. XIV 873 = CIG. 5194 = CIL. X 3326 = IGR. I 414. Tit. Dalmaticus aet. incert. CIL. III 14695 = IGR. I 552.

κλάσση Μεισηνάτη (III). Papyrus a. 143 BGU. 113.

τὸ ναυτικὸν τὸ ἐν τῷ Μισηνῷ ναυλοχοῦν (II). Cass. Dio LXXIII 16.

Classis Augusta Alexandrina.

κλάσση Ἀ[γ]ούστη Ἀλεξανδρίνη (III). Papyrus a. 143/4 BGU. 741.

κλάσση Ἀλεξανδρίνη (III). Papyri BGU. 142 et 143 (a. 159). 455 (saec. I). 709 (aet. Antonini).

Classis Pontica.

κλάσση Περινθία (III). Tit. Thracius aet. Domitiani Borghesi Oeuvres III 274 = Dumont Inscr. de la Thrace n. 72a.

ὁ στόλος ὁ ἐν τῇ Κυζίκῳ ναυλοχῶν (II). Cass. Dio LXXIX 7.

Classis Syriaca.

κλάσση Συριακή (III). Tit. Atheniensis aet. incert. IG. III 1448. Papyri: BGU. 113 (a. 143). 265 (a. 148).

στόλος Συριακός (II). Tit. insulae Teni aet. incert. CIG. 4346a.

Praetor sive Propraetor Praefectus Classis.

ὁ στρατηγὸς Ῥωμαίων ὁ ἐπὶ τῶν να[υτικῶν] (I). Plebiscitum Lampsacenorum ca. a. 564/190 Ath. Mitt. VI 96. 212 = Ditt.[2] 276.

ὁ ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγός (I). Polyb. XXII 26. 30; XXVIII 14, 3 et 5.

ὁ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ἡγησάμενος (II). Diodor. XXI 8. 9.
ὁ ναυαρχῶν (I). Plut. Paull. 26.
ἄρχων νεῶν (II). Plut. Flam. 3.

Praefectus Classis.

ἔπαρχος στόλου (II). Tit. Aradius Syriacus saec. I a Chr. ut videtur CIG. 4536 e add. III p. 1177. Tit. Misenensis aet. Gordiani IG. XIV 873 = CIG. 5194 = CIL. X 3336 = IGR. I 414. Papyrus a. 187 P. Oxy. 237 VIII. CGL. III 182, 51; III 298, 42; 517, 38.
ἔπαρχος κλάσσης (II, III). Papyri a. 159 BGU. 142. 143.
στολάρχης ποντίων βελῶν (= Praefectus Classis Ponticae) (II). Tit. Cyzicenus metricus saec. III CIG. 3694 = Kaibel Ep. Gr. 337.
ναύαρχος (I). Plut. Cat. Min. 54. Appian. BC. II 41. 46. 52; V 80. 102 et al. Cass. Dio XLVIII 54.
στρατηγὸς τῆς θαλάσσης (II). Appian. BC. III 4.
θαλασσοκράτωρ (II). Appian. BC. IV 94. 96; V 143.

Praefectura Classis.

ναυαρχία (I). Plut. Comp. Lysand. et Sull. 2; Pomp. 25. Appian. BC. V 96. 100. 102; Pun. 110. 114 et al. Cass. Dio XLI 48.

Trierarchus.

τριήραρχος (I). Tit. Thracius aet. Domitiani Borghesi Oeuvres III p. 274 = Dumont Inscr. de la Thrace n. 72 a. Tit. Cyzicenus aet. incert. CIG. 3692. P. Lond. 188 col. 6 (saec. III?). Polyb. I 50, 4. Plut. Ant. 62. Appian. BC. V 102.

Navarchus.

ναύαρχος (I). Polyb. I 21, 4. Strab. V 243. Appian. Pun. 98. Cass. Dio XXXVI 34. CGL. III 27, 46; 298, 52 et 53.

Hortator.

κελευστής (I). Polyb. I 21, 2.
παρακελευστής (I). CGL. II 395, 7.

Classiarii.

τριηρῖται (I). Cass. Dio LXXIX 3.

Emeritus Classis.

ἡμέριτος στόλου (III, II). Tit. Dalmaticus aet. incert. CIL. III 14695 = IGR. I 552.

Veteranus Classis.

β(ετερανὸς) κ(λάσσης) (III). Tit. Surrentinus aet. incert. IG. XIV 698 = CIG. 5870 = IGR. I 463.

Triumphus.

θρίαμβος (II). Mon. Anc. Gr. II 20. Tit. Cous aet. Neronis BCH. V 473 = Inscr. Cos 345 = Ditt.[2] 368. Polyb. III 19, 12; IV 66, 8; VI 15, 8; XI 33, 7 et al. Dionys. II 34. 54. 55; III 21. 22. 62 et al. Diodor. XII 64, 3; XIV 93, 3 et al. Strab. VI 287. Ioseph. Al. XV 8; Bl. I Praef. 29; III 5 et al. Plut. Rom. 16; Num. 6; Publ.

[redacted]

20. 23 et al. Appian. BC. I 46. 121; II 8 et al. Lyd. Mag. I 20; II 2. CGL. II 202, 14; 329, 21; III 144, 69; 209, 28 et al.

ὁ ἐντελὴς θρίαμβος (II). Plut. Marc. 23.
ὁ ἐπινίκιος θρίαμβος (II). Dionys. III 54; IX 71.
ἡ τοῦ θριάμβου πομπή (II). Dionys. IX 35. 58.
ἡ ἐπινίκιος τοῦ θριάμβου πομπή (II). Dionys. IX 26.
ὁ ἱππικὸς (θρίαμβος) (II). Dionys. IX 71.
ὁ μέγας θρίαμβος (II). Plut. Marc. 22; Crass. 11.
ὁ μείζων θρίαμβος (II). Dionys. VIII 67.
ὁ μείζων καὶ τιμιώτερος θρίαμβος (II). Dionys. V 47.
θριαμβικὴ πομπή (II). Plut. Paull. 30.
ἡ μείζων πομπή (II). Dionys. VIII 67.
ἡ τροπαιοφόρος πομπή (II). Dionys. III 59; V 17.
τὰ ἐπινίκια (II). Cass. Dio XXXVI 23; XXXVII 6. 54 et al.
τὰ ἐπινίκια τὰ μείζω (III). Cass. Dio XXXVII 21.
πομπὴ τῶν ἐπινικίων (II). Ioseph. BI. VII 122.
τὰ νικητήρια (II). Cass. Dio XXXVII 20. 54; XLII 20; XLIII 21 et al.
τιμαὶ θριαμβικαί (II). Plut. Sert. 18.
αἱ ἐπινίκιοι τιμαί (II). Plut. Paull. 31.

Ornamenta Triumphalia.

αἱ ἐπινίκιοι τιμαί (II). Cass. Dio LIV 24. 31. 33. 34; LV 10 et al. Herodian. IV 11, 9.
αἱ νικητήριοι τιμαί (II). Cass. Dio LVI 17.

Vir Triumphalis.

θριαμβικὸς (ἀνήρ) (II). Plut. Cam. 21; Cat. 18; Crass. 1; Pomp. 24 et al.
τεθριαμβευκώς (II). Polyb. VI 53, 7. Dionys. VIII 70.
ὁ θριαμβεύσας (II). Plut. QR. 79. 80.

Ovatio.

εὔας (II). Plut. Marc. 22.
εὐάστης (II). Dionys. V 47.
ὄβας (III). Plut. Marc. 22.
ὀβατίων (III). Lyd. Mens. IV 3.
ὄουας (III). Plut. Crass. 11.
ὁ οὐάστης θρίαμβος (III. II). Dionys. V 47; VIII 67.
ὁ ἐλάσσων θρίαμβος (II). Dionys. VIII 67. Plut. Marc. 22.
ὁ ἐλάσσων καὶ ὑποδεέστερος θρίαμβος (II). Dionys. V 47.
ὁ πεζικός (θρίαμβος) (II). Dionys. IX 71.
ὁ πεζὸς θρίαμβος (II). Dionys. IX 36. Plut. Crass. 11.
τὰ ἐπινίκια τὰ σμικρότερα (II). Cass. Dio LIX 16. 23.
τὰ ἐπὶ τοῦ κέλητος ἐπινίκια (II). Cass. Dio LV 2.

Spolia Opima.

σκῦλα ὀπῖμα (II, III). Cass. Dio XLIV 4; LI 24.
ὀπίμια τὰ σκῦλα (II, III). Plut. Rom. 16.
σπόλια ὀπίμια (III). Plut. Marc. 8.

Dedicatio Spoliorum Opimorum.

καθιέρωσις ὀπιμίων (II, III). Plut. Rom. 16.

VII.

Res Sacrae.

Pontifex.

πόντιφεξ (III). Tit. Ephesius a. 120 ut videtur Kaibel Ep. Gr. 888 a = IBM. 539. Tit. Samius aet. Hadriani Monatsb. d. Berl. Akad. 1862 pp. 76—78, apud Waddington Fastes p. 721. Tituli Ancyrani aet. Antonin. CIG. 4033. 4034 = IGR. III 174. 175. Tituli Olympii aet. eiusdem Insch. Olymp. 612. 619. 620. Tit. Eleusinius ca. a. 160 Eph. Arch. 1885, 152 = Ditt.[2] 398. Tit. Paphlagonius aet. M. Aurelii BCH. XIII 305, n. 13 = CIG. 4154 corr. = IGR. III 135. Tit. Pamphylius aet. Commodi CIG. 4351. Tit. Lycius saec. III Arch.-Epigr. Mitt. XIX 147 = Cagnat 1897, 78 = IGR. III 618. Dionys. I 38; II 73. Plut. Num. 9. 10. Cass. Dio XXXVII 46; XL 62 et al. Lyd. Mag. I 35.

ἀρχιερεύς (I). Mon. Anc. Gr. IV 5 (ita Momms. Res Gestae Divi Augusti[2] p. 32). Plut. Num. 9. Cass. Dio LXXIV 5. Lyd. Mens. IV 9. 49. 50. 72. CGL. II 153, 25; 246, 50; III 460, 30; 489, 38.

ἀρχιερεὺς νεώκορος (I). Lyd. Mag. I 35.

ἱερομνήμων (I). Dionys. VIII 55; X 57. Strab. V 230. CGL. II 153, 25; III 10, 12; 83, 66; 171, 32 et al.

ἱεροφάντης (I). Dionys. II 66—69. 73; III 22. 36. 45. 67 et al. Lyd. Mag. I 38. 45; Mens. IV 2.

ἱεροδιδάσκαλος (II?). Dionys. II 73.

ἱεροφύλαξ (I). id. ib.

ἱερεύς (II). Mon. Anc. Gr. VI 9. CGL. II 153, 25; III 182, 45.

ἄρχων μέγιστος (II). CGL. III 508, 65.

τῆς μεγίστης ἱερωσύνης οἱ ἱερεῖς (II). Appian. BC. V 72.

οἱ ἱερῶν ἐπίσκοποι (II). Dionys. IX 40.

οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγηταί (II). Dionys. VIII 56. 89; IX 40.

Pontifex Maximus.

ἀρχιερεύς (I). Saepe in titulis Caesaris Dictatoris: e. g. Tituli Pergameni Insch. Perg. 377. 378. 379. Tit. Atheniensis a. 705/49—706/48 IG. III 428 = Ditt.[2] 346. Tit. Ephesius a. 706/48 CIG. 2957 = Ditt.[2] 347. Tit. Delius a. 706/48 BCH. VIII 153. Tit. Megaricus IG. VII 62. Tituli Lesbiaci IG. XII 2, 151. 164 c. 165 b. (*ἀρχιερεὺς* [*μέγιστος*] IG. VII 1835 non alibi invenitur). Cf. etiam titulos imperatorum sub cap. II. Epist. Caesaris ad Sidonios ap. Ioseph. AI. XIV 190. Polyb. XXIII 1, 2; XXXII 22, 5, fr. VI 11 a, 2 = Dionys. I 74. Plut. Cam. 21; Sull. 6; Caes. 7; Ti. Gracch. 9 et al. Appian. BC. II 136. Cass. Dio XLIV 5. 17. 48. 53; XLV 17; LIII 17 et al. Lyd. Mag. II 2. 3; Mens. IV 49. 80.

ἀρχιερεὺς μέγιστος (I). Appian. BC. I 16.

ἀρχιερεὺς γεφυραῖος (I, II). Lyd. Mag. II 4; Mens. IV 102.

ἀρχιερεὺς τῶν ποντιφίκων (I, III). Cass. Dio XXXVII 37.

πόντιφεξ (III). Lyd. Mag. II 4; Mens. IV 102.

ὁ μέγιστος πόντιφεξ (III). Plut. Num. 10.

ὁ μέγιστος τῶν ποντιφίκων (III). Plut. Num. 9.

ὁ μέγιστος ἱερεύς (II). Diodor. XXVII 2.

ὁ πάντιμος ἱερεύς (II). Diodor. XXXVIII/XXXIX 17.

ἄρχων ἱερῶν (II). Edictum Triumvirorum ap. Appian. BC. IV 8.
ὁ τῶν ἱερέων ἔξαρχος (II). Plut. Num. 10.
ἱεροφάντης τὴν ἁπάντων τῶν ἱερῶν ἡγεμονίαν ἔχων (I, II). Dionys. III 36.
ὁ τὴν μεγίστην ἱερωσύνην ἔχων (II). Diodor. XXXVIII/XXXIX 17.
ὁ τὴν μεγίστην Ῥωμαίοις ἱερωσύνην ἱερώμενος (II). Appian. BC. I 88.
θεουργός (II). Lyd. Mens. IV 102.
ἄρχων μέγιστος (II). CGL. III 297, 64.

Promagister Pontificum?

προμαγ(ίστηρ) π[οντιφ.?] (III). Tit. Urbanus bilinguis saec. III exeuntis IG. XIV 1076 = CIL. VI 3836 = IGR. I 137.

Pontificatus.

ἀρχιερωσύνη (I). CGL. II 246, 52; 489, 23; 513, 4.

Pontificatus Maximus.

ἀρχιερωσύνη (I). Mon. Anc. Gr. V 19. Plut. Pomp. 67; Caes. 42. Appian. BC. II 69.
ἱερωσύνη (II). Appian. BC. II 132. Lyd. Mens. IV 102.
ἡ μεγίστη ἱερωσύνη (II). Appian. BC. V 131.
ἀρχιερατεία (I). Mon. Anc. Gr. V 22.

Virgo Vestalis.

ἑστιάς (II). Dionys. II 64. Plut. Rom. 3. 22; Num. 9; Publ. 8; Cam. 20 et al. Cass. Dio fr. 20, 2 (ed. Boissevain I p. CXV).
ἑστιὰς παρθένος (II). Plut. Num. 9. 13; Fab. 18; Crass. 1; Cic. 19 et al.
ἑστιοῦχος (II). CGL. II 315, 32; III 245, 21.
ἱέρεια τῆς Ἑστίας (II). Tit. Lesbiacus aet. Augusti IG. XII 2, 58 b. Dionys. I 76. Strab. V 220. 239. Plut. Rom. 3. Herodian. I 11, 4; IV 6, 4.
ἡ τῆς Ἑστίας ἱέρεια παρθένος (II). Herodian. I 14, 5.
ἱέρεια (II). Mon. Anc. Gr. VI 7; VII 4. Appian. Reg. 1, 2; BC. I 106; II 106. Cass. Dio fr. 87, 1.
ἀειπαρθένος (II). Cass. Dio XXXVII 35. 45; XLII 31; XLVII 19 et al.
ἱέρεια ἡ ἀειπαρθένος (II). Cass. Dio XLVIII 37; LI 19.
ἱερὰ παρθένος (II). Tituli Athenienses saec. I IG. III 1875. 1876. 1877. Dionys. I 69; II 69; III 67. Plut. Num. 9. 10; Cat. 20; Cic. 20; QR. 83. Appian. BC. II 92; V 73.
παναγὴς παρθένος (II). Plut. Cam. 20; QR. 96.
παρθένος τῇ Ῥωμαίων Ἑστίᾳ ἱερωμένη (II). Herodian. V 6, 2.
ἱερὰ κόρη (II). Dionys. I 71. 76.
Ἑστίας ἀμφίπολος (II). Dionys. III 67.
Ἑστίας θυηπόλος (II). id. ib.
Ἑστίας πρόπολος (II). Dionys. I 76.
αἱ περιέπουσαι παρθένοι καὶ φυλάττουσαι τὸ ἄφθιτον πῦρ (II). Plut. Ti. Gracch. 15.
αἱ φυλάττουσαι τὸ ἱερὸν πῦρ παρθένοι (II). Dionys. II 64; VIII 89.
αἱ ἱεροποιοὶ παρθένοι αἱ φυλάττουσαι τὸ ἀθανατὸν πῦρ (I, II). Dionys. IX 40.
αἱ διαφυλάττουσαι τὸ ἀθανατὸν πῦρ παρθένοι (II). Dionys. I 38.

Sacerdotium Vestae.

ἡ τῆς Ἑστίας ἱερατεία (II). Cass. Dio LV 22.

Flamen Dialis.

ὁ ἱερεὺς τοῦ Διός (II). Plut. Num. 7; QR. 40. 44 et pass. Appian. BC. I 65. 70. 74. Cass. Dio LIV 36; LIX 13; LXXIV 8. CGL. III 238, 1 (Dialis).

φλάμιν Διᾶλις (III). Plut. QR. 109.

φλαμέντας (III). Appian. BC. I 65.

διάλιος (III). Cass. Dio XLIV 6; LIX 28.

ἱερεύς (II). Plut. QR. 110. 111. 113.

Flamen Martialis.

ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἄρεως (II). Plut. Rom. 4 (perperam); Num. 7. Cass. Dio XLIII 24.

Flamen Quirinalis.

φλάμιν Κυρινάλιος (III). Plut. Num. 7.

Flamines.

φλάμινες (III). Plut. Num. 7.

οἱ καλούμενοι φλαμίνιοι (III). Plut. Marc. 5.

Flaminica.

φλαμινίκα (III). Plut. QR. 86.

Rex Sacrorum.

βασιλεὺς τῶν ἱερῶν (II). Dionys. V 1. Plut. QR. 63. Cass. Dio LIV 27.

βασιλεὺς ἔχων τὴν ἡγεμονίαν τῶν θυηπολιῶν (II). Dionys. IV 74.

Augur.

αὔγουρ (III). Tit. Atheniensis a. 724/30—734/20 IG. III 573. Mon. Anc. Gr. IV 5; VIII 20. Tit. Lesbiacus aet. Augusti IG. XII 2, 219. Tit. Tiburtinus aet. Hadriani IG. XIV 1125 = CIG. 5947 = IGR. I 376. Dionys. II 64. Plut. Marc. 2; Paull. 3; Luc. 1; Cic. 36 et al.

οἰωνιστής (I). Dionys. X 57. Cass. Dio XXXVII 27; XXXIX 17; XLII 21. 51 et al. CGL. III 362, 24.

οἰωνομάντις (I). Dionys. III 69. 70. 72; V 1. CGL. III 302, 5.

οἰωνοπόλος (I). Dionys. II 64; III 69. Plut. QR. 72.

οἰωνοσκόπος (I). Dionys. III 70. 71; IV 62; VIII 38; X 32. Lyd. Mag. I 38. 45. CGL. II 26, 27; 381, 27; III 10, 10; 83, 63 et al.

ὀρνιθοσκόπος (I). Dionys. II 60.

ὀρνεοσκόπος (I). CGL. II 26, 27; 387, 11.

ἱεροσκόπος (*ἀρούσπιξ*) (I). Dionys. II 22.

μάντις (I). Dionys. III 69. 71. Plut. Num. 7. Appian. BC. I 24. 78 (ut videtur).

τῶν σημείων ἱερεύς (II). Appian. BC. III 7.

οἱ ἐπὶ τῶν οἰωνῶν (II). Plut. QR. 99.

οἱ ἐπ' οἰωνοῖς ἱερεῖς (II). Plut. Ant. 5; QR. 72. 73.

οἱ οἰωνοῖς μαντευόμενοι (II). Dionys. II 5.

οἱ ἐπὶ ταῖς ὑπατικαῖς ψηφοφορίαις παραφυλάττοντες οἰωνοὺς ἱερεῖς (II). Plut. Marc. 4.

αὔσπικες (olim ita appellati) (III). Plut. QR. 72.

Auguratus.

ἡ τῶν αὐγούρων λεγομένη ἱερωσύνη (III, II). Plut. Ti. Gracch. 4.

Duoviri Sacris Faciundis.

ἱεροποιοὶ δύο (I). Dionys. X 32.
?*οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγηταί* (II). Dionys. III 67.
φύλακες (*τῶν Σιβυλλείων*) (II). Dionys. IV 62; VI 17.

Decemviri Sacris Faciundis.

οἱ δέκα ἄνδρες (II). Appian. Hann. 56.
οἱ δέκα ἱερεῖς (II). Cass. Dio fr. 74, 1.
ἱερεῖς (Decemviri sive Quindecimviri) (II). Plut. QR. 83. Cass. Dio XXXIX 15; LIV 17.

Quindecimvir Sacris Faciundis.

ἱερεὺς πεντεκαιδέκανδρος ἐπὶ τῶν ἱεροποιϊῶν (II). Tit. Ancyranus aet. Antonini CIG. 4029 = IGR. III 172 (ubi autem legitur *ἱεροποιῶν*).
τῶν δεκάπεντε ἀνδρῶν τῶν ἱεροποιῶν (II, I). Mon. Anc. Gr. IV 5.
κυινδεκίμουιρ (III). Tit. Lycius saec. III Arch.-Epigr. Mitt. XIX (1896), 147 = Cagnat 1897, 78 = IGR. III 618.
εἷς δεκαπέντε ἀνδρῶν (II). Tit. Urbanus saec. III/IV IG. XIV 1020 = CIG. 6012 c = IGR. I 93.
ἱερεὺς ἐν τοῖς ιε' ἀνδράσιν (II). Tit. Tegeaeus a. 116/7 BCH. III 272.
τιμηθεὶς ἱερωσύνῃ τῶν ιε' ἀνδρῶν (II). Tit. Cretensis aet. incert. Mus. Ital. di Ant. Class. III (1890), 703 = Cagnat 1890, 186.
οἱ δεκαπέντε ἄνδρες (II). Mon. Anc. Gr. XII 9.
οἱ πεντεκαίδεκα ἄνδρες (II). Cass. Dio LIII 1; LIV 19.
οἱ πεντεκαίδεκα καλούμενοι (II). Cass. Dio XLII 51; XLIII 51.
ἱερεῖς οἱ πεντεκαίδεκα καλούμενοι (II). Cass. Dio XLIV 15.

Libri Sibyllini.

βίβλοι Σιβύλλειοι (II). Plut. Fab. 4.
γράμματα Σιβύλλεια (II). Plut. Caes. 60.
τὰ Σιβύλλεια (II). Dionys. IV 62; VI 17. Plut. Publ. 21; Marc. 3; Cic. 17; QR. 83. Appian. BC. II 24; Hann. 56; Maced. 1[a].
τὰ Σιβύλλεια ἔπη (II). Cass. Dio XXXIX 15. 59; XLVIII 43 et al.
τὰ τῆς Σιβύλλης ἔπη (II). Cass. Dio XXXIX 60.
τὰ Σιβύλλεια θέσφατα (II). Dionys. IV 62.
τὰ Σιβύλλεια λόγια (II). Dionys. I 34.
οἱ Σιβύλλειοι χρησμοί (II). Dionys. III 67; VIII 37; X 2. 9; XII 9 et al. Cass. Dio XXXIX 61. Lyd. Mens. IV 8.
οἱ τῶν Σιβυλλείων χρησμοί (II). Cass. Dio fr. 106, 2 (ed. Boissevain I p. CXXIII).
οἱ τῆς Σιβύλλης χρησμοί (II). Diodor. XXXIV/XXXV 33. Cass. Dio XXXIX 55.

Oraculum ex Libris Sibyllinis.

Σιβύλλειον (II). Appian. Syr. 51.
Σιβύλλειον λόγιον (II). Cass. Dio XLVII 18; LVII 18; LXII 18.
Σιβυλλιακὸν λόγιον (II). Diodor. XXXIV/XXXV 10.

Σιβύλλειον προσαγόρευμα (II). Appian. BC. II 110.
Σιβύλλης χρησμός (II). Cass. Dio fr. 25, 9 (ed. Boissevain I p. CXVI); fr. 50, 1.

Septemvir Epulonum.

σεπτέμουιρ ἐπουλώνουμ (III). Tituli Pergameni aet. Traiani Insch. Perg. 436. 437. 440. 441. 451; CIG. 3548. Tit. Elaeensis Aeoliae aet. eiusdem CIG. 3532, melius BCH. I 104.

[*σεπτιμουί*]*ρων ἐπ*[*ουλώνουμ*] (III). Tit. Paphlagonius aet. incert. BCH. XIII 307 = Cagnat 1889, 143 = IGR. III 134 (ubi legitur [*τῶν δέκα ἀνδ*]*ρῶν ἐπ*[*ὶ Ῥώμης*] = *Decemvir Stlit. Iudic.*)

σεπτίμβερ ἐπούλων (III). Tit. Cretensis aet. incert. Mus. Ital. di Ant. Class. III (1890), 702 = Cagnat 1890, 135.

τῶν ἑπτὰ ἀνδρῶν ἱεροποιῶν (I). Mon. Anc. Gr. IV 6.

οἱ ἑπτὰ ἄνδρες ὠνομασμένοι (II). Cass. Dio XLVIII 32.

οἱ ἑπτὰ καλούμενοι (II). Cass. Dio XLIII 51; LIII 1.

Sodalis Augustalis.

ἱερεὺς ἐν τοῖς Αὐγουσταλίοις (II, III). Tit. Tegeaeus a. 116/7 BCH. III 272.

οἱ τοῦ Αὐγούστου θιασῶται (II). Cass. Dio LVIII 12.

θιασῶται (II). Cass. Dio LVI 46.

συνιερεῖς οἱ Αὐγούστειοι (II, III). Cass. Dio LIX 7.

fortasse etiam *σεβαστοφόροι* (II). Lyd. Mens. IV 138, ap. Suid. s. v. Augusteion.

Sodalis Hadrianalis.

σοδᾶλις Ἁδριανᾶλις (III). Tit. Olympius aet. Antonini Insch. Olymp. 620. Tit. Argolicus aet. M. Aurelii IG. IV 588 = CIG. 1133. Tit. Spartanus aet. eiusdem CIG. 1327.

Flamen Divi Iulii et Divi Augusti.

ἱερεὺς θεοῦ Ἰουλίου καὶ ἱερεὺς θεοῦ Κ[*αίσαρος Σεβα*]*στοῦ* (II). Tit. Atheniensis aet. Claudii IG. III 612 = CIG. 369.

Flamen Divi Iulii.

ἱερεὺς τοῦ προτέρου Καίσαρος (II). Plut. Ant. 33.

Flamen (Divi alicuius?).

ἱερεὺς Καίσαρος (II). CGL. II 331, 13; III 237, 68.

Fetialis.

φητιᾶλις (III). Mon. Anc. Gr. IV 7. Tit. Atheniensis aet. Antonin. IG. III 626 (*φ*[*ητιᾶλις*]). Dionys. II 72; VI 89; X 23. Plut. Cam. 18.

φιτιᾶλις (III). Plut. Num. 12; QR. 62.

φητιάλιος (III). Cass. Dio L 4.

εἰρηνοδίκης (II). Dionys. II 72; III 3; VI 2. 89; IX 60; XV 9. Appian. Samn. 4, 5.

εἰρηνοφύλαξ (II). Plut. Num. 12.

σπονδοφόρος (I). CGL. II 70, 9; III 10, 13; 83, 67; 302, 8; 362, 27 (*σπονδιοφόρος* CGL. II 435, 57; III 244, 4).

εἰρηνοποιὸς σπονδοφόρος (II, I). Plut. QR. 62.
ἱερεὺς ἐπὶ σπονδῆς (II). CGL. III 237, 69.
ἱερεὺς ἐπὶ σπονδῶν εἰρήνης καὶ πολέμου ἀρχηγός (II). CGL. II 331, 14.
κήρυξ (II). CGL. III 448, 79; 481, 88.

Pater Patratus.

ὁ καλούμενος πατὴρ πατρᾶτος (III). Plut. QR. 62.

Frater Arvalis.

ἀδελφὸς ἀρουᾶλις (II, III). Mon. Anc. Gr. IV 7.
φράτηρ ἀρουᾶλις (III). Tituli Pergameni aet. Traiani Insch. Perg. 436. 437. 438. 439. 440. 451; CIG. 3548. Tit. Elaeensis Aeoliae aet. eiusdem CIG. 3532, melius BCH. I 104.

Sodalis Titius.

ἑταῖρος Τίτιος (II). Mon. Anc. Gr. IV 7.

Salius.

σάλιος (III). Mon. Anc. Gr. V 17. Polyb. XXI 10, 10 et 12. Dionys. II 70. 71; III 32. Plut. Num. 12. 13. 15 (*σάλιος ἱερεύς*). Lyd. Mens. IV 2.
ἱερεὺς Καίσαρος (II). CGL. II 331, 13; III 237, 68.
πρύτανις, ὑμνῳδός (II). CGL. II 177, 36.
ἱερεὺς ὁ τὰ διοπετῆ ὅπλα θεραπεύων (III). CGL. II 177, 36 et 43.
κούρητες (I). Dionys. II 70.

Salii Palatini.

σάλιοι Παλατῖνοι (III). Dionys. II 70.
κορύβαντες (I). CGL. III 10, 14; 83, 68; 302, 9.

Salii Collini.

σάλιοι Κολλῖνοι (III). Dionys. II 70. Cass. Dio fr. 7, 5.
σάλιος Κόλλενος (III). Tit. Samius aet. Hadriani Monatsb. Berl. Akad. 1862 pp. 76—8, apud Waddington Fastes p. 721.
σάλιοι Ἀγωναλεῖς (III). Dionys. II 70.
κούρητες (I). CGL. III 10, 15; 83, 69; 302, 10.

Curiones.

κουρίωνες (III). Dionys. II 7. 64.
κουρίωνες τῶν ἱερῶν φροντισταί (III, II). Lyd. Mag. I 9.
κουριῶν ἡγεμόνες (II). Dionys. II 65.
λοχαγοί (I). Dionys. II 7.
φρατρίαρχοι (I). Dionys. ib.
κήρυκες (II). CGL. III 10, 39; 302, 31.

Flamines Curiales.

φλάμονες (III). Dionys. II 64.
στεφανηφόροι (I). id. ib.

Luperci.

λουπέρκοι (III). Plut. Rom. 21; QR. 68. Lyd. Mens. IV 25.

Luperci Iuliani.

ἱεροποιοὶ εἰς τὰς τοῦ Πανὸς γυμνοπαιδίας (I, II). Cass. Dio XLIV 6.

Sodalitas Lupercorum Iulianorum.

ἑταιρία Ἰουλία (II). Cass. Dio XLIV 6.
τὸ ἑταιρικὸν τὸ Ἰούλιον (II). Cass. Dio XLV 30.

Sacerdos Laurens Lavinas.

ἱερεὺς Λαυρεντῖνος (II, III). Tit. Lydius aet. Hadriani aut Antonini BCH. VII 275, n. 17.

Sacerdos Caeninensis Maximus.

ὕπατος Καινεινῆνσις ἱερῶν δήμου Ῥωμαίων (II, III). Tit. Atheniensis saec. II ineuntis IG. III 623/4.

Sacerdos Sucinianus.

ἱερεὺς Σουκινιανῶν (II). Tit. Urbanus aet. incert. IG. XIV 1082 = IGR. I 143.

Camillus.

κάμιλλος (III). Dionys. II 22. Plut. Num. 7.

Patrimus et Matrimus.

ἀμφιθαλής (I). Dionys. II 22. 71. Plut. Num. 7. Cass. Dio LIX 7.

Haruspex.

μάντις (I). Dionys. IV 59—61; VIII 89; IX 6—9. 40. 55. Diodor. XXXVIII/XXXIX 5. Plut. Sull. 7. 9; Caes. 63; Ti. Gracch. 1; Brut. 15 et al. Appian. BC. I 61; II 116. 149. 143; Hisp. 26. Cass. Dio XXXVII 9. 34. 52; XXXIX 20; XLI 39 et al.
τερατοσκόπος (I). Dionys. IV 59. 60; V 46. Plut. Sull. 7.
ἱεροσκόπος (I). Diodor. XXXII 12, 2. CGL. II 68, 19; III 146, 71.
ἐξηγητής (II). Dionys. IV 61.
θύτης (I). Plut. Galb. 24. 25. CGL. II 23, 41; III 10, 4; 301, 67; 362, 67; 522, 11.
ἱερόπτης (II). Cass. Dio LII 36; LXIV 5.
βωμοσκόπος (II). CGL. II 23, 40 et 41.
θυοσκόπος (II). CGL. II 329, 62; III 238, 10.
ἡπατοσκόπος (II). CGL. II 325, 30.
οἰωνοσκόπος (II). CGL. II 381, 27.
?ὀρνεοσκόπος (II). CGL. II 387, 11.
σπλαγχνοσκόπος (II). CGL. III 301, 68; 450, 18; 481, 64.

Haruspices Etrusci.

οἱ Τυρρηνῶν μάντεις (I). Cass. Dio fr. 102 (ed. Boissevain I p. CXXI).
θύται καὶ μάντεις (I). Appian. BC. IV 4.
Τυρρηνῶν οἱ λόγιοι (II). Plut. Sull. 7.

Haruspex de Sexaginta.

θύτης τῶν ἑξήκοντα (I). Tit. Ephesius aet. incert. IBM. 540.

VIII.

Ludi et Feriae.

Ludi.

Agon Minervae.
ἀγῶνες Ἀθηνᾶς προμάχου ἐν Ῥώμῃ (I). Tit. Megaricus saec. II aut III IG. VII 49 = CIG. 1068. Tit. Olympius ca. a. 260 Insch. Olymp. 243. Tit. Atheniensis aet. eiusdem IG. III 129.

Ludi Apollinares.
τὰ Ἀπολλώνεια (III). Cass. Dio XLIII 48; XLVII 18 et al.

Ludi Capitolini.
τὰ Καπιτώλεια (sive *Καπετώλια*) (III). Tit. Magnesius ca. a. 138 Insch. Magn. 180. Tit. Urbanus a. 143 IG. XIV 1055 b = CIG. 5907 = IGR. I 146. Tit. Urbanus saec. II exeuntis IG. XIV 1102 = CIG. 5913 = IGR. I 153. Tit. Megaricus saec. II/III IG. VII 49 = CIG. 1068. Tit. Olympius ca. a. 260 Insch. Olymp. 243 et alii.
τὰ μεγάλα Καπετώλεια (III). Tit. Neapolitanus aet. Traiani IG. XIV 747 = CIG. 5804. Tit. Neapolitanus aet. incert. IG. XIV 746 = CIG. 5806.
τὰ Καπετώλεια Ὀλύμπια (III). Tit. Caricus saec. II/III CIG. 2810 b add. II p. 1112.

Ludi Florales.
τὰ Φλωράλια (III). Cass. Dio LVIII 19.
αἱ θέαι τῇ Φλώρᾳ τελούμεναι (II). Cass. Dio LXXVIII 22.

Ludi Hadrianales.
τὰ Ἁδριάνεια (III). Tit. Atheniensis saec. II/III IG. III 128 = CIG. 247. Tit. Lydius aet. eiusdem CIG. 3208.

Iuvenalia.
Ἰουβενάλια (III). Cass. Dio LXI 19.
τὰ νεανισκεύματα ὠνομασμένα (II). Cass. Dio LXVII 14.
νέων ἑορτή (II). CGL. II 376, 5.

Ludi Martiales.
τὰ Ἄρεια (II). Cass. Dio LVI 27. 46.

Ludi Megaleses.
τὰ Μεγαλήσια (III). Cass. Dio XXXVII 8; XLIII 48: LIX 11.

Ludi Neroniani.
τὰ Νερώνεια (III). Tessera Urbana aet. incert. IG. XIV 2413, 43 = IGR. I 522. Cass. Dio LXI 21.

Ludi Palatini.
αἱ θεωρίαι αἱ ἐν τῷ Παλατίῳ ἥρωσι πεποιημέναι (II). Cass. Dio LXXVI 3.

Ludi Parthici.
αἱ θέαι αἱ Παρθικαὶ ὀνομασθεῖσαι (II). Cass. Dio LXIX 2.

Ludi Romani.
τὰ Ῥωμαῖα (II). Cass. Dio XXXVII 8; LIII 30.

Ludi Saeculares.
θέαι ὀνομαζόμεναι Σαικλάρεις (III). Mon. Anc. Gr. XII 11.
τὰ Σαικουλάρια (III). Cass. Dio LIV 18.

Ludus Troiae.
ἱππασία ἡ Τροία καλουμένη (II). Cass. Dio XLIII 23.
ἱπποδρομία ἡ Τροία καλουμένη (II). Cass. Dio XLVIII 20.
ἱπποδρομία (II). Cass. Dio LIII 1.
ἡ παιδικὴ καὶ ἱερὰ ἱπποδρομία ἣν καλοῦσι Τροίαν (II). Plut. Cat. Min. 3.

Ludi Funebres.
ἀγὼν ἐπιτάφιος (II). Plut. QR. 14.
ἐπιτάφιοι μονομάχων ἀγῶνες (II). Plut. Cor. 11.
ἐπιτάφιοι ὁπλομαχίαι (II). Cass. Dio LV 8.

Ludi Triumphales.
θέαι ἐπινίκιοι (II). Cass. Dio XLVIII 49; LVI 1.

Ludi Votivi.
θέαι εὐχωλιμαίαι (II). Cass. Dio LXXIX 9.

Feriae.

Agonium.
Ἀγωνάλια (III). Lydi Fragm. Caseol. p. 118 Bekk.
θυσεῖα (II). CGL. II 11, 36 (Agonalia et Agonaria).

Ambarvalia.
ἡ Ἀμβαρουία (III). Strab. V 230.

Armilustrium.
καθαρμὸς ὅπλων — ἀρμιλούστριον (II). Lyd. Mens. IV 34.
ὁπλοκαθαρμός (II). CGL. II 25, 37.
ὁπλοκαθάρσεια (II). CGL. II 528, 11.
ὁπλοκαθάρσιον (II). CGL. II 25, 26.
ὅπλων κάθαρσις (II). CGL. II 385, 52.

Augustalia.
τὰ Αὐγουστάλια (III). Mon. Anc. Gr. VI 14. Cass. Dio LIV 10. 34; LVI 29. 46. 47.

Carmentalia.
τὰ Καρμεντάλια (III). Plut. Rom. 21.
ὑμνολόγια (II). CGL. II 98, 6.

Cerialia.
ἑορτὴ Δήμητρος (II). Plut. Fab. 18. CGL. II 269, 30; 328, 4.

τὰ Δημήτρια (II). CGL. II 269, 30; III 239, 37.
τὰ θαλύσια (I). CGL. II 326, 21.
τὰ θαλύσια ἀπὸ τοῦ θάλλω (I). CGL. II 239, 37.
τὰ θεσμοφόρια (I). CGL. II 328, 4; III 171, 48; 239, 37; 295, 1.

Compitalia.

Κομπιτάλια (III). Dionys. IV 14.
ἄμφοδα ἢ ἀτραπῶν ἑορτὴ ἐν Ῥώμῃ γιγνομένη (II). CGL. II 111, 32 (cf. II 104, 6).

Consualia.

τὰ Κωνσουάλια (III). Dionys. II 31.
ἡ τῶν Κωνσυαλίων ἑορτή (III). Plut. QR. 48.
ἡ τῶν Κωνσαλίων ἑορτή (III). Plut. Rom. 15.

Floralia.

ἡ τῶν ἀνθεστηρίων ἑορτή (I). Lyd. Mens. IV 73.

Fordicidia.

Φορδικάλια (III). Lyd. Mens. IV 72.

Fornacalia.

τὰ Φουρνικάλια (III). Plut. QR. 89.

Isidis Navigium.

πλοιαφέσια (II). Lyd. Mens. IV 45.

Larentalia.

Λαρεντία (*ἑορτή*) (II). Plut. Rom. 4.

Feriae Latinae.

αἱ ἀνοχαὶ αἱ Λατῖναι (II). Cass. Dio XXXIX 30; XLIV 4; XLVI 33
αἱ ἀνοχαί (II). Cass. Dio XLI 14; XLIII 48 et al.
αἱ καλούμεναι Λατῖναι ἑορταί (II). Dionys. VI 95. Plut. Cam. 4. 42.
τὰ Λατιάρια (III). Cass. Dio XLVII 40.

Liberalia.

Διονύσια (I). CGL. II 278, 21; III 10, 21; 83, 75; 171, 46; 274, 58 et al.
ἡ τῶν Διονυσίων ἑορτή (I). Plut. Caes. 56.
ἑορτὴ Διονύσου (II). CGL. II 294, 55.
ἐλευθέρια (II). CGL. II 294, 55; III 239, 34.

Lupercalia.

τὰ Λουπερκάλια (III). Plut. Rom. 21; Num. 19; Caes. 61; Ant. 12; QR. 68. 111. Appian. BC. II 109.
τὰ Λύκαια (I). Plut. Rom. 21; Ant. 12; QR. 68. 111. Cass. Dio XLIV 11; XLV 30; XLVI 5 et al.
τὰ Λύκεια (I). CGL. III 171, 47; 239, 36.

Matronalia.
τὰ Ματρωνάλια (III). Plut. Rom. 21.

Nonae Caprotinae.
νῶναι καπρατῖναι (III). Plut. Rom. 29; Num. 2; Cam. 33; Fort. Rom. 8 (*νόνναι*).

Neptunalia.
Ποσειδώνια (II). CGL. II 414, 8; III 83, 77; 239, 40; 294, 60.

Paganalia.
Παγανάλια (III). Dionys. IV 15.

Parentalia.
τὰ Παρεντάλια (III). Tit. Macedonicus aet. incert. BCH. XXIV 321 = Cagnat 1901, 124.
ἐναγισμοί (II). Ioseph. AI. XIX 272.

Parilia.
τὰ Παρίλια (III). Dionys. I 88. Plut. Rom. 12. 21. Cass. Dio XLIII 42; XLV 6.
γενέθλιον τῆς πατρίδος (II). Plut. Rom. 12.

Poplifugium.
ὄχλου φυγή (II). Plut. Rom. 29.
ἡ τροπὴ τοῦ πλήθους (II). Dionys. II 56.

Quinquatrus.
τὰ Παναθήναια (I). Cass. Dio LIV 28; LXVII 1. CGL. II 543, 9. II 167, 31; III 83, 76 (Quinquatria). II 393, 15; III 239, 22 (Quinquatries). (*Παναθήναια* CGL. II 393, 15; III 239, 32 = *Minervalia*).

Quirinalia.
τὰ Κυρινάλια (III). Plut. QR. 89.

Saturnalia.
τὰ Κρόνια (II). Papyrus saec. III/IV P. Oxy. 122. Dionys. IV 14. Plut. Comp. Lyc. et Num. 1; Pyrrh. 20; Sull. 18; QR. 34. Appian. Samn. 10, 5. Cass. Dio XXXVI 52; XXXVII 4; LIX 6 et al. Herodian. I 16, 2. CGL. II 179, 6; 355, 38; III 10, 20; 83, 74 et al.
αἱ Κρονιάδες (II). Plut. Cic. 18.
ἡ Κρονικὴ ἑορτή (II). Plut. Pomp. 34.
Σατορνάλια (III). Papyrus a. 100 P. Fay. 119.
Σατουρνάλια (III). Cass. Dio LX 19 (*Ἰὼ Σατουρνάλια*).

Septimontium.
τὸ καλούμενον Σεπτιμούντιον (III). Plut. QR. 69.
ἡ λεγομένη Σεπτιμούνδιος ἑορτή (III, II). Lyd. Mens. IV 155.
ἑπταλόφιον (II). CGL. III 171, 40.
ἑπτὰ ὄρη (II). CGL. II 313, 38 (VII ὄρη id. II 593, 6).

Stultorum Feriae.
μωρῶν ἑορτή (II). Plut. QR. 89.

Terminalia.
τὰ Τερμινάλια (III). Dionys. II 74. Plut. QR. 15.
ἑορτὴ ὁρίου θεοῦ (II). CGL. II 197, 19.
ὁροθέσια (II). CGL. II 197, 19; III 10, 25; 84, 2; 171, 49 et al.
ὅρων διάκρισις (II). CGL. II 387, 45.

Tubilustrum.
καθαρμὸς σάλπιγγος καὶ κίνησις τῶν ὅπλων (II). Lyd. Mens. IV 60.

Veneralia.
Ἀφροδίσια (II). CGL. III 171, 58; 239, 43; 295, 2; 509, 38.

Vestalia.
ἑορτὴ τῆς Ἑστίας (II). Lyd. Mag. IV 94.
ἑστίαια (II). CGL. III 10, 29; 84, 5? (Vestae).

Vinalia (priora).
τὰ Οὐενεράλια (III) (Vinalia cum Veneraliis confusa, cf. Wissowa Religion p. 236 et adn. 9). Plut. QR. 45.

Volcanalia.
τὰ Ἡφαίστεια (II). Cass. Dio LXXVIII 25. CGL. II 326, 3 III 10, 24/23; 83, 78; 294, 61 (ubique legitur Ἡφαίστια).

Lectisternium.
αἱ καλούμεναι στρωμναί (II). Dionys. XII 9.

Novemdiale Sacrum.
ἔννατα ἐπὶ νεκροῦ ἀγόμενα (II). CGL. II 134, 45 (= Novemdialia); cf. Novemdial νεομηνία (contam.?) id. III 171, 38.

Supplicatio.
ἱερομηνία (I). Appian. BC. V 130. Cass. Dio XXXVII 36 XXXIX 53; XLIII 44 et al.

Dies Fastus.
ἑορτάσιμος καὶ ἱερὰ ἡμέρα (II). Plut. QR. 25.
ἐπιτηδεία ἡμέρα (II). CGL. II 311, 53; cf. III 243, 72.

Dies Nefastus.
ἀποφρὰς ἡμέρα (I). Plut. Rom. 21; Cam. 19. Cass. Dio XLVII 19 LXXI 34. CGL. II 133, 15 (ἀποφράδες).
ἀναπόφαντος ἡμέρα (II). CGL. III 243, 73.

Dies Religiosus.
ἀποφρὰς ἡμέρα (I). Plut. Luc. 27; QR. 25. Appian. Ital. ((apud Suidam).

ἀποφρὰς καὶ ἄπρακτος ἡμέρα (I, II). Plut. QR. 25.
ἀνέξοδος καὶ ἀνεκδήμητος ἡμέρα (II). id. ib.

Dies Ater.
(ἡμέρα) μέλαινα (II). Plut. Luc. 27.

Dies Ater et Religiosus.
μέλαινα καὶ ἀποφρὰς ἡμέρα (II, I). Dionys. IX 23.

Dies Alliensis.
ἡμέρα Ἀλλιάς (II). Plut. QR. 25; Cam. 19 (Ἀλιάς).

I.

Index vocabulorum Graecorum.

II.

Index vocabulorum sollemnium Latinorum.

[redacted]

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.